

Shtypur në Shtypshkronjën
"JUPITER PRINT & PROMOTION"

www.klsh.org.al

Kontrolli i Lartë i Shtetit
Rruga "Abdi TOPTANI", Nr.1, Tiranë
Tel./Fax 04/228485, Tel. 04/251267
Web-site: e-mail: klsh@klsh.org.al

RAPORTI VJETOR I PERFORMANCËS KLSH 2020

RAPORTI VJETOR I PERFORMANCËS KLSH 2020

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KONTROLI I LARTË I SHTETIT

RAPORTI VJETOR I PERFORMANCËS
KLSH 2020

Tiranë, 2021

Titulli:

RAPORTI VJETOR I PERFORMANCËS KLSH 2020

Përgatitën botimin:

Borjana SHAKA

Gjovalin PREÇI

Realizoi në kompjuter:

Elira CUKALLA

Seria e botimeve KLSH

01/2021/122

©Copyright KLSH

ISBN: 978-9928-159-99-1

Shtypur në shtypshkronjën “JUPITER PRINT & PROMOTION”

Tiranë, 2021

PERMBAJTJA

MESAZH	5
I. MISIONI, VIZIONI DHE OBJEKTIVAT E KLSH-së	9
II. KLSH DHE AKTIVITETI AUDITUES PËR VITIN 2020	13
II.1 Fakte dhe statistika kryesore të veprimtarisë audituese	13
II.2 Kontrolli i Lartë i Shtetit dhe Menaxhimi i Financave Publike	18
II.2.1 Auditimet Financiare dhe Auditimet e Përputhshmërisë	27
II.2.2 Auditimet e Performancës	84
II.2.3 Auditimet e Teknologjisë së Informacionit	98
II.2.4 Kallëzimet Penale	112
III. KOMUNIKIMI DHE BASHKËPUNIMI ME PALËT E INTERESIT	114
III.1 Komunikimi dhe Transparenca	114
IV. MENAXHIMI INSTITUCIONAL DHE ZHVILLIMI STRATEGJIK	135
IV.1 Performanca bazuar në kornizën e Indikatorëve të Matjes së Performancës	135
IV.2 Implementimi i Strategjisë së Zhvillimit Institucional 2018-2022	147
IV.3 KLSH dhe Parlamenti për një komunikim efektiv	156
IV.4 Progresi i menaxhimit institucional	159
IV.4.1 Zhvillimi, menaxhimi i burimeve njerëzore dhe Struktura organizative institucionale	157
IV.4.2 Zhvillimi profesional dhe Trajnimi	167
IV.4.3 Vlerësime nga BE	184
IV.4.4 Treguesit buxhetor dhe financiar	186
IV.4.5 Konkluzioni i Auditimit të brendshëm mbi Pasqyrat Financiare 2020	195

ANEKSE	199
1. Për zbatimin e rekomandimeve të adresuara në auditimet e mëparshme	199
2. Pasqyrat financiare 2020	202
3. Statusi i ankimimeve gjyqësore, Kallëzimet penale	227
4. Evidenca e dëmit ekonomik dhe mungesa e efektivitetit sipas subjekteve	230
5. Evidenca e shqyrtimit të ankesave dhe kërkesave drejtuar KLSH-së	233
6. Institucionet e audituara nga KLSH gjatë vitit 2020	230
7. Mbi sigurimin e cilësisë në procesin auditues për vitin 2020	240
Rezolutë për vlerësimin e veprimtarisë së Kontrollit të Lartë të Shtetit për vitin 2020	254
Plan Veprimi	257

MESAZH

FJALA E KRYETARIT TË KONTROLLIT TË LARTË TË SHTETIT Z. ARBEN SHEHU

Përgatitja e Raportit vjetor të performancës së Kontrollit të Lartë të Shtetit dhe paraqitja e tij në Kuvend, si një detyrim i mandatuar nga Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë shënon finalizimin e veprimtarisë institucionale dhe ndikimin e punës sonë për vitin 2020.

Nëpërmjet këtij raporti, KLSH ka identifikuar fushat kryesore të veprimtarisë vjetore, të cilat janë thelbësore për të vlerësuar performancën e përgjithshme institucionale, jo vetëm mbi arritjet dhe sfidat e përballuara, por dhe mbi aspektet që do të ndiqen në vijimësi në shërbim të mirëqeverisjes.

Ndonëse viti që lamë pas, ka qenë një vit plot sfida, Kontrolli i Lartë i Shtetit nëpërmjet auditimeve të thelluara dhe sistematike ka garantuar realizimin e objektivave të cilat kanë shërbyer për të përmbushur detyrimet institucionale.

Paralelisht gjëj rastin të shpreh mirënjohjen time për të gjithë kolegët dhe stafin mbështetës të Kontrollit të Lartë të Shtetit, për përkushtimin e tyre dhe përgjegjësinë e pandërprerë gjatë vitit 2020. Ky vit u shoqërua me ndryshim në drejtimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit, ndryshim i cili si për çdo institucion, pason me një proces tranzitor. Viti 2020 u përball gjithashtu dhe me ndikimin e pandemisë COVID-19, pasojat e së cilës vijojmë t'i ndjejmë ende.

Falënderoj gjithashtu edhe institucionet e audituara, të cilat mundësuan finalizimin e proceseve të auditimit, si dhe të gjithë ato institucione të cilat kanë ndërvepruar në kohë me zbatimin e rekomandimeve të lëna nga Kontrolli i Lartë i Shtetit.

Kontrolli i Lartë i Shtetit për këtë vit i ka kushtuar një vëmendje të veçantë ruajtjes së qëndrueshmërisë në rezultatet e arritura, përmirësimit të kuadrit rregullator dhe metodologjik duke synuar rritjen e cilësisë, transparencën, përgjegjshmërinë, forcimin e disiplinës fiskale, rritjen e efikasitetit në menaxhimin dhe përdorimin e burimeve publike për ofrimin e shërbimeve të përmirësuara, zhvillimin ekonomik të vendit dhe bashkërendimit të punës me institucionet ligjzbatuese.

Nëpërmjet këtij raporti rezervojmë mundësinë për të ndarë disa zhvillime pozitive, si:

- ✓ Nëpërmjet procesit të rishikimit dhe përditësimit tërësor të metodologjive dhe udhëzuesve specifikë mbi të cilat bazohet auditimi publik. Stafi ynë vijon të ofrojë një pamje holistike, të integruar të performancës së subjekteve të audituara, duke aplikuar të gjithë llojet e manualeve profesionale (të auditimit të përputhshmërisë, auditimit financiar, auditimit të performancës dhe atij të teknologjisë së informacionit).
- ✓ Kryerja e auditimeve të paanshme është e lidhur pazgjidhshmërisht me një kuadër metodologjik dhe rregullator cilësor, i cili është në përputhje me standardet ndërkombëtare të auditimit (ISSAI-t) dhe praktikat më të mira të fushës. Manualët e auditimit financiar, të përputhshmërisë, të performancës dhe manuali i ndjekjes së zbatimit të rekomandimeve të miratuara gjatë vitit 2020 janë konceptuar si mjete ndihmëse eficiente dhe konkrete për audituesit e jashtëm, të cilat nëpërmjet strukturës së detajuar konceptuale, metodologjike dhe procedurale japin siguri për produkte cilësore auditimi dhe garantojnë informimin objektiv dhe transparent të Kuvendit dhe qytetarëve për përdorimin e parave publike. Pilotimi i këtyre manualeve ka filluar si proces gjatë vitit 2020 dhe që do të vijoj edhe për vitin 2021 do të japë një informacion më të hollësishëm lidhur me cilësinë e punës audituese, që do të sigurohet nëpërmjet implementimit më të gjerë të rekomandimeve të KLSH;
- ✓ Përdorimi i teknikave dhe metodave të alternuara të auditimit ka ndihmuar kryerjen e analizës së të dhënave, si dhe në cilësi të përmirësuar të auditimeve tona. Përdorimi i aftësive të specializuara të auditimit që rrjedhin nga një seri trajnimesh të marra nga stafi ynë brenda dhe jashtë vendit, rritën më tej aftësitë dhe njohuritë mbi sektorin publik dhe kjo e bën më të lehtë identifikimin e keqpërdorimit financiar dhe të parregullsive ligjore në administrimin publik, shpërdorimit të burimeve etj., duke ndikuar në një analizë të fundit në përmirësimin e jetës së qytetarëve;
- ✓ Nënshkrimi i marrëveshjeve të bashkëpunimit më intensiv me institucionet e reja të drejtësisë dhe agjencitë shtetërore të zbatimit të ligjit dhe koordinimit të mekanizmave të luftës kundër korrupsionit do të ndikojë për të ecur përpara më të sigurt, por njëkohësisht për t'i shërbyer në mënyrë më të drejtpërdrejtë proceseve integruese evropiane.

Drejtimi i institucionit të Kontrollit të Lartë të Shtetit është privilegj dhe përgjegjësi, ndaj duke parë nga e ardhmja, mbetemi gjithnjë një institucion i hapur ndaj sugjerimeve dhe ideve nga grupet e interesit, në dobi të përmirësimit të punës sonë për t'i pasqyruar Kuvendit një panoramë të qartë mbi përdorimin e fondeve dhe pronës publike, duke synuar qëndrueshmërinë afatgjatë në interes të qytetarëve.

KLSH do të vijojë edhe gjatë këtij viti të kryejë auditime profesionale bazuar në parimin e integritetit dhe duke zbatuar kuadrin ligjor kombëtar, korpusin e Standardeve Ndërkombëtare Profesionale të Auditimit të INTOSAI-t, praktikat më të mira të fushës së auditimit të jashtëm, por dhe duke vijuar matjen e arritjeve tona me kontributin që japim.

Arben SHEHU

KRYETAR

Tiranë, mars 2021

I. MISIONI, VIZIONI DHE OBJEKTIVAT E KLSH-së

Kontrolli i Lartë i Shtetit është institucioni më i lartë i kontrollit ekonomik e financiar¹, i cili auditon në përputhje me Kushtetutën, kuadrin ligjor dhe rregullator, manualët në fuqi, duke reflektuar në shkallën më të lartë standardet ndërkombëtare të auditimit të INTOSAI-t dhe të Organizatës Evropiane të Institucioneve supreme të auditimit (EUROSAI), praktikat më të mira audituese etj.

Veprimtaria audituese e KLSH përfaqëson profesionalizmin, objektivitetin, transparencën dhe përkushtimin e stafit auditues me integritet për të evidentuar problematikat, për të dhënë rekomandimet e duhura në dobi të luftës kundër korrupsionit dhe pa ndëshkueshmërisë, si dhe forcimit të mirëqeverisjes.

Rezultatet e auditimeve kanë evidentuar problematikat e menaxhimit të fondeve, aseteve dhe pasurisë publike, si dhe përgjegjësitë përkatëse nga zyrtarët e çdo niveli të qeverisjes qendrore dhe vendore, dhe enteve në varësi të tyre.

KLSH, duke ecur përkrah SAI-eve të vendeve të përparuara të rajonit dhe më gjerë, në vijimësi është përpjekur për rritjen e profesionalizmit auditues, në përshtatje me dinamizmin e zhvillimit ekonomik dhe social të vendit, si dhe të modernizmit të institucionit.

Bazuar në sa më sipër, në veprimtarinë vjetore synojmë përmbushjen e misionit të Kontrollit të Lartë të Shtetit i cili është i përcaktuar në nenin 2 të ligjit nr.154/2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”.

Misioni

Kontrolli i Lartë i Shtetit, nëpërmjet auditimeve, synon përdorimin me efektivitet, eficiencë dhe ekonomikitet të fondeve publike, pronës publike dhe asaj shtetërore, zhvillimin e një sistemi të përshtatshëm të menaxhimit financiar, kryerjen si duhet të aktiviteteve administrative, si dhe informimin e autoriteteve publike dhe publikut, nëpërmjet publikimit të raporteve të tij.

Gjithashtu, një fokus i tillë vijon dhe në Strategjinë e Zhvillimit KLSH 2018 -2022: KLSH është institucion i pavarur kushtetues, i ndërtuar që t'i shërbejë qytetarit shqiptar, të jetë “agjent” i Kuvendit dhe palëve të interesit duke i informuar në

1 Kushtetuta e Republikës së Shqipërisë, e ndryshuar, neni 162/1

mënyrë të vazhdueshme, të paanshme dhe të plotë, mbi përgjegjshmërinë që qeveria dhe entet publike tregojnë në përdorimin e kontributit të taksapaguesve shqiptarë e duke kontribuar në përmirësimin e qeverisjes nëpërmjet luftës kundër korrupsionit.²

Veprimtaria audituese e KLSH përfshin kryerjen e auditimit të përputhshmërisë, auditimit financiar, auditimit të performancës, auditimit të IT-së, si dhe auditimin e kombinuar të tyre, në mbulimin e fushave të përputhshmërisë, ligjshmërisë, rregullshmërisë, menaxhimit financiar, kontabilitetit, si dhe ekonomicitetin, eficiencën dhe efektivitetin e administrimit të fondeve dhe pronës publike apo shtetërore.

KLSH në ushtrimin e kompetencave auditon zbatimin e buxhetit nga njësitë e qeverisjes së përgjithshme; mbledhjen e të ardhurave publike; përdorimin, administrimin dhe mbrojtjen e fondeve publike dhe pronës publike; pasqyrat financiare vjetore për njësitë e qeverisjes së përgjithshme dhe dhënien e opinionit për to; sistemet e auditimit të brendshëm të sektorit publik; përdoruesit e fondeve publike të ofruara nga Bashkimi Evropian ose organizata të tjera ndërkombëtare, me përjashtim të rasteve kur është parashikuar ndryshe me ligj të veçantë; përdorimin, administrimin e fondeve dhe pronës publike, si dhe mbrojtjen e interesave ekonomikë dhe financiarë të Shtetit në personat juridikë, në të cilët shteti ka më shumë se gjysmën e pjesëve ose të aksioneve, ose kur huat, kreditë dhe detyrimet e tyre garantohen nga shteti etj.

Ashtu siç është përcaktuar dhe në Strategjinë e Zhvillimit KLSH 2018-2022, vizioni ynë shkon përtej qasjes tradicionale të fokusuar në vlerësime dhe konstatime. Audituesit e jashtëm publikë e realizojnë aktivitetin e tyre jo vetëm duke vepruar por duke bashkëvepruar nëpërmjet rekomandimeve dhe këshillimeve të subjekteve publike të audituara për të maksimizuar vlerën e parasë publike.

Vizioni

KLSH është një institucion model që udhëheq nëpërmjet shembullit, që nxit rritjen e përgjegjshmërisë, transparencës, dhe përdorimit me efektivitet, eficiencë dhe ekonomicitet të pasurisë publike, duke forcuar integritetin dhe besimin e publikut tek institucioni, për të qenë vlerë e shtuar për shoqërinë dhe për të sjellë ndryshim në jetën e qytetarëve.

² Strategjia e Zhvillimit të KLSH 2018-2022, faqe 19

Misioni, Vizioni dhe Objektivat e KLSH-së -----

Ky vizion, edhe për vitin 2020, është konkretizuar në tre qëllime strategjike:

1. Rritja e impaktit të punës audituese me fokus 6E-të;
2. Optimizimi i kapaciteteve profesionale, aftësive audituese; procedurave të punës, logjistikës dhe funksioneve të tjera mbështetëse;
3. Përmirësimi i kanaleve të komunikimit dhe bashkëpunimit.

Arritja e këtyre qëllimeve strategjike është e lidhur me objektivat përkatës në vijim:

- Forcimi i pavarësisë dhe mandatit të KLSH;
- Auditimi mbi bazë risku – qasje efektive e auditimit;
- Kryerja e auditimit financiar në përputhje me standardet ndërkombëtare të auditimit;
- Fokusi në rritje drejt auditimit të performancës;
- Thellimi në auditimin e Teknologjisë së Informacionit;
- Konsolidimi i auditimit të përputhshmërisë vlerësuar sipas kërkesave të ISSAI-ve;
- Cilësia si prioritet i KLSH- përmirësimi i cilësisë dhe përfitimi nga auditimet e KLSH;
- Forcimi i ndjekjes së zbatimit të rekomandimeve, rritja e nivelit të rekomandimeve të pranuar dhe të zbatuara;
- Rritja e impaktit të raportimeve nëpërmjet rritjes së përdoruesve të produkteve të KLSH-së;
- Roli i KLSH-së në luftën kundër korrupsionit;
- Korniza e Matjes së Performancës si mjet vlerësimi dhe faktor zhvillimi të veprimtarisë së KLSH-së;
- Zbatimi i standardeve profesionale nëpërmjet zhvillimit të metodologjive dhe standardeve të aplikueshme në përputhje me praktikat më të mira të profesionit;
- Nxitja dhe promovimi i vlerave të larta profesionale të audituesve nëpërmjet kultivimit të kulturës të të mësuarit gjatë gjithë jetës;
- Forcimi i sistemit të strukturuar të edukimit profesional nëpërmjet certifikimit të audituesve publikë dhe zhvillimit të vazhdueshëm;
- Implementimi dhe monitorimi i vazhdueshëm i dokumentit të politikave të burimeve njerëzore të KLSH-së;
- Integriteti si vlerë themelore;
- Forcimi i sistemit të kontrollit të brendshëm;
- Konsolidimi i marrëdhënieve të KLSH-së me Parlamentin;

- Roli i KLSH në axhendën e vitit 2030 për zhvillim të qëndrueshëm;
- Implementimi dhe monitorimi i vazhdueshëm i Strategjisë për komunikim të KLSH-së;
- Thellimi dhe shtrirja e bashkëpunimit me institucionet e tjera.

II. KLSH DHE AKTIVITETI AUDITUES PËR VITIN 2020

II.1 Fakte dhe statistika kryesore të veprimtarisë audituese

Treguesit kryesorë të aktivitetit auditues

Kontrolli i Lartë i Shtetit, në cilësinë e institucionit më të lartë të auditimit të jashtëm publik, për vitin 2020 kishte planifikuar gjithsej 143 auditime, vijoi puna audituese për përgatitjen e 145 raporteve të auditimit, nga të cilat duke u orientuar drejt përmbushjes së detyrimeve ligjore janë evaduar 73 misione auditimi, si rezultat i rrethanave të shkaktuara nga ndikimi i pandemisë Covid-19.

Tabela nr.1: Auditime sipas llojit

Auditime sipas llojit	Auditime me opinion
	28 auditime përputhshmërie
	5 auditime financiare
	Auditime rregullshmërie
	16 auditime financiare dhe ligjshmërie ¹ (12 opinione financiare dhe 12 opinione përputhshmërie)
	Auditime performance
	9 auditime performance
	Auditime të sistemeve të Informacionit
	4 auditime IT
	Auditime tematike
	11 auditime tematike

Burimi: KLSH

Institucionet ku janë ushtruar misionet e auditimit

Gjatë vitit 2020, auditimet kanë përfshirë vlerësimin e aktivitetit në 91 subjekte. Ato kanë përfshirë, institucione qendrore, ministri dhe agjenci (përfshirë drejtori qendrore dhe rajonale në varësi të tyre) njësi të vetëqeverisjes vendore (qarqe, bashki) drejtori të përgjithshme të administrimit fiskal, fonde speciale, si dhe shoqëri aksionare me kapital shtetëror, në të cilën shteti ka mbi 50% të aksioneve, apo projekte me financim të huaj. Në tabelën e mëposhtme është paraqitur shpërndarja e auditimeve sipas institucioneve.

¹ Në 16 auditimet e përputhshmërisë dhe rregullshmërisë të klasifikuara si auditime mikse janë dhënë opinione për pasqyrat financiare dhe përputhshmërinë për 12 auditime.

Tabela nr.2: Subjektet e audituara

Auditimet e KLSH-së janë ushtruar në këto institucione:	
Institucione të qeverisjes qendrore	14
Institucione të vetëqeverisjes vendore dhe njësi të tjera në nivel vendor	18
Institucione të tjera financiare, Ministria e Financave dhe Ekonomisë, dhe institucionet vartëse financiare	10
Shoqëritë publike dhe projektet me financim të huaj	9
Institucionet e administrimit të aseteve dhe mbrojtjes së mjedisit	8
Institucionet në të cilat janë kryer auditimet IT	4
Institucionet në të cilat janë kryer auditimet e performancës	28
TOTALI I SUBJEKTEVE	91

Burimi: KLSH

Rezultatet e punës audituese të vitit 2020 kanë pasur objektiv edhe identifikimin e shkeljeve dhe raportimin e tyre në bazë të klasifikimit si dëm ekonomik² dhe si parregullsi/paligjshmëri me efekte negative në financat publike nga subjekteve nën auditim³.

Shkelje me dëm ekonomik	Parregullsi dhe shkelje financiare, në të ardhurat dhe në shpenzimet e kryera, me dëm ekonomik në shumën totale 2,193,692 mijë lekë ose 17.7 milionë euro.
Indikatori i dobisë	Indikatori i dobisë së auditimit është 6.2. (Indikatori është llogaritur si raport i dëmeve të zbuluara dhe të kërkuara për zhdëmtim nga KLSH-ja në vlerën 2,175,398 mijë lekë me shpenzimet buxhetore faktike të KLSH-së në vlerën 351,216 mijë lekë).
	Shkelje të disiplinës financiare me ndikim negativ në performancën e subjekteve të audituara, në shumën 85,867,279 mijë lekë, afërsisht 694.1 milionë euro nga e cila: 11,376,401 mijë lekë në fushën e të ardhurave, afërsisht 91.9 milionë euro dhe 74,490,878 mijë lekë afërsisht 602.2 milionë euro, në fushën e shpenzimeve. Parregullsitë dhe paligjshmëritë e konstatuara, i referohen

2 Dëmi ekonomik në aktivitetin auditues i referohet detyrimit të shpërblimit monetar të një individi ose subjekti që i shkaktohet autoritetit shtetëror të audituar në lidhje me veprime ose mosveprime në cenim të disiplinës financiare dhe kuadrit rregullator përkatës.

3 Efekti negativ në performancën e subjekteve nën auditim i referohet efekteve negative të konstatuara në administrimin e fondeve publike dhe menaxhimit me ekonomicitet, eficientë dhe efektivitet të fondeve publike.

Parregullsitë dhe paligjshmëritë me efekte negative	përdorimit të fondeve jo me eficiencë, efektivitet dhe ekonomikitet në fushën e prokurimit publik shoqëruar me mungesë kontrolli në realizimin e procedurave të prokurimit, të cilat në shumë raste rezultojnë të realizuara jo në përputhje me kuadrin ligjor. Një zë i rëndësishëm janë edhe shkeljet e disiplinës buxhetore në likuidimin e faturave për shpenzime/investime, keqmenaxhimin e fondeve të programuara i cili është shoqëruar me krijimin e detyrimeve të prapambetura.
---	--

Edhe këtë vit, puna audituese është përqendruar kryesisht në fushat për të cilat Kontrolli i Lartë i Shtetit, ka vlerësuar një nivel të lartë risku në të tre komponentët: programim, ekzekutim i buxhetit të shtetit dhe raportim i treguesve fiskalë. Parregullsitë dhe shkeljet më të mëdha me efekte të konsiderueshme konsistojnë në lidhje me administrimin e të ardhurave tatimore dhe jo tatimore; menaxhimin jo të kujdesshëm në procesin e përdorimit të fondeve publike; keqadministrimin e pronës shtetërore ndjekur nga paligjshmëritë procedurale dhe inefficencat në realizimin e procedurave të prokurimit publik.

Parregullsitë dhe shkelje financiare, në të ardhurat dhe në shpenzimet e kryera, me dëm ekonomik janë në shumën 2,193,692 mijë lekë, dhe parregullsitë dhe paligjshmëritë me efekte negative në financat publike të subjekteve të audituara, arrijnë në vlerën 85,867,279 mijë lekë. Analiza e parregullsive dhe shkeljeve financiare është detajuar sipas fushave në tabelën e mëposhtme.

Tabela nr.3: Analiza e dëmit ekonomik/efekteve negative sipas fushave

Në fushën e të ardhurave	Dëm ekonomik	Parregullsi/paligjshmëri
Në fushën e zbatimit të legjislacionit tatimor	1,038,069	2,409,920
Në fushën e zbatimit të Kodit Doganor	453,211	-
Në keqadministrimin e pronës shtetërore të dhënë me qira, marrëveshjet hidrokarbure dhe kontratat koncesionare	36,785	99,598
Në administrimin urban		8,128
Të tjera	190,052	8,858,755
Totali	1,718,117	11,376,401
Në fushën e shpenzimeve		

Në fushën e pagave, sigurime dhe shpërblime	96,205	664,623
Në fushën e shpenzimeve operative	16,130	47,958
Në fushën e shpenzimeve për investime	337,927	38,267,249
Të tjera	25,313	35,511,048
Totali	475,575	74,490,878
Totali (A+B)	2,193,692	85,867,279

Burimi: KLSH

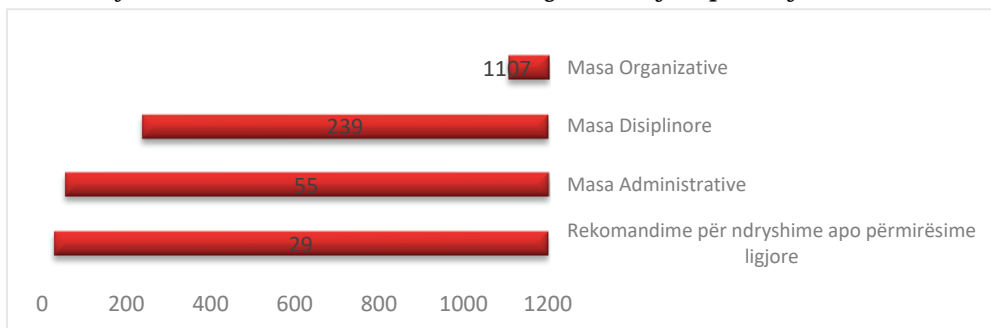
Treguesi i dobishmërisë/Indikatori i dobisë së auditimit është 6.2

Indikatori i dobisë së auditimit, i cili përdoret në kuadrin e matjes së performancës së Institucioneve Supreme të Auditimit, për periudhën janar – dhjetor 2020 rezulton 6.2, çka do të thotë se për çdo 1 (një) lek të shpenzuar për KLSH-në nga buxheti i shtetit për periudhën janar – dhjetor 2020 janë zbuluar nga auditimet e kryera 6,2 lekë dëme, për të cilat është kërkuar dhe arkëtimi i shumës. Treguesi i dobisë së auditimit është llogaritur si raporti i dëmeve të zbuluara dhe të kërkuara për zhdëmtim në vlerën 2,175,398 mijë lekë me shpenzimet buxhetore faktike të KLSH-së në vlerën 351,216 mijë lekë. Për vitin 2020 treguesi i dobishmërisë përfaqëson indikatorin e aplikuar vetëm mbi rezultatet e raporteve të evaduara, pa marrë parasysh elementet e pasqyruara për gjithë punën audituese të kryer në terren brenda vitit 2020, por të shtyrë për shkak të rrethanave të shkaktuara nga Covid-19.

Mbi rekomandimet e dhëna sipas natyrës

Në institucionet e audituara, KLSH-ja gjatë periudhës janar – dhjetor 2020, ka adresuar gjithsej 1430 rekomandime, nga të cilat: 29 janë përmirësime ligjore, 1107 rekomandime organizative dhe 294 masa rekomandime disiplinore dhe administrative.

Grafiku nr.1: Masat e rekomanduara nga KLSH-ja sipas llojit viti 2020

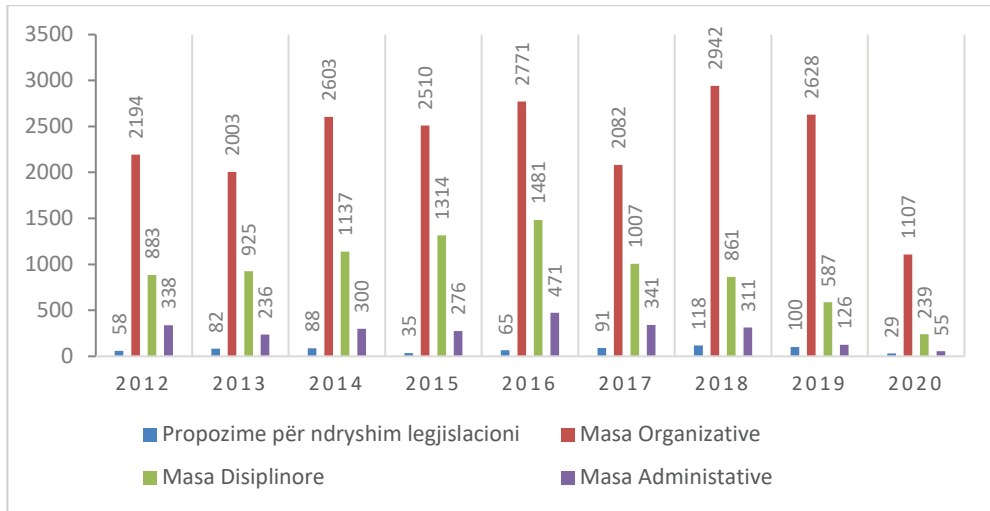

Burimi: KLSH

KLSH dhe aktiviteti auditues për vitin 2020

KLSH në 9 vitet e fundit, 2012-2020, ka rekomanduar gjithsej 32 394 rekomandime, nga të cilat: 666 përmirësime ligjore, 10 888 masa rekomandime disiplinore dhe administrative dhe 20 840 rekomandime organizative.

Grafiku nr.2: Masat e rekomanduara nga KLSH-ja gjithsej 2012-2020

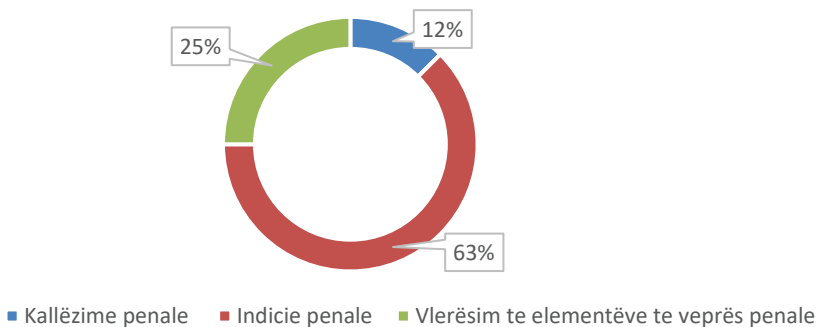

Burimi: KLSH

Kallëzimet penale

Në kuadër të angazhimit për të luftuar pa kompromis veprimet abuzive dhe të mashtrimit financiar me pronën publike me synim përmirësimin e qeverisjes publike, edhe gjatë vitit 2020, KLSH-ja ka përcjellë në organet kompetente **8 kallëzime dhe indicie penale**, nga të cilat 5 raste i janë dërguar prokurorisë si indicie penale, 1 kallëzim penal dhe 2 raporte auditimi janë dërguar për vlerësim të elementëve të mundshëm të veprës penale.

Grafiku nr.3: Kallëzimet penale

Burimi: KLSH

II.2 Kontrolli i Lartë i Shtetit dhe Menaxhimi i Financave Publike

Gjatë vitit 2020, KLSH ka përmbushur detyrimin kushtetues për paraqitjen e Raportit të Zbatimit të Buxhetit të Shtetit për vitin 2019, bazuar në auditimin mbi përputhshmërinë e procesit të programimit, zbatimit të buxhetit dhe raportimit të treguesve fiskalë të konsoliduar, përfshirë raportin e borxhit publik, si dhe raportin e përdorimit të fondit rezervë dhe të kontigjencës.

Duke konkluduar me dhënien e opinionit mbi raportin e zbatimit të buxhetit vjetor të konsoliduar, i cili bazuar në evidencat e auditimit dhe procedurat audituese rezulton se për disa zëra buxhetorë, financimin e deficitit dhe nivelin e huamarrjes, për shkak të rëndësisë dhe përhapjes së çështjeve të përmendura në këtë raport, ka devijime materiale (sasiore dhe cilësore) jo në përputhje me kuadrin ligjor në fuqi.

Edhe këtë vit, KLSH sjell në vëmendje risqet e identifikuara për miradministrimin e financave publike dhe zbatimin e kontrolleve të parashikuara të disiplinës fiskale. Nëpërmjet rekomandimeve të lëna, KLSH-ja ka kërkuar adresimin e menjëhershëm dhe të kujdesshëm të mbajtjes në kontroll dhe monitorim të treguesve fiskalë dhe makro-ekonomikë.

1. Në kuadër të qasjes së auditimit me bazë risku, edhe këtë vit KLSH-ja ka bërë një vlerësim të sistemeve të menaxhimit financiar dhe kontrollit dhe auditimit të brendshëm në sistemin publik, bazuar kjo në vlerësimet e sistemeve të kontrollit në subjektet nën auditim, por edhe në auditimin e strukturës qendrore pranë MFE-së, përgjegjëse për implementimin dhe monitorimin e kontrollit të brendshëm financiar publik. Edhe këtë vit, bazuar në evidencat e auditimit, KLSH-ja evidenton se sistemet e kontrollit janë ende jo efektive, të pamonituara periodikisht dhe të raportuara vetëm nga një numër i kufizuar njësisish publike referuar numrit total të tyre në nivel kombëtar (rreth 10% e enteve publike). Ky mbulim nuk ofron siguri të arsyeshme mbi nivelin e efektivitetit të hartimit, implementimit dhe funksionimit të kontrolleve brenda kornizës së menaxhimit financiar dhe kontrollit.

Auditimi i brendshëm, vijon të mos jetë i pavarur, ndërkohë që problematikat në ngritjen dhe funksionimin e këtyre strukturave mbeten aktuale. Komitetet e auditimit edhe në rastin kur janë ngritur, nuk kanë arritur të garantojnë pavarësinë e plotë të strukturave të auditimit të brendshëm nga titullarët e institucioneve.

2. Në fushën e të ardhurave, në bazë të konstatimeve në auditimet e kryera në subjektet administruese të të ardhurave tatimore, KLSH-ja konkludon, se edhe pse evidentohet një rritje e të ardhurave tatimore të realizuara për vitin 2019, krahasuar me një vit më parë, të analizuara sipas zërave, niveli i realizimit të tyre reflekton edhe problematikat në administrimin e tatimpaguesve. Kështu plani i të ardhurave të buxhetuara në zërin e TVSH-së përsëri nuk është realizuar pavarësisht rritjes së numrit të tatimpaguesve të regjistruar. Planifikimi me rezervë i të ardhurave nga tatimi mbi fitimin nuk mbështet realisht suksesin e tejkalimit të planit buxhetor për këtë zë. Të ardhurat nga “Tatimi mbi të ardhurat personale” mbeten të ndikuara nga informaliteti në deklarimin e nivelit të pagave, më së shumti në kufijtë e pagës minimale për disa sektorë të ekonomisë dhe grup tatimpaguesish. Në fakt, impakti më i madh në realizimin e këtij zëri gjatë vitit 2019 është ndryshimi i shkallës tatimore mbi të ardhurat nga dividendi.

Gjithashtu, nga auditimet mbi programimin dhe realizimin e **të ardhurave tatimore**, ka rezultuar se metodologjia e përdorur për shpërndarjen e planit të të ardhurave tatimore në njësitë e varësisë, nuk merr në konsideratë faktorë korrektues dhe plotësues sipas sektorëve të ekonomisë, fashave të tatimpaguesve dhe problematikat e lidhura me to sipas rajoneve administruese.

KLSH evidenton se disa ndryshime të legjislacionit tatimor janë bërë jo në përputhje me parimet dhe rregullat fiskale të parashikuara në Ligjin nr.9936, datë 26.6.2008, “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në RSH”, të ndryshuar, duke mos i dhënë kohën e duhur për informim dhe sqarim tatimpaguesve që preken nga këto ndryshime, për të siguruar në vijim vlefshmërinë dhe saktësinë e deklarimeve. Rrjedhimisht për të parashikuar drejt impaktin e këtyre ndryshimeve në planin e të ardhurave në vitin raportues.

Për sa i përket masave të marra për rikuperimin e borxhit tatimor, ato nuk paraqiten në nivelin e kërkuar dhe nuk kanë kontribuar sa duhet në rritjen e të ardhurave vjetore.

Nga auditimet e zhvilluara pranë administratës doganore mbi programimin dhe realizimin e **të ardhurave doganore**, KLSH-ja konstaton një ndjekje joritmike të të ardhurave. Vendimmarrjet administrative të autoritetit doganor për shkeljet në fushën doganore nuk janë në përputhje me kërkesat e Kodit Doganor. Përcaktimi i vlerës doganore sipas indikatorëve të përcaktuar dhe klasifikimeve të kodit tarifor, me qëllim standardizimin dhe unifikimin e procedurave të shqyrtimit të vlerës së mallit për të evituar abuzivitetin dhe shmangien e detyrimeve doganore,

mbetet një problematikë që kërkon forcimin e kontrolleve nga ana e administratës doganore. Në procedurat e mbikëqyrjes së regjimeve doganore rezultuan veprime në mosrespektim të afateve të qëndrimit në mallrave në regjimin e lejimit të përkohshëm. Në fushën e akcizës problematikat rezultonin në mungesën e kalibrimëve, kalimatësve, të depozitave mbajtëse të operatorëve ekonomik që operojnë me statusin e depozituesit të miratuar, në kundërshtim me procedurën ligjore. Gjithashtu, nga degët doganore nuk është arritur të zbatohen plotësisht afatet ligjore lidhur me rikuperimin e borxhit doganor, duke reflektuar një gjendje borxhi të lartë.

Sa i takon të **ardhurave të papërdorura dhe të trashëguara për njësitë e vetëqeverisjes vendore**, nga auditimi u konstatua një deviacion në raportim prej 5,253 milion lekë, ku devijimi më i madh i takon të dhënave të Bashkisë Tiranë. Megjithatë përveç pasaktësisë në raportim, ajo çka KLSH-ja ka evidentuar përsëri është fakti se pjesa e transfertës së pakushtëzuar e papërdorur nuk detajohet me ligjin fillestar të buxhetit, duke krijuar kështu kushte që, duke mos paraqitur planin përkatës, t'i rezervohet njësitë të vetëqeverisjes vendore e drejta për të shpenzuar.

3. Në lidhje me borxhin publik dhe deficitin buxhetor, KLSH-ja ka konstatuar se, treguesit buxhetorë paraqiten me deviacione, konkretisht: niveli i deficitit për vitin 2019 rezultoi i nënvlerësuar si rrjedhojë e mos financimit të bonove të thesarit për mbulimin e humbjeve nga rivlerësimi i rezervës valutore të Bankës së Shqipërisë në vlerën 6,874 milion lekë, ose rreth 0.4% e PBB. Ndikimi i këtij nënvlerësimi, gjithashtu u reflektua edhe në nënvlerësimin e stokut të borxhit në fund të vitit 2019. Detyrime të prapambetura në vlerësimin e KLSH-së rezultuan të paktën 24.4 miliardë lekë nga rreth 17 miliardë lekë sipas raportimeve në Sistemin Informativ Financiar të Qeverisë, përfshirë këtu dhe detyrimin për stokun e TVSH-së së rimbursueshme, i cili në vlerësimin e KLSH-së rezultoi 14.8 miliardë lekë, nga 11.2 miliardë lekë të raportuar në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve.

Gjithashtu, nga ana e Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë konstatuam se, nuk merren masa për rikuperimin e detyrimeve të krijuara ndër vite nga marrëdhëniet e nënhuasë e garancisë, por vazhdimisht krijohen detyrime të reja, kushtëzuar kryesisht edhe nga detyrimet e ndërsjella midis shoqërive tregtare me kapital shtetëror në sektorin energjetik si dhe problemeve me mirëadministrimin e shoqërive në tërësi (sektori energjetik, sektori i ujësjellësve apo edhe pushteti vendor) reflektuar në paaftësinë paguese të tyre.

Në lidhje me bonot e privatizimit, edhe këtë vit ka vijuar të ketë një mosrakordim mes shifrave të raportuara nga Banka e Shqipërisë dhe atyre të raportuara nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë sa i takon sasisë fillestare të bonove të shpërndara (me diferencë në raportim prej rreth 2.2 miliard lekë) vlerës së bonove të përdorura (me diferencë në raportim prej rreth 20 miliard lekë) dhe vlerës së bonove të emetuara, por të pashpërndara (me diferencë në raportim prej rreth 13.1 miliard lekë) duke moskonkluduar dot mbi sasinë e bonove, cilat janë shpërndarë dhe ende nuk janë kthyer për asgjësim në Bankën e Shqipërisë.

4. Nga auditimi mbi programimin e shpenzimeve buxhetore, për njësitë e qeverisjes së përgjithshme kanë vijuar të konstatohen mungesa në përgatitjen e PBA-së në lidhje me afatet, dokumentacionin argumentues të projekteve të reja dhe reflektimin nga ana e njërive buxhetore të sugjerimeve të MFE-së. Procesi i detajimit të fondeve buxhetore deri në njoftimin e miratimit të tyre, pavarësisht një përmirësimi krahasuar me një vit më parë rezultoi i tejzgjatur dhe i pasanksionuar me një afat në udhëzimet përkatëse, me qëllim forcimin e kontrolleve mbi planifikimin e procedurave të prokurimit dhe marrjen e angazhimeve buxhetore vetëm pas miratimit të fondeve disponibël në Thesar.

Pavarësisht fazave të buxhetimit dhe miratimit të tij, KLSH-ja sjell përsëri në vëmendje faktin se ky buxhetim, veçanërisht për shpenzimet për investime, nuk është kredibël dhe i qëndrueshëm referuar kjo numrit të lartë të rishikimeve buxhetore që ai pëson gjatë gjithë vitit ushtrimor dhe legjitimuar me Akte Normative. Konkretisht gjatë vitit 2019 u evidentuan rreth 1169 projekte me një ndryshim neto të fondeve disponibël prej 4.13 miliardë lekë, fakt i cili flet gjithashtu për mungesë të monitorimit të projekteve për investimeve, moszbatim të prioriteteve në buxhetim dhe radhës së planifikuar për zbatim, fenomene këto të evidentuara nga KLSH-ja me raste konkrete të projekteve të ndërprera, të pazbatuara sipas planit apo të shtyra në kohë.

5. Në lidhje me procedurat e prokurimit, gjatë vitit 2020, nga auditimet në autoritete të ndryshme kontraktore, kanë rezultuar raste kur këto procedura janë zhvilluar përtej nevojave të planifikuara dhe pa fonde buxhetore disponibël apo të papërfshira në programin buxhetor afatmesëm edhe në Ligjin e Buxhetit; shoqëruar me mangësi në procedurë dhe afate, etj.

Gjatë vitit 2020, Departamenti i Auditimit të Teknologjisë së Informacionit në KLSH kreu një analizë me teknikat CAAT me informacione të marra nga bazat e të

dhënave të APP-së dhe KPP-së për procedurat e prokurimit publik të zhvilluara nëpërmjet sistemit elektronik të prokurimit publik.

Nga analiza konstatohet, se për vitin 2019 janë zhvilluar 5,049 procedura prokurimi, për të cilat ishte venë në dispozicion fondi limit prej 9,047 milionë lekësh. Nga këto procedura 33 % e tyre ose 1,682 janë zhvilluar me një ofertues, ku në numër të konsiderueshëm (1,097) janë prokurimet për furnizimin me mallra, duke shfaqur problematika në shkallën e ulët të konkurrencës dhe për pasojë në efektivitetin, eficiencën dhe ekonomicitetin e përdorimit të fondeve publike.

Tabela nr.4: Situata e procedurave të prokurimeve për vitin 2019:

Lloji kontratës	Prokurime për vitin 2019			Prokurime me një ofertë			
	Fondi Limit	Nr. proce	Nr. mes. i ofertave për çdo procedurë	Fondi Limit		Procedura me një ofertë	
				Lekë	% ndaj totalit	Nr.	% ndaj totalit
Shërbime	19,439,831,335	1491	4	6,203,075,498	32	435	29
Mallra	30,705,445,067	2557	2	6,485,443,499	21	1097	43
Punë	40,320,419,155	1001	5	2,128,691,190	5	150	15
Total	90,465,695,557	5049	3	14,817,210,187	16	1682	33

Burimi: APP

Veç sa më sipër rezulton një përqendrim i madh i procedurave të prokurimit në institucione dhe ente publike, pasi 10 autoritete kontraktore nga 291 gjithsej, kanë prokuruar 96% të vlerës totale të fondit limit. Kanë prokuruar nga 10-26 % të fondit limit gjithsej: Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale 26%; Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit 13 %; Albcontrol sha 11% dhe Operatori i Shpërndarjes së Energjisë Elektrike sha 10%. Konstatohet se në përgjithësi këto prokurime i përkasin fushave të shërbimit shëndetësor, të energjisë elektrike, si dhe menaxhimit të trafikut ajror.

Tek Komisioni i Prokurimit Publik (KPP) për vitin 2019 janë paraqitur 1,052 ankesa për procedurat e prokurimit publik, nga të cilat 58 % janë nga Tirana, duke shfaqur jo vetëm faktin e përqendrimit të prokurimeve, por dhe riskut të uljes së besimit të operatorëve ekonomikë nga rrethet për t'ju drejtuar KPP. Ankesat e mësipërme u përkasin 9.6 % të procedurave të prokurimit gjithsej. KPP

gjatë vitit 2019 ka marrë 792 vendime lidhur me ankesat, 47 prej të cilave janë ankimuar në gjykatë.

Duhet theksuar se numri i madh i ankimeve ka sjellë për pasojë mostrajtim të ankesave brenda afatit ligjor në disa raste, e shoqëruar kjo dhe me mungesën e analizës nga ana e KPP-së dhe APP-së si autoritetet kontraktore që shfaqin më dendur tendencën për parregullsi në zbatimin e ligjit janë subjektet publike me numër të vogël punonjësish; njësitë e qeverisjes vendore; autoritetet kontraktore që kanë pasur ndryshime të zyrtarëve të prokurimit etj.

6. Mbi raportimin e pasaktë të detyrimeve të prapambetura rezultoi se, stoku i detyrimeve të prapambetura i raportuar në bazë të vetë deklarimeve të njërive buxhetore në shumën 17,279 milion lekë është jo i plotë dhe i saktë pasi konstatohen diferenca në raportimet e pagesave për detyrimet e prapambetura por edhe për shkak të mosraportimit të plotë nga ana e njërive buxhetore dhe jo në përputhje me udhëzimet vjetore dhe VKM-në nr.50, datë 05.02.2014 “Për miratimin e strategjisë për parandalimin dhe shlyerjen e detyrimeve të prapambetura e të planit të veprimit”, duke ndikuar kështu jo vetëm në deformimin e pasqyrave financiare, por edhe në nënvlerësimin e treguesit të deficitit buxhetor.

Kështu, përsëri KLSH-ja konstaton se nuk raportohen ose raportohen pjesërisht:

- Vendimet gjyqësore të formës së prerë në kundërshtim me nenin 61 të Ligjit nr.9936 datë 26.06.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar;
- Gjithashtu nuk janë raportuar si detyrime të prapambetura, detyrimet për vendime gjyqësore ndërkombëtare në kundërshtim me udhëzimin nr.5 datë 27/02/2014 “Për shlyerjen e detyrimeve të prapambetura”;
- DPT nuk ka raportuar në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë stokun e rimbursimit të TVSH-së;
- Teprica kreditore për tatim - fitimin vazhdon të mbetet e lartë dhe gjatë vitit 2019 duke krijuar një detyrim potencial për administratën tatimore i paraportuar si detyrim i prapambetur.

Në mënyrë të veçantë, edhe këtë vit, KLSH-ja ka audituar shpenzimet dhe detyrimet për vendimet gjyqësore për largime të padrejta nga puna, dhe theksuar përsëri rëndësinë e trajtimit të plotë të përgjegjësive në lidhje me vendimmarrjen me kosto financiare të largimit nga puna të nëpunësve publikë, në të njëjtën linjë

me kërkesën e vazhdueshme për hartimin dhe miratimin e ligjit “Për përgjegjësinë materiale”.

7. Mbi rregullshmërinë e regjistrimit të transaksioneve në SIFQ dhe C@TS rezultoi sa vijon:

Në lidhje me regjistrimin e transaksioneve në SIFQ, KLSH, ka konstatuar se, detyrimet që rrjedhin nga udhëzimi nr.9/1 datë 09.03.2018 “Për Procedurat e Zbatimit të Buxhetit për Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme që Përdorin SIFQ”, nuk janë implementuar në mënyrë të plotë në SIFQ. Administrimi i SIFQ, nuk ka protokolle të posaçme të dokumentimit dhe trajtimit të ngjarjeve të evidentuara dhe që mund të evidentohen lidhur me anën funksionale të SIFQ, me impakt në përputhshmërinë procedurale të veprimeve të ndërmarra në sistemin SIFQ.

Kemi konstatuar parregullsi në regjistrimin e angazhimeve në vlerë dhe afate regjistrimi nga pothuaj të gjitha institucionet buxhetore (18,024 raste me vlerë 98.3 miliard lekë ose 63% e të gjithë kontratave të regjistruara në SIFQ, në thyerje të afatit ligjor). Kanë vijuar praktika të regjistrimit të angazhimeve buxhetore pa fonde në dispozicion ose regjistrim të pjesshëm të tyre për shkak të mungesës së fondeve disponibël (në 52 raste me vlerë 12 miliardë lekë) me pasoja krijimin e detyrimeve të prapambetura. Janë regjistruar kontrata në shkelje të afatit ligjor, pothuajse në të gjitha njësitë buxhetore por sidomos në ato të qeverisjes vendore rastet e të cilave zënë 34% e totalit të vonesave çka tregon për formalitetin e procedurës së regjistrimit në SIFQ. Janë konstatuar raste të marrjes së angazhimeve pa fonde buxhetore disponibël për projekte që nuk kanë kaluar në procesin ligjor të miratimit në PBA (18 raste me vlerë totale mbi 2.4 miliardë lekë).

Në sistemin e administratës tatimore, KLSH konstaton vonesa në regjistrimin e detyrimeve të lindura nga aktet administrative. Problematika evidentohen në proceset e anulimit të detyrimeve tatimore në sistemin informatik tatimor C@TS, për subjekte të cilët nuk kishin ende një vendim të formës së prerë, duke nxjerr në pah mungesën e sistemeve kontrollit për veprime të kryera manualisht në këtë sistem.

8. Mbi stokun e detyrimit për rimbursimin e TVSH-së, KLSH-ja konstaton se procedurat e rimbursimit të TVSH-së nga DPT janë kryer në tejkalim të planit të rimbursimit duke shpenzuar më tepër se fondet e planifikuara për rimbursimin në shumën 4,509,456 mijë lekë ose tejkalim në masën 23.73 % të parashikimit

vjetor. Pagesat e kryera gjenden në shkelje të afatit ligjor të rimbursimit prej 30/60 ditë, duke vënë në vështirësi tatimpaguesit eksportues për likuiditet e nevojshme dhe për ecurinë normale të veprimtarisë ekonomike.

Në vlerësimin e KLSH-së, vlera e stokut të deklaruar nga DPT-ja në shumën 11,251,390 mijë lekë është e nënvlerësuar me të paktën 3,526,472 mijë lekë duke sjellë kështu një vlerësim të stokut të TVSH-së së rimbursueshme në datën 31.12.2019 në rreth 14,777,862 mijë lekë.

Për subjektet që zhvillojnë veprimtari ekonomike në ndërtimin e veprave hidroenergjetike, Agjencia Kombëtare e Burimeve Natyrore (AKBN) ka konstatuar dhe informuar DPT-në për rreth 60 subjekte të cilët veprojnë në këtë fushë të cilët kanë kryer investime në mungesën e lejeve të ndërtimit ose në tejkalim të saj strukturat e kontrollit në DPT dhe ato të kontrollit në DRT-të nuk kanë dhënë zgjidhje përfundimtare lidhur me ligjshmërinë e kreditimit dhe rimbursimit TVSH-së për punimet e kryera prej tyre dhe/ose përfitimin e padrejtë të rimbursimit, me efekt në të ardhurat tatimore në shkallë kombëtare sipas Ligjit Nr.99/2018 "Për buxhetin e vitit 2019".

9. Sa i takon auditimit të kontratave koncesionare është konstatuar kryerja e pagesave për këto kontrata përtej nivelit të miratuar në modelin financiar, duke ndryshuar financimin e tyre edhe në periudha të vështira për buxhetin e shtetit (në të cilat u ndalua kryerja e shumë shpenzimeve publike) siç ishte tërmeti i datës 26.11.2019. Gjithashtu problematikë ka vijuar të mbetet fakti që këto kontrata nuk regjistrohen në SIFQ në vlerën e tyre të plotë sipas angazhimeve të ndërmarra.

KLSH ka kërkuar vëmendje të shtuar në administrimin e risqeve që vijnë nga kontratat koncesionare/PPP, në mënyrë që të ruhet kufiri i parashikuar i pagesave të koncesioneve/PPP-ve brenda nivelit 5% të të ardhurave tatimore, duke marrë në konsideratë që përgjatë viteve të ardhshme nisin pagesat për 3 projekte koncesionare në fushën e infrastrukturës publike dhe nga ana tjetër pritshmëritë për rënie të të ardhurave tatimore si pasojë e ngjarjeve të tërmetit dhe situatës së pandemisë Covid -19.

10. Në lidhje me përdorimin e Fondit Rezervë, kemi konstatuar: Mangësi dhe shkelje në plotësimin e dokumentacionit lidhur me vendimet për përdorimin e këtij fondi apo dokumentimin e sugjerimeve të Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë përpara se të merreshin këto vendime; Përdorim të fondit rezervë si "shtesë buxheti", kur në fakt këto shpenzime duhet të parashikoheshin në përfundim me procedurat dhe kriteret ligjore të planifikimit të buxhetit, dhe të

miratoheshin me ligjin vjetor të tij (rreth 78 milion lekë, ose 3.8% të vlerës së këtij fondi); Gjithashtu kemi konstatuar një shtesë e pajustificuar në përdorimin e fondeve buxhetore prej 169.45 mijë lekësh si rezultat i vonesave në trajtimin e procedurave të likuidimit të vendimeve të GJEDNJ-së, nga Avokatura e Shtetit dhe Këshilli i Ministrave.

11. Edhe për vitin 2019, nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë **nuk janë paraqitur në Kuvend pasqyrat financiare të konsoliduara të shtetit**. KLSH-ja, konstaton se kuadri rregullator lidhur me Kontabilitetin Publik nuk ka pasur përmirësimin e synuar. Mbajtja e kontabilitetit në sektorin publik rregullohet mbi bazë të një udhëzimi nr.8, datë 09.03.2018, të paplotë dhe me probleme nga pikëpamja konceptuale. Sipas KLSH, progresi i bërë në lidhje me hartimin e bazës ligjore dhe përgatitjen e pasqyrave financiare të konsoliduara të shtetit është i pamjaftueshëm dhe objektivat në këtë fushë janë shumë larg objektivave të Strategjisë së Menaxhimit të Financave Publike 2014 -2020. Në mungesë të pasqyrave të paraqitura nga Ministria e Financave dhe Ekonomisë, e cila nuk ka dorëzuar në Kuvend pasqyrat financiare të konsoliduara për vitin 2019, KLSH-ja nuk jep një opinion në lidhje me to.

12. Fondi për Zhvillimin e Rajoneve, edhe pse është burim financimi për disa programe buxhetore, nuk del si zë më vete në tabelën e treguesve fiskale. Edhe pas rekomandimeve të Kontrollit të Lartë të Shtetit situata në lidhje me raportimin e këtij fondi (FZHR) vazhdon të jetë e njëjtë si në vitet e kaluara. Të gjitha projektet e investimeve, që financohen nga FZHR-ja raportohen të padiferencuara dhe në një zë me të gjitha shpenzimet e tjera kapitale, duke e bërë të vështirë identifikimin e vlerës së investimeve që janë financuar në vitin buxhetor, nga FZHR. Lista e detajuar e investimeve të çelura rezulton e ndryshme nga lista e paraqitur në momentin e miratimit të projekt-buxhetit të vitit. Ndërkohë në planin përfundimtar të ndryshuar, në programin “Arsimi Universitar” nuk janë reflektuar ndryshimet e VKM-së nr.372, datë 29.05.2019 për transferimin e fondeve.

II.2.1 Auditimet Financiare dhe Auditimet e Përputhshmërisë

II.2.1.1 Mbi auditimet financiare me opinion

KLSH-ja, gjatë kryerjes së auditimeve financiare është angazhuar për një vlerësim të pavarur, që rezulton në një opinion me siguri të arsyeshme, nëse gjendja e raportuar financiare e një subjekti të audituar, rezultatet dhe përdorimi i

burimeve janë paraqitur në mënyrë të drejtë dhe në përputhje me kuadrin ligjor të raportimit financiar⁴. Gjithashtu, audituesit e KLSH-së gjatë kësaj veprimtarie janë përpjekur për zbatimin e standardeve ndërkombëtare të auditimit financiar (ISSAI 2000-2899) manualit përkatës të auditimit, si dhe standardeve profesionale e kuadrit rregullator përkatës.

Në vazhdimësi vitet e fundit, KLSH-ja ka vënë synime dhe objektiva për rritjen e përvitshme të përqindjes së auditimeve financiare, krahas atyre të performances, ndaj numrit gjithsej të auditimeve, për t'u zhvendosur nga kontrollet e përputhshmërisë dhe rregullsisë drejt auditimeve që mund të ndihmojnë në parandalimin e dëmit ekonomik dhe shkeljen e rregullave⁵, për të vepruar në përputhje të plotë me rekomandimet e Komisionit Evropian. Megjithatë, viti i jashtëzakonshëm i pandemisë globale botërore, ka ndikuar dhe në veprimtarinë audituese të KLSH-së, duke bërë që auditimet financiare të zënë 7 % në strukturën e të gjitha llojeve të auditimit të evaduar për vitin e kaluar (5/73). Kjo është lidhur dhe me veçorinë e këtij lloji auditimi, i cili kërkon domosdoshmërisht qëndrimin e audituesve në subjektin e auditimit, për shkak të nivelit të ulët të zhvillimit të teknologjisë së informacionit nga mungesa e mundësisë së përdorimit të evidencave, të dhënave dhe treguesve financiar në rrugë elektronike.

Gjatë vitit 2020, KLSH-ja ka kryer dhe evaduar 5 auditime financiare, nga të cilët 2 në institucionet qendrore dhe 3 në njësitë vendore. Në këto auditime financiare për institucionet qendrore janë dhënë 1 opinion i pakualifikuar⁶ (INSTAT) dhe 1 opinion i pakualifikuar me theksim të çështjes (Prokuroria e Përgjithshme). Në njësitë e vetëqeverisjes vendore janë dhënë 2 opinione të kualifikuara⁷ (Bashkia Rrogozhinë dhe Bashkia Roskovec) si dhe 1 opinion i kundërt⁸ (Bashkia Skrapar). Megjithëse nuk është një numër i konsiderueshëm i auditimeve financiare, bazuar në opinionet e dhëna rezulton se raportimet financiare, rezultatet dhe përdorimi i burimeve nga njësitë vendore shfaqin probleme lidhur me paraqitjen e

4 Ligji nr.154/2014 "Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit", neni 3/2

5 Progres-Raporti per Shqipërinë, 6.10.2020, faqe 115

6 Një opinion i pakualifikuar jepet kur audituesi arrin në konkluzionin se për të gjitha aspektet materiale, pasqyrat financiare paraqesin një pamjen të vërtetë dhe të drejtë si dhe pasqyrat janë përgatitur në përputhje me bazën ligjore në fuqi për raportimin financiar.

7 Opinioni i kualifikuar jepet kur anomalitë ose kufizimi e fushëveprimit nuk janë aq material dhe të përhapur sa të kërkojë një opinion të kundërt ose një mohim të opinionit.

8 Opinioni negativ (kundërshtues) jepet në rastet kur audituesi e ka të pamundur të krijojë një opinion mbi pasqyrat financiare në tërësi, si pasojë e mospërputhjes aq shumë vendimtare sa të përmbys situatën e paraqitur në atë masë që një opinion i modifikuar në aspekte të caktuara nuk do të ishte i përshtatshëm.

denatyrUAR dhe në mënyrë jo të drejtë dhe jo në përputhje me kuadrin ligjor të raportimit.

Tabela nr.5: Subjektet dhe Opinioni për auditimet financiare

Nr.	Subjektet	Opinioni i auditimit
1	INSTAT	Opinione të pakualifikuar
2	Prokuroria e Përgjithshme	Opinione të pakualifikuar (me theksim çështjeje)
3	Bashkia Roskovec	Opinione të kualifikuar
4	Bashkia Rrogozhinë	Opinione të kualifikuar (me theksim çështjeje)
5	Bashkia Skrapar	Opinione të kundërt

Burimi: KLSH

Në mënyrë të përmbledhur problematikat e konstatuara në auditimet financiare të **institucioneve qendrore** paraqiten si më poshtë:

- Mungesë rakordimi dhe unifikimi i vlerave të paraqitura në pasqyrat financiare me vlerat në aktet e rakordimit me degën e Thesarit;
- Moskryerja e sistemimeve të nevojshme dhe regjistrimeve në kontabilitet në bazë të klasifikimit ekonomik kontabël;
- Mosevidentim i saktë dhe i plotë në pasqyrat financiare të disa llogarive kontabël;
- Cenim i parimit të ekzistencës dhe plotësisë të aktiveve si pasojë e mungesës së evidencës kontabël;
- Mungesa e informacionit mbi çështje materiale në relacionet shoqëruese të pasqyrave financiare;
- Pasaktësi në llogaritjen e vlerave të amortizimit në inventarin ekonomik të aktiveve;
- Mungesa e raporteve të inventarizimit të aktiveve, etj.

Në INSTAT, (periudha e audituar 01.01.2017-31.12.2019) ka rezultuar mosrakordim dhe unifikim i vlerave të paraqitura në pasqyrat financiare me vlerat e paraqitura në aktet e rakordimit me degën e Thesarit; moskryerje e sistemimeve të nevojshme dhe regjistrimeve në kontabilitet në bazë të klasifikimit ekonomik kontabël; mungesë e informacionit më të plotë shpjegues, lidhur me pasqyrimin e fondeve, pasi konstatohet mungesa e informacionit mbi shpjegimet e nevojshme të mospërputhjeve të disa llogarive në aktet e rakordimit dhe bilancin kontabël.

Në Prokurorinë e Përgjithshme, ka rezultuar nevoja për marrjen së masave nga ana e drejtimit e më pas në linjë hierarkike nga gjithë personeli për evidentimin e plotë dhe të saktë të pasqyrave financiare të vitit 2020, të llogarisë “Toka troje terren”, e cila është kontabilizuar në mënyrë të padrejtë në vlerën 0 lekë; evidentimit me evidenca kontabël të Aktiveve Afatgjata Jo Materiale, konkretisht llogaria 213 “Studime dhe kërkime”, “Rrugë, rrjete, vepra ujore”, në vlerën 783,100 lekë, me qëllim detajimin e këtij zëri për të rritur saktësinë dhe plotësinë e të dhënave; analizimit të llogarisë 468 “Debitore të ndryshëm”, për të evidentuar klasifikimin e atyre debitorëve që kanë shpresë arkëtimi dhe atyre pa shpresë arkëtimi, me qëllim ndjekjen e të gjitha hapave dhe shkallëve ligjore për arkëtimin e tyre.

Në auditimet e kryera nga KLSH-ja, për dhënien e opinionit të pasqyrave financiare në **Njësitë e Vetëqeverisjes Vendore**, mangësitë konsistojnë në këto drejtime:

- Disa nga llogaritë e aktivitetit nuk përputhen me përmbajtjen ekonomike të aseteve dhe janë kryer veprime kontabël të gabuara, duke i denaturuar ato, si dhe ato të detyrimeve kreditore dhe të drejtave mbi debitorët, nuk pasqyrojnë gjendjen reale në vlera materiale ose dhe raste kur ky detyrim nuk rezulton i regjistruar në kontabilitet;
- Në të gjitha rastet, nga njësitë e qeverisjes vendore, nuk janë kryer inventarizime mbi gjendjen fizike të aktiveve (të qëndrueshme) afat gjatë materiale (si toka, troje, terrene, pyje, plantacione, ndërtesa e konstruksione etj.) pavarësisht nga burimi i financimit (të ardhurat e veta ose nga kalimet në pronësi të tyre me VKM) por janë kufizuar në inventarizimin e materialeve për nxjerrje jashtë përdorimit, si dhe në shumicën e rasteve nuk është bërë rivlerësimi i tyre;
- Nuk janë pasqyruar saktë detyrimet kreditore, përfshirë këtu dhe detyrimet sipas vendimeve të formës së prerë të gjykatave, si dhe të drejtat për arkëtime ndaj debitorëve, pasi mungon dokumentacioni i nevojshëm kontabël e ligjor për këto llogari debitorësh;
- Regjistrimi i detyrimeve të prapambetura është ende një koncept i zbatueshëm modestisht dhe në faza të hershme në implementimin dhe reflektimin në pasqyrat financiare. Shpesh regjistrimi i tyre nuk bëhet sipas UMF nr.8, datë 09.03.2018, por vazhdon kontabilizimi në kundërt partinë e pasivit të llogarisë 401-408 “Furnitorë e llogari të lidhura me to”, në vend të llogarisë 467 “Kreditor të ndryshëm”, e cila është posaçërisht për detyrimet e prapambetura.

Në Bashkinë Rrogozhinë (periudha e audituar nga 01.01.2018 deri më 31.10.2019)

U konstatuan mangësi në pasqyrat financiare të Bashkisë Rrogozhinë për vitin ushtrimor 2018. Gabimet materiale në pasqyrat financiare të mbyllura në 31 dhjetor 2018 paraqitet si më poshtë:

- Llogaria 213 “Rruge, rrjete, vepra ujore” është nënvlerësuar për 1,257 mijë lekë
- Llogaria 1013, “Pakësim fondesh nga amortizimi i AAGJ” është nënvlerësuar për 1,257 mijë lekë
- Llogaria 26 “Pjesëmarrje në kapitalin e vet” është nënvlerësuar për 62,051 mijë lekë
- Llogaria 467 “Kreditorë të ndryshëm” është nënvlerësuar për 21,303 mijë lekë
- Llogaria 467 “Kreditorë të ndryshëm” është mbivlerësuar për 4,204 mijë lekë
- Llogaria 467 “Kreditorë të ndryshëm” është nënvlerësuar për 8,832 mijë lekë
- Llogaria 401 – 408 “Furnitorë e llogari të lidhura me to” është mbivlerësuar me 8,832 mijë lekë
- Llogaria 401 – 408 “Furnitorë e llogari të lidhura me to” është nënvlerësuar me 4,204 mijë lekë
- Llogaria 486 “Shpenzime të periudhave të ardhshme” është nënvlerësuar me 21,303 mijë lekë

Gjithashtu janë konstatuar mangësi në fushën e të ardhurave, ka diferenca të konsiderueshme në arkëtimin e detyrimeve tatimore për bizneset dhe familjarët, si për taksat dhe tarifat vendore, ashtu edhe për llogaritjen e kamatëvonesave përkatëse. Vlera totale e debisë për bizneset (detyrim kamatë) është 26,630 mijë lekë, nga e cila nuk është kontabilizuar detyrimi për vitin 2019. Vlera totale e debisë për 314 subjekte që kanë ushtruar aktivitetet në periudhën 2011-2016 është 23,891 mijë lekë, e pakontabilizuar. Vlera totale e debisë për taksën e tokës është 99,599 mijë lekë, e pakontabilizuar. Vlera totale e debisë për taksat e tarifat të familjarëve është 38,929 mijë lekë, e pakontabilizuar.

Për kontratat e plazheve dhe ndërtimet e bëra në bregdet, për buxhetin e Bashkisë -Rrogozhinë rezulton një dëm ekonomik në vlerën 38,895,875 lekë, nga mos llogaritja e kamatëvonesave.

Nga mosllogaritja e saktë e pagesës së lejes së tregtimit të karburanteve me vlerë 16,900 mijë lekë.

Për shkeljet e mësipërme me Vendim nr.13, datë 27.02.2020 të Kryetarit të KLSH janë rekomanduar: 7 masa organizative; 3 masa mungesë të ardhurash me vlerë 245,811 mijë lekë.

Në Bashkinë Skrapar (periudha e audituar 01.01.2017 deri më 31.12.2019) u konstatuan mangësi në: fushën e shpenzimeve, mos marrja e masave për likuidimin e detyrimeve të prapambetura me vlerë 42,810 mijë lekë, kjo në fund të vitit 2019.

Në fushën e të ardhurave mos planifikimin e saktë të taksave e tarifave vendore, duke i zvogëluar ato nga një periudhë në tjetrën. Planifikimi për taksën mbi pasurinë për vitin 2017 ka vlerën 13,069 mijë lekë, për vitin 2018 kjo taksë është planifikuar 9,198 mijë lekë, ose 3,871 mijë lekë më pak, ndërsa për vitin 2019 planifikimi është 10,035 mijë lekë, ose 3,034 mijë lekë më pak se viti 2017.

Nuk ka aplikuar saktë tarifën e qirasë për sipërfaqet e fondit pyjor në shumën 713 mijë lekë; Nuk janë ndjekur totalisht veprimet ligjore për arkëtimin e debitorëve me vlerë 83,543 mijë lekë; Nuk janë lidhur kontrata me subjektet me leje minerale sipas MIE për vlerën 889,715 mijë lekë, si dhe mos aplikim të taksës së pastrimit me vlerë 1,600 mijë lekë.

Nuk ka ngritur një sistem efektiv të menaxhimit financiar dhe kontrollit të brendshëm, duke mos hartuar një kuadër të plotë rregullash të shkruara për këtë qëllim.

Në procesin e inventarizimit kemi mungesë të artikullit (mjet transporti” me vlerë 2,178 mijë lekë.

Në fushën e zbatimit të kontratave është evidentuar dëm ekonomik me vlerë 2,355 mijë lekë, nga mos zbatimi i kontratave të punëve publike.

Për shkeljet e mësipërme me Vendim nr.45, datë 22.05.2020 të Kryetarit të KLSH janë rekomanduar: 9 masa organizative, 9 masa shpërblim dëmi me vlerë 5,296 mijë lekë, 2 masë shpenzime në kundërshtim me 3-E me vlerë 9,371 mijë lekë, 3 masa mungesë të ardhurash me vlerë 974,868 mijë lekë, 23 masa disiplinore dhe 1 (një) masë administrative me vlerë 50 mijë lekë.

Në Bashkinë Roskovec (periudha e audituar 01.01.2017 deri më 31.03.2020) u konstatuan mosrakordime në disa llogari të pasqyrave financiare të vitit 2019, për të dhënat e investimeve të kryera.

Në fund të vitit 2019, gjendja e llogarisë 466 “Kreditorë për mjete në ruajtje” është në vlerën kontabël 57,935 mijë lekë. Nga të dhënat analitike të kësaj llogarie për vitet 2017, 2018 dhe 2019, konstatohet se në këtë llogari, gjenden të ngurtësuara fonde para vitit 2017 për të cilat prej disa vitesh është përmbushur afati i garancisë dhe nuk është bërë likuidimi i tyre, për 25 raste në shumën 15,703 mijë lekë.

Nga analiza e llogarisë 231 “Shpenzime në proces për rritjen e Aktiveve të Qëndrueshme të trupëzuara” për vitin 2019, konstatohet:

- Gjendja e kësaj llogarie më datë 31.12.2019 është për vlerën kontabël 724,828 mijë lekë e analizuar për 77 objekte të investuara. Nga këto për 30 objekte në shumën 308,085 mijë lekë janë investime në proces të kryera në vitet 2017 dhe 2018 për të cilat në vitin ushtrimor 2019, nuk janë kryer sistemime. Në këtë rast, vlera 308,085 mijë lekë, përfaqëson vlerën e investimeve për objekte të përfunduara, vlerë për të cilën llogaria 231 duhet të sistemohet duke e kredituar në debi të llogarive të aktiveve të investuara.
- Nuk janë marrë masa për likuidimin e faturave të prapambetura me vlerë 145,601 mijë lekë në fund të vitit 2019.

Nga auditimi i zbatimit të dispozitave ligjore për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin e Brendshëm u konstatua se gjendja aktuale e sistemit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, nisur nga vetëvlerësimi dhe rezultatet e testimeve të kryera, tregon se aspektet e kontrollit të brendshëm kuptohen dhe funksionojnë në nivelin “mjaftueshëm”, përgjatë gjithë strukturave të njësisë.

Në fushën e të ardhurave mos marrja e masave për arkëtimin e debitorëve me vlerë 111,865 mijë lekë.

Për shkeljet e mësipërme janë rekomanduar: 11 masa organizative, 1 masë shpenzime në kundërshtim me 3-E me vlerë 61,299 mijë lekë, 1 masë mungesë të ardhurash me vlerë 118,865 mijë lekë, 23 masa disiplinore dhe 1 (një) masë administrative me vlerë 50 mijë lekë.

Mbi auditimet financiare dhe të përputhshmërisë me opinion

KLSH ka kryer dhe 12 auditime të përputhshmërisë me dhënie opinionit, nga të cilët 3 në institucionet qendrore, 9 në njësitë e qeverisjes vendore

Tabela nr.6: Llojet e opinioneve sipas subjekteve të audituara

Nr.	Opinionit i auditimit	Subjektet
OPINION MBI PASQYRAT FINANCIARE		
3	I pakualifikuar (Pa rezervë)	Ministria e Kulturës, Drejtoria Rajonale Tatimore Shkodër, Bashkia Malësi e Madhe
5	I pakualifikuar (Me rezervë)	Aparati i Kryeministrit, Prefekti i Qarkut Tiranë, Bashkia Cërrik, Bashkia Maliq, Këshilli i Qarkut Gjirokastrë
3	I kualifikuar	Bashkia Divjakë, Bashkia Ura Vajgurore, Agjencia e Parqeve dhe Rekreacionit
1	I kundërt	Bashkia Finiq
OPINION MBI PËRPUTHSHMËRINË		
3	I pakualifikuar (Pa rezervë)	Ministria e Kulturës, Aparati i Kryeministrit, Bashkia Malësi e Madhe

2	I pakualifikuar (Me rezervë)	Këshilli i Qarkut Gjirokastrë, Bashkia Ura Vajgurore
5	I kualifikuar	Prefekti i Qarkut Tiranë, Bashkia Divjakë, Bashkia Cërrik, Bashkia Maliq, Agjencia e Parqeve dhe Rekreacionit
2	I kundërt	Drejtoria Rajonale Tatimore Shkodër, Bashkia Finiq

Burimi: KLSH

Mbi dhënien e opinioneve financiare dhe përputhshmërie në institucionet qendrore

Departamenti i Auditimit të Institucioneve Qendrore përgjatë vitit 2020 ka zhvilluar dhe përfunduar veprimtarinë audituese në 14 institucione, në zbatim të standardeve të auditimit financiar (ISSAI 2000-2899) dhe atij të përputhshmërisë ISSAI 4000. Në përfundim të tyre është konkluduar në **2** opinione financiare dhe **2** përputhshmërie.

Në Ministrinë e Kulturës, (periudha e audituar 01.01.2018-31.12.2019) kanë rezultuar problematika në procesin e inventarizimit ku për përgatitjen e pasqyrave financiare, përpara reflektimit të një gabimi të mbartur ndër vite në lidhje me amortizimin e akumuluar të aktiveve, si pasojë e mos regjistrimit fillestar të aktiveve të inventarit ekonomik bazuar në dokumentacionin e duhur kontabël përpara vitit 2012, reflektuar kjo në mungesën e llogaritjes së amortizimit për disa vite. Si pasojë nga auditimi rezultoi se, vlera e amortizimi të akumuluar e inventarit ekonomik është më e lartë se vetë kosto historike.

Në Kryeministri, (periudha e audituar 01.01.2018-30.06.2020) ka rezultuar mungesë e procesverbaleve të komisioneve të inventarizimit në inventarizimin e magazinës, si dhe mos hartimi i raportit për inventarizimin e aktiveve gjendje në magazinë, inventarizimi i materialeve në përdorim dhe materialeve që janë jashtë përdorimit, duke mos mundësuar dot siguri të arsyeshme për vlerën kontabël të inventarëve, të reflektuar në pasqyrat financiare, deri në finalizimin e procesit të inventarizimit.

Mbi dhënien e opinionëve financiare dhe përputhshmërisë në njësitë e vetëqeverisjes vendore

Mbi dhënien e opinionëve financiare

Nga 119 auditime të llojit *financiar* dhe *financiar dhe përputhshmërie*, të kryera në vitin 2020, në 6 auditime është dhënë opinion i “kualifikuar”, si bashkitë: Rrogozhinë, Divjakë, Malësi e Madhe, Ura Vajgurore, Roskovec dhe Këshilli Qarkut Gjirokastrë. Në 2 auditime është dhënë opinion i kundërt, si Bashkia Finiq dhe Skrapar. Në 1 auditim është dhënë opinion “i pa modifikuar me theksim të çështjes”, Bashkia Cërrik. Në 1 auditim është dhënë opinion i “modifikuar me rezervë”, Bashkia Maliq dhe në 1 auditim është dhënë opinion “i pa kualifikuar”, Prefektura e Qarkut Tiranë.

Në Bashkinë Finiq (periudha e audituar nga 01.01.2017 deri më 31.12.2019) u konstatuan mangësi në pasqyrat financiare, të cilat nuk paraqesin drejt në të gjitha aspektet materiale, pozicionin e llogarive në fund të periudhave ushtrimore, performancën financiare dhe fluksin e parasë në përputhje me kuadrin e raportimit financiar të sektorit publik.

Gjithashtu është konstatuar se:

- Në zbatimin e procedurave të prokurimit për periudhën 01.01.2017 – 31.12.2019, pasi janë konstatuar parregullsi në lidhje me mos përgatitjen e unifikimit të kriterëve të veçanta të kualifikimit dhe shpalljes fitues të operatorëve ekonomik me mangësi në plotësimin e kriterëve të miratuara nga Autoriteti Kontraktor (këtu e vijim AK) të reflektuara me mospërdorimin e fondeve buxhetore me efektivitet me efekt negativ në vlerën 41,773 mijë lekë;
- Në zbatimin e kontratave të punëve publike dhe shërbimeve janë konstatuar parregullsi për vlerën e dëmit ekonomik 20,654 mijë lekë;
- Në administrimin e shpenzimeve operative në buxhet (llog. 602) janë konstatuar veprime financiare me dëm ekonomik në buxhetin e Bashkisë Finiq me vlerë 3,019 mijë lekë;
- Në administrimin e të ardhurave vendore nga subjektet fizik/juridik dhe abonentët familjare, nuk është ndjekur e plotë procedura në zbatim të dispozitave të ligjit nr.9920, datë 28.5.2008 “Për Procedurat tatimore në RSH”, i ndryshuar, ligjit nr.9632, datë 30.10.2006 “Për sistemin e taksave vendore”,

9 Sqarojmë se opinion është dhënë për pasqyrat financiare të vitit 2019, pasi të gjitha auditimet janë mbyllur brenda 3 muorit të parë 2020, kohë në të cilën pasqyrat financiare të vitit 2020 nuk janë të mbyllura pasi afati është deri më datë 31.03.2020.

me ndryshime dhe vendimeve respektive të Këshillit Bashkiak, për arkëtimin e vlerës 186,939 mijë lekë, nga e cila dem ekonomik në vlerën 10,800 mijë lekë, mungesë të ardhurash në shumën 36,041 mijë lekë dhe borxh tatimor në vlerën 150,898 mijë lekë;

- Në administrimin e shpenzimeve operative në buxhet (llog. 602) nuk është arritur efikasitet dhe efikasiteti i procedurave të prokurimit me vlera të vogla, duke mos përmbushur kështu, qëllimin e ligjit nr.9643, datë 20.11.2006, dem ekonomik në vlerën 143 mijë lekë, etj.

Për shkeljet e mësipërme me Vendim nr.28, datë 30.04.2020 të Kryetarit të KLSH janë rekomanduar: 18 masa organizative, 14 masa shpërblymjeje me vlerë 77,384 mijë lekë, 4 masa shpenzime në kundërshtim me 3-E me vlerë 138,706 mijë lekë, 8 masa mungesë të ardhurash me vlerë 161,236 mijë lekë, 12 masa disiplinore, 1 masë administrative.

Në Bashkinë Malësi e Madhe (periudha e audituar nga 01.01.2018 deri më 30.03.2020) në përfundim të auditimit të pasqyrave financiare (bilance) të viteve 2018 - 2019, pas vlerësimit të dokumentacionit, për sa i takon shkallës së zbatimit nga subjekti Bashkia Malësia e Madhe, të standardeve mbi raportimin financiar, në përgjithësi japin një pamje të drejtë dhe të sigurtë të pozicionit financiar të performancës financiare dhe lëvizjet e mjeteve monetare, kjo referuar UMF dhe Ekonomisë nr.8, datë 9.03.2018 "Për procedurat e përgatitjes, paraqitjes dhe raportimit të pasqyrave financiare vjetore në Njësitë e Qeverisjes së Përgjithshme", duke përjashtuar disa anomali materiale por jo të përhapura që janë baza për dhënien e një opinionit të kualifikuar".

Gjithashtu është konstatuar se:

- Në zbatimin e procedurave të prokurimit për periudhën 01.01.2018 – 31.12.2019, sa i takon shkallës së zbatueshmërisë të rregullave, ligjeve dhe rregulloreve, politikave, kodeve të vendosura apo termave dhe kushteve, mbi të cilat është rënë dakord (kriteret e auditimit të përputhshmërisë) mbi bazë testimesh, të dokumenteve që vërtetojnë veprimtarinë e subjektit Bashkia Malësi e Madhe bazuar në analizën e riskut janë konstatuar disa anomali në vendosjen e kriterëve dhe shpalljen fitues të OE me kriterë jo të plotësuar, materiale por jo të përhapura që janë baza për dhënien e një opinionit të kualifikuar, në paligjshmëri të përdorimit të fondeve publike me vlerë 118,638 mijë lekë.
- Në zbatimin e kontratave të punëve publike dhe shërbimeve janë konstatuar parregullsi për vlerën e dëmit ekonomik 988 mijë lekë.

- Në zbatimin e ligjshmërisë për kryerjen e pagesave të punonjësve (llog. 600) është konstatuar të jenë kryer pagesa në kundërshtim me aktet ligjore në shumën 563,952 lekë.
- Në administrimin e të ardhurave vendore nga subjektet fizik/juridik dhe abonentët familjare, nuk është ndjekur e plotë procedura në zbatim të dispozitave të ligjit nr.9920, datë 28.5.2008 “Për Procedurat tatimore në RSH”, i ndryshuar, ligjit nr.9632, datë 30.10.2006 “Për sistemin e taksave vendore”, me ndryshime dhe vendimeve respektive të Këshillit Bashkiak, për arkëtimin e vlerës 148,179 mijë lekë, nga e cila: dem ekonomik në vlerën 13,020 mijë lekë, mungesë të ardhurash në shumën 21,416 mijë lekë dhe borxh tatimor në vlerën 113,743 mijë lekë.

Për shkeljet e mësipërme me Vendim nr.73, datë 27.06.2020 të Kryetarit të KLSH janë rekomanduar: 20 masa organizative, 6 masa shpërblim dëmi me vlerë 14,540 mijë lekë, 1 masë shpenzime në kundërshtim me 3-E me vlerë 118,638 mijë lekë, 5 masa mungesë të ardhurash me vlerë 141,083 mijë lekë dhe 20 masa disiplinore.

Në Bashkinë Cërrik (periudha e audituar nga 01.01.2017 deri më 31.12.2019)

Nga auditimi kanë rezultuar këto gjetje:

- Në vitet 2017 dhe 2018 janë përjashtuar nga inventarizimi llogaritë, 210 “Toka, troje, terrene”, 211 “Pyje plantacione”, 212 “Ndërtesa e konstruksione”, 213 “Rruge, rrjete, vepra ujore”, 214 Instalime teknike, makineri e pajisje, 215 “Mjete transporti “dhe aktivet afatshkurtra si dhe për këto llogari, nuk ekziston një regjistër kontabël;
- Nuk janë paguar detyrimet kreditorë për shumën 114,852 mijë lekë, evidentuara në llog. 401-408;
- Nuk është sistemuar llog 2020 për vlerën historike 22,792 mijë lekë;
- Nuk janë kontabilizuar gjobot e IMTV në shumën 3,970 mijë lekë.

Gjithashtu është konstatuar se:

Në aspektin e menaxhimit financiar dhe kontrollit, Bashkia Cërrik nuk ka evidenca dokumentare ku të jetë miratuar dhe identifikuar deklarata e misionit, objektivat dhe planet strategjike e vjetore në përmbushje të këtyre objektivave. Gjithashtu nuk kemi siguruar evidencë dokumentare mbi plan-veprimin për arritjen e objektivave, veprime këto në kundërshtim me nenin 8 dhe 9 respektivisht pikat a dhe a, b të ligjit 10296 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”.

Nga auditimi i procedurave të blerjeve me vlerë të vogël prej 24,615 mijë lekë rezultuan copëzime fondesh në procedurat e zhvilluara për vitet 2017 (2 raste) e 2019 (4 raste) mungesë të specifikimeve teknike të mallrave, mungesë të dokumentacionit të përlllogaritjes së fondit limit, çmime jo objektive (në rastin e blerjes së ushqimeve) mungon deklarata mbi përmbushjen e specifikimeve teknike nga fituesi, faturat tatimore nuk janë nënshkruar nga anëtarët e KBV-së si dhe në disa raste mungon akt - marrja në dorëzim.

Në procedurat me vlera të larta janë konstatuar paligjshmëri të përdorimit të fondeve me vlerë 10,599 mijë lekë.

Në fushën e zbatimit të kontratave është konstatuar dëm ekonomik në vlerën 9,778 mijë lekë, nga mos zbatimi i kontratave sipas preventivit.

Në fushën e të ardhurave është konstatuar mosndjekje të debitorëve në vlerën 5,173 mijë lekë dhe gjobave të IMTV me vlerë 5,173 mijë lekë.

Për shkeljet e mësipërme me Vendim nr.46, datë 23.05.2020 të Kryetarit të KLSH janë rekomanduar: 14 masa organizative, 8 masa shpërblim dëmi me vlerë 9,779 mijë lekë, masë shpenzime në kundërshtim me 3-E me vlerë 10,599 mijë lekë, 4 masa mungesë të ardhurash me vlerë 10,833 mijë lekë, 6 masa administrative me vlerë 300 mijë lekë.

Në Bashkinë Divjakë (periudha e audituar 01.07.2017 deri më 31.12.2019) u konstatuan mangësi dhe problematika për dy vitet 2017 dhe 2018 periudhë auditimi, mos hartim i pasqyrave financiare të konsoliduara, pasi përveç Aparatit, Bashkia Divjakë ka në varësi njësinë shpenzuese Agjencia e Shërbimeve Komunale e cila është me bilanc më vete dhe fondet i akordohen nga Bashkia. Gjendja e llogarisë 411 "Klientë dhe llogari të ngjashme" në aktiv të bilancit paraqitet në mbyllje të vitit 2018 në vlerën 18,960 mijë lekë dhe në mbyllje të vitit 2017 në vlerën 3,399 mijë lekë, llogari e cila debitohet për të drejtat, pra të ardhurat e konstatuara (për çmimet e shitjeve) dhe kreditohet për arkëtimet për të ardhurat nga shitja, ndërkohë që Bashkia Divjakë nuk ka veprime ekonomike apo transaksione financiare lidhur me shitjen. Kjo vlerë prej 18,960 mijë lekë në fakt i përket gjendjes së llogarisë 401-408 "Furnitorë e llogari lidhur me to" të paraqitur në pasiv të bilancit, që përfaqësojnë detyrime të konstatuara të institucionit ndaj të tretëve për blerje aktivesh. Nisur nga këto arsyeime theksojmë se ky kontabilizim në llog.411 "Klientë dhe llogari të ngjashme" është i gabuar dhe vlera prej 18,960 mijë lekë në mbyllje të vitit 2018 dhe vlera prej 3,399 mijë lekë në mbyllje të vitit 2017 duhej të përfshihej në gjendjen e llogarisë 4342 "Të tjera operacione me shtetin (të drejta)", llogari e cila përfaqëson

detyrimin që shteti i ka institucionit për shpenzime të konstatuara gjatë periudhës ushtrimore, por ende të papaguara (grantet korrente apo kapitale që merren nga buxheti i shtetit).

Nga auditimi u konstatua se vlera e mbetur në fund të vitit 2018 prej 12,658 mijë lekë e aktiveve afatgjata jo materiale e paraqitur në gjendjen e llogarisë 202 “Studime dhe Kërkime”, i përket 38 projekt-studime për investime të kryera që nga viti 2017, e cila nuk është shpërndarë sipas llojit të aktiveve materiale, ku janë kryer investimet, pavarësisht se punimet kanë përfunduar në vitet e mëparshme.

Gjithashtu është konstatuar se:

Në Bashkinë Divjakë, sistemi i menaxhimit financiar dhe kontrollit, nisur nga vetëvlerësimi dhe rezultatet e testimeve të kryera, tregon se aspektet e kontrollit të brendshëm kuptohen jo plotësisht. Nuk ka konsolidim të tërësisë së rregullave, procedurave për çdo aktivitet të veprimtarisë, pavarësisht se këtë e realizon referuar kompetencave dhe akteve nënligjore në fuqi, duke reflektuar kështu nivel mesatar të riskut të sistemeve të kontrollit të brendshëm.

Nga Drejtoria e të Ardhurave Bashkia Divjakë dhe 4 Njësitë Administrative, për mos pagimin në afat të detyrimit tatimor nga subjektet më datën 31.12.2019 vlera e debitorëve për taksat dhe tarifave vendore në shkallë bashkie është në shumën prej 307,653 mijë lekë, e cila përfaqëson:

- 284 subjektet e biznesit të vogël e biznesit të madh, në vlerën 27,637 mijë lekë;
- 9146 familjarë janë debitorë për taksat e tokës në vlerën 264,844 mijë lekë;
- Për debitorë familjarë të tarifave vendore në vlerën 15,171 mijë lekë, nga të cilat: rreth 2911 familjarë në vlerën 9,213 mijë lekë, nuk kanë paguar taksat në Ujësjellës sha Divjakë, 5,958 mijë lekë debitor të taksës së ndikimit në infrastrukturë;
- Stoku i faturave të palikuiduara paraqitet në shumën 62,125 mijë lekë dhe detyrime për 5 vendime gjyqësore në shumën 3,234 mijë lekë;
- Në zbatimin e punimeve të 8 kontratave u konstatuan devijime materiale në zërat e matshëm, fakt që tregon se mbikëqyrja e punimeve të investimeve është një zonë me risk në menaxhimin e investimeve publike, duke evidentuar një dëm ekonomik në vlerën 2,511 mijë lekë;
- Në zhvillimin e procedurave të prokurimit publik janë konstatuar veprime jo në përputhje me kërkesat ligjore në 11 procedura ku është evidentuar përdorim jo sipas 3-E të shumës prej 16,127 mijë lekë.

Për shkeljet e mësipërme me Vendim nr.50, datë 23.05.2020 të Kryetarit të KLSH janë rekomanduar: 23 masa organizative, 11 masa shpërblim dëmi me vlerë 15,734 mijë lekë, 1 masë shpenzime në kundërshtim me 3-E me vlerë 2,123 mijë lekë, 2 masa mungesë të ardhurash me vlerë 12,326 mijë lekë.

Në Bashkinë Ura Vajgurore (periudha e audituar 01.01.2017 deri më 31.03.2020) janë konstatuar problematika në:

Vlera historike totale e Llogarisë 202 “Studime dhe kërkime” në fund të vitit 2017 ka qenë 19,658 mijë lekë, në fund të vitit 2018 ka qenë 28,097 mijë lekë dhe në fund të vitit 2019 ka qenë 36,521 mijë lekë. Sa më sipër, konkludohet se për këto asete njësia publike nuk ka përllogaritur dhe kontabilizuar siç duhet normat e amortizimit.

Llogaria 211 “Pyje, Kullota, Plantacione”, njësoj si për Llogarinë 210 “Toka, troje terrene” janë asete të transferuara me VKM te ish komunat dhe për shkak të mungesës së regjistrit të aktiveve nuk paraqesin vlerën e vërtetë.

Për llogarinë 212 “Ndërtesa e konstruksione”, për llogarinë 213 “Rrugë, rrjete, vepra ujore” dhe për Llogarinë 214 “Instalime teknike, makineri e pajisje”, në asnjë rast vlera e mirëmbajtjes nuk është kontabilizuar dhe nuk janë bërë rivlerësimet e aseteve, si dhe në listat e inventarit nuk janë llogaritur amortizimet.

Për llogarinë 215 “Mjete transporti”, në fund të vitit 2017 gjendja në bilanc rezulton në vlerën 48,596 mijë lekë, në fund të vitit 2018 rezulton në vlerën 40,177 mijë lekë dhe në fund të vitit 2019 rezulton në vlerën 32,226 mijë lekë. Kjo llogari 215 është mbivlerësuar me zëra të cilët i përkasin Llogarisë 214 “Instalime teknike, makineri e pajisje”. Kjo llogari nuk paraqet vlerën reale dhe është e mbingarkuar në vlerën 33,258 mijë lekë.

Në llogaritjen e amortizimit ka diferenca për shkak të mos mbajtjes në rregull të regjistrit të aktiveve, pasi nuk është e qartë se për cilat aktive është llogaritur amortizimi i shtesave të bëra gjatë vitit, dhe për cilat jo. Llogaritja e gabuar e amortizimit për shkak të mos mbajtjes së regjistrave të aktiveve është në kundërshtim me UMF nr.30 datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publikë”, si në ekzistencën e një regjistri aktivesh ashtu dhe në dokumentacionin mbështetës për plotësimin e pohimit të ekzistencës së aktivitetit.

Gjithashtu konstatohet se:

- Në administrimin e shpenzimeve operative, nuk është arritur efikasitet dhe efikasiteti i procedurave të prokurimit, duke mos përmbushur kështu, qëllimin

e ligjit nr.9643, datë 20.11.2006, veprime me paligjshmëri të përdorimit të fondeve publike në fushën e prokurimit në vlerën 344,972 mijë lekë, etj;

- Në fushën e zbatimit të kontratave për punë civile, shërbime e mallra si dhe mungesës së lidhjes së kontratave me subjektet e shfrytëzimit të guroreve janë konstatuar parregullsi për vlerën e dëmit ekonomik prej 42,161 mijë lekë, si rezultat i mos përfundimit në afat të punimeve dhe mangësive të konstatuara në zbatimin e punimeve jo sipas projekt preventivit të punimeve;
- Në administrimin e të ardhurave vendore nga subjektet fizik/juridik dhe abonentët familjare, nuk është ndjekur e plotë procedura në zbatim të dispozitave të ligjit nr.9920, datë 28.5.2008 “Për Procedurat tatimore në RSH”, i ndryshuar, ligjit nr.9632, datë 30.10.2006 “Për sistemin e taksave vendore”, me ndryshime dhe vendimeve respektive të Këshillit Bashkiak, për arkëtimin e vlerës 223,115 mijë lekë, si e ardhur e munguar në buxhetin e Bashkisë Ura Vajguore. Borxhi tatimor i konstatuar është në vlerën 23,615 mijë lekë;
- Detyrimet për 6 vendime gjyqësore janë në vlerën 18,652 mijë lekë (nga të cilat 5 për largime nga puna dhe një penalitet);
- Mos zbatimi i rekomandimeve nga auditimet e kaluara, duke vlerësuar se nuk është marrë asnjë masë për zbatimin e tyre, kryesisht për vlerën e shpërblimit të dëmit prej 6,671 mijë lekë;
- Nga auditimi i veprimtarisë së Njësisë së Auditit të Brendshëm rezultoi se: nuk është bërë i mundur realizimi i kontrolleve për verifikimin e detyrave të lënë nga misionet e auditimit të kryera, pikë e cila nuk rezulton të jetë dhe në programet e auditimit të subjekteve të ri kontrolluara.

Për shkeljet e mësipërme me Vendim nr.75, datë 27.06.2020 të Kryetarit të KLSH janë rekomanduar: 18 masa organizative, 9 masa shpërblim dëmi me vlerë 42,161 mijë lekë, 1 masë shpenzime në kundërshtim me 3-E me vlerë 342,865 mijë lekë, 2 masa mungesë të ardhurash me vlerë 223,144 mijë lekë, 1 (një) masë administrative me vlerë 50 mijë lekë.

Në Bashkinë Maliq (periudha e audituar 01.01.2018 deri më 30.12.2019) nga auditimi ka rezultuar se, a) nga 444 objekte inventari të pasurive të paluajtshme në vlerën 1,112,185 mijë lekë të pasqyruara në kontabilitet, për 19 objekte është pajisur me titull pronësie, për 21 objekte është në proces regjistrimi dhe për 404 objekte inventari, nuk posedon titull pronësie, në kundërshtim me VKM nr.510, datë 10.06.2015 “Për inventarizimin dhe hipotekimin e të gjitha pronave të paluajtshme dhe të luajtshme”, Kreu VI “Transferimi i pasurive dhe regjistrimi i pasurive të paluajtshme”, pika 1 dhe 2.

b) Nga auditimi ka rezultuar se vlera e aktiveve e paraqitur në Pasqyrën e Pozicionit Financiar, nuk paraqet *vlerën reale* të tyre, pasi nga ana e Bashkisë Maliq nuk është ndërmarrë asnjë procedurë rivlerësimi. Vlerat fillestare, apo kostot historike të këtyre aktiveve rezultojnë sipas çmimeve të blerjes si dhe kostove të tjera të drejtpërdrejtë, në periudhat përkatëse të krijimit, të cilat referuar inventarit të llogarisë 212 “Ndërtesa dhe konstruksione” për 31 objekte (ndërtesa, qendra shëndetësore, shkolla, etj.) variojnë nga 1,000 lekë deri në 99,000 lekë.

c) Nga auditimi ka rezultuar se nga 4,113 prona në total, një pjesë e konsiderueshme e tyre prej 3,692 pronash sipas përshkrimit të mëposhtëm, nuk janë regjistruar në aktivet afatgjata materiale në kontabilitet dhe pasqyrat financiare, pasi sipas inventarëve të trashëguar nga Njësitë të Shkrira (NJSH) janë paraqitur vetëm në sasi pa vlerën në lekë.

Mosveprimet në lidhje me konstatimet në germën b dhe c, mbi vlerësimin dhe rivlerësimin e aktiveve janë në kundërshtim me udhëzimin nr.8, datë 09.03.2018, Kapitulli IV “Përgatitja dhe rregullat e plotësimit të pasqyrave financiare vjetore të konsoliduar”, pika 105 “Hapat që ndiqen për konsolidimin e pasqyrës së pozicionit financiar”.

Gjithashtu u konstatua se:

a. Në 21 procedura të audituara, në 2 (dy) rast është konstatuar shkelje në realizimin e procedurave të prokurimit publik, e cila ka sjellë shpallje fitues të ofertës së OE të radhës i mbetur në klasifikim me vlerë më të lartë se oferta e OE që nuk ka pranuar të lidhë kontratën, ndërkohë diferenca ndërmjet dy ofertave është disa herë më e lartë se 2% e vlerës së fondit limit të prokuruar konkretisht (4 deri 17%) në mospërputhje me pika 5, neni 58 “Njoftimi i fituesit dhe nënshkrimin e kontratës” të ligjit nr.9643, datë 20.11.2006 “Për Prokurimin Publik” i ndryshuar, me pasojë përdorimin e fondit publik pa ekonomikitet, eficientë dhe efektivitet në vlerën totale 26,933 mijë lekë pa TVSh.

b. Autoriteti Kontraktor në periudhat raportuese objekt auditimi (2018; 2019) me fondet publike ka nxjerr urdhra prokurimi për shpenzime me objekt; “blerje mallra, shërbime dhe punë publike”, objekte të prokuruar me të njëjtën natyrë nëpërmjet procedurës “Vlerë e vogël” me copëzim të fondit publik, duke shmangur procedurat e tjera të prokurimit, ndërsa duhej të kishte prokuruar fondin për këto objekte të grupuara, ose me lote me qëllim përdorimin me efektivitet, eficientë dhe ekonomikitet të fondit publik.

c. Në lidhje me hartimin e miratimit të DST-së së kriterëve të kërkesave kualifikuese arrihet në konkluzionin se Njësia e hartimit të dokumenteve të tenderit, në asnjë rast nuk ka të argumentuar në lidhje me kriteret e vendosura për kërkesat kualifikuese, ndërsa është mjaftuar vetëm me pasqyrimin e përshkrimit të termave të përgjithshme se "...vendosja e këtyre kërkesave është në mbështetje të ligjit nr.9643, datë 20.1.2006 "Për prokurimin publik" i ndryshuar dhe VKM nr.914, datë 29.12.2014 "Për miratimin e rregullave të prokurimit publik" i ndryshuar; Kontrata për punë publike...".

d. Në fushën e shpenzimeve, mosmarrja e masave në likuidimin e detyrimeve të prapambetura me vlerë 19,500 mijë lekë, në fund të vitit 2019.

e. Në fushën e të ardhurave, mosmarrjen e masave për arkëtimin e debitorëve me vlerë 71,389 mijë lekë; Mosmarrjen e masave për vjeljen e gjobave të IMTV në vlerë 7,063 mijë lekë; Moszbatimin e taksës së lejeve të karburanteve me vlerë 2,400 mijë lekë.

f. Në fushën e zbatimit të kontratave është konstatuar dëm ekonomik me vlerë 2,048 mijë lekë.

Për shkeljet e mësipërme me Vendim nr.77, datë 30.06.2020 të Kryetarit të KLSH janë rekomanduar: 13 masa organizative, 6 masa shpërblim dëmi me vlerë 2,051 mijë lekë, 1 masë shpenzime në kundërshtim me 3-E me vlerë 33,537 mijë lekë, 4 masa mungesë të ardhurash me vlerë 81,888 mijë lekë.

Në Prefekturën e Qarkut Tiranë (periudha e audituar 01.01.2017 deri më 30.11.2019) u konstatuan problematika nga Komisioni Vendor i Vlerësimit të Titujve të Pronësisë pranë Prefektit të Qarkut Tiranë, për 187 vendime të marra për shfuqizimin e pjesshëm të AMTP me sipërfaqe 1274548 m², nuk ka bërë kallëzim penal në Organet e drejtësisë, ndaj anëtarëve të komisionit të ndarjes së tokës të fshatarëve, kjo në tejkalim të kompetencave ligjore të cilat kanë sjellë efekte dhe dëmtime të rënda të interesave të shtetit, në ndarjen e tokës bujqësore mbi normën për frymë.

Në fushën e të ardhurave është konstatuar mosarkëtimi i vlerës prej 67,707 mijë lekë të 38 rasteve nga mbajtësit të titujve të pronësisë mbi tokën bujqësore.

Për shkeljet e mësipërme me Vendim nr.24, datë 20.04.2020 të Kryetarit të KLSH janë rekomanduar: 7 masa organizative; 1 masë shpenzime në kundërshtim me 3-E me vlerë 14,398 mijë lekë, 1 masë mungesë të ardhurash me vlerë 60,707 mijë lekë, 9 masa disiplinore dhe 7 masa administrative me vlerë 540 mijë lekë.

Në Këshillin e Qarkut Gjirokastrë (periudha e audituar 01.01.2017 31.12.2019) nga auditimi rezultoi se 13 vendime gjyqësore për largime nga puna, të cilat janë kontabilizuar, kanë dhënë efekt financiar negativ në buxhetin e Këshillit të Qarkut Gjirokastrë në shumën 13,776 mijë lekë.

- Nga auditimi, u konstatua se nga ana e Këshillit të Qarkut Gjirokastrë janë bërë përpjekje për të punësuar personelin e nevojshëm për Qendrën Terapeutike të fëmijëve me autizëm apo sindromën Down, por me gjithë njoftimet e vazhdueshme për vende të lira pune, nuk gjenden persona me kualifikimin minimal të domosdoshëm;
- Nga auditimi i të ardhurave dytësore që realizon Këshilli i Qarkut bazuar në legjislacionin në fuqi, u konstatua se ka një sasi të konsiderueshme të ardhura të pa arkëtuara nga bashkitë, në formën e kuotave të anëtarësisë, të cilat janë miratuar nga këshillat e tyre përkatëse në vlerën 7,417 mijë lekë, të cilat përbëjnë mungesë të ardhurash për Këshillin e Qarkut Gjirokastrë;
- Nga auditimi rezultoi se mungojnë informacionet ligjore që njësitë vendore duhet të japin Drejtorisë së Administrimit dhe Mbrojtjes së Tokës (DAMT-it) në fund të çdo viti, si kopje të kontratave të lidhura dhe zbatimin e projekteve. Gjithashtu, mungojnë pagesat për këto toka të marra me qira pasi njësitë vendore nuk i kanë vënë në dispozicion këto të dhëna DAMT-it.

Për shkeljet e mësipërme me Vendim nr.23, datë 20.04.2020 të Kryetarit të KLSH janë rekomanduar: 10 masa organizative, 1 masë disiplinore, 3 masa administrative me vlerë 120 mijë lekë.

Në Agjencinë e Parqeve dhe Rekreacionit (periudha e audituar 01.09.2017 deri më 31.12.2019) janë konstatuar parregullsi në pasqyrat financiare si vijon:

- Mos regjistrim i aseteve të “Parkut Rinia” me gjithë elementët përbërës, referuar vendimit të KB nr.49, datë 26.04.2018 “Për kalimin e administrimit të “Parkut Rinia”, si park rekreativ me gjithë elementët përbërës (bimësi, kosha, infrastrukturë pa ndriçim publik me nr.7/322, ZK nr.8380, me sipërfaqe 24910 m²) nga Drejtoria e Përgjithshme nr.1 e Punëtorëve të Qytetit tek Agjencia e Parqeve dhe Rekreacionit”, nuk është kryer procedura e kalimit të aseteve të “Parkut Rinia”;
- Moskontabilizimi i detyrimeve të pa arkëtuara në fund të periudhave ushtrimore që rrjedhin nga kontratat e pyjeve dhe kullotave të trashëguara nga ish- komunat në shumën 20,119 mijë lekë;
- Janë vlerësuar për auditim 5 kontrata me vlerë 102,637 mijë lekë ose 73.1 % e kontratave, nga të cilat janë konstatuar me shkelje në moszbatimin të disa

zërave të punimeve 2 kontrata, duke evidentuar një dëm ekonomik në vlerën 1,448 mijë lekë;

- Në Agjencinë e Parqeve dhe Rekreacionit Bashkia Tiranë, gjendja aktuale e sistemit të menaxhimit financiar dhe kontrollit, nisur nga vetëvlerësimi dhe rezultatet e testimeve të kryera, tregon se aspektet e kontrollit të brendshëm kuptohen pak. Nuk ka konsolidim të tërësisë së rregullave, procedurave për çdo aktivitet të veprimtarisë, duke reflektuar kështu nivel mesatar të riskut të sistemeve të kontrollit të brendshëm;
- Në fushën e procedurave me vlerë të lartë, u konstatuan parregullsi në keqpërdorimin e fondeve publike me vlerë 183,894 mijë lekë pa TVSH, veprime në paligjshmëri të fondeve;
- Në fushën e të ardhurave mos zbatimin e procedurave në arkëtimin e vlerës 20,119 mijë lekë, nga kontratat e qirave;
- Moslidhjen e kontratave për sipërfaqen pyjore prej 692 ha, me vlerë 25,206 mijë lekë.

Për shkeljet e mësipërme janë rekomanduar: 4 masa organizative, 2 masa shpërblim dëmi me vlerë 1,448 mijë lekë, 3 masë shpenzime në kundërshtim me 3-E me vlerë 192,726 mijë lekë, 2 masa mungesë të ardhurash me vlerë 45,325 mijë lekë, 4 masa disiplinore dhe 21 masa administrative.

2.1.2 Mbi auditimet e përputhshmërisë dhe rregullshmërisë

Auditimet e përputhshmërisë kanë të bëjnë me dhënien e një vlerësimi objektiv, profesional e të pavarur, mbi shkallën e ndjekjes nga subjekti i audituar të rregullave, ligjeve dhe rregulloreve, politikave, kodeve të vendosura apo termave dhe kushteve, mbi të cilat është rënë dakord. Ndërsa auditimet e rregullshmërisë përfshijnë verifikimin e përgjegjësisë financiare si dhe shprehjen e mendimeve për pasqyrat financiare; auditimin e sistemeve financiare dhe transaksioneve, duke përfshirë edhe vlerësimin e përputhshmërisë me ligjet dhe rregulloret; auditimin e sistemit të kontrollit të brendshëm financiar publik dhe të funksionimit të auditimit të brendshëm etj.

Mbi auditimet e përputhshmërisë (me opinion)

Gjatë viti 2020, KLSH-ja ka kryer 28 auditime përputhshmërie nga të cilat, vetëm për 3 subjekte është dhënë opinion i pakualifikuar (me apo pa rezervë). Në auditimet e tjera opinionin ka qenë i kualifikuar, për shkak se konstatimet dhe devijimet nga kuadri rregullator sipas gjykimit të audituesve kanë qenë materiale por jo të përhapura (12 subjekte të audituara). Ndërsa në auditimin e 10

subjekteve konstatimet dhe devijimet nga kuadri rregullator nën të cilin zhvillohet aktiviteti i tyre kanë rezultuar jo vetëm materiale, por dhe të përhapura duke justifikuar opinionin e kundërt të përputhshmërisë.

Tabela nr.7: Opinioni për auditimet e përputhshmërisë

Nr	Opinioni i Auditimit	Subjektet
2	Opinione të pakualifikuara	Drejtoria e Shërbimit të Trupit Diplomatik, Enti Rregullator i Ujit,
1	Opinione të kualifikuara (me theksim çështje)	DVASHK Sarandë
10	Opinione të kualifikuara	Inspektorati Shtetëror i Punës dhe Shërbimeve Shoqërore, Agjencia e Blerjeve të Përqendruara, Drejtoria e Shërbimit Kombëtar i Punësimit, Universiteti “Aleksandër Moisiu” Durrës, Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Përgjithshme e Borxhit Publik, Banka e Shqipërisë, ZVRPP Mirditë, ZVRPP Përmet, Projekti: Zhvillimi i Sektorit Privat
2	Opinione të kualifikuara (me theksim çështje)	Instituti i Monumenteve të Kulturës, ZVRPP Mallakastër
10	Opinione të kundërt	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtorinë e Përgjithshme e Thesarit, Ministria e Financave dhe Ekonomisë – Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit, Ministria e Financave dhe Ekonomisë: “Mbi zbatimin e Buxhetit të vitit 2019”, Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve, Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik, Ish-Drejtoria Rajonale e Mjedisit dhe Ish-DRISHMPUT Vlorë (aktualisht Drejtoria Rajonale e Mjedisit Fier) Drejtorinë Rajonale të Mjedisit Lezhë dhe Inspektoratin Shtetëror të Mjedisit, Pyjeve, Ujërave dhe

		Turizmit Lezhë, Rezidenca Studentore nr.2 Tiranë sha, Porti Detar Vlorë sha, Ujësjiellës Kanalizime Kavajë sha.
	Refuzim për Opinion	
3	Pa opinion	Agjencia për Mbështetjen e Vetëqeverisjes Vendore, Porti Detar Shëngjin sha, Projekti: Lumi i Vlorës Loti I

Burimi: KLSH

Në vijim trajtuar në subjektet në të cilët devijimet dhe paligjshmeritë kanë qenë materiale duke filluar nga institucionet qendrore, vendore dhe më pas njësi të administrimit të pronës dhe shoqëritë me kapital shtetëror.

Auditimet e përputhshmërisë në institucionet qendrore

Objektivi kryesor i auditimit të përputhshmërisë është dhënia e një vlerësimi objektiv, profesional e të pavarur, mbi shkallën e ndjekjes nga subjekti i audituar të rregullave, ligjeve dhe rregulloreve, politikave, kodeve të vendosura apo termave dhe kushteve, mbi të cilat është rënë dakord.

Në përputhje me ISSAI 4000, ligji organik i KLSH – së parashikon se në auditimet e përputhshmërisë, Kontrolli i Lartë i Shtetit duhet të përcaktojë:

- nëse të ardhurat dhe shpenzimet kanë qenë në përputhje me ligjin e Buxhetit të Shtetit, me aktet përkatëse ligjore e nënligjore dhe me parimet e ligjit për menaxhimin financiar dhe kontrollin;
- nëse janë zbatuar parimet e përgjithshme të sistemit të menaxhimit financiar të sektorit publik dhe të sjelljes së zyrtarëve të sektorit publik.

Nisur nga sa më sipër, për vitin 2020, DAIQ ka dhënë 7 opinione të përputhshmërisë rezultat i auditimeve të përputhshmërisë, të cilat kanë rezultuar problematika si vijon:

Mosrespektim i disiplinës buxhetore; çelja e angazhimeve buxhetore në mungesë të fondeve të parashikuara; çelja e projekteve të investimeve pa përshtetshmëri; mungesa e kuadrit rregullator për miradministrimin financiar; akumulimi dhe mbartja në vijimësi e detyrimeve të prapambetura; vakume të kuadrit ligjor dhe rregullator; problematika në përllogaritjen e fondit limit, në përcaktimin e procedurës së prokurimit, në tipin e kontratës së përzgjedhur, në hartimin e dokumenteve standarde të tenderit, në vendosjen e kriterëve për kualifikim dhe kriterëve të veçanta, në zbatimin dhe ekzekutimin e kontratës; në organizimin dhe funksionimin e strukturës së institucioneve; problematika në procedurat e rekrutimit të stafit mungesë efektiviteti në sistemet e kontrollit të brendshëm, mungesë efience dhe efektiviteti në përdorimin e fondeve publike gjatë procedurave të prokurimit.

Në Drejtorinë e Shërbimit të Trupit Diplomatik (periudha e audituar 01.07.2018-30.11.2019) kanë rezultuar problematika dhe mangësi në administrimin e pronave ndërtesa, truall të DSHTD, të dhëna me qira, që kanë konsistuar në: studimin e tarifave të dhënies me qira; testimin e tregut në përputhje me çmimin e tregut; çmimet zyrtare të referencës së përcaktuar në VKM përkatëse; mos vjelje të kamatëvonesave. Efekte negative në administrimin e të ardhurave të munguara dhe për menaxhimin me ekonomicitet, efience dhe efektivitet të fondeve publike në vlerë 4,951 mijë lekë si rezultati i: problematikave në procedurat e dhënies me qira të pronave të DSHTD-së; shpenzimeve për udhëtime; prokurimeve me vlerë të vogël, konkretisht:

- Nga auditimi rezultoi se, për procedurën “Blerje/Furnizim Solar”, ofertojnë 2 OE me marzhi i fitimit 9 % dhe me marzhi i fitimit 5% të cilët tërhiqen nga nënshkrimi i kontratës duke i ripërsëritur procedura dhe të njëjtët OE marrin pjesë në rihapjen e procedurës, me marzhe fitimi shumë më të mëdha, me marzhi të fitimit 38 %, dhe me marzhi i fitimit 43%, veprime që kanë sjellë përdorime pa efektivitet të fondeve publike, nga AK. Gjithashtu kemi konstatuar menaxhim jo efektiv i fondeve, në fushën e prokurimeve, në shumën 480 mijë lekë pasi, për më datë 18.09.2019 është realizuar procedure prokurimi me vlerë të vogël “Riparim defekte ashensorë+materiale e pajisje” me vlerë 484,000 lekë pa TVSH, e cila përbën përdorim të fondeve publike pa efience, pasi rezultoi se, blerja e materialeve për ashensorë, ishte e panevojshme të realizohej sepse grupi i mallrave për “Riparim defekte ashensorë + materiale e pajisje”, përfshihej në një kontratë të mëparshme me nr.71/2 prot. “Mirëmbajtje ashensorësh”.

- Nga auditimi i riparimeve në ambasadat e Brukselit dhe Romës është konstatuar se, realizimi i blerjeve me vlerë të vogël, në procesverbalin e blerjeve të vogla nuk pasqyrohet në ofertat e marra por vetëm në ofertën e një operatori ekonomik, i cili është likuiduar. Në preventivin e ofertës me palët e treta, me njësinë nuk është përcaktuar specifikisht puna që do të kryhet dhe nëse materialet ndërtimore do të blihen nga palët e treta apo nga DSHTD-ja, pasi shumë materiale blihen nga DSHTD-ja, me procedurë blerje e vogël. Nga punimet me palët e treta, nuk ekziston asnjë kontratë apo marrëveshje, midis operatorëve ekonomikë dhe DSHTD, ku të përcaktohen afate, specifikime, sanksione për defekte etj., por vetëm fatura likuidimi të punimeve. Në hartimin e preventivit paraprak për punime investim- mirëmbajtjes në ambasadat e RSH, nuk janë zbatuar plotësisht kërkesat ligjore, të parashikuara në manualet teknike të çmimeve të punimeve të ndërtimit dhe analizave teknike të tyre, apo klasifikimi dhe struktura e kostos së punimeve të ndërtimit, pasi mungojnë analizat teknike e strukturës së kostos së punimeve të ndërtimit, mangësi kjo e konstatuar vazhdimisht nga auditimet e Kontrollit të Lartë të Shtetit, por e pa korrigjuar plotësisht, edhe pse vërehet një situatë e përmirësuar nga ana e përgatitjes së dosjes dhe dokumentacionit plotësues të investimit.
- Gjithashtu nga auditimi ka rezultuar se, për hartimin, shqyrtimin dhe miratimin e programeve ekonomike-financiare, institucioni nuk bazohet në metodologji të sakta dhe në standarde bashkëkohore të menaxhimit financiar. Në zëra të caktuar vërehet fenomeni i tejkalimit të shpenzimeve, i përsëritur dhe i paargumentuar. Tejkallim në shpenzime janë konstatuar konkretisht në zërin mirëmbajtje dhe riparime të ndryshme, në masën 108.6%. Gjatë vitit 2019, (11 mujor) treguesit e shpenzimeve janë pothuaj të njëjtë me vitin e kaluar, por në planin vjetor kemi një planifikim të lartë në vlerë totale 188,366 mijë lekë për 12-mujor, dhe një rritje në vlerë absolute prej 30,7 mln lekë më shumë se viti 2018, e cila lidhet me një planifikim të lartë në zërin “Amortizim” në masën 75 mln dhe i realizuar për 11-mujor në vlerën 35 mln ose 46,6 %.

Në Entin Rregullator të Ujit (periudha e audituar 01.01.2018-30.03.2020) kanë rezultuar problematika në respektimin e kuadrit ligjor dhe rregullator në fuqi. Në procedurat e lëshimit të Akt Miratimit Higjeno-Sanitar për shoqëritë UK dhe mos pajisje me aktin higjeno-sanitar për të gjithë zonat e shërbimit. Mungesë së rregullores së Inspektiveve Higjeno Sanitare.

Në Institutin e Monumenteve të Kulturës (periudha e audituar 01.04.2018-31.12.2019) kanë rezultuar problematika dhe mungesa e një udhëzimi për llogaritjen dhe mbajtjen e tarifave në dhënien e licencave në fushën e restaurimit të monumenteve të kulturës. Nuk janë respektuar mendimet institucionale për objekte të veçanta, duke cenuar detyrimet për mbrojtjen, konservimin e integruar dhe administrimin e vlerave historiko-kulturore dhe vlerave të peizazhit. Problematika kanë rezultuar dhe në mbikëqyrjen dhe kolaudimin e punimeve të restaurimit, e cila nuk është në përputhje me legjislacionin e disiplinimit të ndërtimit dhe trashëgimisë kulturore; Në zbatimin e kontratave u konstatua dëm ekonomik për dy objekte restaurimi në vlerë totale 697,269 lekë, përfituar padrejtësisht më tepër nga sipërmarrësi i punimeve Gjithashtu menaxhim jo efektiv i fondeve me efekte negative në buxhetin e vitit në shumën totale prej 1,656 mijë lekë. Konkretisht:

Në zbatim të kontratave të punimeve është konstatuar dëm ekonomik për dy objekte restaurimi si vijon:

a. Për kontratën e restaurimit për objektin “Kisha e Shën Nikollit (Vendvarrimi i Skënderbeut)” Lezhë”, me vlerë kontrate 27,700 mijë lekë pa TVSH; me afat zbatimi 180 ditë nga lidhja e kontratës, nga auditimi i situacionit përfundimtar të kontratës, tabelës së lëvizjes së volumeve, si dhe librezës së masave konstatuam disa pasaktësi në llogaritjet e volumeve me vlerë 621,909 lekë më tepër, e cila përbën dëm ekonomik e përfituar padrejtësisht nga sipërmarrësi i punimeve.

b. Për kontratën e restaurimit për objektin “Mësonjëtorja e Parë Shqipe”, me vlerë të kontratës 24,706 mijë lekë pa TVSH dhe afat zbatimit 90 ditë nga lidhja e kontratës, nga auditimi situacionit përfundimtar të kontratës, tabelës së lëvizjes së volumeve, si dhe librezës së masave konstatuam disa pasaktësi me vlerë 75,360 lekë, e cila përbën dëm ekonomik e përfituar padrejtësisht nga sipërmarrësi i punimeve.

Gjithashtu, nga auditimi është konstatuar se kontratat e restaurimit për objektet: “Kisha e Shën Nikollit (Vendvarrimi i Skënderbeut)” Lezhë”, “Kisha “Shën Mërisë” Peshkëpi e Sipërme, Gjirokastrë”, “Restaurim i Objektivit “Mësonjëtorja e Parë Shqipe”, etj. janë caktuar punonjës për mbikëqyrësin dhe kolaudatorin, të cilët një pjesë e tyre nuk disponojnë licencën përkatëse të restaurimit, çfarë do të thotë se mbikëqyrja dhe kolaudimi i punimeve të restaurimit nuk është në përputhje me legjislacionin e disiplinimit të ndërtimit dhe trashëgimisë kulturore. Instituti të Monumenteve të Kulturës, për procedurat e prokurimit publik nuk ka ndjekur apo respektuar kryerjen e procedurave në mënyrë elektronike. Zhvillimi i procedurave në mënyrë elektronike do të garantonte transparencën në përdorimin

e fondeve publike, ku nga IMK nuk është zbatuar, apo të jetë kërkuar interpretim nga APP apo KPP realizimin e procedurave prokuruese:

- Nga procedurat e audituara, konstatohet se ndarja e kontratave është e përqendruar në një grup të vogël shoqërisht, të cilat konkurrojnë në procedurat restauruese.
- Nga auditimi i procedurave të prokurimit rezulton një sistem vlerësimi i pabarabartë dhe jo i drejtë pasi pikët maksimale fitohen nga OE që ka paraqitur kontratën e ngjashme me vlerë më të madhe, më shumë certifikata (të pa kërkuara) më shumë vërtetime (të pa kërkuara) më shumë trajnime (të pa kërkuara) duke diskriminuar OE pjesëmarrës, në kundërshtim me të gjitha parimet e transparencës dhe rregullave të prokurimit publik. Vlen të theksohet se trajtimi i barabartë krijohet nga interpretimet e KVO, ku në asnjë një faqe të DST, nuk përmendet sistemi i vlerësimit dhe lloji i kushtit të garimit.
- Çdo konkurrent sipas LPP-së vlerësohet në bazë të kriterëve të përcaktuara nga enti prokurues ose enti publik për të cilat është i detyruar ti plotësojë ose jo dhe në asnjë rast nuk mund të bëhet vlerësim mbi kriterë të cilat asnjëherë nuk janë kërkuar dhe aq më pak nuk janë bërë publike për të gjithë konkurrentet duke shkelur parimin e barazisë në konkurrim dhe vendosjen në kushte të njëjta konkurrimi dhe jo diskriminues për konkurrentet e mundshëm.
- Paraqitja e një dokumenti ekstra të pa kërkuar nga Enti Prokurues nuk e ndalon konkurrentin ti paraqesë ato, por nuk përbën kriter avantazhi për të.
- Vlerësimi me pikë i kryer dhe raporti i pikëzimit bazuar në kriterë të pa kërkuara dhe të vlerësuar maksimalisht, cili për rrjedhojë ka sjellë renditje jo të drejtë të konkurrentëve jo vetëm nuk ka asnjë mbështetje ligjore dhe ka bërë që të ketë dhe efekte ekonomike në kundërshtim me parimet e ekonomicitetit, efencës dhe efektivitetit.
- Ka rezultuar se miratimet e legalizimeve të objekteve nga Këshilli Kombëtar, si dhe mendimet institucionale të dhëna për këto objekte nga DRKK, Korçë, kanë cenuar detyrimet për mbrojtjen, konservimin e integruar dhe administrimin e vlerave historiko-kulturore dhe vlerave të peizazhit të Qendrës Historike dhe Zonës së Mbrojtur të qytetit të Korçës. Kjo pasi është konstatuar se, të gjitha vendimet e miratimeve të legalizimeve janë dhënë për objekte të cilat nuk plotësojnë kushtin e harmonisë me karakterin arkitektonik dhe urbanistik të ansamblit; nuk ruajnë kompozimin vëllimor në përputhje me objektet përreth; si dhe nuk i përshtaten karakterit arkitektonik e dekorativ të arkitekturës tradicionale. Objektet kanë paraqitur mungesë identiteti arkitektonik duke mos qenë në harmoni me vetveten dhe aq më pak me karakterin e objekteve të

zonës së mbrojtur. Aplikimet për leje zhvillimi për hidrocentrale nuk bazohen në një instrument planifikimi në fuqi dhe shqyrtimi i kërkesave për leje zhvillimi nga Këshilli Kombëtar i Territorit dhe Këshilli Kombëtar i Restaurimeve si dhe vendimet miratuese të marra nga ky i fundit, nuk janë bazuar në detyrimin e përputhshmërisë së projekteve të hidrocentraleve, me dokumentet e planifikimit, ku në këtë rast aplikimet për leje zhvillimi duhet të bëheshin vetëm bazuar në një Plan Kombëtar Sektorial. Këshilli Kombëtar i Restaurimeve, ka miratuar projektin “Ndërtimi i kaskadës së hidrocentraleve mbi lumin Shushicë në Qarkun e Vlorës me aplikues “Shushica hydropower shpk”, në kushtet kur leja e zhvillimit nuk është e bazuar në një instrument planifikimi në fuqi, ose Plan Kombëtar Sektorial, Plan të Përgjithshëm Vendor apo Plan të Detajuar Vendor. Për më tepër që nga verifikimi i përcaktimeve të Planit të Përgjithshëm Kombëtar, si instrumenti më i lartë i planifikimit të territorit në Shqipëri, i cili adreson në mënyrë të integruar çështjet e planifikimit, duke e parë territorin shqiptar si një të tërë rezulton se në lumin Shushicë nuk është parashikuar ndërtim hidrocentralesh, pasi projekti i ndërtimit të këtij HEC-i cenon perspektivën, peizazhin, shikimin dhe shijim e përdorimit nga publiku të monumentit të kulturës Ura e Bratit.

Në Inspektoratin Shtetëror të Punës dhe Shërbimeve Shoqërore (periudha e audituar 01.07.2017-31.12.2019) ka rezultuar mungesa e një marrëveshjeje midis ISHPSHSH, INSTAT dhe SHKP për metodologjinë e treguesve që kanë të bëjnë me nivelin e papunësisë, punësimit, informalitetit etj. Nuk është hartuar dhe miratuar “Metodologjinë e vlerësimit të riskut”. Programimi i inspektimeve nuk realizohet automatikisht nga Portali “e-Inspektim”. Gjithashtu për vitet 2017, 2018, 2019 në zërin shpenzime operative janë kryer shpenzime në nën/zëra, të cilat nuk kanë qenë të planifikuara në buxhetin vjetor. Për vitet 2017, 2018, 2019 mungojnë raportet periodike katër mujore për monitorimin e buxhetit dhe raporti i monitorimit vjetor për vitin 2019.

Në Agjencinë e Blerjeve të Përqendruara (periudha e audituar 01.07.2017-31.12.2019) kanë rezultuar problematika në zbatimin e ligjit të Prokurimit Publik, e cila ka është shkaktuar dëm ekonomik në vlerën rreth 200 milion lekë, konkretisht:

-APP, në kundërshtim me Ligjin nr.9643, datë 20.11.2006 “Për Prokurimit Publik” ka nxjerrë udhëzimin nr.6 datë 16.01.2018 “Për përdorimin e marrëveshjes kuadër dhe zhvillimin e saj me mjete elektronike” për t’u zbatuar nga të gjitha Autoritetet Kontraktore dhe udhëzimin nr.8, datë 20.02.2018 “Për ngarkimin e

Agjencisë së Blerjeve të Përqendruara për kryerjen e procedurave të prokurimit publik, në emër dhe për llogari të Kryeministrit, ministrave, institucioneve të varësisë, për disa mallra dhe shërbime” për t’u zbatuar nga ABP. Nga zbatimi i këtyre udhëzimeve në 85 procedura të zhvilluara i është shkaktuar buxhetit të shtetit një dëm ekonomik që shkon rreth 200 milion lekë.

Janë konstatuar raste të mosrespektimit të akteve ligjore e nënligjore për organizimin dhe funksionimin e Agjencisë së Blerjeve të Përqendruara nga MB. Gjithashtu skualifikimi i padrejtë i OE në 13 procedura prokurimi ka shkaktuar dëm ekonomik në vlerën 60,324 mijë lekë. Përzgjedhja e ofertave fituese në 48 procedura prokurimi mbi bazën e shumatores së çmimeve për njësi ka rritur koston e blerjes së mallrave në dëm të buxhetit të shtetit për 127,598 mijë lekë. Rritja e koston së blerjeve të mallrave ka shkaktuar dëm në buxhetin e shtetit në vlerën 72,388 mijë lekë në 12 procedura prokurimi ku ofertat e paraqitura kanë tejkaluar fondin limit dhe nuk janë skualifikuar. Përdorim pa efektivitet dhe ekonomicitet i fondeve buxhetore në vlerën 81,343 mijë lekë si pasojë e skualifikimit të operatorëve me ofertat ekonomike në vlerë me të ulët.

Ndër të tjera përmendim:

- Në disa procedura prokurimi për blerje mallra dhe shërbime ka pasur konkurrencë minimale duke marrë pjesë vetëm një operatore ekonomik, ndërsa në procedura të tjera të zhvilluara kanë marrë pjesë operatorë të cilët nuk plotësonin specifikimet teknike të mallrave dhe shërbimeve apo kriteret e veçanta të kualifikimit duke u skualifikuar nga procedurat e prokurimit, dhe në kushtet e mungesës së konkurrencës, në mbështetje të nenit 24 të LPP, këto procedura janë anuluar. Nëse i referohemi tregut të këtyre mallrave dhe shërbimeve ai është mjaft i përhapur dhe konkurrues, çka jo vetëm nuk pasqyrohet nga pjesëmarrjet në këto procedura duke vënë në pikëpyetje kriteret e vendosura. Anulimi i procedurave ka ndikime negative edhe në ushtrimin normal të veprimtarive të Autoriteteve Kontraktore dhe për një pjesë të konsiderueshme të fondeve buxhetore mungon qartësisht efienca dhe efikasiteti i procedurave të prokurimit. Veç mungesës së efiençës dhe efikasiteti të procedurave të prokurimit, djegia e fondeve me pasojë mos realizimi i fondeve për investime për shkak të veprimeve apo mosveprimeve të ABP, ndikon negativisht në arritjen e objektivave të institucioneve dhe veçanërisht në performancën e aktiviteteve të institucioneve të pavarura kushtetuese;

- Institucioni nuk disponon një data-bazë të plotë me të gjitha detajet dhe statistikat e prokurimit si, referencat e shkresave të ardhura nga AK, objektin e prokurimit, fondin limit, formën e prokurimit deri në referencat e njoftimit të shpalljes së kontratës fituese;

- Në disa procedura prokurimi janë skualifikuar operatorë të cilët kanë pasur ofertat ekonomike në vlerë me të ulët se, vlera e ofertave të operatorëve të shpallur fitues. Skualifikimi i këtyre operatorëve është bërë pikërisht për mos përmbushjen e disa prej kriterëve të veçanta dhe për pasojë janë përdorur fonde buxhetore pa efektivitet dhe ekonomicitet. Në mos përgatitjen dhe hartimin e një pakete për unifikimin e kriterëve minimale të veçanta të kualifikimit për të gjitha kontratat e mallrave dhe të shërbimeve që janë prokuruar për llogari të Autoriteteve Kontraktore.

Në Ministrinë e Kulturës (periudha e audituar 01.01.2018-31.12.2019) kanë rezultuar problematika në lidhje me procedurat e prokurimit me objekt: “Blerje pajisje teknologjisë së skenës dhe material ne funksion të projektit “Rehabilitimi i TKOBAP”; “Mbikëqyrje e punimeve për objektin “Blerje e pajisjeve të teknologjisë së skenës dhe material në funksion të projektit rehabilitimi i Teatrit Kombëtar të Operës Baletit dhe Ansamblit Popullor”; dhe “Kolaudimi i punimeve për objektin “Rehabilitimi i Teatrit Kombëtar të Operës dhe Baletit dhe Ansamblit Popullor”, në përbërjen e grupeve të punës për hartimin e fondit limit, në përcaktimin e termave të referencës, në hartimin e Memo-s për të iniciuar procedura prokurimi, në monitorimin e kontratave si dhe në miratimin e pagesave janë vendosur 2 këshilltarë të kabinetit të ministrit. Gjithashtu rezultuan problematika që lidhen me: mungesën e miratimeve përkatëse për kontratën me objekt prokurimi “Rehabilitimi i Teatrit Kombëtar të Operas dhe Baletit dhe Ansamblit Popullor”; rezultuan 170 pa asnjë listë të hollësishme çmimesh me analizë të detajuar të çmimit ku futet (vlera e mallit/pajisja +pagesa e sigurimeve shoqërore + pagesa e punëtorisë + transport, etj. Sa më sipër është krijuar pasiguri edhe gjatë procesit të marrjes në dorëzim, pasi është thuhajse e pamundur të verifikohet përputhshmëria e vlerës së preventivit shoqërues me atë që deklarohet në ofertën ekonomike.

Nga auditimi ka rezultuar se edhe pse gjatë vitit 2018 janë realizuar procedurat e prokurimit për dy projekte siç janë “Projekti i restaurimit dhe riformulimi i linjës Muzeore në Muzeun Historik Kombëtar” dhe “Projekti i restaurimit dhe rehabilitimit të hapësirave në Galerinë Kombëtare të Arteve”, në PBA-të e viteve në vazhdim, 2019, 2020, 2021, nuk janë planifikuar fonde për realizimin e këtyre projekteve (restaurimin, rikonstruksionin dhe rehabilitimin e hapësirave të Muzeut Historik Kombëtar dhe Muzeu Kombëtar të Arteve të Bukura ose Galeria Kombëtare e Arteve) ndonëse këto projekte janë përcaktuar në listën e prioriteteve në programin e Qeverisë Shqiptare. Planifikimi i fondeve vetëm për realizimin e projekteve dhe jo më tej për implementimin e tyre, e vendos MK-në përballë riskut

potencial të keq menaxhimit të fondeve buxhetore për shumën mund prej 45,700 mijë lekë pa TVSh ose 54,840 mijë lekë me TVSh, që është dhe vlera e financuar e këtyre dy projekteve.

Në Shërbimin Kombëtar i Punësimit (periudha e audituar 01.04.2018-31.12.2019) ka rezultuar problematika dhe mangësi në uljen e fitimit nga qiradhënia në shumën 3,711 mijë lekë, si pasojë e uljes së tarifave për disa qiramarrës. Mosrealizim i buxhetit për vitin 2019 në vlerën 57 milion lekë si pasojë planifikimit të gabuar. Mangësi në dokumentacion, justifikues dhe vërtetues në 20 urdhër shpenzime me objekt dieta e udhëtime të brendshme në shumën 726,000 lekë. Kosto shtese për buxhetin e shtetit vlera 535,561 lekë tarifë përmbartimore si rezultat i ekzekutimit të vendimeve gjyqësore. Detyrime të prapambetura në shumën 67,211 mijë lekë dhe vendosje e kriterëve të veçanta në procedurat e prokurimit publik në kundërshtim me rregullat e prokurimit publik, si dhe me kërkesat e veçanta të kualifikimit në disa procedura prokurimi gjatë 2018 dhe 2019. Menaxhim jo efektiv i fondeve me efekte negative në buxhetin e shtetit në vlerën totale 31,471 mijë lekë.

Në Universitetin “Aleksandër Moisiu” Durrës (periudha e audituar 01.01.2013-20.09.2019) u konstatuan mangësi të cilat lidhen kryesisht me, mungesën e kuadrit të plotë rregullator për miradministrimin financiar, kanë ndikime të rëndësishme në veprimtarinë institucionale, pasi dobësojnë procesin e planifikimit dhe monitorimit buxhetor si dhe ndikojnë në efikasitetin e sistemeve të kontrollit të brendshëm. Ndërkohë, akumulimi dhe mbartja në vijimësi e detyrimeve të prapambetura, e ekspozojnë njësinë publike drejt risqeve të vazhdueshme për pagesa penaltitësh kontraktuale, çka kërkon një vëmendje të shtuar në vijim.

Auditimet e përputhshmërisë të realizuara nga Departamenti i Buxhetit të Shtetit

Auditimet e përputhshmërisë kanë peshën më të madhe të auditimeve, 9 nga 11 auditime.

Një risi e sjellë në planin e auditimeve dhe realizuar gjatë vitit 2020 ishte dhe kryerja e një auditimi performance në bashkëpunim me Departamentin e Auditimit të Performancës me temë “Ecuria e Borxhit Tatimor” për periudhën 2017-2019. Për vitin 2020, për sa i përket opinioneve, në 11 auditime të evaduara në vitin 2020 janë dhënë 9 opinione, 7 prej të cilëve në auditime përputhshmërie

dhe 2 në auditimin e kombinuar, përputhshmërie dhe financiar në subjektin Drejtoria Rajonale Tatimore Shkodër. Sipas llojit, opinionet e dhëna konsistojnë në 6 opinione të kundërta, 2 opinione të kualifikuar në auditimet e përputhshmërisë dhe 1 opinion të pakualifikuar me theksim të çështjes në auditimin financiar.

Numri i auditimeve ku departamenti ka konkluduar me **Opinion të kundërt** mbetet i lartë edhe për vitin 2020, kjo për shkak të parregullsive dhe shkeljet e konstatuara nga evidencat e auditimit të cilat kanë rezultuar materiale dhe të përhapura.

*Në Drejtorinë e Përgjithshme të Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Publik (KBFP) është kryer auditimi me objekt “Mbi përputhshmërinë e aktivitetit për periudhën 01.01.2019- 31.12.2019”. Në përfundim të auditimit, u konkludua me një **Opinion të kundërt** mbi përputhshmërinë. Bazuar në evidencat e auditimit, mbi të cilat janë formuluar gjetjet dhe rekomandimet përkatëse rezultojnë se Drejtoria e Përgjithshme të Harmonizimit të KBFP, përgjatë gjithë proceseve të ekzekutimit të përgjegjësive në përmbushje të misionit të saj si harmonizuese, monitoruese dhe raportuese, jo në të gjitha rastet ka vepruar plotësisht në përputhje me Ligjin nr.114/2015, datë 15.10.2015 “Për Auditin e Brendshëm në Sektorin Publik”, Ligjin nr.10296, datë 08.07.2010, i ndryshuar, Manualin e Auditit të Brendshëm, Manualin e Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, si dhe aktet e tjera nënligjore në zbatim të tyre. Gjetjet më kryesore konsistojnë në:*

- Vlerësimi i gjendjes mbi sistemet e menaxhimit financiar dhe kontrollit të brendshëm, në sektorin publik, vijon të bazohet në një numër të ulët njësisish publike, rreth 10% kundrejt numrit total të njësive publike në nivel kombëtar, duke sjellë që edhe raporti vjetor i përgatitur të mos reflektojë situatën reale të menaxhimit financiar dhe kontrollit në vend;
- Kjo strukturë nuk ka arritur të realizojë programet vjetore lidhur me monitorimin e sistemeve KBFP. Ka raportuar mbi monitorimet e realizuara për vitin 2018, të cilat kanë qenë pjesë e raportimit të situatës së sistemeve të kontrollit të një viti më parë;
- Auditimi i brendshëm, vijon të mos jetë i pavarur, ndërkohë që problematikën në ngritjen dhe funksionimin e këtyre strukturave mbetet aktuale. Komitetet e Auditimit edhe në rastin kur janë ngritur nuk kanë arritur të garantojnë pavarësinë e plotë të strukturave të auditimit të brendshëm nga titullarët e institucioneve.

Në Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve është kryer auditimi “Mbi përputhshmërinë e aktivitetit për periudhën 01.01.2019-31.12.2019”, ku në përfundim të auditimit është konkluduar me një **Opinion të kundërt** mbi përputhshmërinë, bazuar kjo në problematikat dhe parregullsitë me impakt në mbledhjen e të ardhurave tatimore dhe shpenzimeve buxhetore si më poshtë:

- Pavarësisht rritjes vjetore të të ardhurave tatimore bruto, plani i të ardhurave është realizuar në masën 98%. Sipas zërave rezulton se: plani nuk është realizuar në zërin e TVSH-së me 13.2% më pak, edhe pse ka një rritje të numrit të deklaruesve krahasuar me një vit më parë me rreth 2,000 subjekte. Planifikimi me rezervë i të ardhurave nga tatimi mbi fitimin nuk mbështet realisht suksesin e tejkalimit të planit buxhetor për këtë zë me tejkalim rreth 9%. Në fakt, referuar deklarimeve për vitin 2019 rezulton një rënie prej 15% e vlerës totale të “tatimit për tu paguar” të deklaruar, krahasuar me një vit më parë edhe pse ka një rritje prej 3% të subjekteve objekt i tatim fitimit. Arkëtimet për vitin 2019 të zërit “Tatimi mbi të ardhurat nga Dividendët dhe Aksionet”, raportohen në shumën 11,061,159 mijë lekë. Për këtë zë, konstatohet se plotësimi i deklaratës së tatimit mbi të ardhurat në burim mbart shumë gabime në klasifikimin e të ardhurave në rubrikat e gabuara. Gjithashtu, në deklaratën e tatimit të të ardhurave në burim mungon rubrika për “të ardhurat nga veprimet me aksionet”. Për zërin “të ardhura nga Tatimi mbi të Ardhurat Personale”, pavarësisht rritjes së të ardhurave të arkëtuara nga një vit më parë, konstatohet se niveli i pagës mesatare mujore të deklaruar mbetet në kufijtë e pagës minimale për disa sektorë të ekonomisë dhe grup tatimpaguesish. Të ardhurat nga deklarata individuale vjetore (DIVA) rezultojnë të jenë arkëtuar 367 milion lekë ose 7.5% më pak se viti 2018;

- Niveli i borxhit për zërin “tatimi mbi fitimin” raportohet në shumën 31.6 miliard lekë ose 1% më shumë se një vit më parë. Stoku i borxhit për top 50 subjektet ka ndryshuar në ulje neto me vetëm 650 milion lekë. Debitorët për kontributet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore në fund të vitit 2019 janë në total në shumën 18.7 miliard lekë ku rreth 4% e zënë entet publike;

- Drejtoria e Kontrollit Tatimor ka kryer vlerësime për detyrime tatimore në 2,041 kontrolle të ushtruara, në shumën 9,259,180 mijë lekë duke ulur forcën zbuluese me 13 %, krahasuar me vitin 2018. Rezultati i ri- kontrolleve tatimore të ushtruara nga Drejtoritë Rajonale në 15 raste rezultojnë me zero vlerësim tatimor. Për subjektet që zhvillojnë veprimtari ekonomike në ndërtimin e veprave hidroenergetike, AKBN ka konstatuar dhe informuar DPT-në se prej saj është konstatuar se 59-60 subjekte kanë realizuar punime ndërtimi në mungese të lejes së ndërtimit ose në tejkalim të saj;

- Në lidhje me procedurat për rimbursimin e TVSH-së janë konstatuar shkelje të afatit ligjor të rimbursimit prej 30/60 ditë. Në stokun e raportuar nuk janë evidentuar kërkesat e pranuar por të pa miratuara për rimbursim edhe pse ato janë në tejkalim të afatit ligjor në shumën 1,653,275 mijë lekë. Nga auditimi i të dhënave për tatimpagues të cilët kanë nivelin më të lartë të pagesave me këste, u konstatuan vlera të pasakta të deklarimit të stokut si dhe mos deklarim i shumës së TVSH së miratuar për kompensim, shumë që mbetet për tu përdorur në periodhat e ardhshme. Bazuar sa më lart, vlera e stokut të deklaruar nga DPT në shumën 11,251,390 mijë lekë është e nënvlerësuar me të paktën 3,526,472 mijë lekë;

- Nga auditimi i procedurave të prokurimit për vitin 2019 mbi planifikimin dhe zbatimin e kontratave të zhvilluara nga Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit (AKSHI) për llogari të DPT, u konstatua se janë shkaktuar efekte financiare negative në buxhetin e shtetit në vlerën 10,499 mijë lekë, për arsye se është zhvilluar procedurë prokurimi mbi nevojat e planifikuara dhe pa fonde buxhetore;

- Në lidhje me raportimin e detyrimeve të prapambetura konstatohet se DPT nuk ka raportuar në MFE stokun e rimbursimit të TVSH-së së kontabilizuar në vlerën 11,251,390 mijë lekë, në kundërshtim me udhëzimin plotësues nr.1 datë 17.01.2019 “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2019”.Konstatohet se, nuk janë raportuar dhe vendimet gjyqësore të formës së prerë për tatimpaguesit. Gjithashtu, gjendja kreditore në sistemin C@TS në 31.12.2019 është 14,150,843 mijë lekë, tepriçë që i takon rreth 12,400 subjekteve, një detyrim potencial ky për administratën tatimore i pa raportuar si detyrim i prapambetur;

- Në lidhje me shpenzimet e pagave, në 14 raste punonjësit janë paguar me pagë grupi, jo në përputhje me nivelin e diplomës, në kundërshtim me përcaktimet e VKM nr.187, datë 08.03.2017, duke shkaktuar dëm në Buxhetin e Shtetit në shumën totale 1,552 mijë lekë;

Përgjatë vitit 2019, DPT ka kaluar në 2 procese ristrukturimi, të cilat kanë përfunduar jashtë afateve të përcaktuara ligjore dhe vendimmarrja për transferimet/ ri sistemimet e punonjësve nuk është kryer duke u bazuar në kritere të paracaktuara;

- Përgjatë vitit 2019, në DPT ka rezultuar një numër i lartë vendesh vakante. Të cilat nuk janë plotësuar me emërimet e reja dhe janë mbuluar me urdhra delegimi. Numri i urdhrave për delegim kompetencash në fund të vitit 2019 ka qenë 46 urdhra, nga të cilat 5 në DPT dhe 41 në Drejtoritë Rajonale Tatimore. Është konstatuar numër i lartë punonjësish shërbimi me kontratë, kërkesat në planifikim për të cilët janë të pa mbështetura në evidenca;

- Gjatë vitit 2019 janë paguar nga DPT shpenzime gjyqësore për ish punonjës, në vlerën 140,101 mijë lekë, vlerë e cilësuar si efekt financiar negativ për buxhetin e shtetit. Detyrimi i prapambetur në 31.12.2019 për shpenzime të gjyq fitueseve me vendim të formës së prerë për largime të padrejta nga puna është 404,442 mijë lekë. Ndërkohë që kanë mbetur në fund të vitit 2019 ende të pa trajtuara nga Komisioni i Posaçëm edhe 142 praktika gjyq fituesish, në shkelje të çdo afati ligjor. Nga data baza e gjyq fituesve të DPT rezulton se 13 ish punonjës kanë përfituar dy paga mujore njëkohësisht nga buxheti i shtetit, një në DPT dhe një nga institucionet që janë emëruar. Kjo problematikë vjen si rezultat i hapësirave që krijon Ligji nr.152/2013 datë 01.10.2013 “Për Nëpunësin Civil”;
- Nga auditimi është konstatuar se ekipi i menaxhimit të programit 01140 “Menaxhimi i të ardhurave tatimore” dhe Drejtoria e Buxhetit dhe Financës nuk ka planifikuar drejt shpenzimet buxhetore në lidhje me shpenzimet për vendime gjyqësore dhe shpenzimet në zërin “Shpenzime kapitale të trupëzuara” ndërmjet dy fazave të miratimit të PBA-së. Projekti i investimit “Përmirësimi i Modulit të Menaxhimit të Kontrollit të Faturimit”, referuar fazës së dytë të PBA-së 2019-2021, megjithëse datë mbarimi ka vitin 2020, fondet buxhetore për vitin 2020 janë planifikuar në vlerën 0 lekë ndërkohë që referuar kontratës së lidhur vlera për këtë projekt është 716,976 mijë lekë.

Në Drejtorinë Rajonale Tatimore Shkodër u krye auditimi mbi rregullshmërinë financiare dhe përputhshmërinë ligjore të aktivitetit, për periudhën 01.01.2018-20.12.2019. Në përfundim të auditimit u konkludua me një **Opinion të Pakualifikuar me theksim të çështjes** për rregullshmërinë financiare duke arritur në përfundimin se anomalitë apo rastet e mos përputhshmërisë, individualisht ose së bashku, nuk janë materiale, të përhapura, në llogaritë vjetore të kësaj periudhe, por ndërkohë që theksojmë rezervën në lidhje me disa aspekte të cilat janë përmendur gjatë auditimit të pasqyrave financiare të institucionit si:

- Mos arkëtimi i debitorëve të ndryshëm nga viti 2005 e në vazhdim, raportuar në vlerë progresive në shumën prej 11,913 mijë lekë dhe detyrimi në shumën prej 7,685,250 lekë për pulla takse pranë të tretëve;
- Mos lëvrimi i mallrave të konfiskuara nga viti 2012 në DPRM Shtetit. Mallra të konfiskuara gjendje në magazinë më 31.12.2019 janë në vlerën 282,737 lekë, kjo jo në përputhje me ligjin nr.9900, datë 10.04.2008 “Për rezervat materiale të shtetit”.

Për sa i përket vlerësimit të përputhshmërisë së aktivitetit të DRT Shkodër, evidentuan devijime nga kuadri ligjor dhe rregullator në fuqi, që nën gjykimin

profesional të audituesit të pavarur janë materiale dhe të përhapura efektet e të cilave justifikojnë dhënien e një **Opinionit të kundërt**. Opinionin e dhënë e mbështesim në faktin se u konstatuan:

- Problematika në funksionimin e sistemit të menaxhimit financiar dhe kontrollit. Gjithashtu struktura aktuale e DRT-së, nuk i përgjigjet mbulimit të të gjitha funksioneve të parashikuara, duke krijuar konflikt interesi dhe mbivendosje detyrash;
- Në lidhje me procedurat e prokurimit 30 nga 34 procedura prokurimi të realizuara në shumën 1,195 mijë lekë janë realizuar jo në përputhje me përcaktimet e kuadrit ligjor në fushën e prokurimeve publike duke sjell efekt negativ në buxhetin e institucionit;
- Parregullsi në procedurat e inventarizimit të pasurisë për vitet 2018 dhe 2019 ku nuk kanë mbajtur procesverbale me përgjegjësin materiale. Nëpunësi Autorizues nuk ka ngritur komision për vlerësimin e aktiveve të identifikuar si të papërdorshme veprim ky në kundërshtim me përcaktimet e udhëzimit të Ministrisë së Financave nr.30, datë 27.12.2011 “Për menaxhimin e aktiveve në njësitë e sektorit publik”, i ndryshuar. Konstatohen parregullsi në procedurat për vlerësimin e aktiveve të evidentuara si të papërdorshme nga komisioni i inventarizimit të vitit 2017 dhe të asgjësuar/tjetërsuara në vitin 2018 të cilat kanë sjellë 151 mijë lekë të ardhura të munguara, për buxhetin e institucionit;
- Konstatohen parregullsi në lidhje me shpenzimet për karburant ku: në disa raste mungon autorizimi, itineraret, nënshkrimet e personave të autorizuar. Konkretisht: Për vitin 2018:5,168 litra në shumën 909 mijë lekë është e pajustificuar me fletë udhëtimi dhe për vitin 2019:10,233 litra në shumën 1,783 mijë lekë është e pajustificuar me fletë udhëtimi konsideruar efekt financiar negativ në Buxhetin e Shtetit;
- Konstatohen parregullsi në respektimin e dispozitave ligjore për shpenzimet për udhëtime e dieta në vlerën 6,353 mijë lekë, prej të cilave shuma 654 mijë lekë është konsideruar dëm në buxhetin e shtetit.

Në Degën e Doganës Durrës u krye auditimi mbi rregullshmërinë e aktivitetit për periudhën 01.01.2018- 31.12.2018. Nga auditimi u konstatua:

- Për subjektet të cilët kanë operuar në sektorin Porto Romano në kushtet e autorizimeve të Regjimit për 10 (dhjetë) Magazina të Lira të “karburanteve”, u konstatuan diferenca progresive të artikujve të importuar dhe të depozituar në këto magazina, në total 655,688 litra lëndë djegëse, të cilave nuk u është dhënë destinacion doganor. Gjithashtu, në praktikat doganore, nuk ndodheshin certifikata e verifikimit të llojit të mallit e emetuar nga Laboratori Doganor;

- Nuk janë zbatuar plotësisht afatet ligjore lidhur me rikuperimin e borxhit doganor; nuk është vijuar me procedurat për nxjerrjen e Urdhër Ekzekutimi për rikuperimin e detyrimeve të papaguara duke rezultuar kështu me një gjendje borxhi doganor në fund të periudhës së audituar në vlerën 4,223,320 mijë lekë. Borxhi doganor është zvogëluar në numër me 88 subjekte debitorë ose 11.35%, ndërsa në vlerë është shtuar me 892,567 mijë lekë ose 26.8 %;
- Nga auditimi i procedurave doganore të ndjekura për Regjimin e Magazinave Doganore u konstatua se plotësimi i inventarëve nuk është bërë sipas formatit të udhëzimit nr.3, datë 09.02.2006, veprime këto jo në përputhje me kërkesat e “Kodi Doganor i RSh”, i ndryshuar;
- U konstatuan keq klasifikime të kodit tarifor të artikujve në kuadratin 31 dhe 33 të DAV me pasojë shmangien e detyrimeve doganore, veprime këto, jo në përputhje me kërkesat e “Kodi Doganor i RSh”, i ndryshuar;
- Nga auditimi i procedurave doganore për mbikëqyrjen e regjimeve doganore të lejimit të përkohshëm rezultuan veprime në mosrespektim të afateve të qëndrimit të mallrave në regjimin e lejimit të përkohshëm;
- Për regjimin e përpunimit aktiv të lëshuar për operatorë të ndryshëm ekonomik, u konstatua: tejkalim i afatit 30 ditor për mbylljen e regjimeve; shkelje të kufirit të ri eksportit; importe të produkteve parësore të papërfshira në autorizim;
- Nga auditimi dhe shqyrtimi i dokumentacionit të praktikave doganore të operatorëve që kanë operuar nën mbikëqyrjen doganore në regjimin e transitit (T1) rezultoi se, nuk është respektuar afati i caktuar kohor për mbërritje në doganën e destinacionit dhe nuk është mbajtur procesverbal konstatimi, ku të aplikohet edhe sanksioni për kundërvajtjen sipas përcaktimeve të nenit 256.1/b të Kodit Doganor;
- Nga auditimi i procedurave mbi vendimet administrative të nxjerra nga autoriteti doganor kompetent për shkeljet në fushën doganore rezultoi se Autoriteti Doganor kompetent ka dalë me vendime administrative jo në përputhje me kërkesat e Kodit Doganor të RSh, i ndryshuar;
- Për subjektet që operojnë në fushën e akcizës me statusin e depozituesit të miratuar nuk kanë kryer kalibrime për të gjitha depozitat e sillonet me kapacitet mbajtës mbi 10 hektolitra si dhe nuk disponojnë kalimatësat në hyrje dhe dalje të produktit në depozita si dhe në pikën e shitjes, në kundërshtim me procedurën ligjore të shprehur ligji nr.61, datë 24.05.2012 “Për Akcizat në RSH”.

Në Drejtorinë e Përgjithshme të Buxhetit u krye auditimi mbi përputhshmërinë e aktivitetit për periudhën 01.01.2019-31.12.2019, ku për disa zëra buxhetorë, u

konstatuan parregullsi dhe vendimmarrje jo në përputhje me kuadrin ligjor dhe rregullator në fuqi (kriteret) të cilat në gjykimin profesional të audituesit shtetëror të pavarur janë materiale dhe të përhapura, efektet e të cilave justifikojnë dhënien e një **Opinionit të kundërt** të përputhshmërisë.

Nga auditimi u konstatua se:

- Nga auditimi mbi rishpërndarjen e fondeve buxhetore për njësitë e qeverisjes së përgjithshme dhe financave vendore u konstatua se, edhe gjatë vitit 2019 janë miratuar një numër i lartë rishikimesh buxhetore sidomos për fonde për shpenzime për investime për rreth 1169 projekte me një ndryshim neto të fondeve disponibël prej 4.13 miliard lekë fakt që flet për një planifikim të dobët të investimeve publike;
- Nga auditimi i të dhënave të projekteve të Investimeve Kapitale me Financim të Huaj me Kredi, u konstatua se: 2 projekte investimi në vlerën për 180.2 milion lekë realizuar pa pasur një plan buxhetor të miratuar; 7 projekte investimi realizuar në tejkalim të planit të buxhetit për vlerën 907.3 milion lekë;
- Për 10 projekte investimi janë ndërmarrë angazhimet pa pasur në dispozicion fonde buxhetore për vlerën totale për 3,469 milion lekë dhe për 19 projekte investimi janë ndërmarrë angazhime përtej fondit të miratuar në vlerën për 1,978 milion lekë, ndërkohë që një pjesë e këtyre investimeve nuk kanë kaluar procedurat e miratimit të investimeve publike si dhe nuk janë pjesë e Listës së Investimeve Publike 2019-2021 të projekt buxhetit të vitit 2019;
- Përgjatë periudhës shkurt-tetor 2019 janë mbyllur pa realizim 129 projekte investimi me vlerë totale për 6,175 milion lekë të cilat përfaqësojnë 8% të Investimeve Kapitale të Realizuara ndërkohë që në 43 projekte investimi me vlerë totale për 8,263 milion lekë, me Aktin Normativ nr.11, datë 24.12.2019, kanë pësuar një ndryshim të madh në vlerë krahasuar me vlerën fillestare sipas Ligjit të buxhetit të vitit 2019, në 43 projekte investimi, pra në fund të vitit buxhetor, kanë pësuar një rritje me 43%;
- Janë realizuar investime kapitale me financim të brendshëm në vlerën për 285.4 milion lekë, nga të ardhurat dytësore (kapitulli 6) pra investime të cilat nuk kanë plan buxheti të miratuar me ligj;
- Për vitin buxhetor 2019, fondet buxhetore të teknologjisë së informacionit dhe komunikimit, për infrastrukturën e qendërzuar dhe infrastrukturën TIK, nuk janë miratuar në buxhetin e AKSHI-t, në kundërshtim me VKM-në nr.673, datë 22.11.2017 “Për riorganizimin e AKSHI-t”, të ndryshuar, por kanë vazhduar të detajohen në institucionet buxhetore nën përgjegjësinë e Këshillit të Ministrave. Veprime të tilla bien në kundërshtim me vendim nr.673, datë 22.11.2017 “Për riorganizimin e AKSHI-it”, i ndryshuar;

- Nga auditimi mbi veprimtarinë e Drejtorisë së Financave Vendore në lidhje me menaxhimin e procesit të hartimit dhe zbatimit të Buxhetit Vendor, u konstatua se, edhe për këtë vit nuk janë respektuar kërkesat ligjore në lidhje me të drejtën e pushtetit vendor për të shpenzuar: të ardhurat e pa përdorura dhe të trashëguara për vitin 2020 për njësitë e vetëqeverisjes vendore janë 11,038 milion lekë, të cilat përfaqësojnë 22% të të ardhurave faktike të vitit 2019, ndërkohë që nga testimi i të dhënave të MFE rezulton se, kjo vlerë duhet të ishte për 8,683 milion lekë, ku devijimi më i madh i takon Bashkisë Tiranë.

-Në lidhje me përdorimin ligjor të **Fondit Rezervë të Buxhetit të Shtetit** konstatohet se: të gjitha praktikatat e dosjeve nuk janë të inventarizuara, mungon mendimi i DPB, edhe relacionet e preventivat nga institucioni përfituese për përdorimin e tij. Për vitin 2019, për herë të parë Fondi Rezervë është përdorur për përmirësimin e sistemit të drejtësisë megjithatë konstatohet se këto fonde nuk kanë ndjekur të njëjtën procedurë për përdorimin e tyre, si pjesa tjetër e fondit rezervë të buxhetit të shtetit. Nga Fondi Rezervë auditimi i likuidimit të vendimeve të GJEDNJ rezultoi se këto vendime janë likuiduar nga Fondi Rezervë për 14,305 mijë lekë duke përfshirë dhe kamat vonesat në shumën 169.45 mijë lekësh. Shtesë kjo e pa justifikuar në përdorimin e fondeve buxhetore, ardhur si rezultat nga vonesat në trajtimin e këtyre procedurave nga Avokatura e Shtetit dhe Këshilli i Ministrave.

-Fondi për Zhvillimin e Rajoneve (FZHR) megjithëse është burim financimi për disa programe buxhetore, nuk del si zë më vete në tabelën e treguesve fiskale. Nga auditimi rezulton se Komiteti i Zhvillimit Rajonal, ka shpërndarë 67 milion lekë fonde më shumë se fondet e pasura në dispozicion për programet e arsimit. E njëjta situatë paraqitet edhe për programin “Arsimi i Mesëm i Përgjithshëm”, ku KZHR ka shpërndarë 30 milion lekë fonde më shumë se fondet e pasura në dispozicion për këtë program.

-Për sa i përket projekteve aktualisht në zbatim me kontrata koncensionare është konstatuar kryerja e pagesave përtej nivelit të miratuar në modelin financiar, duke ndryshuar financimin e tyre edhe në periudha të vështira për buxhetin e shtetit siç ishte tërmeti i datës 26.11.2019. Pritshmërinë për uljen e të ardhurave tatimore si pasojë e ngjarjeve madhore të tërmetit dhe pandemisë, sjellin një risk të shtuar për respektimin e kufirit të pagesave për koncesionet/PPP në nivelin e 5% të të ardhurave tatimore, në kushtet kur pagesat faktike rezultojnë në tejkalim të planit të miratuar në kontratën përkatëse.

-Nga auditimi i stokut të detyrimeve të prapambetura i raportuar në bazë të vetë deklarimeve të njërive buxhetore në shumën 17,279 milion lekë, konstatohet se rezulton jo i plotë dhe i saktë pasi konstatohen diferenca në raportimet e

pagesave për detyrimet e prapambetura krahasuar me pagesat e kryera faktikisht gjatë vitit 2019 dhe 2020 për shpenzime për investime dhe shërbime. Ndërkohë, shumë pagesa për detyrime të prapambetura janë kryer jashtë skemës së përcaktuar në udhëzimet përkatëse rrjedhur nga VKM nr.50 datë 05.02.2014 "Për miratimin e strategjisë për parandalimin dhe shlyerjen e detyrimeve të prapambetura e të planit të veprimit", të ndryshuar si dhe të pa rakorduara me raportimet sipas udhëzimit plotësues nr.1, datë 17.01.2019 "Për zbatimin e buxhetit të vitit 2019". Disa njësi buxhetore si Agjencia Kombëtare e Shoqërisë së Informacionit dhe Fondi Shqiptar i Zhvillimit nuk kanë raportuar detyrime të prapambetura edhe pse nga auditimi janë konstatuar se janë kryer pagesa të faturave që i përkasin periudhës 2015-2018. Drejtoria e Përgjithshme e Doganave nuk ka raportuar detyrime të prapambetura ndërkohë sipas të dhënave të Drejtorisë së Përgjithshme të Doganave, vetëm vlera e vendimeve gjyqësore për punonjësit e larguar nga puna në fund të vitit 2019 ka vlerën **20 milion lekë**. Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve nuk ka raportuar 2 vendime gjyqësore të formës së prerë në vlerën **630 milion lekë**. Konstatohet se detyrimet e prapambetura të raportuara nga njësitë e qeverisjes vendore, arrijnë në vlerën 8,170 milion lekë ku 22% të këtij detyrimi e zë Bashkia Tiranë. Në vlerësimin e KLSH janë konstatuar devijime në këtë raportim, minimalisht me 3,712 milionë lekë më pak se detyrimet reale. Mënyra e kontabilizimit të stokut të faturave të prapambetura si "shpenzime të periudhave të ardhshme" që vazhdon të jetë e gabuar dhe në kundërshtim me ligjin e zbatimit të buxhetit dhe standardeve të kontabilitetit. Kjo me impakt, deformim të pasqyrave financiare dhe treguesve fiskal: zëri shpenzime dhe rrjedhimisht deficitit buxhetor.

-KLSH, konstaton se MFE nuk ka dorëzuar në Kuvend pasqyrat financiare të konsoliduara për vitin 2019 dhe si rrjedhojë KLSH nuk jep një opinion në lidhje me to.

*Në Drejtorinë e Përgjithshme të Borxhit Publik u krye auditimi mbi përputhshmërinë për periudhën 01.01.2019-31.12.2019 ku u konkludua me një **Opinion të kualifikuar** bazuar në konstatimet si më poshtë:*

- Gjatë vitit 2019 nuk është emetuar bono thesari 6-mujore për mbulimin e humbjeve nga kursi i këmbimit të Bankës së Shqipërisë në shumën 6,874,170 mijë lekë me efekt në nënvlerësimin e stokut të borxhit në fund të vitit 2019. Nga auditimi konstatohet se emetimi i këtij instrumenti nuk është realizuar sipas kërkesës së BSH dhe është sugjeruar rikonsiderimi i rinovimit në muajin janar 2020 duke qenë se rinovimi nga data 15.12.2019-31.12.2019 kishte efekt rritës tek niveli i borxhit dhe stoku i tij në zbatim të Ligjit të Buxhetit për vitin 2019.

- KLSH ka konstatuar krijim të detyrimeve të reja në shumën 6,065 milionë lekë (rreth 49.8 milion euro) të subjekteve nënhuamarrëse në kuadër të marrëveshjeve të nënhuasë përgjatë vitit 2019, si pasojë e mos shlyerjes së detyrimeve përkatëse, ku sektorët me përkeqësime të situatës financiare paraqiten sektori i energjetikës kryesisht me nënhuatë e KESH, OSHEE dhe OST me rreth 4,292 milion lekë (35.2 milion euro) të rritjes totale të detyrimeve nga 6,065 milion lekë në total, pushteti vendor me rreth 1,292 milion lekë (10.7 milion euro) dhe sektori i ujësjellësve me rreth 427 milion lekë (3.5 milion euro).

- E njëjta situatë paraqitet edhe për garancitë shtetërore të huasë, ku janë krijuar detyrime të reja në shumën 2.63 miliard lekë në kuadër të dështimit të pagesave për kreditë e garantuara nga përfituesi i garancisë. Garancitë shtetërore përgjatë vitit 2019 paraqesin një risk të shtuar në drejtim të administrimit të tyre dhe situatës së rënduar financiare të cilën kalon kryesisht sektori energjetik për të cilin janë paguar detyrime në shumën 1,845 milion lekë (15.15 milion euro).

-Në lidhje me bonot e privatizimit, dispozitat ligjore kanë parashikuar detyrimin e Bankës së Shqipërisë për printimin e bonove të privatizimit për llogari të shtetit shqiptar, ku si subjekt emetues paraqitet Këshilli i Ministrave nëpërmjet MFE. Nga auditimi janë konstatuar diferenca në të dhënat zyrtare të paraqitura nga të dy institucionet lidhur me shifrat e raportuara mbi sasinë fillestare të emetuar dhe gjendjen e bonove të cilat janë shpërndarë dhe janë ende pa kthyer për asgjësim në Bankën e Shqipërisë. Në këtë mënyrë, nga ana e Bankës së Shqipërisë raportohet se janë shpërndarë 72.7 miliardë lekë, ndërkohë që Ministria e Financave dhe Ekonomisë raporton se janë emetuar 74.9 miliardë lekë bono privatizimi, duke reflektuar një diferencë në vlerën 2.2 miliard.

Në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë u krye auditimi “Mbi zbatimin e Buxhetit faktik për vitin 2019” ku bazuar në evidencat e auditimit dhe e ekzekutimit të procedurave audituese rezulton se për disa zëra buxhetorë, financimin e deficitit dhe nivelin e huamarrjes, për shkak të rëndësisë dhe përhapjes së çështjeve të përmendura në këtë raport, ka devijime materiale (sasiore dhe cilësore) në drejtim të hartimit, ekzekutimit dhe raportimit jo në përputhje me Ligjin nr.99/2018 “Për buxhetin e vitit 2019”, të ndryshuar, Ligjin nr.9936, datë 26.06.2008, “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në RSh”, i ndryshuar, Ligjin nr.9665, datë 18.12.2006, “Për huamarrjen shtetërore, borxhin shtetëror dhe garancitë shtetërore të huas në RSh”, i ndryshuar, dhe aktet e tjera nënligjore në zbatim të tyre. Më konkretisht:

- Për vitin 2019, sipas raportimit të MFE të ardhurat e përgjithshme të buxhetit janë realizuar në vlerën 460,349 milion lekë ose 94.6% e të ardhurave të

planifikuara dhe ndryshuara me Aktin Normativ nr.11, datë 24.12.2019 “Për disa ndryshime në buxhetin e vitit 2019”; shpenzimet e përgjithshme të buxhetit janë realizuar në vlerën 491,897 milionë lekë ose 95% e shpenzimeve të planifikuara, ose 27,680 milionë lekë më pak se planifikimi fillestar dhe që mbeti i pandryshuar me Aktin Normativ nr.11, datë 24.12.2019 “Për disa ndryshime në buxhetin e vitit 2019”. Shpenzimet e përgjithshme për vitin 2019, përbëjnë 28.8 % të PBB-së. Në gjykimin e KLSH, mosrealizimi i shpenzimeve është ndikuar veçanërisht nga mosrealizimi i të ardhurave, rritja ekonomike dhe është i lidhur me detyrimin ligjor për të mbajtur nivelin e deficitit nën 2% të PBB-së;

- Sipas KLSH, niveli faktit i deficitit për vitin 2019 është i nënvlerësuar, si rrjedhojë e mos financimit të bonove të thesarit për mbulimin e humbjeve nga rivlerësimi i rezervës valutore të Bankës së Shqipërisë në vlerën 6.7 miliardë lekë ose rreth 0.4% e PBB;

- MFE raporton detyrime të prapambetura (sipas raportimit të në llogarinë ekonomike 486 në SIFQ) në rreth 17 miliard lekë ose 1% e PBB, të cilat në vlerësimin e KLSH janë të paktën 25 miliard lekë ose 1.5% e PBB duke përfshirë këtu detyrimin për stokun e pa rimbursuar të TVSH-së i cili sipas raportimit të Drejtorisë së Përgjithshme të Tatimeve është rreth 11 miliard lekë ose 0.7% të PBB;

- Duke marrë në konsideratë mos raportimet në lidhje me detyrimet e prapambetura për shpenzime dhe detyrimet për TVSH-në e rimbursueshme niveli i raportuar i deficitit nuk është i saktë. Nga ana tjetër, mos mbulimi i humbjeve nga rivlerësimi i rezervës valutore të Bankës së Shqipërisë për 6.8 miliard lekë ndikon në nënvlerësimin e deficitit me 0.4% në raport me PBB dhe për rrjedhojë deficieti faktik sipas KLSH vlerësohet të paktën në 2.25% të PBB.

*Në Drejtorinë e Përgjithshme të Thesarit u krye auditimi mbi përputhshmërinë e aktivitetit për periudhën 01.01.2019-31.12.2019 ku u konkludua me një **Opinion të kundërt** mbi përputhshmërinë bazuar në konstatimet si më poshtë:*

- KLSH konstaton se fenomeni i **regjistrimit me vonesë i kontratave** të lidhura nga institucionet qendrore dhe vendore vazhdon të jetë i përhapur edhe gjatë vitit 2019, evidentuar në 18,024 raste me vlerë 98.3 miliard lekë ose 63% e të gjithë kontratave të regjistruara në SIFQ. Konstatohet regjistrim i pjesshëm i angazhimeve në 52 raste me vlerë 12 miliard lekë, kjo për shkak të mungesës së fondeve të disponueshme. Gjithashtu, në 550 raste regjistrimi i kontratës bëhet në të njëjtën ditë dhe me të njëjtën vlerë me faturën, çka tregon për formalitetin e procedurës së regjistrimit në SIFQ. Sipas institucioneve veçojmë Bashkitë me 6,171 raste të regjistrimit me vonesë të kontratave, MFE me 1,464 raste, Ministria

e Brendshme me 1,382 raste, Ministria e Arsimit me 955 raste. Nga njësitë e qeverisjes vendore me numrin më të lartë të vonesave evidentohen Bashkia Tiranë, Korçë, Shkodër dhe Vlorë.

- Nga auditimi konstatohet **mos regjistrim i kontratave në momentin e lidhjes së saj** në vijim të mos regjistrimit të urdhër-prokurimeve. Gjatë vitit 2019 janë regjistruar 2501 kontrata me vlerë 67.2 miliard lekë që datojnë midis viteve 2006-2018 nga të cilat kontrata për shpenzime për investime rezultojnë 851 me vlerë 52 miliard lekë.

- KLSH konstaton se **vijon marrja e angazhimeve pa fonde buxhetore disponibël** për projekte që nuk kanë kaluar në procesin ligjor të miratimit në PBA në 18 raste me vlerë totale mbi 2.4 miliard lekë, nga institucione si: ARRSH, AKSHI, AKUKIM, Ministria Bujqësisë. Gjithashtu, konstatohen kontrata të lidhura me shuma më të larta se fondet disponibël në 24 raste në shumën 5 miliard lekë nga ARRSH, AKSHI, AKUKIM, Ministria e Bujqësisë, MFE, Ministria e Mbrojtjes etj., Veprime këto jo në përputhje me parashikimet e ligjit për menaxhimin e buxhetit dhe udhëzimeve përkatëse në funksion të disiplinimit të angazhimeve buxhetore dhe parandalimit të krijimit të detyrimeve të prapambetura.

- KLSH **ka konstatuar urdhër-prokurime pas datës 15** tetor në 64 raste me fond limit 3.1 miliard lekë, dhe mbi 500 kontrata të lidhura në vlerën rreth 10 miliard lekë, nga të cilat në muajin janar dhe shkurt 2020 konstatohen 83 raste në rreth 0.6 miliard lekë, në kundërshtim me nenin 51 të Ligjit nr.9936 datë 26.6.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në RSH”, i ndryshuar.

- Në SIFQ rezultojnë vetëm 472 urdhër-prokurime të regjistruara gjatë vitit 2019, pasi njësitë ekonomike, me ose pa akses në SIFQ, nuk regjistrujnë në çdo rast pranë Degëve të Thesarit urdhër-prokurimet para fillimit të procedurave në APP.

-KLSH konstaton **raste të regjistrimit dhe pagesave pjesore të faturave**, kjo me qëllim përputhjen e fondeve buxhetore disponibël të cilat janë më të vogla se sa vlera e detyrimit të lindur. Këto raste janë evidentuar për institucione si: Aparati MFE, AKSHI dhe Bashkia Tiranë.

- Nga auditimi u konstatuan pagesa të kryera për të cilat nuk është ndjekur parimi hyrje e parë dalje e parë (FIFO) sipas përcaktimeve në udhëzimin standard të zbatimit të buxhetit, argumentuar nga DPTH me mungesën e planit të thesarit në SIFQ si në rastin e AKSHIT dhe ARRSH.

- Nga auditimi është konstatuar se gjatë periudhës së fund vitit, shpenzimet buxhetore nuk janë regjistruar në llogaritë përkatëse, por regjistrimi i tyre është bërë në ditarë manualë. Kjo procedurë është bazuar në shkresën nr.21290 prot.,

datë 02.12.2019 dhe të shkresës nr.21290/38 prot., datë 20.12.2019 të Ministrit të Financave dhe Ekonomisë, në vijim të VKM nr.750, datë 27.11.2019 “Për shpalljen e gjendjes së fatkeqësisë natyrore në qarqet Durrës dhe Tiranë” duke kufizuar afatin e dorëzimit të faturave më 15 dhjetor 2019 dhe më pas më ky afat është shtyrë deri më datë 24 dhjetor 2019. Frenimi i të drejtës për të kryer shpenzime e bën të pamundur kontrollin e respektimit të parimit FIFO të ekzekutimit të pagesave, duke qenë se vetë afati për regjistrimin e faturave është kufizuar.

- Konstatohen pagesa për çlirimin e garancisë se punimeve 5% para afatit ligjor në total 32 raste me vlerë 40.98 milion lekë në kundërshtim me kërkesat ligjore.

- Në lidhje me evidentimin e gabimeve në regjistrimin e transaksioneve në SIFQ, KLSH, ka konstatuar se: detyrimet që rrjedhin nga udhëzimi përkatës nuk janë implementuar në mënyrë të plotë në SIFQ, duke mos parandaluar kështu tejkalimin e përgjegjësive të përdoruesve të parashikuara në përshkrimet e punës.

- KLSH konstaton se NPA nuk ka ndërmarrë masa administrative ndaj NA dhe NZ të njësive buxhetore për shkeljet e ligjit të menaxhimit të sistemit buxhetor të raportuara nga DPTH, të vlerësuara në të paktën 79,683 milion lekë, por është mjaftuar vetëm me shkresa “tërheqje vëmendje” kundrejt 26561 raste të faturave dhe 18024 raste të kontratave të dorëzuara dhe regjistruara në shkelje të afat ligjor. Referuar nenit 71 të Ligjit nr.9936, datë 26.6.2008 “Për menaxhimin e sistemit buxhetor në Republikën e Shqipërisë”, i ndryshuar, nëpunësi i parë autorizues vendos gjobë, në masën nga 1 deri në 3 paga mujore (për regjistrimin me vonesë të kontratave) dhe 3 deri 7 paga për moszbatim të afateve të dorëzimit të urdhër-shpenzimit.

Auditimet e përputhshmërisë në njësitë e vetëqeverisjes vendore

Në Agjencinë për Mbështetjen e Vetëqeverisjes Vendore (AMVV) auditim përputhshmërie (periudha e audituar 01.01.2015 deri më 31.12.2019).

Nga auditimi u konstatua se Komisionet e Inventarizimit të Aktiveve për vitet 2017 dhe 2018, gjatë procesit të inventarizimit nuk kanë përpiluar proces - verbalet përkatëse të verifikimit fizik dhe cilësor të gjendjes së aktiveve në ngarkim/përdorim të personelit të njësive.

Nga auditimi u konstatua se në pasqyrat e performancës financiare për vitet 2017 dhe 2018 janë njohur gabimisht si të ardhura detyrimi i tatimit mbi të ardhurat personale në vlerën 1,064 mijë lekë dhe detyrimi nga kontributet shoqërore dhe shëndetësore në vlerën 3,908 mijë lekë.

Nga auditimi i shpenzimeve operative, shërbime udhëtimi e dieta për vitin 2017 në vlerën 6,413 mijë lekë, vitin 2018 në vlerën 6,391 mijë lekë dhe vitin 2019 në vlerën 5,552 mijë lekë rezultoi se urdhër shpenzimet janë shoqëruar me autorizimin me shkrim nga drejtori përgjithshëm por në disa raste rezultoi se: nuk ishin të shoqëruara me programe pune, relacion apo raportime shoqëruar edhe me dokumentacionin e mbajtur në njësitë vendore sipas objektit të shërbimit, faturat e fjetjes në hotel nuk janë nënshkruar nga personi i cili ka qenë me shërbim dhe dërgimi i personave me shërbim është bërë pa pasur parasysh fushën që mbulon.

Nga verifikimi i listë pagesave më datën 31.12.2017 datën 31.12.2018 dhe datën 30.09.2019 rezultoi se në total organika është zbatuar, por konstatohet se në Sektorin e Analizës & Mbështetjes Institucionale nga 4 punonjës të parashikuar, në fakt në total janë 4 punonjës, por në 1 rast nuk është ruajtur struktura e parashikuar në urdhrin e kryeministrit, pasi specialisti i Financës është zëvendësuar me një specialist tjetër jo të profilin Financë, në kundërshtim me Urdhrin e Kryeministrit nr.82, datë 12.05.2016. Mungesa e personelit të nevojshëm kontabël dhe të raportimit financiar ndikon në rritjen e riskut operacional.

AMVV, sektorët, nuk kanë krijuar një sistem unik të përshtatshëm për planifikimin vjetor të detyrave dhe objektivave përmes të cilit të përcaktoheshin prioritetet, qëllimet, aktivitetet dhe produktet e veprimtarisë. Kjo konstatohet në përdorimin e formateve me të dhëna të ndryshme të përdorura nga sektorët dhe Agjencia, në mos koordinimin mes tyre si dhe duke mos përfshirë në planin vjetor disa detyra dhe përgjegjësi të rëndësishme, në kundërshtim me pikën 8, 9 të Ligjit nr.10296, datë 08.07.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, i ndryshuar.

Në zbatimin e procedurave të prokurimit me vlerë të vogël janë konstatuar veprime me dëm ekonomik në shumën 800 mijë lekë.

Në fushën e procedurave me vlerë të lartë janë konstatuar veprime në paligjshmëri të përdorimit të fondeve me vlerë 3,338 mijë lekë. Për shkeljet e mësipërme me Vendim nr.49, datë 23.05.2020 të Kryetarit të KLSH janë rekomanduar: 12 masa organizative, 1 masë shpërblymjeje me vlerë 800 mijë lekë, 1 masë shpenzime në kundërshtim me 3-E me vlerë 3,338 mijë lekë.

Auditimet e përputhshmërisë në shoqëritë publike dhe projektet me financim të huaja

I. Për vitin 2020, ky Departament ka realizuar 9 auditime. Nga këto, 6 auditime janë me objekt përputhshmërinë mbi aktivitetin ekonomik-financiar (4 janë auditime të realizuara në Shoqëri Publike dhe 2 janë auditime të realizuar për projekte me financime të huaja) një është auditim i realizuar për zbatim rekomandimesh për auditimet e evaduara në vitin 2019, një auditim tematik në Spitalin Rajonal Vlorë dhe një vendim mbi kthim për riauditim të projektit “Rehabilitimi i rrugës së lumit të Vlorës”.

Lloji i auditimeve ka qenë auditim përputhshmërie dhe kanë pasur si objektiv dhënien e një vlerësimi objektiv, profesional e të pavarur, mbi shkallën e ndjekjes nga subjekti i audituar të rregullave, ligjeve dhe rregulloreve, politikave, kodeve të vendosura apo termave dhe kushteve, mbi të cilat është rënë dakord. Për auditimet e llojit përputhshmërie, kemi dhënë **tre opinione të kundërt** (Porti Detar sha Vlorë, Rezidenca Studentore nr.2 sha Tiranë, Ujësjetllës Kanalizimet sha Kavajë) **një opinion të modifikuar** (Projekti “Ndërtim i Bulevardit Verior dhe rehabilitimi i Lumit të Tiranës”) **një opinion të kualifikuar** (Projektin “Zhvillimi i Sektorit Privat”) dhe për një auditim (Porti Detar sha Shëngjin) **nuk është dhënë opinion auditimi**.

Për periudhën objekt auditimi janë konstatuar mangësi dhe shkelje me pasojë dëm ekonomik. *Në total dëmi ekonomik i konstatuar nga këto auditime të evaduara për vitin 2020 është 112,520 mijë lekë, shumë e cila është rekomanduar për t’u zhdëmtuar në masën 100 % dhe përdorim pa ekonomikitet, efektivitet dhe eficiencë të fondeve publike në vlerën 501,269 mijë lekë.* Gjithashtu, përveç sa më sipër është konstatuar nga ana e Departamentit në këto subjekte:

- Dëm ekonomik pa mundësi arkëtimi në shumën **92,984 mijë lekë** si pasojë e punësimeve mbi strukturë në subjektin Ujësjetllës Kanalizimeve Kavajë sha;
- Të ardhura të munguara në shumën **1,143 mijë lekë** në dy subjektet Porti Detar Vlorë sha dhe Porti Detar Shëngjin sha në fushën e qirave;
- Në subjektin RSU nr.2 sha rezultoi se nuk është evidentuar në pasqyrat financiare një projekt me vlerë **633,306 mijë lekë**;
- Paligjshmëri në procedurat e prokurimit në shumën **11,477 mijë lekë** në subjektin RSU nr.2 sha;

- Paligjshmëri në fushën e Pagave dhe Shpërblimeve në shumën **5,670 mijë lekë** në subjektin RSU nr.2 sha;
- Pagesa të kryera nga ana e subjektit Ujësjiellës Kavajë sha në shumën **96,096 mijë lekë** si pasojë e keq menaxhimit në fondeve dhe mungesës së likuiditetit për pagesat e gjobave dhe kamatëvonesave në sistemin tatimor mbi detyrimet e papaguara të energjisë elektrike;
- Të ardhura të munguara nga mospërdorimi i mjeteve në pronësi të shoqërisë është **106,483 mijë lekë**.

Në Ujësjiellës Kanalizime Kavajë sha (periudha e audituar 01.01.2017-31.12.2019) konstatohet mangësi në sistemet e kontrollit të cilat nuk janë të dizajnuara saktë dhe nuk janë efektive. Strukturat e auditit është e pavarur por është joeficiente.

Performanca e treguesve ekonomiko-financiare për periudhën objekt auditimi, si dhe detyrimet e prapambetura ndaj të tretëve, pasqyrojnë qartazi një krize të mprehtë likuiditeti të Shoqërisë dhe tregon për një keq menaxhim të saj (shoqërisë). Këto gjoba e kamatëvonesa lidhen me detyrimet e papaguara të energjisë elektrike, për mospagesa të TVSH në kohë reale, për derdhjet e sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore etj.

Konstatohen një numër i madh procedurash gjyqësore e sekuestro konservative bankare të UKKA, si debitore ndaj OSSHE, Drejtorisë Rajonale Tatimore Durrës, Komisionerit për të drejtën e informimit, ERRU dhe punonjësve të larguar nga puna. Gjatë kësaj periudhe janë larguar nga puna 210 punonjës. Në UKKA sha, nuk ka një dokumentacion të rregullt për numrin e saktë të procedurave gjyqësore për procedurat e zhvilluar/përfunduara dhe procedurat në proces (vlerën monetare të likuiduar për secilën procedurë). Vendime të formës së prerë në proceset gjyqësore përgjatë vitit 2018 - 2019 për të cilat kërkohet dëmshpërblim kanë *vlerë totale 10,892 mijë lekë e cila përbënë efekt negativ financiar për buxhetin e shoqërisë*.

- Impianti i Trajtimit të Ujërave të Ndotura (ITUN) në Kavajë është i pari impiant i këtij lloji i ndërtuar në Shqipëri pas viteve 90, ka filluar të funksionojë që nga tetori i vitit 2005. Vendndodhja e ITUN është në fshatin Qerret, në një distancë 0,6 km larg bregut të detit dhe afërsisht 6 km larg nga qendra e qytetit të Kavajës. Impianti përdor për trajtimin e ujërave të ndotura metodën biologjike, konkretisht metodën e trajtimit me filtër biologjik, të llojit filtër me pikim. Në vitin 2015 kanë përfunduar punimet për zgjerimin e impiantit për trajtimin e ujërave të ndotura

që vijnë nga zona Plazh Golem, për të pas një funksionim fleksibël për të përballuar një shkallë të gjerë prurjesh dhe karakteristikash të ujit të ndotur.

Si konkluzion nga mangësitë në funksionimin e sistemit, ITUN Kavajë nuk kryen proces të plotë të trajtimit të ujërave të ndotura, kryen procesin paraprak dhe atë primar jo të plotë, kështu që nuk jep rezultatin e pritshmërisë së investimit, nuk plotëson normat dhe standardin e cilësisë që duhet të plotësoj uji i trajtuar përpara se të derdhet në trupat ujore pritëse, kjo në kundërshtim me Ligjin nr.9115, datë 24.07.2003 “Për trajtimin mjedisor të ujërave të ndotura”, Ligjin nr.10,431, datë 09.06.2011 “Për mbrojtjen e mjedisit”, VKM nr.177, datë 31.03.2005 “Për normat e lejuara të shkarkimeve të lëngëta dhe kriteret e zonimit të mjediseve ujore pritëse”, si dhe direktivën e Bashkimit Evropian 91/271/EEC.

Nga auditimi i dokumentacionit për mbajtjen dhe evidentimin e shpenzimeve të karburantit për vitet 2018 - 2019 u konstatua se në çdo praktikë të tërheqjes së karburantit nga magazina, nuk argumentohet sasia e karburantit të tërhequr nga magazina, nuk ka të bashkëlidhur një urdhër shërbimi, mungojnë fletë udhëtimi dhe programi i punës. Kartelat për tërheqjen e karburantit janë nënshkruar nga titullari i UK Kavajë ose personi i autorizuar në formë verbale nga titullari i UK Kavajë sha, sipas periudhës objekt auditimi. Automjetet e UK Kavajë sha, nuk janë të pajisura me sistemin GPS, nuk kontrollohen kilometrat e përshkuar referuar normativave të harxhimit të përcaktuara nga patentat shoqëruese e mjeteve dhe për mjetet e përdorura nuk janë të miratuara normativat e konsumit/100km për këtë qëllim, si dhe nuk argumentohet sasia e karburantit të tërhequr nga magazina.

Në vendimin nr.33 datë 10.05.2020 të Kryetarit të KLSH është përcaktuar se bazuar në gjetjet dhe aktet e administruara në dosjen e auditimit, në referim të Ligjit nr.7905 datë 21.03.1995 “Kodi i Procedurës Penale” i ndryshuar, neni 281 të ndryshuar, raporti përfundimtar dhe vendimi do të përcillen për dijeni në Prokurori, si indicie për kallëzim penal ndaj ish-administratorit **të shoqërisë**, i cili ka dyfishuar numrin e punonjësve për periudhën (tetor, nëntor, dhjetor, 2019) në kundërshtim me vendimin e Këshillit të Administrimit nr.768/4, datë 02.08.2017, vendim i cili ka qenë në fuqi edhe gjatë viteve 2018-2019, duke i shkaktuar shoqërisë një **dëm ekonomik pa mundësi arkëtimi në paga në shumën 79,388 mijë lekë** dhe për efekt zinxhir në sigurime shoqërore, vlera e dëmit ekonomik pa mundësi arkëtimi është **10,414 mijë lekë** dhe e TAP prej **3,180 mijë lekë**.

Për mbajtjen dhe shpërndarjen e karburantit në UK Kavajë sha, nuk ka një strukturë të ngritur me një urdhër titullari, por kjo shpërndarje e karburantit

është kryer me urdhër verbal nga administratorët e UK Kavajë sha, për periudhën objekt auditimi.

Për këtë auditim është dhënë **opinion i kundërt**.

Në Portin Detar Vlorë sha (periudha e audituar 01.01.2017-31.12.2019) konstatohen mangësi në dosjet e zbatimit të punimeve për kontratën me objekt “Zgjerimi i Terminalit të Portit Detar Vlorë sha” rezultoi se:

- Janë përfituar tepër nga ana e sipërmarrësit të punimeve në vlerën **3,774 mijë lekë pa TVSH** si rrjedhojë e punimeve të likuiduara por në fakt të pakryera;
- Është kryer një likuidim i punimeve të pakryera në fakt në momentin e likuidimit të tyre duke favorizuar kështu padrejtësisht sipërmarrësin e punimeve për shumën **37,165 mijë lekë pa TVSH**;
- Paligjshmëri në tre procedura e prokurimi përgjatë periudhës objekt auditimi në vlerën totale të kontratave të lidhura në shumë **32,007 mijë lekë pa TVSH**;
- Përdorim pa efektivitet, eficiencë dhe ekonomikitet i buxhetit në masën **4,657 mijë lekë** si rrjedhojë e largimeve të padrejta nga puna;
- Bazuar në gjetjet e auditimit, në lidhje me procesin e zbatimit të kontratës së punimeve me objekt “Zgjerimi i Terminalit të Portit Detar Vlorë sha”, ka rezultuar se mangësitë janë në vijimësi edhe të konstatimeve të bëra nga KLSH në auditimin e mëparshëm (program auditimi nr.1133/1 prot., datë 02.11.2017, i ndryshuar me nr.1133/2, datë 08.01.2018, të Kryetarit të KLSH) shkelje për të cilat është përcjellë në organet përkatëse indicia për kallëzimin penal nr.1133/15 prot., datë 17.12.2018 dhe në vijimësi të këtij procesi është përcjellë raporti përfundimtar i auditimit dhe vendimi për vlerësim në vijimësi nga organi i Prokurorisë.

Për këtë auditim është dhënë **opinion i kundërt**.

Në Portin Detar Shëngjin sha (periudha e audituar 01.01.2017-31.12.2019) konstatohet se shoqëria paraqet një performancë ekonomike dhe financiare të paqëndrueshme dhe se nuk janë realizuar të ardhurat nga aktiviteti kryesor i saj.

Nga auditimi i planifikimit dhe realizimit të programit ekonomik financiar të shoqërisë dhe realizimin e objektivave për vitet 2017- 2019 rezultoi se, realizimi i të ardhurave në 3 vite paraqitet me luhatje negative: viti 2017- 70%, viti 2018- 80%, viti 2019 -68.5%, duke sjellë përkeqësim të situatës ekonomike dhe thellim të rezultatit ekonomik negativ në fund të vitit 2019 me **humbje në shumën 105,210 mijë lekë**.

Shoqëria për 3 vitet, nuk ka realizuar të ardhurat nga përpunimi i anijeve, i cili është aktiviteti kryesor i punës dhe krijimit të të ardhurave, kjo jo vetëm për shkak të rënies së aktivitetit në përpunimin e anijeve, por edhe si pasojë e keq menaxhimit të burimeve të brendshme të shoqërisë, pasi procesi i ngarkim-shkarkimit është kryer me mjetet e operatorëve ekonomikë privat.

Shoqëria Porti Detar Shëngjin, për 3 vitet objekt auditimi, konstatohet se nuk ka realizuar investimet e parashikuara, për vitet 2017 dhe 2019 janë parashikuar 2,570 milionë lekë investime, realizuar 0 lekë dhe për vitin 2018 janë parashikuar 1,183 milionë lekë, realizuar vetëm 9.6%. Realizimi i investimeve në këto nivele tregon për një punë të dobët nga strukturat drejtuese si edhe nga Dega e investimeve, e cila përbëhet nga 6 punonjës, 1 shef sektori dhe 5 specialistë.

Niveli i pagave për vitin 2017 është i pa përcaktuar dhe është operuar sipas urdhrave të titullarit të shoqërisë. Në këtë mënyrë i lihet hapësirë e lirë titullarit për vendimmarrje në nivelin e pagave të punonjësve ku konstatohet se për pozicione të njëjta ka nivele të ndryshme page duke treguar sjellje preferenciale ndaj punonjësve. Po kështu niveli i pagave për vitin 2017 nuk është miratuar në Këshillin Mbikëqyrës.

Për vitin 2017, u konstatuan pasaktësi në pozicione pune të cilat nuk janë në strukturën e miratuar, por janë në listë prezencë, liste pagesë dhe në sistemin tatimor, mospërputhje midis emërimit të pozicionit të punës të shënuar në kontratën e punës dhe atij të shënuar në listë prezencë, listë pagesë dhe në sistemin tatimor dhe dublim të pozicioneve të punës.

Diferencat e pagave sipas strukturës ekzistuese dhe emërimeve të drejtorit, në total në nivelin e pagave janë **2,430 mijë lekë, vlerë e cila përbën efekt negativ financiar.**

Nuk ka unifikim të emërtimeve për pozicione pune të ngjashme dhe ka diferenca në caktimin e pagave për të njëjtat pozicione pune duke nxitur diferencimin në punë.

Të ardhura nga aktiviteti i përpunimit të mallrave janë të ulëta dhe kjo si rezultat i ndryshimit të tarifave të përdorura. Aktiviteti kryesor i shoqërisë rezulton ngarkim-shkarkimi i mallrave, i cili përbënte mesatarisht 61% të të ardhurave. Të ardhurat për këtë aktivitet kanë pësuar rënie jo vetëm për shkak të rënies së volumit të punës, por edhe nga mos operimi në përpunimin e anijeve me mjetet e veta të Portit. Në parashikimin e projekt-programit për vitin 2018 dhe vitet 2019 -2020 është parashikuar volumi i ngarkim-shkarkimit me një tarifë mesatare 363 lekë/ton. Në këtë mënyrë, shoqëria parashikon se aktiviteti i ngarkim-shkarkimit mund të kryhej kryesisht me mjetet e vetë operatorëve, dhe për këtë arsye kemi edhe aplikimin e tarifave shumë më të ulëta, por të

parashikuara në librin e tarifave. Nga mos kryerja e procesit të ngarkim shkarkimit me mjetet e Portit dhe tarifimi me çmime më të ulëta për periudhën objekt auditimit shoqëria ka pësuar një rënie të të ardhurave në rreth **106,882 mijë lekë**.

Nga auditimi i ushtruar në këtë subjekt janë dhënë 18 masa organizative për përmirësimin e punës dhe aktivitetit të shoqërisë; 4 masa për shpërbllim dëmi në vlerën **1,519 mijë lekë** konstatuar kryesisht në shkeljet e ligjit të prokurimit publik në zhvillimin e procedurave të prokurimit publik si dhe zbatimin e kontratave për punë, mallra e shërbim; 1 masë shpërbllim dëmi në të ardhura të munguara në vlerën **1,920 euro** për mos pagesat e tarifave portuale; 2 masa për eliminimin e efekteve negative të konstatuara në administrimin e fondeve publike në vlerën **6,932 mijë lekë** konstatuar kryesisht në largimin e punonjësve padrejtësisht nga puna, dhe aplikimin e niveleve të ndryshme të pagës.

Në Rezidencën Studentore Nr.2 Tiranë sha (periudha e audituar 01.01.2017-31.12.2019) konstatohen mangësi në vendimet e marra për drejtimin e shoqërisë, hartimin miratimin dhe zbatimin e strukturës organizative, shpenzimet për shpërbllime dhe vendimet gjyqësore, shpenzimet për ushtrimin e aktivitetit të shoqërisë, menaxhimin financiar dhe kontrollin, etj.

-Nga auditimi u konstatuan disa devijime nga kuadri ligjor dhe rregullator në fuqi sipas të cilave duhet të kryhet aktiviteti ekonomiko-financiar i shoqërisë, kryesisht të lidhura me shkelje të disiplinës financiare në likuidimet e kryera në shumën **1,105 mijë lekë**, hartimin miratimin dhe zbatimin e strukturës organizative, shpenzimet për vendimet gjyqësore për punonjës të larguar në shumën **4,259 mijë lekë**, shpenzime për ngrohje/kaldaja në shumën **22,659 mijë lekë**, procedurat e prokurimit, zbatimin e kontratave, si dhe likuidimet e tyre në shumën totale prej **1,020 mijë lekë**, menaxhimin financiar dhe kontrollin, vendimet e organeve Drejtuese të Shoqërisë, mos evidentimi i projektit në pasqyrat financiare (Grant) në shumën **5.2 milionë euro ose 633,306 mijë lekë** etj.

Në godinat e Inxhinierisë A, B, C dhe D të akomodimit të studentëve është bërë investim në shumën 5,200,839 euro ose në shumën 633,306,165 lekë (kursi i këmbimit të BSH datë 31.12.2019) në kuadër të projektit “Për rehabilitimin e konvikteve” (Grant) financuar nga KfVV, në të cilin kanë filluar punimet në 25.04.2017 për godinat A e B dhe për godinat C e D kanë filluar në 20.06.2018. Në vitin 2018 në godinat A e B kanë përfunduar punimet dhe janë kryer dhe regjistrimet e para të studentëve të cilët janë akomoduar në këto godina. Në lidhje

me dorëzimin e aktiveve dhe përfundimin e punimeve të rikonstruksionit të godinave konstatohet se deri në fund të procesit të auditimit në subjekt, nuk dokumentohet dorëzimi i aktiveve të cilat administrohen dhe ruhen nga RSU, për të cilat kanë sjellë ndryshime në vlerën e pasurisë si rezultat i investimit të kryer, nuk ka asnjë dokumentacion në lidhje me marrjen në dorëzim të punimeve në aktivet e shoqërisë; Nuk ka asnjë njohje të kësaj vlere të aktivitetit të vënë në përdorim dhe as të marrëveshjes së financimit në pasqyrat financiare, të cilat duhet të evidentohen në kohën e njohjes dhe nënshkrimit të tyre, në llogarinë “Grante”, me justifikimin se Drejtuesit e RSU nuk kanë qenë në dijeni të këtij investimi, pavarësisht se përdorin godinat e rikuturuar. Godinat kanë përfunduar dhe janë vënë në efikasitet nga shoqëria duke akomoduar studentët që në vitin 2018, dhe ende nuk ka asnjë dokumentacion për marrjen në dorëzim të punimeve nga RSU dhe as evidentimin në pasqyrat financiare të kësaj vlere me impakt, në PF të Shoqërisë. Pra për këtë investim RSU nr.2 është vetëm përfituesi fundor pasi me procedurat e tjera që prej marrëveshjes financiare deri në ndjekjen, implementimin dhe përfundimin e projektit janë përgjegjëse MF dhe MIE por, nga shoqëria nuk janë marrë masat përkatëse që vlera e investimit (Grantit) të kalojë në llogaritë përkatëse dhe të bëhet pasqyrimi i saktë në PF.

Nga auditimi i ushtruar në këtë subjekt janë dhënë 34 masa organizative për përmirësimin e punës dhe aktivitetit të shoqërisë, 2 masa për shpërblyerje të demit në vlerën **1,212 mijë lekë** konstatuar kryesisht në shkeljet e ligjit të prokurimit publik në zhvillimin e procedurave të prokurimit publik si dhe zbatimin e kontratave për punë, mallra e shërbime, 5 masa për eliminimin e paligjshmërive në administrimin e fondeve publike si dhe 4 masa për eliminimin e efekteve negative të konstatuara në administrimin e fondeve publike në vlerën **5,173 mijë lekë** konstatuar kryesisht në largimin e punonjësve padrejtësisht nga puna.

Nga auditimi i dokumentacionit në lidhje me hartimin dhe miratimin e programit ekonomik konstatohet se në vitin 2018, Shoqëria deri në muajin gusht nuk ka të miratuar nga aksionari Bashkia Tiranë, programin ekonomik. Gjithashtu, edhe për vitin 2019 kjo Shoqëri nuk ka miratuar nga Bashkia Tiranë treguesit e programit ekonomik. Në lidhje me realizimin e programit ekonomik, konstatohet se për periudhën objekt auditimi realizimi i të ardhurave në raport me programin është mesatarisht në nivelin 73%. Të ardhurat nga aktiviteti ekonomik paraqiten me mos realizim si rrjedhojë e mungesës së një analize të saktë, përfshirë dhe planifikimin, lidhur me aftësinë e shoqërisë për gjenerimin e

të ardhurave etj., duke sjell që niveli i shpenzimeve të jetë më i lartë se mundësitë financiare që ajo (shoqëria) ka.

Nga auditimi i pasqyrave financiare në lidhje me zërin (tokë, truall) të cilat paraqiten në kontabilitetin e Shoqërisë RSU në vlerën 374,855 mijë lekë rezulton se për periudhën objekt auditimi, për këto aktive nuk është kryer një inventar në lidhje me to dhe për rrjedhojë nuk mund të gjykohet nëse vlera e pasqyruar në kontabilitet është fizikisht apo jo e disponueshme dhe e përdorshme nga institucioni. Pra kjo paraqitje jo e saktësuar me dokumentacion e zërit troje sipas vlerave në pasqyrat financiare, mund të shkaktojë premisa për humbje të aktiveve në zërin troje. Gjithashtu nga auditimi rezultoi se për vitet 2017-2019 Shoqëria RSU, referuar të dhënave të pasqyrave financiare dhe procesit të inventarizimit, nuk ka hartuar regjistër kontabël të përditësuar të aktiveve që zotëron apo ka në administrim, i cili në varësi të llojit të përmbajë kërkesat minimale si datën e hyrjes ose marrjes në dorëzim, përshkrimin e aktivitetit, vlerën e blerjes së aktivitetit, datën e daljes në përdorim, datën e skadencës, vlerën e shpenzimeve kapitale të mëposhme që sjellin rritje të vlerës së aktivitetit, vendndodhjen, personin përgjegjës, vlerën e akumuluar të amortizimit, kohën e shërbimeve të mirëmbajtjes, vlerën e akumuluar të shpenzimeve të mirëmbajtjes, datën e daljes nga pronësia, vlerën e investimit (Grant) në shumën prej 633,306 mijë lekë etj. Për këtë auditim është dhënë **opinion i të kundërt**.

III. Në fushën e prokurimeve publike dëm ekonomik në vlerën **4,681 mijë lekë** dhe efekt financiar negativ në vlerën **5,221 mijë lekë**, i konstatuar kryesisht në shkeljet e ligjit të prokurimit publik në zhvillimin e procedurave të prokurimit publik si dhe zbatimin e kontratave për punë, mallra e shërbime.

Në lidhje me auditimin e procedurave të prokurimit për auditimin në **4** shoqëri publike rezulton se nga subjektet janë realizuar gjithsej 109 procedura prokurimi me vlerë 99,723 mijë lekë, nga të cilat janë audituar 98 procedura me vlerë të kontratave të lidhura 97,349 mijë lekë ose në përqindje janë audituar 90 % e procedurave të zhvilluara ose 98 % e fondeve të tenderuara.

Nga procedurat e audituara diferenca midis fondit limit dhe vlerës së kontraktuar është në 98 raste në shumën 2,347 mijë lekë ose me një diferencë në përqindje nga fondet limit në masën 2.4 %.

Po nga procedurat e zhvilluara janë konstatuar shkelje në 85 procedura në vlerën 81,476 mijë lekë dhe me numër shkelje janë në fazën e përgatitjes së dokumenteve të procedurave në 104 raste shkeljesh;

në fazën e zhvillimit 31 raste shkeljesh;

në fazën e zbatimit të kontratave të lidhura në 44 raste shkeljesh.

IV. KLSH në drejtim të Projekteve me Financime të Huaja, për periudhën 01.01.2020 – 31.12.2020, ka evaduar 2 auditime mbi aktivitetin ekonomik-financiar të këtyre Projekteve.

Në total dëmi ekonomik i konstatuar nga këto auditime të evaduara në vitin 2020 është 5,200 mijë lekë, shumë e cila është rekomanduar për t'u zhdëmtuar në masën 100 % dhe përdorim pa ekonomikitet, efektivitet dhe eficiencë të fondeve publike në vlerën 405,911 mijë lekë.

Mangësitë e përbashkëta dhe kryesore të konstatuara, gjate auditimit të projekteve janë:

1. Entet menaxhuese te projekteve nuk kanë arritur të koordinojnë dhe harmonizojnë veprimtarinë e tyre për të realizuar disbursimet sipas parashikimeve të përcaktuara në marrëveshjet financiare, ku shtyrja e afateve ka sjellë shtesa të kontratave, duke shkaktuar rritjen e kostos së projektit. Nuk bëhet një planifikim në vite për dibursimet e fondeve të akorduara, duke sjellë shtyrje të afatit të realizimit të disbursimeve me disa vite;

2. Entet menaxhuese të projektit nuk kanë realizuar monitorim të vazhdueshëm dhe mbikëqyrjen e kontratave të punimeve, duke kryer pagesa për punime të pakryera, shtim të volumeve të punimeve dhe vonesa të tej zgjatura të pa argumentuara të cilat kanë çuar në për mosrealizimin e projektit brenda afateve.

1. Problematikat e konstatuara nga auditimi i projektit “Zhvillimi i Sektorit Privat”

Nga auditimi i Projektit “Zhvillimi i Sektorit Privat” për periudhën nga data 01.06.2017 deri 30.04.2020:

- Në 5 raste ndaj Bankave të Ndërmjetme nuk janë aplikuar penaltetet në shumën **38,520 euro** për mangësitë e konstatuara përgjatë dosjeve të kredive të dhëna ndaj subjekteve kredi marrëse, vlerë kjo e cila përbën dëm ekonomik dhe është kërkuar arkëtimi i saj në masën 100 %;

- Në 5 raste nuk janë marrë masa për evidentimin e mangësive të theksuara në dokumentacion si dhe më pas kthimin e shumave të mbetura nga kreditë e dhëna në shumën totale prej **1,234,000 euro**;

- Në 11 raste janë financuar nga programi shuma prej **1,114,134 euro** për subjekte kredi marrës të cilësuar si mikrondërmarrje, kur në fakt objekt financimi i këtij programi kanë qenë Ndërmarrjet e Vogla dhe të Mesme (NVM);
- Në 22 raste janë aplikuar nga bankat e ndërmjetme, komisione për kryerjen e shpenzimeve bankare apo komisione për disbursimin e kredisë në përqindje të ndryshme të cilat variojnë nga 0.5 % deri në 10 %. Në fakt, këto janë aplikuar në dëm të klientëve në kundërshtim me marrëveshjen “On Lending Agreement”, pasi këto komisione janë marrë përsipër nga banka e ndërmjetme e si të tilla janë detyrim i tyre dhe jo i kredimarrësve. Për rrjedhojë rezulton se janë përdorur pa efektivitet, eficiencë dhe ekonomicitet shuma prej të paktën 31,070 euro dhe 798,750 lekë të fondeve të programit nga ana e bankave.

Nga auditimi rezultoi se nuk janë arritur disa prej objektivave të këtij projekti ndër të cilat më të rëndësishmet mund të përmendim:

- a. Rritja e numrit të kredi marrësve;
- b. Rritja e punësimit të grave dhe të rinjve;
- c. Rritja e numrit të NVM-ve shqiptare që përfitojnë certifikime të cilësisë sipas ISO 9001 dhe ISO 14001.

Një rekomandim me rëndësi që u dha në lidhje me këtë projekt ishte ai ku u propozua që CLSC/PMU në bashkëpunim me ekspertin e huaj të evidentojnë problematikat dhe pengesat e dala nga procesi i monitorimit dhe vlerësimit të thelluar si dhe të organizojnë me Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë (MFE) dhe Qeverinë Italiane (Huadhënësi) **diskutime në lidhje me mundësinë e rishikimit të marrëveshjes për shmangien e pengesave që financimi të jetë efektiv e i qëndrueshëm në zhvillimin e NVM-ve me qëllim krijimin e kushteve që kredia e ofruar nga BTP nëpërmjet programit të jetë një produkt konkurrues në treg**. Gjithashtu, CLSC/PMU dhe BTP të rishikojnë marrëveshjen “On Lending Agreement”, për krijimin e kushteve të tilla që pjesëmarrja e NVM-ve në program të jetë më e lartë (thjeshtimin e dokumentacionit të kërkuar kur risku mbahet 100 % nga BTP-të) dhe ky rishikim të kryhet në përputhje me ndryshimet që mund ti bëhen marrëveshjes financiare midis huadhënësit dhe huamarrësit. Për këtë auditim është dhënë opinion i kualifikuar.

2. Problematikat e konstatuara nga auditimi i projektit “Bulevardi verior dhe rehabilitimi i Lumit të Tiranës”

Nga auditimi i Projekti “Ndërtim i Bulevardit Verior dhe rehabilitimi i Lumit të Tiranës” për periudhën nga data 01.10.2017 deri 30.04.2020 në mënyrë të

përmbledhur rezultoi se projekti “Ndërtimi i Bulevardit Verior të Tiranës” ka kërkuar një kohë të konsiderueshme për zbatimin e tij. Janë nevojitur shtesa dhe ndryshime kontratash, kryesisht për masa të paparashikuara në fazën fillestare, problematika me infrastrukturën e rrjeteve nëntokësore, problematika në procesin e shpronësimit për interes publik, etj., të cilat kanë vonuar vënien në eficiencë të projektit. Gjithashtu kanë rezultuar vonesa në procedurat e aplikimit të certifikatave të pagesave si dhe vonesa në procedurat e rimbursimit të TVSH.

Nga auditimi i dokumentacionit të kontratës së shërbimeve konsulente rezulton se janë bërë largime të shpeshta të stafit teknik (inxhinierëve) të konsulentit. Në disa raste, zëvendësimet janë bërë me inxhinierë të cilët nuk zotërojnë të njëjtat kualifikime ose më të larta.

Urdhër ndryshimi nr.2 për kontratën e rehabilitimit të Lumit të Tiranës është miratuar sipas vendimit të Këshillit Teknik nr.7/1, datë 07.04.2017, me vlerë 5,259,505.6 euro. Ky ndryshim ka të bëjë me shtesë në projekt me gjatësi 1.3 kilometër, me vlerë 3,509,700.6 euro, si dhe gjelbërim i bankinave me vlerë 1,749,805 euro. Në shtesën e kontratës, në kundërshtim me përcaktimet e projektit është përfshirë edhe realizimi i gjelbërimit, i cili është parashikuar të realizohet në fazën e dytë të projektit.

Si pasojë e ndryshimeve të shumta të kontratës së rehabilitimit të Lumit të Tiranës është nevojitur përfshirja e punimeve të cilat nuk janë të ngjashme me punimet e përcaktuara në preventivin e tenderuar, me vlerë 4.9 milionë euro, ose në masën 20.7 %. Në rastin e kontratave në proces, këto punime nuk mund ti nënshtrohen procedurave të prokurimit normale, por prokurimit të drejtpërdrejtë. Ky veprim vjen si pasojë e mos parashikimit të duhur të nevojave për ndërhyrje, si dhe i vonesave në realizimin e kontratave.

Gjatë auditimit janë verifikuar disa zëra punimesh në objekt për Kontratën “Rehabilitimi i Lumit të Tiranës”, nga ku kanë rezultuar dëmtime të tyre, kryesisht në masat mbrojtëse të brigjeve me shkëmbinj (boulders) mureve prej gabioni, bordurave prej betoni, shtresave dhe gjelbërimit. Gjithashtu konstatohet hedhje inertesh, duke shkaktuar dëmtim të sipërfaqeve të gjelbra. Mos ndërhyrja në kohën e duhur për mirëmbajtjen e këtyre punimeve do të bëjë që punimet të degradojnë më tej.

Për kontratën e ndërtimit të bulevardit verior ka pasur vonesa të cilat kanë ardhur si pasoje e vonesës në realizimin e procesit të shpronësimit për interes publik, ndryshimet e projektit, përshtatjen me planin e zhvillimit etj. Vonesat në përfundimin në kohë të punimeve shoqërohen edhe me rritjen e shpenzimeve të cilat janë pa efektivitet. Këto shpenzime kanë të bëjnë me mirëmbajtje dhe operim automjetesh, pagesa për drejtues automjetesh, mirëmbajtje dhe operim i zyrave në dispozicion të konsulentit, etj. Për zbatimin e kontratës së mësipërme janë realizuar **shpenzime pa efektivitet me vlerë 635,998 euro**.

Shtesa e kontratës së shërbimeve konsulente nr.3 me nr.34201 prot. është miratuar me datë 09.11.2016. Kjo shtesë ka të bëjë me aprovimin e pagesës së ekspertëve staf të konsulentit, për kohë shtesë mbi orarin e punës si dhe ditë ekstra, me miratimin e punëdhënësit, konkretisht me ndryshimin e nenit 34 të kontratës. Bazuar në kontratën bazë, pagesa për qëndrim në punë mbi kohën normale të punës si dhe puna në ditë ekstra, konsiderohet e përfshirë në pagesën e paraqitur në dokumentet e tenderit (propozimi financiar) mbi bazë mujore (njerëz/muaj). Në kundërshtim me përcaktimet kontraktore, konsulentit i është likuiduar pagesë për shërbime mbi kohën normale të punës duke shkaktuar **efekt negativ financiar me vlerë 204,620 euro**.

Nga auditimi i punimeve sipas kontratës së rehabilitimit të Lumit të Tiranës rezulton se për disa zëra punimesh nuk është bërë referencë e saktë e çmimit kryesisht për shtresa betoni dhe furnizim vendosje bordurash, duke shkaktuar **efekt negativ financiar me vlerë 37,128 euro**.

Janë realizuar pagesa pa dokumentacion mbështetës, për depozitim mbetje inerte, duke shkaktuar **efekt negativ financiar me vlerë 12,920 euro**.

Për këtë auditim është dhënë **opinion i modifikuar**.

Auditimet e përputhshmërisë në fushën e menaxhimit të pronave

Departamenti i Auditimit të Aseteve dhe Mjedisit për vitin 2020 ka evaduar **8 auditime**. Nga auditimet e evaduara për vitin 2020, kemi: **4** auditime në Drejtoritë dhe Zyrat Vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës (Drejtorinë Vendore të ASHK Sarandë, Zyrën Vendore të ASHK Mirditë, Përmet dhe Mallakastër) **2** auditime në ente mjedisore:(Drejtorinë Rajonale të Mjedisit dhe Degën Rajonale të Inspektoratit Shtetëror të Mjedisit, Pyjeve, Ujërave dhe Turizmit Vlorë, si dhe Drejtorinë Rajonale të Mjedisit dhe Degën Rajonale të Inspektoratit Shtetëror të Mjedisit, Pyjeve, Ujërave dhe Turizmit Lezhë); si dhe 2 auditime për zbatimin e rekomandimeve për auditime të vitit 2019.

A. Në auditimet për 4 DVASHK dhe ZVASHK janë rekomanduar 250 masa gjithsej ose 80% e totalit të rekomandimeve, nga të cilat: 191 masa organizative, 20 masa zhdëmtuese me vlerë 998,353 mijë lekë, si dhe 39 masa disiplinore. Gjithashtu në 3 auditime DVASHK Sarandë, ZVASHK Mirditë dhe Përmet është rekomanduar 1 indicie penale për 6 persona, 1 indicie për gjithë materialin e auditimit, si dhe 1 kallëzim penal për 2 persona.

B. Në auditimet për 6 subjektet mjedisore janë rekomanduar 61 masa gjithsej, ose 20% e totalit të rekomandimeve, ndarë në: 40 masa organizative, 7 masa zhdëmtuese me vlerë 6,482 mijë lekë, 5 masa me 3E në vlerë 90,123 mijë lekë, si dhe 9 masa disiplinore.

Dhënia e opinionëve për çdo auditim përputhshmërie të kryer gjatë vitit 2020 nga Departamenti i Auditimit të Aseteve dhe Mjedisit, e ka përforcuar cilësinë dhe rezultatet e këtyre auditimeve, por veçanërisht komunikimi profesional me strukturat menaxhuese të entiteteve për zbatimin e standardeve **ISSAI 4000** dhe **Manualit të Auditimit të Përputhshmërisë** të KLSH-së, në zbatim të Rregulles së procedurave të auditimit. Më poshtë kemi pasqyruar në formë tabelore opinionet e dhëna për 6 auditimet e kryera gjatë vitit 2020.

Tabela nr.8: Llojet e opinionëve sipas auditimeve

Nr.	Opinionit i auditimit	Subjektet
4	I kualifikuar	ZVASHK Mirditë, ZVASHK Përmet, DVASHK Sarandë, ZVASHK Mallakastër
1	Opinion negativ	DRM + DRISHMPUT Vlorë, DRM + DRISHMPUT Lezhë

Burimi: KLSH

Nga sa më sipër rezulton se janë dhënë 4 opinione të kualifikuara si dhe 2 opinione negative në DRM dhe DRISHMPUT Vlorë, si dhe DRM dhe DRISHMPUT Lezhë.

Në ZVASHK Mirditë, Përmet, Mallakastër dhe DVASHK Sarandë konstatohen mangësi në:

1. Administrimi i praktikave dhe kërkesave në proces;
2. Regjistrimi i lejeve të ndërtimit mbi truall shtetëror;
3. Regjistrime pasurish me ndryshime të zërave kadastral;
4. Regjistrimi i pasurive në zonat urbane të fshatrave dhe korrigjimi i akteve të pronësisë duke rritur fiktivisht sipërfaqet;

5. Regjistrimi i pronave me mbivendosje;
6. Keq menaxhim i zonave në mos kadastrale dhe mos pasqyrim i saktë i gjendjes së pasurive bujqësore në KPP-të dhe Zonat Kadastrale;
7. Regjistrimin e pasurive të paluajtshme në bazë të lejes së legalizimit;
8. Regjistrimin e pasurive të paluajtshme të përfituara me vendime të pushtetit vendor;
9. Legalizimi i objekteve informale.

Në DRM dhe DRISHMPUT Vlorë dhe DRISHMPUT Lezhë konstatohen mangësi aplikimin e penaliteteve për subjektet të cilat nuk kanë respektuar kushtet e lejes mjedisore dhe mos kryerjen e pagesave në lidhje me tarifat vjetore të lejes mjedisore nga subjektet private. Gjithashtu konstatohen dhënie të lejeve mjedisore të tipit C në kundërshtim me ligjin.

Auditimi i performancës ka të bëjë me auditimin e ekonomicitetit, efencës dhe efektivitetit dhe përfshin:

- a) auditimin e ekonomicitetit, që nënkupton minimizimin e kostos së burimeve që përdoren në një veprimtari publike, duke mos cenuar cilësinë e tij;
- b) auditimin e efencës, që nënkupton optimizimin e raportit burime-rezultate të veprimtarisë publike, duke modifikuar proceset, strukturat dhe gjithë zinxhirin ekonomik të vlerës, në përputhje me standardet kombëtare e ndërkombëtare dhe praktikatat më të mira;
- c) auditimin e efektivitetit, që nënkupton vlerësimin e rezultateve përfundimtare dhe objektivave të vendosura, në përputhje me politikat e subjektit të audituar¹⁰.

KLSH, vitet e fundit ka synuar rritjen e përqindjes së numrit të auditimeve të performancës, duke qenë në sinkron me kërkesat e Komisionit Evropian për auditimin e jashtëm të sektorit publik. Kështu gjatë vitit 2020 janë kryer dhe evaduar 9 auditime performance, të cilat përfaqësojnë 12.5 % të auditimeve gjithsej, kundrejt 11.4 % në vitin 2019.

Auditimet e performancës të kryera dhe të evaduara gjatë vitit 2020 janë orientuar në fusha të ndryshme si:

1. *Reformat qeveritare* (Efektiviteti i koordinimit ndërinstitucional në kuadër të procesit të integritetit të Shqipërisë në BE për periudhën 2016-2019, Ecuria e borxhit tatimor);

¹⁰ Ligji 154/2014 "Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit", neni 3/4

2. *Projektet & shërbimet social-ekonomike* (Efektiviteti i politikave në lëvizjet migratore të popullsisë, Shërbimi shëndetësor në arsimin parashkollor, Shërbimi në burgje, Efektiviteti i procesit të deinstitutionalizimit dhe decentralizimit të shërbimeve shoqërore me fokus fëmijët jetim;
3. *Projektet infrastrukturore* (Hekurudha);
4. *Projektet mjedisore & energjetikë* (Eficiencia e energjisë, ndotja e menjëhershme e Jonit dhe Adriatikut).

Në pjesën më të madhe të rasteve, auditimet e performancës në KLSH janë fokusuar në hartimin dhe zbatimin e strategjive, plotësimin dhe përditësimin e kuadrit ligjor e rregullator, përmirësimin e aktiviteteve të subjekteve të audituara sipas praktikave të mira bashkëkohore ndërkombëtare. Auditimet e performancës për nga natyra janë të prirura të kenë një qasje më shkencore se llojet e tjera të auditimeve, gjë e cila është ofruar edhe në auditimet e performancës që KLSH ka realizuar në vitet e fundit.

Nëntë auditimet e evaduara për vitin 2020 janë kryer në 28 subjekte, duke gjeneruar 288 gjetje, 189 konkluzione dhe 200 rekomandime. Mesatarisht për çdo auditim u realizuan 36 gjetje, 23 konkluzione dhe 25 rekomandime, shifra këto pak a shumë të njëjta me një vit më parë. Nga pikëpamja e 3 E-ve, për vitin 2020 janë adresuar 54 gjetje, 34 konkluzione dhe 43 rekomandime për eficiencën, si dhe 234 gjetje, 155 konkluzione dhe 157 rekomandime për efektivitetin.

II.2.2 Auditimet e performancës 2020

1. Eficiencia e energjisë

Subjektet nën auditim:

- Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë (MIE)
- Agjencia e Eficiencës së Energjisë (AEE)

Objektivi i auditimit krahas hartimit dhe zbatimit me efektivitet të politikave të eficiencës së energjisë ishte ofrimi i një tabloje të qartë mbi integritetin, besueshmërinë, transparencën dhe efektivitetin e projekteve të eficiencës së energjisë të mbështetura nga qeveria shqiptare për të parë nëse këto projekte kanë sjellë përfitimet e pritshme për përfituesit finalë.

Konteksti auditues

Përmirësimet në eficiencën e energjisë japin mundësinë që të sjellin përfitime afatgjata sociale, ekonomike dhe mjedisore. Duke përdorur energjinë në mënyrë më

eficiente, bizneset bëhen më konkurruese dhe familjet paguajnë fatura më të ulëta për energjinë. Sot, ekzistojnë kosto dhe përfitime social-ekonomike afatshkurtra që vijnë nga investimet e masave të marra për eficiencën e energjisë. Dikush duhet të paguajë për investimet e kërkuara për të përmirësuar ndërtesat apo pajisjet energjetikë. Aktivitetet e stimuluar nga ky investim për të përmirësuar eficiencën e energjisë janë shpesh mjaft intensive dhe mund të ofrojnë një nxitje afatshkurtër për punësimin lokal, veçanërisht në disa sektorë të veçantë si për shembull ndërtimi. Ekzistojnë gjithashtu dëshmi paraprake (bazuar në konsultimet me OBSH dhe ANE) që sugjerojnë se përmirësimet në eficiencën e energjisë çojnë në reduktim të ndotjes së ajrit dhe në rastin e ristrukturimit të ndërtesave në një klimë të brendshme më të mirë si rezultat i uljes së lagështisë dhe përmirësimit të cilësisë së ajrit të brendshëm. Përfitimet e shtëpive me eficiencë energjie shkojnë përtej reduktimit të emetimeve të karbonit dhe argumenteve të sigurisë së energjisë; efienca e energjisë mund të përmirësojë shëndetin dhe mirëqenien e njerëzve. Varfëria energjetikë dhe mungesa e ngrohjes së përshtatshme të ndërtesave janë gjithashtu të dëmshme për shëndetin mendor, përmes stresit financiar që u shkakton familjeve. Varfëri energjetike është situata në të cilën një familje nuk mundet të aksesojë shërbimet energjetike në shtëpi në një nivel të atillë që mund të përballojë nevojat e saj sociale dhe materiale. Levat që përcaktojnë nëse jemi ose jo në varfëri energjetike janë: efienca e energjisë në ndërtesa, kostoja e energjisë dhe të ardhurat familjare. Për këtë arsye në vendet e Evropës, varfëria energjetike i referohet në mënyrë të përgjithshme situatës ku individët nuk janë në gjendje të sigurojnë energjinë e nevojshme në banesë me një çmim të përballueshëm. Koncepti është i fuqishëm dhe analizon tre shtylla të rëndësishme: politikat e energjisë, politikat sociale dhe praktikrat e eficiencës së energjisë.

Mesazhi auditues

Masat e marra nga MIE dhe AEE lidhur me eficiencën e energjisë në vendin tonë nuk kanë qenë efektive. Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë duke mos miratuar një sërë aktesh nënligjore ka dështuar të plotësojë Ligjin nr.124/2015 “Për Eficiencën e Energjisë” dhe Ligjin nr.116/2016 “Për Performancën e Energjisë në Ndërtesa”. Metodologjia Kombëtare e Llogaritjes nuk është miratuar me VKM. MIE nuk ka hartuar Strategjinë për Rinovimin e Ndërtesave Publike dhe Planin Kombëtar për rritjen e numrit të ndërtesave me performancë "afër zero energji" si pjesë e PKVEE 2017-2020.

AEE nuk ka monitoruar PKVEE 2017-2020 dhe Ministri i MIE nuk ka raportuar asnjëherë në Këshillin e Ministrave mbi zbatimin e Planit Kombëtar të Veprimit

për Eficiencën e Energjisë. Si rezultat i mungesës së MKLL dhe audituesve energjetike të certifikuar nga AEE, deri më sot nuk është kryer asnjë auditim energjetik.

Mosfunksionimi i Fondit të Eficiencës së Energjisë ka cenuar financimin e programit në fushën e eficiencës së energjisë, zhvillimin e projekteve pilot për të studiuar teknologji të reja, kërkimin dhe zhvillimin e aktiviteteve për rritjen e EE, ndërmarrjen e fushatave ndërgjegjësuere si dhe zhvillimin e mekanizmave financiarë dhe fiskalë për nxitjen e investimeve. Projektet e eficiencës së energjisë të audituara në këtë auditim nuk kanë arritur objektivat e tyre kryesore. Pavarësisht situatës aktuale, gjatë kohës që ky auditim ishte duke u kryer (janar-qershor 2020) AEE ka hartuar dhe dërguar për miratim në MIE një sërë aktesh nënligjore. Miratimi i këtyre akteve, së bashku me zbatimin e rekomandimeve të lëna në këtë auditim subjekteve të audituara, do të sillte përmirësim në zbatimin e masave të eficiencës së energjisë.

2. Ndotja e menjëhershme e Jonit dhe Adriatikut

Subjektet nën auditim:

- Ministria e Mbrojtjes
- Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë
- Ministria e Turizmit dhe Mjedisit

Objekti i auditimit është për të rritur përgjegjësitë institucionale të strukturave shtetërore e vendore në analizimin me objektivitet të situatave të papritura me pasoja negative për mjedisin detar, e cila shkaktohet nga fatkeqësitë që sjellin dëme të menjëhershme e të rënda për jetën e njerëzve, gjënë e gjallë, pronën, trashëgiminë kulturore dhe mjedisin.

Konteksti auditues

Sfida e mbrojtjes së deteve nga ndotjet në përgjithësi por dhe të menjëhershme qëndron në menaxhimin e tij në mënyrë gjithëpërfshirëse duke ofruar përfitime të barabarta, sipas parimeve të politikave mjedisore dhe ujore të BE-së. Menaxhimi sa më efikas i deteve qëndron në rritjen e transparencës dhe bashkëveprimit të shumë institucioneve, sepse ka të bëjnë me zhvillimin e infrastrukturës e shërbimeve, me rendin ligjor, vetëdijen qytetare dhe me qeverisjen në tërësi. Administrimi dhe menaxhimi i ujërave të deteve nga ndotjet nënkupton, ruajtjen, përdorimin e burimeve natyrore e biologjike, lehtësimin e kushteve për zhvillimin e turizmit, zhvillimin e biznesit etj. Gjithashtu sot sfida në çështjet mjedisore qëndron në të drejtën e publikut për akses në informacionin mjedisor, akses në

drejtësi për çështjet mjedisore dhe pjesëmarrja e publikut të interesuar në vendim-marrjet mjedisore.

KLSH ka ndërmarrë këtë auditim performance në rritjen e besimit qytetar sepse në shumë raste mënyra e menaxhimit dhe bashkërendimit të institucioneve shtetërore maten vetëm me shifra, por harrojmë se mënyra sesi ato menaxhojnë shërbimet, reflekton qasjen sociale për brezat e ardhshëm. Dhënia e opinioneve, për përmirësimin, modernizimin e sistemit të mbrojtjes deteve nga ndotjet e menjëhershme është prioritarë sot më shumë sepse nuk është plotësisht në harmoni me kërkesat e sotme ndaj dhe ky auditim është fokusuar në drejtimit e mëposhtme:

Bashkëveprimi të institucioneve në drejtim të reduktimit të riskut për ndodhjen e katastrofave të menjëhershme në det duke përfshirë të gjithë aktorët/faktorët e interesuar;

Nevojave për miratimin dhe zbatimin e “Strategjisë ndër sektoriale kombëtare për mbrojtjen mjedisore të ujit të deteve”;

Nevojave për përmirësimin e Planit Kombëtar për Emergjencat Civile;

Nevojave për përmirësimin e Planit Kombëtar të Emergjencave “Për reagimin ndaj ndotjeve detare në Republikën e Shqipërisë;

Nevojave për përmirësimin e mekanizmave zbatues dhe krijimit të kapaciteteve për shkak të qasjeve të ndryshme sektoriale etj.

Mesazhi auditues

Agjencia Kombëtare e Bregdetit të krijojë një qasje të re ligjore në bashkëpunim me Ministrinë e Turizmit dhe Mjedisit, Agjencinë Kombëtare të Mjedisit, pushtetin vendor, specialistë të fushës, institucionet ligjvënëse dhe grupet e interesit, në rritjen e kompetencave të saj për ruajtjen mjedisore të ujërave detare, zhvillimit të ekonomisë dhe turizmit detar, ruajtjen e florës e faunës në dete dhe rritjen e besimit qytetar.

3. Efektiviteti i procesit të deinstitutionalizimit dhe decentralizimit të shërbimeve shoqërore me fokus fëmijët jetim.

Subjektet nën auditim:

- Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale
- Shërbimi Social Shtetëror
- Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë
- Avokati i Popullit
- Bashkia Korçë
- Bashkia Vlorë

Objektivi i këtij auditimi ka qenë pasqyrimi i një panoramë të qartë mbi situatën dhe aktualitetin, lidhur me efektivitetin e sistemit të përkujdesit shoqëror dhe mbështetjen e nevojshme të fëmijëve jetimë në vendin tonë, nëpërmjet shqyrtimit dhe analizimit të veprimeve të ndërmarra nga institucionet që kanë nën juridiksion menaxhimin e procesit të deinstitutionalizimit dhe decentralizimit. Në vëmendje të këtij auditimi ka qenë shqyrtimi i procesit të planifikimit dhe zbatimit të kuadrit rregullator, politikave dhe planeve të veprimit që aktorët e përfshirë kanë hartuar, sa i takon deinstitutionalizimit të fëmijëve jetim dhe decentralizimit të shërbimeve të përkujdesit shoqëror.

Konteksti auditues

Fëmija, për zhvillimin e plotë dhe të harmonishëm të personalitetit të tij, duhet të rritet në mjedis familjar, në një atmosferë lumturie, dashurie dhe mirëkuptimi. Familja, si njësi bazë e shoqërisë dhe mjedis natyror për rritjen dhe mirëqenien e të gjithë anëtarëve të saj dhe veçanërisht të fëmijëve, duhet të ketë mbrojtjen dhe përkrahjen e nevojshme që të mund të marrë përsipër plotësisht rolin e tij në bashkësi. Në vitet e para të jetës së fëmijës hidhen themelet e personalitetit dhe mirëqenies psikologjike të tij. Shumë fëmijë në Shqipëri nuk e arrijnë potencialin e tyre të plotë sepse rriten në mjedise të kufizuara. Një nga zhvillimet aktuale sot në botë është angazhimi i të gjithë shoqërive dhe mekanizmave të tyre qeverisë, për një botë të denjë për fëmijët, ku ata e nisin jetën në mënyrën më të mirë të mundshme, me mundësi të shumta për zhvillimin e aftësive të tyre individuale në një mjedis të shëndetshëm dhe inkurajues. Pikërisht ky mjedis, duhet të shërbejë si nxitës për zhvillimin fizik, psikologjik, shpirtëror, shoqëror, emocional dhe kulturor të fëmijëve, si një çështje që tashmë është prioritet global. Shoqëria shqiptare është bërë pjesë e këtij angazhimi global, në realitetin e hidhur ku një numër i konsiderueshëm fëmijësh jetojnë në kushte të rënda dhe shpesh pa mbështetjen e prindërve të tyre, siç janë edhe fëmijët jetimë. Në shoqërinë tonë, ashtu si në çdo shoqëri tjetër, jetimët biologjikë e socialë, pra fëmijët të cilët nuk kanë prindër apo nuk kanë kujdesin e duhur të tyre, kanë nevojë për mbrojtje dhe përfshirje sociale të veçantë të shtetit dhe shoqërisë. Përfshirja sociale ka të bëjë me masat që u mundësojnë individëve dhe grupeve të kenë qasje në shërbimet publike në mënyrë që të marrin pjesë me shkallën më të lartë të aftësive të tyre në jetën sociale, ekonomike dhe politike të shoqërisë në të cilën jetojnë. Sipas statistikave dhe analizave të bëra është arritur në konkluzionin se: përfshirja e të rinjve në kriminalitet lidhet drejtpërdrejt me përjashtimin social dhe me pengesat për të pasur akses në arsim, informacion, kulturë dhe punësim. Mungesa e vëmendjes dhe kujdesit ndaj këtij grupi në nevojë si pasojë e

përjashtimit social, apo mos nxitjes së arsimimit të tyre, mbart riskun e shndërrimit të tyre në individë jo produktiv për të ardhmen dhe të predispozuar ndaj aktiviteteve kriminale. Për këtë arsye, fokusi kryesor i politikave të qeverisë është orientuar drejt deinstitutionalizimit dhe decentralizimit, të cilët parashikojnë respektivisht kalimin e fëmijëve nga qendrat rezidenciale në familjet e tyre biologjike apo kujdestare (përkujdesje alternative) dhe decentralizimin e shërbimeve nga niveli qendror në atë vendor, duke theksuar në këtë kontekst rolin e Njësive të Vetëqeverisjes Vendore.

Mesazhi i auditimit

Masat e marra nga institucionet përgjegjëse për proceset e deinstitutionalizimit dhe decentralizimit të shërbimeve shoqërore për fëmijët jetim në vendin tonë, jo vetëm nuk ka qenë efektive, por edhe janë shoqëruar me propagandë fiktive për realizimin e tyre. Indiciet e para të ndërmarrjes së kësaj reforme vihen re që në vitin 2003, dhe ende pas 17 vitesh nuk ka rezultate. Vetëm në vitin 2020 është hartuar një Draft Plan për deinstitutionalizimin. Institucionet shtetërore duhet të marrin hapa serioze në drejtim të kryerjes së këtyre proceseve pasi, institutionalizimi, përveçse është një dhunim i të drejtave të fëmijëve të të gjitha kategorive, ka pasoja serioze psiko – sociale për zhvillimin e tyre.

4. Efektiviteti i politikave në lëvizjet migratore

Subjektet nën auditim:

- Ministria e Financave dhe Ekonomisë
- Ministria e Brendshme
- Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale
- INSTAT

Objektivi i këtij auditimi ishin politikat shtetërore për mirëqeverisjen e emigracionit dhe zbutjen e faktorëve që shtyjnë individët për t'u larguar nga vendi, si dhe veprimtaria e institucioneve përgjegjëse për të siguruar mekanizmat e menaxhimit, administrimit dhe monitorimit të tij për periudhën 01.01.2015 – 31.12.2019.

Konteksti auditues

Migracioni është një fenomen që e ka shoqëruar Shqipërinë gjatë gjithë rrjedhës së historisë së saj. Duke qenë një vend i vogël dhe relativisht i varfër, shqiptarët e kanë parë emigrimin si një mundësi për të krijuar një jetë më të mirë. Shqipëria ka përjetuar një periudhë intensive migracioni që nga viti 1990, tek sa në vitin

2010 renditej në vendin e parë në Evropë dhe të nëntin në botë për raportin ndërmjet emigrantëve ndaj numrit të popullsisë. Emigracioni modern shqiptar e ka zanafillën në vitet 1990-91 që përkon me rënien e regjimit komunist në vend. Në dekadën e parë pas ndryshimit të regjimeve, mendohet se janë larguar rreth 800,000 shqiptarë nga vendi, me destinacion kryesisht shtetet fqinjë si Italia dhe Greqia. Pjesa më e madhe e këtyre emigrantëve konsistonte në të rinj, të cilët largoheshin nga Shqipëria për të gjetur punë dhe për t'iu larguar kaosit që shoqëroi vendin në vitet e para pas tranzicionit.

Migracioni tashmë është njohur për herë të parë si faktor me impakt nga Agjenda për Zhvillimin e Qëndrueshëm 2030. Ai shihet si një çështje ndër sektoriale, e cila lidhet me të gjithë Objektivat e zhvillimit të qëndrueshëm. Ky auditim pati në fokus emigrimin e shtetasve shqiptarë në vende të tjera, faktorët që e nxisin atë dhe politikat qeveritare të hartuara, me qëllim joshjen e emigrantëve potencialë në mënyrë që të mos largohen nga vendi. Vlerësimi i performancës së zbatimit të tyre është i dobishëm për të parë impaktin dhe rezultatet e arritura në drejtim të synimit përfundimtar. Ky auditim shërbeu edhe për të parë saktësinë dhe besueshmërinë e burimeve të shifrave të raportuara për emigracionin nga shteti shqiptar.

Duke qenë se migrimi është një fenomen, i cili ndikohet nga shumë faktorë dhe përfshin fusha të ndryshme të veprimtarisë së institucioneve, dokumentet strategjike në fuqi ngarkojnë disa prej tyre me detyrimin për të mbikëqyrur dhe realizuar objektivat e vendosur. Në kuadër të vlerësimit të zbatimit të politikave të emigracionit nga ana e institucioneve kompetente, grupi vendosi të përfshijë si subjekte Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, Ministrinë e Brendshme, Ministrinë e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale dhe INSTAT.

Mesazhi i auditimit

Emigrimi i shtetasve shqiptarë për motive punësimi sot rregullohet nga një ligj i pa përditësuar, i cili sot zbatohet kryesisht në funksion të qëllimit dhe parimeve të përgjithshme, por jo për sa i përket veprimeve procedurale. Ndryshimet e shumta në strukturat përkatëse dhe mangësitë në identifikimin e autoriteteve përgjegjëse kanë bërë që një pjesë e madhe e dispozitave të tij të jenë të pazbatueshme. Për më tepër, angazhimi i dokumenteve strategjike dhe institucioneve përgjegjëse të fushës është drejtuar kryesisht drejt ri integritetit dhe rikthimit të personave të larguar, duke neglizhuar shtetasit e kualifikuar që përbëjnë potencial për të emigruar.

Megjithatë dëshira e shqiptarëve për t'u larguar nuk diktohet drejtpërdrejtë nga mangësitë e kuadrit ligjor e rregullator. Arsyet që i shtynjë ata për të emigruar janë kryesisht ato ekonomike, standardet e jetesës, papunësia, rrogat e ulëta, por edhe mundësia për një arsim më të mirë apo mungesa e shpresës se gjerat në vend do të përmirësohen. Mungesa e të dhënave statistikore të sakta dhe bashkëpunimi i ulët ndërinstitucional për të siguruar informacion cilësor mbi migracionin, rrezikojnë zbatimin me efektivitet të politikave migratore.

5. Efektiviteti i koordinimit ndërinstitucional në kuadër të procesit të integritetit të Shqipërisë në Bashkimin Evropian, për periudhën 2016-2019

Subjektet nën auditim:

- Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme
- Bashkia Shkodër
- Bashkia Vlorë

Objektivi kryesor i këtij auditimi ka qenë analizimi dhe ofrimi i një panorame të qartë lidhur me efektivitetin e koordinimit nga ana e Ministrisë për Evropën dhe Punët e Jashtme si dhe Bashkitë Shkodër dhe Vlorë në procesin të integritetit të vendit tonë në BE.

Konteksti auditues

Auditimi, prek nga afër performimin e funksionimit të administratës shtetërore qendrore dhe asaj të qeverisjes lokale, në koordinimin e proceseve të përcaktuara nga MSA dhe së dyti, nga Planet Kombëtare për Integrimin Evropian (PKIE), duke qenë këto të fundit, aktet zbatuese të Strategjisë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2015-2020 (SKZHI II). Duke qenë procesi i integritetit edhe një proces politik, auditimi i kësaj teme, përpiqet të vlerësojë me objektivitet, se sa seriozisht trajtohet kjo aspiratë e qytetarit dhe shoqërisë tonë, nga ana e shtetit shqiptar, ndaj dhe mundet të konsiderohet edhe një sprovë, nga e cila do të marrë përgjigje pjesërisht e në mënyrë të tërthortë edhe pyetja e pashtuar: “A e dëshiron realisht klasa politike shqiptare integrimin e vendit tonë në Bashkimin Evropian?”.

Mesazhi i auditimit

“Integrimi Evropian është objektivi gjeostrategjik dhe politik i Shqipërisë, që qëndron në thelb të politikës së brendshme dhe të jashtme”, - thuhet në Planin Kombëtar për Integrimin Evropian 2016-2020. Ky angazhim i shpallur çdo vit me solemnitet nga Qeveria shqiptare ballafaqohet me një bilanc arritjesh dhe

përmbyshjes, që dëshmojnë se objektivi i integritimit evropian mbetet larg trajtimit i të qepurit i tillë.

Ministria e Integritimit Evropian, Ministria e Punëve të Jashtme dhe Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme, e cila që pas tetorit 2017 ka për detyrë koordinimin e brendshëm dhe të jashtëm të procesit, kanë një bilanc pune me deficite, qoftë në organizimin e tyre të brendshëm, duke tërhequr vëmendjen e Komisionit Evropian i cili ka kërkuar një angazhim të shtuar, për forcimin e kapaciteteve administrative, qoftë në funksionimin e jashtëm, nëpërmjet përfaqësive tona diplomatike të akredituara në vendet e BE-së, të cilat jo vetëm nuk janë forcuar, sikurse parashikuar në vendime të Këshillit të Ministrave, por përkundrazi kanë shfaqur mungesa. Me gjithë përpjekjet që këto ministri kanë bërë gjatë periudhës 2016-2019, për realizimin e objektivave të hartimit, koordinimit, zbatimit dhe monitorit të Planit Kombëtar për Integritimin Evropian, ato kanë rezultuar në mangësi të dukshme në miratimin e një metodologjie për hartimin e një Plani Kombëtar për Integritimin Evropian. Pavarësisht se Marrëveshja e Stabilizim Asociimit ndërmjet Shqipërisë dhe BE-së, ka hyrë në fuqi në vitin e largët 2006, si dhe zbatimi i Acquis të BE-së në Shqipëri, mbështetet tek bashkitë e vendit në një masën 70%, Qeverive shqiptare iu deshën plot 12 vite, për hartimin e akteve ligjore që mundësojnë ngritjen e njësive, që mbështesin proceset integruuese pranë Njësive të Qeverisjes Vendore.

Njësitë e integritimit evropian të pretenduara si të ngritura nga NJQV-të janë në fakt koordinatorë lokalë për zbatimin e projektit “Bashkitë për në Evropë” dhe jo Njësi të Integritimit në përputhje me kërkesat ligjore. Monitorimi i kryer nga MEPJ (dhe ish-MIE) për ngritjen dhe funksionimin e strukturave të Njësive të Integritimit Evropian është thujse inekzistent. NJQV-të nuk kanë publikuar në faqet e tyre zyrtare, informacion rreth Bashkimit Evropian, procesit të integritimit evropian, të drejtat dhe detyrimet që vijnë si pjesë e procesit të anëtarësimit, si dhe programeve të ndryshme të financimit të BE-së, por kanë publikuar informacione kryesisht në formë propagandistike. Asistimi dhe koordinimi që ligji i ngarkon MEPJ, lidhur me pjesëmarrjen e NJQV-ve në programet e financimeve IPA, mbetet larg efektivitetit të dëshiruar.

Edhe çelja e pritshme e negociatave, e ngarkuar me një sërë parakushtesh është një moment i cili duhet të detyrojë qeverinë dhe shoqërinë shqiptare për një reflektim serioz mbi arsyet e vonësive në këtë proces dhe lindjen e detyrimeve për të ndryshuar qasje dhe rritur nivelin e angazhimit.

6. Sistemi i menaxhimit të shërbimit shëndetësor në institucionet e arsimit parashkollor

Subjektet nën auditim:

- Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale
- Drejtoria Qendrore e Kujdesit të Shërbimit Shëndetësor
- Drejtoritë Rajonale të Kujdesit të Shërbimit Shëndetësor Tiranë/Vlorë
- Njësitë Vendore të Kujdesit Shëndetësor Tiranë/Vlorë
- Drejtoria e Përgjithshme e Çerdheve dhe Kopshteve
- Bashkia Vlorë

Objektivi i këtij auditimi ishte vlerësimi i institucioneve përgjegjëse për shërbimin e kujdesit shëndetësor në arsimin parashkollor me qëllim rritjen e efektivitetit të tyre në drejtim të arritjes së objektivave dhe realizimit të misionit që kanë, grupi i auditimit synoi të auditojë sistemin e menaxhimit të ofrimit të shërbimit të mjekut në institucionet e arsimit parashkollor

Konteksti auditues

Vitet e para të jetës së fëmijës janë më të rëndësishmet, pasi në këtë fazë hidhen themelet e para të sjelljeve dhe zakoneve të tyre. Hulumtimet që janë bërë në disa shkenca të ndryshme – antropologji, psikologji zhvillimore, mjekësi, shkenca sociale, etj., flasin se përvojat që përjeton fëmija në fëmijërinë e hershme janë faktorë të rëndësishëm për zhvillimin e inteligjencës, personalitetit dhe marrëdhënies që do të ketë fëmija ndaj të tjerëve. Nëse fëmijëve do t'u përkushtohemi sa duhet, në mënyrë që t'i ndihmojmë të krijojnë marrëdhënie të mira me mjedisin dhe të mësohen t'i kontrollojnë emocionet e veta në këtë periudhë, gjithë kjo do të reflektohet në periudhat e mëvonshme të jetës. Nuk mjafton që fëmija të jetë mjaft i ushqyer dhe i shëndetshëm. Zhvillimi i fëmijëve njëherazi është edhe zhvillim në shumë fusha. Secili nga elementët që ndihmojnë në zhvillimin normal të tyre, përfshirë edhe kujdesin mjekësor në këtë fazë të jetës luan një rol të rëndësishëm në formimin e individëve të denjë për një shoqëri. Nga ana tjetër mungesa e kujdesit rrit rrezikun që fëmija të mos e përdorë plotësisht potencialin e tij.

Mesazhi i auditimit

Sistemi i Menaxhimit të Shërbimit Shëndetësor në IAP nuk ekziston. Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale (MSHMS) nuk ka shfaqur iniciativa për të përditësuar dhe plotësuar me akte nënligjore të mjaftueshme të gjithë kuadrin ligjor në lidhje me Sistemin e Menaxhimit të Shërbimit Shëndetësor në IAP dhe

nuk e ka përfshirë në dokumentet politike të saj. Aktualisht ky shërbim ofrohet i pjesshëm vetëm në Bashkinë Tiranë duke ju referuar kuadrit rregullator të pa përditësuar të vitit 1998. Njësia Vendore e Kujdesit Shëndetësor Tiranë dhe Autoriteti Shëndetësor Rajonal Tiranë (si struktura e mëparshme) kanë ofruar shërbimin pa pasur në strukturë të specifikuar mjekët që do të ofrojnë shërbimin dhe pa një kuadër rregullator të mire përcaktuar në lidhje me detyrat dhe përgjegjësitë.

Operatori i Shërbimit të Kujdesit Shëndetësor me Drejtoritë Rajonale të OSHKSH-të si struktura të reja, të krijuara në vitin 2019, shfaqin problematika në menaxhimin e këtij sistemi duke shfaqur të paqarta rolet dhe përgjegjësit e tyre. Njësia Vendore e Kujdesit Shëndetësor Vlorë nuk e njeh si shërbim direkt të saj duke jua lenë si kompetencë Qendrave Shëndetësore.

Drejtoria e Përgjithshme e Çerdheve dhe Kopshteve, strukturë e mirë organizuar në ofrimin në tërësi të shërbimit për mirë rritjen e fëmijëve në çerdhe e kopshte shfaq mangësi në argumentimin e pozicionit të mjekut, pjesë e organikës së saj. Bashkia Vlorë për periudhën në auditim 2017 – 2019 nuk ka strukturën e përshtatshme për menaxhimin e IAP, dhe nuk ka të parashikuar në objektivat e saj, ofrimin e shërbimit të mjekut në IAP.

7. Menaxhimi i transportit hekurudhor në Shqipëri

Subjektet nën auditim:

- Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë
- Hekurudha Shqiptare sha

Objektivi i këtij auditimi ishte vlerësimi i efektivitetit të institucioneve subjekt auditimi të cilat janë përgjegjëse për hartimin dhe zbatimin e politikave që synojnë nxitjen, përdorimin dhe menaxhimin efektiv të transportit hekurudhor. Ky auditim synoi të vlerësonte efektivitetin e sistemit të menaxhimit të infrastrukturës hekurudhore, me qëllim plotësimin e nevojave të publikut dhe subjekteve private të lidhura me transportin hekurudhor të pasagjerëve ose mallrave si dhe ofrimin e një tabloje të qartë mbi integritetin, besueshmërinë, transparencën dhe efektivitetin e subjekteve nën auditim.

Konteksti auditues

Rrjeti hekurudhor shqiptar u ndërtua ndërmjet viteve 1947 dhe 1986 për t'i shërbyer industrisë shqiptare dhe transportit të udhëtarëve. Hekurudha lidh disa qytete të rëndësishme dhe lidhja më e rëndësishme për pasagjerët është linja

Durrës- Tiranë. Për më tepër, ajo lidh Portin e Durrësit me zonat industriale dhe të minierave. Ka një lidhje hekurudhore me Malin e Zi përmes Hanit të Hotit, për momentin vetëm për transportin e mallrave. Nuk ka asnjë lidhje fizike hekurudhore mes Shqipërisë dhe vendeve fqinje të Kosovës, Maqedonisë së Veriut dhe Greqisë. Terminali kryesor i rrjetit është stacioni hekurudhor në Durrës. Pas vitit 1991, shumica e industrive që përdornin hekurudhën u mbyllën. Si rezultat, hekurudha humbi pothuajse të gjitha të ardhurat e saj dhe mbështetja e Qeverisë nuk ekzistonte më, pasi u përdor për të investuar në programet e përmirësimit të rrugëve dhe prioritetet e tjera të infrastrukturës. Rrjeti hekurudhor është krejtësisht i pa elektrifikuar dhe trenat tërhiqen nga lokomotiva me naftë. I tërë sistemi është zakonisht vetëm me një palë binarë me by-passe. Për shkak të mungesës së investimeve, infrastruktura hekurudhore është shumë e keqe, i mungojnë terminalet e zhvilluara mirë, binarët dhe linjat, me përjashtim të pjesës Durrës-Tiranë të Korridorit VII që është në kushte mesatare. Transporti hekurudhor në Shqipëri ka ardhur duke u ulur gjatë viteve. Kjo është reflektuar në vëllimet në rënie të trafikut hekurudhor si për atë të mallrave dhe atë të udhëtarëve, sidomos me mbylljen e stacionit hekurudhor të Tiranës që përpunonte rreth 50% të vëllimit vjetor të pasagjerëve. Vëllimi i transportit të mallrave ra deri në vitin 2013, por ka pasur një rritje në km ton të mallrave deri në 39,89 milion ton nga 22,97 milion ton në vitin 2014. Viti 2019 shënon edhe kulmin me numrin më të ulët të udhëtarëve për të gjithë dekadën e dytë të këtij mijëvjeçari.

Mesazhi i auditimit

Masat e marra nga Ministria e Infrastrukturës dhe Energjisë dhe Hekurudha Shqiptare sha lidhur me menaxhimin e transportit hekurudhor në Shqipëri nuk kanë qenë efektive. Ligji nr.142/2016, datë 22.12.2016 “Kodi Hekurudhor i Republikës së Shqipërisë” nuk është zbatuar plotësisht. Arsyeja kryesore e mos zbatimit të këtij ligji është mos krijimi i Autoritetit Rregullator Hekurudhor, Autoritetit të Sigurisë Hekurudhore, Autoritetit Kombëtar të Investigimit të Aksidenteve dhe Incidenteve Hekurudhore dhe Autoritetit Licencues Hekurudhor. Për ngritjen e këtyre autoriteteve MIE nuk ka hartuar kuadrin ligjor të posaçëm në përputhje me Ligjin nr.142/2016, datë 22.12.2016 “Kodi Hekurudhor i Republikës së Shqipërisë”. Investimet në sektorin e transportit hekurudhor për periudhën 2016-2019 nuk kanë qenë të mjaftueshme duke mos realizuar disa prej objektivave kryesore të Strategjisë Sektoriale të Transportit 2016-2020. Treguesit kryesorë të performancës së sistemit hekurudhor janë në nivele shumë të ulta. Numri i pasagjerëve hekurudhorë për vitin 2019 ishte më i ulëti i shënuar

të paktën prej disa dekadash. Cilësia e shërbimit, siguria hekurudhore së bashku me infrastrukturën hekurudhore janë në gjendje të mjerueshme. Linjat hekurudhore sot janë tkurrur si kurrë më parë si rezultat i përkeqësimit dhe daljes jashtë funksionit të disa veprave kryesore të artit si ura e Ishmit, ura e Rrogozhinës etj.

8. Efektiviteti i shërbimit të institucioneve të ekzekutimit të vendimeve penale

Institucionet e përfshira në këtë auditim janë:

- Ministria e Drejtësisë
- Drejtoria e Përgjithshme e Burgjeve
- IEVP Rrogozhinë
- IEVP Vlorë
- IEVP Peqin

Objekti i këtij auditimi kanë qenë politikat shtetërore për mirëqeverisjen e shërbimit të IEVP-ve ndaj kategorisë shoqërore të dënuar dhe në paraburgim, si dhe veprimtaria e institucioneve përgjegjëse për të siguruar mekanizmat e menaxhimit, administrimit dhe monitorimit të shërbimit kundrejt kostos efektive e tij, për periudhën 01.01.2016 – 31.12.2019.

Konteksti auditues

Institucionet e Ekzekutimit të Veprave Penale (IEVP) janë një pjesë shumë e rëndësishme e sistemit të drejtësisë penale në çdo shtet. Në disa vende, legjislacioni që rregullon burgjet daton shumë hershëm, shpesh që në kohërat koloniale. Në Bangladesh, për shembull burgjet ende funksionojnë në përputhje me kodin e burgjeve të Bengalit të vitit 1894 (ndryshuar në vitet 1920). Dispozitat e tij shumë të hollësishme janë të vjetruara dhe shpesh të parëndësishme, ndërkohë që nuk përfshijnë standardet ndërkombëtare të të drejtave të njeriut. Sigurisht që shumë programe për përmirësimin e burgjeve mund të ndërmerren pa pasur nevojë për ndryshime legjislative dhe në të vërtetë modernizimi i ligjit të burgjeve nuk garanton që reformat do të reflektohen në praktikë. Megjithatë, procesi i zhvillimit të një legjislacioni modern të burgjeve mund të sigurojë mundësi për të përmirësuar kushtet dhe shërbimin në to, si dhe përfshirjen e palëve të treta në proces (siç është shoqëria civile).

Në vendin tonë, aktet në lidhje me sistemin penitenciar datojnë që në vitin 1921 kur Këshilli i Naltë ngarkoi Qeverinë me hartimin e një projektligji për përmirësimin e jetës së të burgosurve. Në vitin 1933 hyri në fuqi Rregullorja e re e

burgjeve e miratuar nga Këshilli i Ministrave, e cila shënoi fillimin e një menaxhimi dhe administrimi të burgjeve mbi baza bashkëkohore për kohën. Nga krijimi i shtetit të pavarur shqiptar dhe deri në vitin 1994 burgjet kanë qenë nën administrimin e Ministrisë së Punëve të Brendshme. Në qershor të vitit 1994 filloi procesi i transferimit të administrimit dhe menaxhimit të burgjeve nën varësi të Ministrisë së Drejtësisë, i cili përfundoi në qershor të vitit 2007. Gjatë vitit 1998, me asistencën e Këshillit të Evropës dhe të Ministrisë së Drejtësisë italiane, u hartuan dhe u miratuan nga Parlamenti Shqiptar Ligji për Policinë e Burgjeve, Ligji për të Drejtat dhe Trajtimin e të Dënuarve dhe Ligji për Ekzekutimin e Vendimeve Penale. Në vitin 2000, u miratua edhe Rregullorja e Përgjithshme e Burgjeve, e cila përcaktonte procedurat në lidhje me funksionimin dhe menaxhimin e Institucioneve të Ekzekutimeve të Vendimeve Penale.

Sistemet e burgjeve ekzistojnë dhe veprojnë në kontekste të ndryshme, si në shtete me të ardhura të ulëta, ashtu edhe në ato me të ardhura të larta, si në shtete të brishta, ashtu edhe në shtete të qëndrueshme me qeverisje të pjekur demokratike. Standardet ndërkombëtare e njohin këtë shumëllojshmëri rrethanash, megjithatë diktojnë parimet themelore, bazuar në detyrën e shtetit për të trajtuar njerëzisht të burgosurit dhe për të respektuar dinjitetin e tyre si qenie njerëzore, njëkohësisht duke ruajtur sigurinë e duhur në burgje.

Krahas Deklaratës Universale për të Drejtat e Njeriut, administrata e burgjeve i nënshtrohet një sërë traktatesh, përfshirë Marrëveshjen Ndërkombëtare për të Drejtat Civile dhe Politike dhe Konventën Kundër Torturës dhe Trajtimeve të tjera Mizore, Çnjerëzore ose Degraduese, si dhe standardeve dhe normave të tilla si: rregullave standarde për trajtimin e të burgosurve, parimeve themelore për trajtimin e të burgosurve, rregullave minimale standarde të KB për administrimin e Drejtësisë për të mitur, rregullave të KB për mbrojtjen e të miturve të privuar nga liria, etj. Këto instrumente bëjnë të qartë se ndërsa të burgosurit humbin lirinë e lëvizjes, ata zotërojnë të drejtat e tyre si qenie njerëzore kur janë në burgim. Ata nuk duhet të trajtohen në një mënyrë çnjerëzore ose degraduese, si dhe ndalohen të gjitha format e torturës. Normat ndërkombëtare vendosin standarde për shumicën e aspekteve të jetës në burg duke përfshirë: akomodimin, higjienën, ndriçimin, ajrimin, ushqimin dhe rekreacionin. Gjithashtu, shërbimet e burgut kanë përgjegjësi për të ruajtur të drejtën e të burgosurve për shëndetin.

Me qëllim që IEVP-të të veprojnë në përputhje me të gjithë bazën rregullatore vendase dhe me standardet ndërkombëtare, personeli i burgut duhet të

rekrutohet, trajnohet dhe të pajiset me kushte punësimi që i mundëson atij të përmbushë përgjegjësitë e veta sipas standardeve më të larta. Trajnimi joadekuat, kushtet e këqija të punës dhe mungesa e llogaridhënies mund të ndikojnë në performancën e IEVP-ve.

Mesazhi i auditimit

Nga auditimi u konstatua se, rritja e pozicioneve vakante në sistemin e burgjeve dhe rrjedhimisht rritja e ngarkesës së punës për punonjësit aktual ul eficiencën e shërbimit të këtij sistemi. Diferencimi në statusin e punonjësit të Policisë së Shtetit dhe atij të Policisë së Burgjeve e ka bërë më pak të preferuar këtë të fundit. Kjo ka ndodhur si pasojë e kushteve të vështira në arsimim dhe kualifikim, shpërblim dhe logjistikë për Policinë e Burgjeve. Ndërsa, përdorimi i komandimit në detyrë në mënyrë të vazhdueshme nuk motivon drejtuesit e IEVP-ve, duke ndikuar edhe në eficiencën e punës.

Akti i fundit që rregullon shpërblimin e të dënuarve daton që në vitin 1993, shumë kohë përpara miratimit të vetë ligjit për të drejtat dhe trajtimin e të burgosurve. Kjo ka bërë që puna në IEVP të konsiderohet si një mjet për të përfituar uljen e ditëve nga dënimi dhe jo një mjet për të siguruar të ardhura. Heqja e lirisë është një dënim në vetvete dhe si rezultat, regjimi për të burgosurit nuk mund të përkeqësoj vuajtjen e burgimit me infrastruktura të amortizuara dhe ushqyerje jo të shëndetshme. Pavarësisht përpjekjeve të IEVP-ve për të realizuar trajnime në përmbushje të misionit të ri integritetit të të dënuarve, shifrat e larta të recidivistëve shfaqin mungesë efektiviteti për formën e hartimit, zhvillimit dhe ndjekjes së trajnimeve edukuese.

II.2.3 Auditimet e Teknologjisë së Informacionit

KLSH zhvillon Auditimin e Teknologjisë së Informacionit mbështetur në Standardet Ndërkombëtare të Auditimit, si dhe Legjislacionin dhe Standardet Shqiptare të fushës:

- Mandati për kryerjen e auditimit mbështetet në INTOSAI P-1, neni 22 dhe Ligjin e KLSH nr.154/2014, neni 3 dhe 14;
- Manualin e Auditimit të Teknologjisë së Informacionit (WGITA) dhe Manuali Aktiv i TI. COBIT 4.1 Objektivat e Kontrollit të Teknologjisë së Informacionit;
- Udhëzime mbi Auditimet Teknologjinë e Informacionit, ISSAI 5300.6, 8 dhe 12.2, 16.19, 21.1, 23;
- ISSAI 100.36,48 - Udhëzime për të gjitha auditimet e sektorit publik;

- ISSAI 5310 - Udhëzues për shqyrtimin e sigurisë së sistemit të informacionit (ISS) në organizatat qeveritare;
- Legjislacionin dhe standardet shqiptare të fushës.

Katastrofat natyrore që ndodhën në fund të vitit 2019 si dhe gjatë gjithë vitit 2020 bënë që fokusi i punës audituese të përqendrohet në planifikimin e auditimit të subjekteve me rol në: mbledhjen e të dhënave, përpunimit të tyre ndërveprimin me të dhëna të ruajtura në sisteme të tjera në nivel lokal e kombëtar; identifikimin e risqeve dhe vlerësimi dhe hartimi i planeve për minimizimin e tyre me objektiv uljen e koston njerëzore dhe financiare.

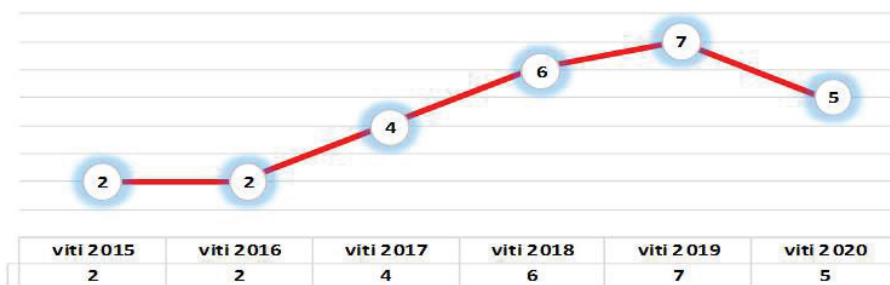
Gjithashtu, në vitin 2020 KLSH, ka vënë në fokus të auditimeve TI edhe aktivitetin e Strukturave të Auditit të brendshëm në drejtim të Teknologjisë së Informacionit me objektiv vlerësimin e përputhshmërinë së aktivitetit të auditimit të brendshëm me përcaktimet e neneve 14 dhe 8 të Ligjit nr.114/2015 “Për Auditimin e Brendshëm në sektorin publik”, nga e cila në mënyrë të përmbledhur ka rezultuar se nuk kanë:

- Burime njerëzore profesionale me njohuri të mjaftueshme për auditimin e TI;
- Planifikuar dhe as kanë kryer misionet auditimi në sistemet e TI-së;
- Akses dhe shfrytëzojnë për auditim informacionet nga sistemet informatike;
- Përdorur teknika të auditimit të bazuara në Teknologji Informacioni.

Në përfundim të një viti jo të lehtë me vështirësi tanimë të njohura u arrit që në gjatë vitit 2020 të kryhen 10 auditime në fushën e IT, nga të cilët 4 të evaduar dhe 6 të tjerë në faza të ndryshme të procesit auditues.

Në grafikun e mëposhtëm paraqitet një panoramë e auditimeve të Teknologjisë së Informacionit për vitet 2015-2020, ku vërehet se hapat e hedhur në konsolidimin e këtij lloji auditimi si dhe ndikimi i pandemisë në rezultatet e vitit të fundit.

Grafiku nr.4: Numri i auditimeve IT në vite

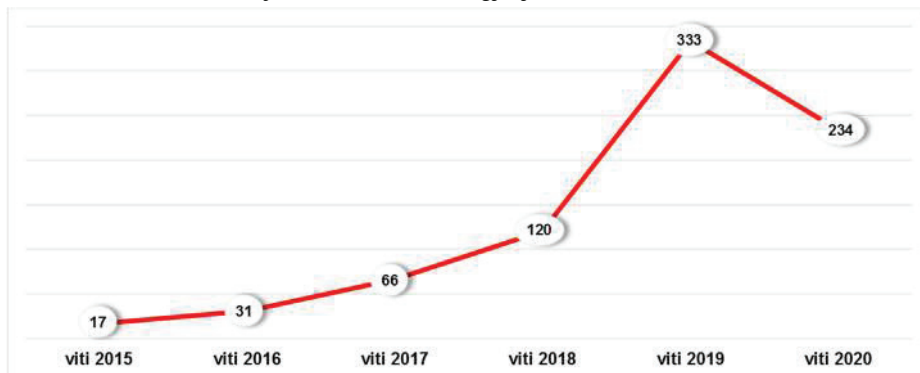

Burimi: KLSH

KLSH dhe aktiviteti auditues për vitin 2020

Në auditimet TI të zhvilluara gjatë vitit 2020 për çdo auditim të kryer janë përfshirë mesatarisht 5 subjekte nga 3 që ishin vitin e kaluar.

Grafiku nr.5: Numri i gjetjeve në auditimet IT vite

Burimi: KLSH

Nga auditimet e kryera konstatohet se 82% të gjetjeve janë për fushat e Qeverisjes TI dhe Sigurisë së Informacionit të cilat kanë një rol të madh në ngritjen e funksionimin e sistemeve TIK, çka tregon një planifikim të drejtë të kryer nëpërmjet analizës së riskut me manualin aktiv të auditimit TI.

Në mënyrë të përmbledhur nga auditimet e kryera ka rezultuar se, identifikimi dhe administrimi i elementëve kritikë në ofrimin e shërbimeve dhe garantimin e sigurisë së të dhënave si dhe vazhdimësisë në ofrimin e shërbimit nëpërmjet teknologjisë së informacionit në sistemet e subjekteve të audituara është i pamjaftueshëm dhe mbartin risqe të larta në mbarëvajtjen e funksionaliteteve të ndërtuara në shërbim të qëllimit dhe objektivave institucionale. Ndërveprimi i të dhënave që këto sisteme mbajnë nuk është i konsoliduar.

Për vitin 2020, gjetjet kryesore sipas subjekteve të audituara paraqiten:

Auditimi TI në

Instituti i

Gjeoshkencave,

Energjisë, Ujit dhe

Mjedisit

Përshkrimi i auditimit:

Kontrolli i Lartë i Shtetit (KLSH) mbështetur në nenet 3 dhe 14 të ligjit 154 “Për Organizimin dhe Funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”, datë 27.11.2014, zhvilloi një Auditim të Teknologjisë së Informacionit në Institutin e Gjeoshkencave, Energjisë,

Ujit dhe Mjedisit (IGJEUM) nga data 21.01.2020 deri në 31.03.2020.

Auditimi i Sistemeve të Teknologjisë së Informacionit, në Institutin e Gjeoshkencave, Energjisë, Ujit dhe Mjedisit (IGJEUM) është pjesë e Planit Vjetor të auditimit të KLSH-së, miratuar nga Kryetari i KLSH me vendimin nr.145, datë 28.01.2020. Projektimi i këtij auditimi është bërë bazuar në një analizë risku, si gjatë hartimit të planit vjetor, po ashtu edhe gjatë hartimit të programit të projektit të auditimit, ku KLSH, ka vlerësuar si të rëndësishëm auditimin e sistemeve të teknologjisë që IGJEUM disponon, për të garantuar disponibilitet dhe integritet të të dhënave me të cilat bazon vendimmarrjen.

Mesazhi i auditimit

KLSH mbështetur në standardet ndërkombëtare të auditimit përkatësisht në ISSAI 100, ISSAI 5300, ISSAI 5310 si dhe nenet 3 dhe 14 të ligjit 154 “Për Organizimin dhe Funksionimin e KLSH” datë 27.11.2014 konstaton se: Ushtrimi i aktivitetit të IGJEUM me 67.6 % të organikës, dhe përdorimi i Teknologjisë së Informacionit pa strukturë IT, mbart risk në plotësimin e detyrave institucionale si:

- Studimi dhe vlerësimi i fenomeneve gjeologjike e burimeve natyrore të vendit;
- Vlerësimi i riskut sizmik, meteorologjik dhe hidrik në shkallë lokale dhe kombëtare;
- Monitorimi 24/7 i aktivitetit sizmik, meteorologjik dhe hidrik të vendit, duke mundësuar shpërndarjen e të dhënave në kohë reale për vendimmarrësit dhe opinionin e gjerë.

Mungesa e akteve rregullatorë, mos trajtimi dhe zgjidhja e problematikave të shfaqura, ka sjellë situatë me risk të lartë në drejtim të sigurisë së të dhënave. Mungesa e gjurmës së auditimit nuk jep siguri të arsyeshme mbi rregullshmërinë e përdorimit të sistemeve në IGJEUM.

Ekzistenca e IGJEUM nën varësinë e Universitetit Politeknik të Tiranës, i cili ka si qëllim kryesor përmirësimin e aktivitetit universitar, ka ndikuar në një mungesë të theksuar të vëmendjes për krijimin e kushteve të favorshme për zhvillimin pa ndërprerje të monitorimit të aktivitetit sizmik, meteorologjik dhe hidrologjik, objekt i cili në mungesë mund të ndikojë në jetë njerëzish dhe dëme materiale tejet të konsiderueshme. Mungesa e vëmendjes ndaj IGJEUM evidentohet dukshëm në gjendjen e stacioneve të shpërndara në të gjithë territorin e vendit, të cilat rrezikojnë të mos përmbushin plotësisht objektin e tyre, ose të dëmtohen në mënyrë të pariparueshme.

Pasojat e mungesës së investimeve të domosdoshme në drejtim të teknologjisë së informacionit dhe më gjerë janë vënë re gjatë ngjarjeve të fundit në vend. Konkretisht, referuar regjistrimeve të vëna në dispozicion nga Departamenti i Sizmologjisë në IGJEUM në lidhje me tërmetin e datës 26.11.2019, i cili ka pasur impakt në jetë njerëzish dhe dëme të shumta materiale, konstatohet se mungojnë të dhëna të plota nga stacioni i Durrësit, i cili është stacioni më i afërt me vatrën e tërmetit. Ky stacion ka regjistruar vetëm 15 sekondat e para të tërmetit, si pasojë e ndërprerjes së energjisë elektrike. Nisur nga fakti që gjatë një tërmeti të fortë ekziston një probabilitet i lartë për ndërprerjen e energjisë elektrike është e domosdoshme pajisja e stacioneve sizmologjike me bateri (UPS) të cilat mundësojnë regjistrimin e të dhënave edhe nëse ndërpritet energjia elektrike. Theksojmë se funksionimi i rregullt i tre rrjeteve sizmike në vendin tonë është i rëndësishme për parashikimin dhe monitorimin e katastrofave natyrore në kohë reale, duke marrë masa në drejtim të mbrojtjes së jetës së njerëzve dhe reduktimin e dëmeve materiale.

**Auditimi TI në
Agjencinë
Kombëtare të
Mbrojtjes Civile**

Përshkrimi i auditimit:

Kontrolli i Lartë i Shtetit (KLSH) mbështetur në nenet 3 dhe 14 të ligjit 154 “Për Organizimin dhe Funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”, datë 27.11.2014, zhvilloi auditimin teknologjisë së informacionit në Agjencinë Kombëtare të Mbrojtjes Civile, nga data 22.01.2020 deri më datë 31.03.2020. Grupi i auditimit pas mbledhjes së informacionit gjatë fazës studimore nëpërmjet intervistave dhe pyetësorëve për caktimin e zonave me risk të lartë, hartoi matricat e auditimit dhe mbështetur në to hartoi programin e auditimit në përputhje me manualin aktiv të auditimit. Kërkesat për informacion për fushat përkatëse u hartuan në përputhje me Manualin e Auditimit të Teknologjisë së Informacionit.

Mesazhi i auditimit

KLSH mbështetur në standardet ndërkombëtare të auditimit përkatësisht në ISSAI 100, ISSAI 5300, ISSAI 5310 si dhe nenet 3 dhe 14 të ligjit 154 "Për Organizimin dhe Funksionimin e KLSH" datë 27.11.2014 konstaton se, mos përditësimi për një kohë të gjatë i Planit Kombëtar të Emergjencave Civile, mungesa e vlerësimit kombëtar të riskut dhe mungesa e Strategjisë Kombëtare për Zvogëlimin e Riskut si dhe mos menaxhimi i fazës tranzitore të reformimit që po kalon AKMC, kanë sjellë një situatë me risk të lartë në drejtim të funksionimit dhe koordinimit të të gjitha strukturave të emergjencave civile në vend.

Identifikimi, përcaktimi, vlerësimi, bashkëpunimi dhe adresimi i burimeve të teknologjisë së informacionit në mbështetje të veprimtarisë së AKMC është i pa pamjaftueshëm.

Gjithashtu, AKMC nuk ka konsideruar infrastrukturat kritike të qendëruara të bazave të të dhënave shtetërore si dhe qendrën e të dhënave të cilat jo vetëm janë të vetmet në vend por edhe një investim tejet i lartë në vlerë dhe rendësi.

Në gjykimin tonë ekzistenca e Agjencisë Kombëtare të Mbrojtjes Civile, nën varësi të ministrit, e kufizon atë në ushtrimin e një roli të fortë koordinues ndaj institucioneve të tjera.

Ndër gjetjet më kryesore të auditimit TI në AKMC (për të cilat janë lënë rekomandimet përkatëse për përmirësimin e gjendjes) po rendisim:

Nga auditimi i TI në AKMC rezultoi se tërmetet që ndodhën në fund të vitit 2019 në Shqipëri e gjetën këtë Agjenci në proces shndërrimi të pa përfunduar (nga Drejtori Kombëtare të Mbrojtjes Civile në vartësi të Ministrisë së Brendshme në Agjenci Kombëtare të Mbrojtjes Civile në vartësi të Ministrisë së Mbrojtjes) proces i cili u zbatuar duke mos ndjekur praktikën me të mira për menaxhimin e ndryshimit.

Ngjarjet e vitit 2019 e gjetën AKMC:

-Të pa plotësuara me burime njerëzore;

-Me Plan Kombëtar të Emergjencave Civile të pa përditësuar (duke mos iu përshtatur realitetit me ndodhitë që kanë ndodhur për 16 vite në Shqipëri, bazuar në ligjin nr.8756, datë 26.03. 2001, “Për emergjencat civile”, i ndryshuar);

-Pa Strategji Kombëtare për Zvogëlimin e Riskut nga Fatkeqësitë;

-Pa sisteme të teknologjisë së Informacionit në dispozicion;

-Pa regjistër ngjarjesh të konsideruara emergjente të ndodhura apo të raportuara sipas shpërndarjes gjeografike, që ato kanë pasur brenda vendit të cilat lidhen me dukuri natyrore ekstreme si: tërmetet, përmbytjet dhe vërshimet e ujit, temperaturat ekstreme dhe të tej zgjatura, rrëshqitjet arkitektonike, ortelet, erërat e forta në tokë dhe në det, zjarret masive në pyje, sëmundjet infektive masive dhe dukuri të tjera që ndikojnë në jetën e njerëzve, gjënë e gjallë, pronën, trashëgiminë kulturore dhe mjedisin;

-Me strukturat të emergjencave civile që vuajnë nga koordinimi i dobët, mungesa e informacionit, e

logjistikës, fondeve dhe kapaciteteve për të ndërhyrë;
-Me komunikimin që kryhet nëpërmjet shkëmbimeve verbale, nëpërmjet celularit, whatsapp ose nëpërmjet e-maileve;

-Mungojnë informacionet e paralajmërimit të hershëm të fatkeqësive.

AKMC nuk ka konsideruar infrastrukturën kritike të qendëruara të bazave të të dhënave shtetërore si dhe qendrën e të dhënave të cilat jo vetëm janë të vetmet në vend por edhe një investim tejet i lartë në vlerë dhe rëndësi sipas përcaktimeve të nenit 43 të ligjit nr.45/2019 “Për mbrojtjes civile” mbi telekomunikacionin (rrjetet, sistemet).

Auditimi TI në

Ujësjiellës

Kanalizime Fier sha

Përshkrimi i auditimit:

Kontrolli i Lartë i Shtetit (KLSH) mbështetur në nenet 3 dhe 14 të ligjit 154 "Për Organizimin dhe Funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit" datë 27.11.2014, nga data 21.01.2020 deri në 15.04.2020 zhvilloi një auditim të sistemeve të teknologjisë së informacionit në Ujësjiellës-Kanalizime Fier sha.

Ujësjiellës-Kanalizime Fier sha është shoqëri aksionare e licencuar nga Komisioni Kombëtar Rregullator, me kapital 100 % të Bashkisë Fier që zhvillon aktivitetin e saj në territorin që shtrihet në pjesën perëndimore të Shqipërisë, në jug të Fushës së Myzeqesë.

Auditimi i sistemeve TI u krye me objektivin për tu garantuar nëse ekzistojnë strukturat, politikat dhe procedurat në strukturat IT që mundësojnë Ujësjiellës-Kanalizime Fier sha të arrijë objektivat në funksion të plotësimit të misionit. Konfirmimi nëse ekziston një strategji IT, e cila përfshin planin e IT dhe proceset për zhvillimin, aprovimin dhe zbatimin dhe mirëmbajtjen e strategjisë, e cila është e lidhur me strategjinë dhe objektivat e Ujësjiellës-Kanalizime Fier sha, risqet dhe burimet gjatë përmbushjes së objektivave të IT janë të menaxhuara efektivisht.

Mesazhi i auditimit

KLSH duke vlerësuar rolin e teknologjisë së informacionit në përmbushjen e misionit të Ujësjiellës-Kanalizime Fier sha., duke mbështetur auditimin në standardet kombëtare dhe ndërkombëtare të auditimit (ISSAI 1 Neni 22, Ligjin e KLSH nr.154/2014 Neni 3 dhe 14, Manualin e Auditimit të Teknologjisë së Informacionit (WGITA) COBIT 4.1, ISSAI 5300.6, 8 dhe 12.2, 16.19, 21.1, 23, ISSAI 100.36,48, ISSAI 5310) pas shqyrtimit të të dhënave dhe dokumentacionit TI të vënë në dispozicion nga Ujësjiellës-Kanalizime Fier sha, arriti në konkluzionin se:

Ujësjiellës-Kanalizime Fier sha ka zhvilluar sisteme të Teknologjisë së Informacionit pa hartuar bazën e nevojshme rregullatorë për funksionimin e tyre dhe të pa mbështetura me burimet e nevojshme njerëzore.

Investimet në sistemet e informacionit nuk kanë zgjidhur përfundimisht problemet e sigurisë së informacionit, sigurimin e vazhdimësisë së biznesit dhe nuk kanë siguruar rimëkëmbjen nga katastrofat. Zhvillimi i shërbimeve dhe infrastrukturës duhet të mbështetet në praktikat më të mira si dhe rekomandimet e AKSHIT.

Të dhënat e ruajtura në sisteme nuk janë të sigurta.

Gjenerimi i faturave nga UKF sha është në kundërshtim me Ligjet Tatimore.

Sistemet TI janë të kompromentuar nga mungesa e Strategjisë TI, dhe mbartin riskun e keq adresimit të burimeve të limituara financiare që ka UKF sha, për mbështetje e veprimtarisë së saj.

Ndër gjetjet më kryesore të auditimit TI në UKF (për të cilat janë lënë rekomandimet përkatëse për përmirësimin e gjendjes) po rendisim:

-Teknologjia e Informacionit në UKF sha është zhvilluar në mungesë të një plani strategjik i cili të mbështesë arritjen e objektivave të vetë institucionit.

-Nuk disponon një regjistër risku për identifikimin, kategorizimin, ndjekjen dhe minimizimin e risqeve që

lidhen me teknologjinë e informacionit.

-Nuk disponon një plan vazhdimësie për ofrimin dhe garantimin e shërbimit në rast ndërprerje nga shkaqe natyrore apo njerëzore.

-Nuk ka kryer analizë risku lidhur me Sigurinë e të dhënave, identifikimin e të dhënave kritike si dhe kërcënimet e mundshme në ndikim të sistemeve, aplikacioneve ku zhvillohet aktiviteti i UKF.

-Nga auditimi i bazës së të dhënave të Sistemit të Faturimit “Al Billing” rezulton se kur faturat hidhen në sistem nuk marrin numrin e ID inkriminale (Automatike rritëse sipas radhës) si pasojë jep mundësinë për ndryshimin e të dhënave në sistem dhe s’të jep mundësinë e ndjekjes së një rrjedhje historike të faturave që nga krijimi, modifikimin final ose dhe deri në fshirjen e tyre.

**Auditimi TI në
Drejtorinë e
Përgjithshme të
Arkivave.**

Përshtkrimi i auditimit:

Kontrolli i Lartë i Shtetit (KLSH) mbështetur në nenet 3 dhe 14 të ligjit 154 “Për Organizimin dhe Funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”, datë 27.11.2014, zhvilloi një Auditim të Teknologjisë së Informacionit në Drejtorinë e Përgjithshme të Arkivave, nga data 08.09.2020 deri më datë 06.11.2020, periudha e audituar është 01.01.2019 deri në 30.06.2020.

“Arkiva” është institucion i specializuar, që mbledh, përpunon, administron, ruan dhe shërben pasurinë arkivore, e cila mbrohet dhe sigurohet nga shteti. Arkiva janë edhe njësitë strukturore e nën strukturore të institucioneve të administratës shtetërore qendrore e vendore, që evidencojnë, ruajnë, përpunojnë dhe vënë në shfrytëzim dokumentet e krijuara prej tyre.

Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave është organi më i lartë i rrjetit arkivor kombëtar. Ajo është institucion qendror në varësi të Kryeministrit. Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave është person juridik. Ajo ka vulën dhe stemën e vet. Selia e saj ndodhet në Tiranë. Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave përfaqësohet nga

Drejtori i Përgjithshëm, i cili emërohet dhe lirohet nga detyra prej Kryeministrit.

Objekti i auditimit TIK ushtruar në DPA është përcaktimi nëse objektivat e subjektit arrihen në mënyrën e duhur duke përdorur burimet IT, përfshirë pajtueshmërinë me kërkesat ligjore dhe rregullatorë, konfidencialitetin, integritetin si dhe disponueshmërinë e sistemeve të informacionit dhe të dhënave që gjenden në të.

Qëllimi i auditimit TIK ushtruar në DPA është dhënia e opinionit apo vlerësimi nëse ekzistojnë kontrollet dhe mekanizmat e duhur me qëllim krijimin/ mirëmbajtjen/ zhvillimin e burimeve IT dhe funksioneve për të cilat këto burime shërbejnë.

Mesazhi i auditimit

KLSH duke vlerësuar rolin e teknologjisë së informacionit në përmbushjen e misionit të DPA mbështetur në standardet ndërkombëtare të auditimit përkatësisht në ISSAI 100, ISSAI 5300, ISSAI 5310 si dhe nenet 3 dhe 14 të ligjit 154 “Për Organizimin dhe Funksionimin e KLSH” datë 27.11.2014 konstaton se, mungesa e akteve rregullatorë në drejtim të sistemeve të teknologjisë së informacionit kanë ndikuar në një zhvillim të pa monitoruar të aktivitetit institucional dhe pa deleguar përgjegjësitë individuale për veprimet e kryera.

Nisur nga vlerësimi i strategjisë institucionale, si dhe zhvillimet bashkëkohore në fushën e teknologjisë së informacionit, konstatohet se ka mos përditësim apo mungesë e akteve rregullatorë në lidhje me krijimin, ruajtjen dhe arkivimin e dokumentit elektronik. Materializimi i këtij hendeku ligjor, kërkon gjithë përfshirje dhe impenjimin e AKSHI-t, Këshillit të Ministrave dhe DPA-së, veprim i cili do të ndihmonte jo vetëm Drejtorinë e Përgjithshme të Arkivave, por të gjithë administratën publike e cila ka implementuar sisteme të teknologjisë së informacionit dhe ka një

bazë të dhënash, të dhëna të cilat në të ardhmen do të jenë fond arkivor i DPA-së.

Siguria e Informacionit dhe perspektiva e DPA është e kompromentuar nga mungesa e investimeve në rrjetin network si dhe nga mos përfshirja e DPA në rrjetin GOV.

Nga analizimi i të dhënave me teknikat CAAT rezultoi se sistemi nuk ka mekanizmat e nevojshme për kontrollin e inputit, duke rritur riskun e popullimit të sistemit me të dhëna të gabuara, e për pasojë nxjerrjen e raporteve të pasakta.

Kushtet fizike të Arkivave Vendore janë në një situatë të tillë që krijojnë risk të lartë për prishjen e dokumentacionit të ruajtur.

Grupi i auditimit vlerëson se përdorimi i teknologjisë së informacionit do të ndikonte në përmirësimin e nivelit të sigurisë mbi dokumentacionin e arkivuar si dhe krijimin e kushteve më të përshtatshme për ruajtjen e tyre.

Ndër gjetjet më kryesore të auditimit TI në DPA (për të cilat janë lënë rekomandimet përkatëse për përmirësimin e gjendjes) po rendisim:

-Shërbimet e ofruara me anë të Teknologjisë së Informacionit në DPA mbështeten në një infrastrukture IT (rrjeti network) të amortizuar, shërbimet e ngritura mbi këtë rrjet nuk janë të sigurta dhe nuk mbështesin vazhdimësinë e punës dhe perspektivën e zhvillimeve të përcaktuara në planin strategjik 2020-2030;

-Ambientet e mbajtjes se serverave të DPA-së nuk plotësojnë kushtet teknike të përcaktuara në Rregulloren e miratuar nga AKSHI “Për ndërtimin e dhomës së serverëve” (versioni 1.0, datë 02.12.2008);

-Dhoma e serverave si vendi fizik ku ruhen dhe qëndrojnë kryesisht serverat dhe pajisje të tjera ndihmëse që nevojiten për shërbimet e komunikimit dhe ruajtjes së të dhënave është pika më e ndjeshme e sistemeve të teknologjisë së informacionit të një

institucioni.

Nga auditimi u konstatua se sistemi i hyrje-daljeve në DPA nuk garanton akses të sigurt pasi në sistem rezultojnë:

-Në 14 raste ka karta aksesi pa emër e mbiemër në sistem;

-Në 44 raste llogari në akses pa emër ose përdorimi i numrave;

-Në 2 raste me status aktiv pa të dhëna të plota;

-Në 3 raste me status inaktiv (data issue dhe aktivizimit e njëjtë);

-Në 9 raste pa status dy prej tyre kanë datë aktivizimi.

-Në 430 raste pa role përdorues;

-DPA nuk përdor sisteme TI për akses të kontrolluar sigurie të dhomave të arkivimit dhe rafteve.

Nga verifikimi i sigurisë në ambienteve të DPA dhe arkivave në rrethe rezultoi se:

Siguria fizike në godinat e DPA (ambientet e brendshme) ka risk të komprometohet, pasi mungesa e kamerave në ambientet e brendshme mbart riskun e humbjes së dokumenteve e modifikimit të tyre (rasti i humbjes së një vule në vitin 2019 dhe ri gjetjes së saj pa gjetur autorin).

Niveli i përdorimit të Teknologjisë së Informacionit për krijimin e kushteve të nevojshme (temperaturës, lagështirës, mbrojtja kundër zjarrit dhe sigurisë) në ambientet e ruajtjen e dokumenteve është i ulët.

Nga verifikimi i user-ave të katalogut, u konstatua se në fushën "Id" të user-ave, mungojnë Id=1, Id=15, Id=16 dhe Id=17. Ndërsa nga verifikimi i user-ave publik, u konstatua se mungojnë gjithsej 262 Id përdoruesish. Mungesa e këtyre Id-ve tregon se këto user-a janë fshirë. Nëse një user e mbaron objektin për të cilin është krijuar, ai duhet të bëhet "disable", dhe jo të fshihet pasi ndikon në humbjen e gjurmës audituese.

Nga verifikimi i fushave të plotësuara për user-at e katalogut, u konstatua se:

Tek fusha “e-mail”, i njëjti e-mail është përdorur për dy user-a të ndryshëm.

Në një rast, fusha “name” është e plotësuar me një adresë e-mail-i, e cila është e njëjtë me fushën “e-mail”, duke mos ditur se cili është punonjësi me këtë user.

Nga verifikimi i fushave të plotësuara për user-at publik, u konstatua se:

- Në 19 raste, i njëjti individ paraqitet me dy numra letërnjoftimesh të ndryshme;

- Në 24 raste, i njëjti numër letërnjoftimi është përdorur për dy user-a të ndryshëm, duke evidentuar faktin se sistemi nuk e parandalon përdorimin e të njëjtit numër letërnjoftimi, fushë e cila është e vetmja që përfaqëson një të dhënë unike për përdoruesit, për disa user-a. Edhe pse nga verifikimi i detajuar, user-at me të njëjtën numër letërnjoftimi praktikisht janë i njëjti individ, fakti që ndryshon minimalisht një karakter, bën që sistemi ti njohë si dy user-a të ndryshëm, çka vërteton se i njëjti numër letërnjoftimi mund të përdoret për dy apo më shumë user-a;

- Numri i letërnjoftimit, si fusha e vetme që përfaqëson një të dhënë unike për përdoruesit, e cila mund të bëjë identifikimin e tij, nuk ka mekanizëm kontrolli të inputit.

Në vlerësim të grupit të auditimit, elementët e mësipërm ndikojnë në rritjen e riskut të cenimit të sigurisë së sistemit, pasi user-at nuk janë unik, e për pasojë nuk janë plotësisht të identifikueshëm.

Nga auditimi u konstatuan user-a, të cilët edhe pse kanë përfunduar objektin e tyre si user-a (në këtë rast, nuk janë më në marrëdhënie pune) vazhdojnë ende të jenë aktiv, pra nuk janë bërë “disable”, veprim i cili përbën risk të lartë për ndërhyrje të paautorizuara në sistem duke mos lënë gjurmë mbi aktivitetin që kanë kryer.

II.2.4 Kallëzimet penale*Kallëzimet penale dhe proceset gjyqësore*

Gjatë vitit 2020 KLSH ka dërguar në organin e prokurorisë 8 referime penale, për 12 drejtues të nivelit të lartë të mesëm dhe specialist. Gjatë kësaj periudhe KLSH është angazhuar në 95 procese gjyqësore, nga të cilat 24 procese gjyqësore të karakterit penal, 59 procese gjyqësore të karakterit administrativ dhe 14 procese gjyqësore të karakterit civil. Këto procese kanë pasur një shpërndarje të madhe gjeografike, ku përfshihen gjykata si: Tiranë, Durrës, Kavajë, Lushnjë, Berat, Fier, Vlorë, Përmet, Gjirokastrë, Lezhë, Shkodër, Kukës, Dibër, Pukë, Mat, Tropojë, Korçë.

Përgjatë vitit 2020, ndër të tjera, KLSH ka ndjekur me prioritet proceset gjyqësore për të cilat KLSH ka iniciuar referimet penale. Lidhur me vendimet për pushimin e çështjeve penale, të dërguara pranë KLSH-së, theksojmë se të gjitha këto vendime janë ankimuar në gjykatat e apelit respektive, në bazë dhe për zbatim të procedurave ligjore përkatëse.

Janë ndjekur 24 procese gjyqësore penale me objekt procedimet penale të regjistruara nga kallëzimet penale të referuara nga KLSH. Nga këto, 24 procese janë shqyrtuar 20 kërkesa me objekt “pushimin e procedimeve penale”, si dhe 4 procese me objekt “shpërdorim detyrë”. Nga 20 proceset me objekt “pushimin e procedimeve penale”, 1 prej tyre është pranuar nga gjykatat, ndërkohë që për 14 të tjera, për shkak të hetimeve të mangëta, gjykatat kanë vendosur rikthimin e çështjes për hetime të mëtejshme, pranë organit të prokurorive përkatëse, 2 janë pushuar dhe 3 janë ankimuar në gjykatat e apelit respektive dhe janë në shqyrtim.

Janë zhvilluar 73 procese gjyqësore administrative/civile, ku KLSH ka pasur cilësinë e paditësit/të paditurit, 4 prej të cilave kanë lidhje me padi të ngritura nga ish-punonjës dhe objekti i këtyre padive kanë qenë marrëdhënia e punës.

Janë zhvilluar 63 procese gjyqësore ku KLSH ka qenë palë në këto procese gjyqësore, në cilësinë e personit të tretë, në lidhje me proceset gjyqësore të iniciuara si pasojë e rekomandimeve të lëna nga KLSH në subjektet e audituar.

Vlen të theksohet se gjatë vitit 2020 janë të shumta vendimet gjyqësore të cilat konfirmojnë rekomandimet e lëna nga KLSH në subjektet e audituar. Për

rrjedhojë, gjykatat e shkallës së parë në 21 vendime të dhëna kanë konfirmuar rekomandimet e gjetura nga KLSH në auditimet e zhvilluara, nga të cilat, deri më tani 4 prej tyre kanë marre formën e prerë dhe janë konfirmuar nga gjykatat e apelit.

Në kuadër të proceseve gjyqësore, KLSH ka insistuar në mënyrë proaktive dhe sistematike në monitorimin e zbatimit të rekomandimeve, arkëtimit të dëmit dhe parandalimit të efekteve negative financiare.

KLSH është angazhuar seriozisht dhe maksimalisht në të qenit aktiv dhe produktiv në luftën kundër korrupsionit, duke përkrahur, mbështetur dhe u angazhuar në çdo iniciativë ndërinstytucionale brenda dhe jashtë vendit.

Bashkëpunimi i KLSH-së në luftën kundër korrupsionit nuk është kufizuar vetëm në memorandum me institucione të ndryshme, por në ndjekje të një filozofie gjithëpërfshirëse ka ndërmarrë nismën e nënshkrimit të një sërë marrëveshjeve specifike bashkëpunimi si ajo me SPAK, Prokurorinë e Përgjithshme, ILDKPI, etj.

III. KOMUNIKIMI DHE BASHKËPUNIMI ME PALËT E INTERESIT

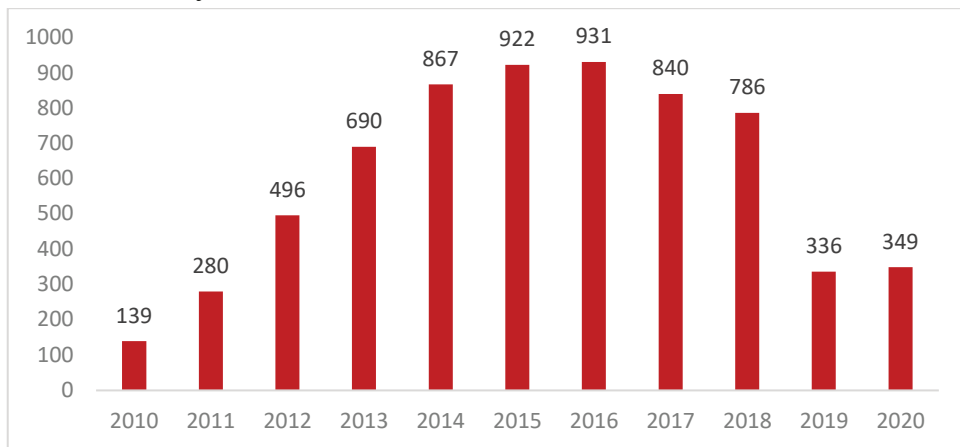
III.1 Komunikimi dhe Transparenca

Komunikimi dhe transparenca

Qytetari dhe Parlamenti janë përdoruesit më të rëndësishëm të produkteve të KLSH-së ndaj edhe gjatë vitit 2020 KLSH-ja ka synuar të rrisë influencën dhe impaktin e auditimeve të saj, duke zgjeruar bazën e përdoruesve të produkteve të tij, gjetjeve, konkluzioneve dhe rekomandimeve të auditimeve, për t'i shërbyer qoftë përdoruesve direkt ashtu dhe indirekt, duke përdorur kanalet më efektive të komunikimit. Komunikimi i suksesshëm me palët e interesit është realizuar nëpërmjet rritjes së profilin publik të KLSH-së dhe e të kuptuarit të misionit, vizionit dhe rolit të tij në shoqëri, për të forcuar besimin e qytetarëve tek institucioni.

Gjatë vitit 2020, shtypi i shkruar ka pasqyruar raportet dhe deklaratat për shtyp të KLSH-së në një numër prej 349 artikuj, njoftime, editoriale dhe komente analitike. Komunikimi dhe bashkëpunimi me median vijon me të njëjtën frymë dhe intensitet duke rritur në këtë mënyrë transparencën e veprimtarisë së KLSH-së.

Grafiku nr. 6: Prezenca e KLSH në median e shkruar në vite

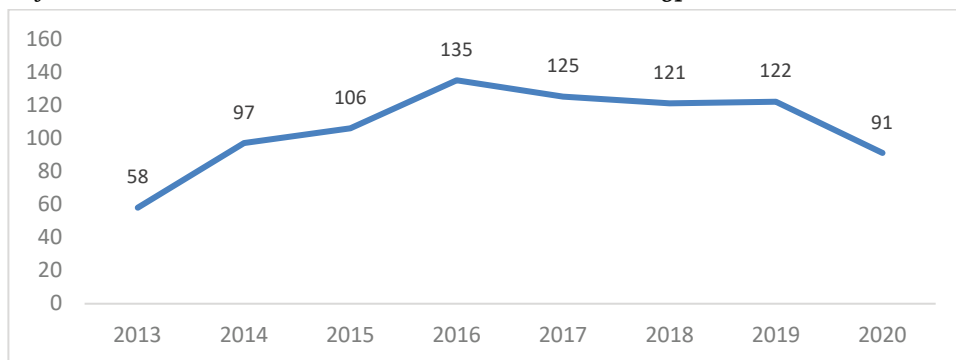

Burimi: KLSH

Prezenca e audituesve në median e shkruar

Për periudhën tetë-vjeçare 2013-2020, të gjithë audituesit e KLSH-së kanë botuar në total 925 artikuj në pothuajse në të gjitha gazetatat e vendit. Për të kuptuar dinamikën, mund të përmendim se për vitin 2020, 70 auditues, kanë qenë prezentë pothuajse në të gjitha gazetatat me 91 shkrime. Është e vështirë që në këtë larmi shkrimesh, për shkak të tematikave që ato trajtojnë të bësh një përzgjedhje, ndaj do të donim të veçonim disa tituj si: “Roli i KLSH-së në zhvillimin e qëndrueshëm të vendit”, “Sfidat e auditimit në distancë”, “Si të punojmë të sigurt nga shtëpia”, “Pandemia e COVID-19: Ndikimi në ekonomi dhe roli i KLSH-së” etj.

Grafiku nr. 7: Prezenca e audituesve të KLSH-së në shtypin e shkruar 2013-2020

Burimi: KLSH

Trajtimi i letrave të qytetarëve dhe kërkesave për informim

Kontrolli i Lartë i Shtetit është një nga institucionet më të hapura edhe ndaj ankesave të qytetarëve, të cilat na adresohen me postë të zakonshme ose elektronike.

Të gjithë letër ankesat e qytetarëve administrohen me profesionalizëm nga punonjësit e KLSH-së në funksion të tematikës që trajtojnë. Në çdo rast qytetaret marrin përgjigje për shqetësimin e ngritur me përjashtim të rasteve kur çështjet e ngritura janë jashtë kompetencave të institucionit.

Gjatë vitit 2020, KLSH ka trajtuar 301 letra dhe ankesa, nga të cilat 80 jashtë kompetencës dhe juridiksionit të institucionit. Nga 221 ankesa në kompetencë të KLSH, 136 prej tyre janë verifikuar dhe u është dhënë përgjigje, ndërsa 85 janë në proces verifikimi. Fushat kryesore të shqetësimit publik për çështjet e qeverisjes në Shqipëri si çdo vit i takojnë privatizimit dhe kthimit të pronës.

Me miratimin e Ligjit nr. 119/2014 “Për të drejtën e informimit” si një e drejtë kushtetuese, e drejta e informimit tanimë e parashikuar qartazi në një legjislacion të veçantë është e drejtë elementare e çdo individ në një shoqëri demokratike. Që me miratimin e këtij ligji Kontrolli i Lartë i Shtetit ka pasur një numër në rritje kërkesash për informacion nga viti në vit. Numri i shkresave të ardhura në adresë të Koordinatorit për të Drejtën e Informimit dhe të shqyrtuara prej tij, për vitin 2020 ka qenë 38.

Botimet në KLSH gjatë vitit 2020

Viti 2020 si çdo vit tjetër Kontrolli i Lartë i Shtetit ka vijuar shtimin e kolonës së tij të botimeve. Ky vit ka qenë një vit i vështirë për të gjithë për shkak të pandemisë së Covid-19. Ndryshe nga vitet e tjera, KLSH-ja duke rishikuar dhe tkurrur buxhetin e saj për vitin 2020 shkurtoi 40% të investimeve dhe 10% të shpenzimeve operative. Nga ky shkurtim u prek dhe fondi i botimit. Këtë vit, botimet të cilat mbajnë firmën e KLSH-së nuk u printuan, por janë të publikuara në web në versionin online.

Revista “Auditimi publik” nr. 24

Gjatë vitit 2020, KLSH-ja përgatiti numrin 24 të revistës “Auditimi Publik”. Duke filluar nga viti 2012 nga botimi i numrit të parë i kësaj reviste kërkimore shkencore e cila botohet çdo katër muaj tashmë ka arritur në numrin 24 të saj. Numri i 24-të i Revistës Kërkimore Shkencore të KLSH-së është botimi i 114-të i kolanës së botimeve të KLSH-së.

Në këtë numër të Revistës kanë kontribuar me shkrimet e tyre Kontrollori i Përgjithshëm i Zyrës së Llogaridhënies Qeveritare të SHBA-ve, z. Gene Dodaro, Presidenti i Gjykatës Evropiane të Audituesve z. Klaus-Heiner Lehne, Kryetari i KLSH-së, Dr. Bujar Leskaj, Prof. Assoc. Përparim Kabo, Prof. Dr. Skënder Osmani, Prof. Dr. Lindita Milo, Kontrollor i Përgjithshëm i SAI-t të Perusë, z. Nelson Shack Yalta, përfaqësues të SIGMA-s, të Gjykatës Austriake të Auditimit, etj.

Audituesit e KLSH-së në shtypin e përditshëm, volumni XIII

Botimi “Audituesit e KLSH-së në shtypin e përditshëm”, është një libër i cili është kthyer tashmë në një traditë, i vlefshëm për publikun, sepse jep një mesazh të veçantë për atë që është i interesuar të dijë për mënyrën e administrimit të parashë publike. Dhe në këtë këndvështrimin, ky libër në një farë mënyre prezanton dhe

shpjegon një koncept të ri në raportet e institucionit tonë me qytetarët. Ndonëse nuk i drejtohet një publiku të gjerë, për shkak të specifikës e tij, mbetet dokumenti dhe prova e një pune të përkushtuar, e një mesazhi të dhënë qartë dhe në mënyrë profesionale. Volumi i XIII-të i botimit “Audituesit e KLSH-së në shtypin e përditshëm” përmbledh shkrime nga më të larmishmet të punonjësve të institucionit tonë përgjatë gjashtë muajve të vitit 2019.

Raporti vjetor i performancës 2019

“Raporti Vjetor i Performancës të vitit 2019”, një dokument me rëndësi të veçantë, parashikuar në Nenin 164 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë, sipas të cilit “Kontrolli i Lartë i Shtetit i paraqet Kuvendit raportin vjetor të veprimtarisë së tij”, është miratuar nga Kryetari i KLSH-së me Vendimin Nr. 22, datë 31.03.2020 në versionin e tij tradicional si një raport i plotë dhe shterues mbi aktivitetin vjetor të KLSH-së dhe i është përcjellë Kuvendit me shkresën nr.341/3 prot., datë 30.04.2020. Në zbatim të këtij detyrimi kushtetues, për të raportuar mbi aktivitetin institucional dhe auditues, KLSH-ja ka përgatitur një version të përmbledhur të “Raportit Vjetor të Performancës të vitit 2019”, si një botim i veçantë, i sintetizuar në një formë dhe përmbajtje të re.

Auditimi për parandalimin e korrupsionit

Audituesit dhe zyrtarët e Kontrollit të Lartë të Shtetit, që punojnë në kryerjen e detyrave brenda fushës së përgjegjësisë shtetërore, përballen me sfidën e sjelljes së ndryshimit në jetën e qytetarëve. Auditimi i qeverisë dhe i entiteteve të sektorit publik nga SAI-t ushtron ndikim pozitiv në rritjen e besimit të qytetarëve, sepse tregon se sa mirë përdoren dhe administrohen burimet publike.

Ky udhërrëfyes qartëson rolin e institucionit të KLSH-së në përballje me paligjshmërinë, diskuton kuptimet dhe llojet e ndryshme të veprave penale në sektorin publik dhe identifikon masat e qeverisjes së mirë, që mund të shërbejnë për të parandaluar ose minimizuar parregullsitë, shpërdorimet, mashtrimin dhe korrupsionin.

Për mirëqeverisjen e qëndrueshme

Libri “Për Mirëqeverisjen e Qëndrueshme” një botim i Zyrës Shtetërore të Auditimit të Hungarisë i cili është përkthyer nga audituesit e KLSH, është një libër i fokusuar të tregojë se si Institucionet Supreme të Auditimit mund të kontribuojnë në Objektivat e Zhvillimit të Qëndrueshëm të Kombeve të Bashkuara dhe se si mund të krijohet një bazë më e fortë pune dhe rezultatesh, duke

përparësuar në organizatë të vetëmësuarit, trajnimin efektiv të stafit me burimet e veta. Studimi paraqet kornizën, parimet, kërkesat, mjetet, qëllimin dhe rezultatet e qeverisjes së mire. Në këtë botim përshkruhet se si janë realizuar kushtet themelore, parimet, mjetet dhe fushëveprimi i mbështetjes së qeverisjes së mirë, nëpërmjet shembullit të vlerës së shtuar në qeverisjen publike nga gjetjet dhe rekomandimet e auditimeve të Zyrës Shtetërore të Auditimit të Hungarisë, një model ky i ngritur në nivel shkencor.

Analiza vjetore 2019

Në këtë botim të analizës vjetore të KLSH për vitin 2019 kemi pasqyruar një bilanc të aktivitetit një vjeçar të institucionit, nëpërmjet referimeve të drejtuesve dhe audituesve të institucionit si një traditë e mirë, në frymën e përparësive të nënvizuara nga Kongresi XXIII-të i INTOSAI, me angazhimin për progresin e vazhdueshëm të auditimit të qeverisjes dhe zhvillimit të kapaciteteve të institucioneve moderne të auditimit.

Botim për Covid-19

Qëndrimi në shtëpi gjatë vitit 2020 ka qenë i gjatë dhe i mjaftueshëm, jo vetëm për të kryer punën e kërkuar nga institucioni por edhe shkruar dhe lexuar rreth situatës së krijuar nga pandemia Covid-19. Gjatë muajve të mbylljes së institucionit ku të gjithë ne kemi punuar në distancë, auditues të KLSH-së kanë shkruar dhe përkthyer analiza dhe editoriale të ndryshme rreth Covid-19. Disa nga shkrimet më të spikatura janë: “Të rindërtojmë botën pas Covid-19”, “Të jetosh në kohët e ndryshimit...”, “Rëndësia e frontit të dytë të luftës me koronavirusin”, “Si mund të kontribuojnë SAI-t në luftën ndaj dezinformimit” etj. Një pjesë e tyre janë botuar në shtypin e përditshëm dhe kemi punuar për të realizuar një përmbledhje të tyre në një libër.

Faqja zyrtare e KLSH dhe gazeta online “Auditi për qytetarin”

Në kuadër të rritjes së transparencës edhe gjatë këtij viti kemi publikuar vendimet e plota të Kryetarit të KLSH-së për auditimet e realizuara përgjatë vitit 2020.

Në faqen web www.klsh.org.al janë publikuar 65 raporte dhe vendime auditimi. Përfshirë në këtë rast përbëjnë raportet dhe vendimet të cilësuar si sekret shtetëror apo konfidencial.

Gjithashtu, në faqen zyrtare të KLSH-së gjenden të gjitha raportet që janë hartuar dhe përgatitur nga KLSH-ja gjatë vitit 2020 si Raporti i Aktivitetit, Raporti i Buxhetit, Raportet e Monitorimit të Strategjisë së Zhvillimit të Institucionet,

Buletinet Statistikore, etj. Për të qenë sa më afër publikut, KLSH-ja publikon në faqen e saj zyrtare të gjithë librat e kolanës së saj të botimeve dhe njoftimet rreth aktiviteteve të ndryshme.

Gazeta elektronike “Auditi për qytetarin”

Gjatë vitit 2020 KLSH-ja ka bashkëpunuar me Qendrën për Emancipimin Ekonomik të Medias (UNECEM), si rezultat i këtij bashkëpunimi janë publikuar 7 numra të Revistës elektronike “Auditi për qytetarin” në gjuhën shqipe dhe në gjuhën angleze.

Gazeta elektronike “Auditi për Qytetarin” ka sjellë në mënyrë periodike, me një gjuhë të thjeshtë dhe të drejtpërdrejtë, në stilin e gazetarisë publicistike dhe asaj investigative, gjetjet dhe rekomandimet e auditimeve më të rëndësishme të KLSH-së, të tilla si auditimet për problematikën e koncesioneve dhe PPP-ve, sidomos atyre në fushën e naftës dhe shëndetësisë publike, auditimet për transparencën e treguesve kryesorë të Buxhetit të Shtetit, për efektivitetin e tenderave publike etj.

Buletini statistikor

Në kuadër të misionit që ka KLSH në drejtim të rritjes së kanaleve të komunikimit për të ofruar transparencë në marrëdhëniet me publikun, përgatit dhe nxjerr në mënyrë periodike programin mujor të auditimit dhe buletin informativ 3-mujor të auditimit. Gjithashtu monitoron dhe koordinon procesin e punës me departamentet e tjera, për konsolidimin e të dhënave të auditimeve të ushtruara dhe nxjerrjen në kohë të publikimeve zyrtare të KLSH-së, si dhe të evidencave statistikore në shkallë institucioni.

Qëllimi kryesor i publikimit të Buletinit është që të sjellim para publikut dhe medias informacion të saktë dhe të përmbledhur rreth auditimeve të kryera për gjatë vitit, në mënyrë që lexuesit, institucionet relevante dhe politikë-bërësit të orientohen drejt gjetjeve dhe rekomandimeve të KLSH-së.

Për vitin 2020 janë përgatitur katër buletine statistikore. Buletini statistikor, përmbledh rezultatet e të gjitha auditimeve të kryera nga Kontrolli i Lartë i Shtetit në periudhën janar-dhjetor 2020. Në këtë buletin është pasqyruar gjendja e dëmit ekonomik të konstatuar, të ardhurat e munguara dhe shpenzimet e kryera jo në përputhje me parimet e efektivitetit, eficiencës dhe ekonomicitetit (3E), përmirësimet ligjore, masat administrative, masat disiplinore dhe administrative të rekomanduara, si edhe kallëzimet penale të përcjella në Prokurori. Krahas

përmbledhjeve narrative që përdoren në raport materiali shoqërohet me tabela, grafikë/imazhe.

Gjithashtu Sektori i Komunikimit, Botimit dhe Marrëdhënieve me Jashtë në bashkëpunim me Departamentet e Auditimit gjatë vitit 2020 ka përgatitur dhe Raportin e Zbatimit të Rekomandimeve për subjektet e audituara nga KLSH përgjatë vitit 2019 përcjellë në Kuvend dhe Ministrit të Shtetit për Marrëdhëniet me Parlamentin në zbatim të kërkesave të Vendimit të Kuvendit 49/2017, datë 20.04.2017 “Për krijimin e mekanizmit për monitorimin sistematik të ndjekjes së zbatimit të rekomandimeve të institucioneve të pavarura” dhe Vendimit të Kuvendit nr. 134/2018 ”Për miratimin e Manualit të Monitorimit Vjetor dhe Periodik”.

Marrëdhëniet e KLSH me OJF, Organizatat e profesionistëve të fushës, institucionet homologe dhe organizata ndërkombëtare

Marrëveshjet e bashkëpunimit

Gjatë nënte viteve të fundit KLSH ka nënshkruar 63 marrëveshje bashkëpunimi, nga të cilat 36 me Organizata Jofitimprurëse dhe Universitete Publike e Private, 18 me institucione homologe dhe 9 me institucione shtetërore. Bashkëpunime me profesoratin e universiteteve dhe me OJF të ndryshme është vlerësuar maksimalisht nga KLSH-ja.

Nisur nga kontributi që KLSH-ja ka dhënë në fushën e arsimit, transparencës dhe llogaridhënies organizata Qëndresa Qytetare me mbështetjen e USAID Albania organizoi një webinar lidhur me monitorimin e të dhënave financiare dhe performancën e Rezidencës Studentore Universitare Nr. 1 Tiranë në raportin tarifë- shërbim me fokus të drejta studentore.

Një rëndësi e veçantë i është kushtuar nënshkrimit të marrëveshjeve me institucione shtetërore për intensifikimin e luftës kundër korrupsionit.

Gjatë vitit 2020 KLSH ka nënshkruar 3 marrëveshje bashkëpunimi përkatësisht me:

1. Prokurorinë e Përgjithshme

Në datën 24 shtator 2020 Kryetari i Kontrollit të Lartë të Shtetit, z. Arben Shehu dhe Prokurori i Përgjithshëm z. Olsian Çela nënshkruan marrëveshjen e bashkëpunimit mes dy institucioneve, përmes të cilit angazhohen të intensifikojnë

luftën kundër veprave penale të kryera nga punonjësit e administratës publike në Shqipëri. KLSH-ja dhe Prokuroria e Përgjithshme angazhohen të rrisin bashkëpunimin për shkëmbimin e informacioneve me qëllim evidentimin e saktë të shkeljeve, që përbëjnë vepër penale në fushën e administrimit të fondeve publike, administrimit të pronës publike dhe privatizimit të saj.

2. Prokurorinë e Posaçme

Forcimi i luftës kundër fenomenit të korrupsionit në administratën publike si dhe kërkesat e vazhdueshme të organizatave të ndryshme ndërkombëtare sollën nënshkrimin në datën 14.10.2020 të një marrëveshje bashkëpunimi midis Kontrollit të Lartë të Shtetit dhe Prokurorisë së Posaçme drejtuar nga z. Arben Kraja. Institucionet ranë dakord për realizimin e bashkëpunimit të ndërsjellët për shkëmbim të informacioneve me qëllim evidentimin e saktë të shkeljeve që përmbajnë elementë të veprave penale të cilat janë në kompetencën lëndore të Prokurorisë së Posaçme.

3. Ambasadën Zvicerane

Më datën 9 mars 2020 Kontrolli i Lartë i Shtetit ka nënshkruar një marrëveshje me Ambasadën e Konfederatës Zvicerane për financimin nga Sekretariati i Çështjeve Ekonomike të Zvicrës (SECO) të projektit "Forcimi i mbikëqyrjes së kontratave të koncesionit dhe partneriteti publik-privat (PPP) në Shqipëri". Objektivi kryesor i projektit është të promovojë mbikëqyrjen publike, të rrisë cilësinë dhe transparencën dhe të kontribuojë në parandalimin e korrupsionit në ofertat publike, koncesionet dhe partneritetet publik-privat (PPP).

Gjatë viteve të fundit është rritur spektri i kontratave koncencionare dhe partneritetet publik-privat, çka ka çuar edhe në rritjen e ndjeshëm të fondeve të akoluara nga buxheti i shtetit për këto projekte. Për një informim sa më të plotë dhe të paanshëm të opinionit publik dhe Parlamentit mbi zbatimin e kuadrit ligjor për tenderimin e kontratave PPP, monitorimin e implementimit të tyre dhe dobinë e këtyre kontratave për zhvillimin ekonomik të vendit, nevojitet një trupë e mirë trajnuar audituesish, të cilët në bashkëpunim edhe me ekspertë të jashtëm do të japin vlerësimin dhe rekomandimet e tyre për tre kontrata PPP.

Nëpërmjet implementimit të projektit në këtë fushë synohet rritja e kapacitetit të auditimit të jashtëm për auditimin e projekteve të partneritetit publik-privat. Gjatë dy viteve të implementimit të këtij projekti, KLSH do të përqendrohet në trajnimin e audituesve të tij mbi kornizën ligjore të PPP, kërkesat e legjislacionit evropian dhe në hartimin e udhëzimeve specifike për të ndihmuar audituesit në

auditimet e PPP-ve. Marrëdhëniet u intensifikuan edhe gjatë vitit ku Ambasadori i Konfederatës Zvicerane në Republikën e Shqipërisë, SHTZ. Adrian Maitre ka zhvilluar takim pune me Kryetarin e KLSH z. Arben Shehu. Në fokus të këtij takimi ishte vullneti i Qeverisë Zvicerane për të bashkëpunuar dhe mbështetur Kontrollin e Lartë të Shtetit si institucioni i pavarur për kontrollin e financave publike në Shqipëri. Zoti Maître vlerësoi hedhjen e hapave të para të këtij projekti duke nënvizuar se institucionet efektive të një shteti eficient janë parakusht i një ekonomie të qëndrueshme, rritjes së qëndrueshme dhe të përhapjes së prosperitetit.

4. Në vazhden e takimeve me fokus rritjen e frymës së bashkëpunimit me institucione të tjera shtetëror nëpërmjet nënshkrimit të marrëveshjeve të bashkëpunimit, Kryetari i KLSH z. Shehu ka zhvilluar takime të rëndësishme me drejtues të institucioneve ligj zbatuese si me znj. Aida Hajnaj, Drejtore e Byrosë Kombëtare të Hetimit, z. Gent Ibrahim, Kreu i Këshillit të Lartë të Prokurorisë dhe z. Helidon Bendo, Drejtues i Shërbimit Informativ të Shtetit.

5. Me synimin për zgjerimin e bashkëpunimit të KLSH-së edhe me institucione ndërkombëtare për luftën kundër korrupsionit, Kryetari i KLSH-së, z. Shehu ka zhvilluar një takim përfaqësuesin e OPDAT, Z. Constantine V. Souplos, gjatë të cilit ai shprehu vullnetin për të krijuar ura komunikimi mes gjithë institucioneve që janë në frontin kryesor në luftën kundër korrupsionit duke theksuar ekspertizën që ka OPDAT në fushën e trajnimeve të stafëve të institucioneve të angazhuar në këtë fushë.

6. Gjatë vitit 2020 Kryetari i Kontrollit të Lartë të Shtetit z. Arben Shehu zhvilloi një takim me Përfaqësuesin e “UN Women” në Shqipëri z. Michele Ribotta.

“UN Women” nëpërmjet programit “Financim Transformues për Barazi Gjinore në Ballkanin Perëndimor”, po vijon përpjekjet e financimit lidhur me barazinë gjinore në rajon, duke siguruar asistencë teknike të personalizuar dhe udhëzues për institucionet qeveritare dhe mbikëqyrëse duke përmirësuar kapacitetet dhe njohuritë e tyre institucionale.

Në këtë kuadër në ditët në vijim do të nënshkruhet një marrëveshje bashkëpunimi midisi UN Women dhe Kontrollit të Lartë të Shtetit.

Aktivitetet e përbashkëta me Organizatat jo qeveritare

Ashtu siç theksohet edhe në INTOSAI P-12 “*Vlerat dhe Dobitë e Institucioneve Supreme të Auditimit - sjellja e ndryshimeve në jetën e qytetarëve*” auditimi i sektorit publik është një faktor i rëndësishëm që mundëson ndryshime në jetën e qytetarëve. Auditimi i entiteteve publike nga SAI-et ka një ndikim pozitiv në rritjen e besimit të qytetarëve, sepse tregon sesa mirë përdoren dhe administrohen burimet publike. Gjatë vitit 2020 nëpërmjet ndërveprimit dhe bashkëpunimit me organizatat e shoqërisë civile KLSH ka synuar përmbushjen e parimit 4 të INTOSAI P-12 atë të raportimi mbi rezultatet e auditimit, duke i dhënë në këtë mënyrë mundësinë atyre shikojë dhe të vlerësojnë nëpërmjet punës audituese të plotë e të pavarur të KLSH përgjegjshmërinë e qeverisë dhe të entiteteve të sektorit publik.

Në datën 30 tetor 2020 Kontrolli i Lartë i Shtetit në bashkëpunim me shoqatën “Qëndresa Qytetare” organizuan workshop-in me temë “Ndërveprimi dhe shkëmbimi i përvojave mes audituesve të Kontrollit të Lartë të Shtetit dhe analistëve të Qëndresës Qytetare”.

Nga audituesit e KLSH-së në këtë aktivitet u prezantuan auditimet e performancës:

- Efektiviteti i kushteve për zhvillimin strategjik të turizmit;
- Cilësia e godinave të shkollave parauniversitare;
- Cilësia e ajrit;
- Cilësia dhe siguria e barnave në rrjetin e hapur farmaceutik dhe shërbimin spitalor;
- Efektiviteti i kasave fiskale në rritjen e të ardhurave tatimore.

Në fokusin e monitorimeve të kryera nga analistët e shoqatës “Qëndresa Qytetare” ishin masat e ndërruara nga qeveria në fushën e ekonomisë dhe shëndetësisë si pasojë e pandemisë, si dhe raportet për çështjet e arsimit dhe kulturës. Në përfundim të këtij aktiviteti përfaqësuesit e dy institucioneve ranë dakord për mbajtjen e komunikimit të vazhdueshëm mbi tematikat nën auditim e monitorim, duke e kthyer modelin e këtij workshop-i në një praktikë të vazhdueshme me qëllim përfitimin e ndërsjellët.

Gjatë vitit 2020 përfaqësues të KLSH-së kanë marrë pjesë dhe kanë dhënë

kontributin e tyre në aktivitetet e mëposhtme të organizuara nga organizata joqeveritare. Kështu:

- Në datën 8 tetor 2020 Instituti për Demokraci dhe Ndërmjetësim zhvilloi aktivitetin për paraqitjen e dy projekteve për sigurinë kombëtare të cilat lidheshin me:
 - tematikën e mbiklasifikimit në sektorin e sigurisë dhe impaktin që ky fenomen ka në lirinë e informacionit, transparencën dhe integritetin institucional;
 - kontrollin demokratik të forcave të armatosura dhe sfidat e mbikëqyrjes efektive të këtij institucioni;
 - projektet synonin të drejtonin vëmendjen drejt nevojës për transparencë dhe llogaridhënie dhe KLSH si institucion i pavarur kushtetues luan një rol thelbësor për sigurimin e këtyre dy komponentëve.
- Në datën 27 tetor 2020, Instituti për Demokraci dhe Ndërmjetësim zhvilloi aktivitetin “Vlerësimi i Riskut të Integritetit në Policinë e Shtetit”. Qëllimi kryesor i këtij takimi ishte ndarja e përvojës së zhvillimit të planit të integritetit në komisariatit e policisë nr.1 Tiranë. Në Institutin për Studime Politike zhvilloi aktivitetin trajnues *"Zhvillimin i kapaciteteve, bashkëpunimit dhe kulturës së mbikëqyrjes së sektorit të sigurisë në Shqipëri, Kosovë dhe Maqedoninë e Veriut"*. Trajnimet kishin fokus:
 - fuqizimin e mbikëqyrjes së sektorit të inteligjencës në Shqipëri, Kosovë dhe Maqedoninë e Veriut;
 - identifikimin e sfidave dhe mundësitë për reforma;
 - ndarjen e përvojave dhe përvojat më të mira ndërkombëtare dhe praktikat fqinjësore.
- Në kuadër të implementimit të projektit për hartimin e Strategjisë së Menaxhimit të Financave Asistenca teknike e BE që po implementon këtë projekt zhvilloi në datat 15-16 tetor 2020 trajnimin për rritjen e niveleve të komunikimit të stafeve të institucioneve të përfshira në këtë. Trajnimi kishte si qëllim forcimin e aftësive të komunikimit me shkrim për përgatitje e njoftimit për shtyp, materiale për postim ne mediat sociale dhe identifikimin e sfidave për implementimin e suksesshëm të strategjisë.
- Një grup organizatash të shoqërisë civile përkatësisht Komiteti Shqiptar i Helsinkit (KSHH), Civil Rights Defenders (CRD), Instituti për Studime Politike (ISP), Birn Shqipëri, Qendra për Nisma Ligjore Qytetare (QNLO), Shërbimi Ligjor Falas (TLAS) organizuan në datën 17 nëntor 2020 sesionin konsultativ me temë “Respektimi i të Drejtave të Njeriut gjatë kryesimit shqiptar të OSBE-së”.

– Në këtë aktivitet u diskutuan gjetjet dhe rekomandimet e draft raporteve për “Ecurinë e Reformës në Drejtësi” punuar nga ekspertë të KShH-së dhe “Lufta ndaj Korrupsionit dhe Pandëshkueshmërisë”, punuar nga ekspertë të KSHH-së dhe Birn Shqipëri.

Vlerësimi i të drejtave të njeriut ishte fokusuar në pesë shtyllat e mëposhtme:

- Zgjedhjet e lira dhe të ndershme
- Liria e medias
- Ecuria e Reformës në drejtësi
- Barazia Gjinore
- Të drejtat e njeriut në kushtet e Covid-19
- Lufta ndaj korrupsionit dhe pandëshkueshmërisë

Në raportin “Lufta ndaj Korrupsionit dhe Pandëshkueshmërisë” u evidentua roli i KLSH për identifikimin e rasteve të shpërdorimit të fondeve publike veçanërisht në procedurat e tenderimit të cilat kanë efekt negativ në buxhetin e shtetit.

Sesioni përmbyllës për prezantimin e raporteve përfundimtare u zhvillua në datën 14 dhjetor 2020 u prezantuan edhe rekomandimet për institucionet përgjegjëse shtetërore të raporteve “Ecurinë e Reformës në Drejtësi” “Lufta ndaj Korrupsionit dhe Pandëshkueshmërisë”. Bazuar edhe në bashkëpunimin që organizatat patën edhe me KLSH në raportin mbi çështjet e luftës kundër korrupsionit me fokus tek prokurimi publik u theksua që qeveria shqiptare duhet rrisë konkurrueshmërinë në procedura e prokurimit publik për mallra dhe shërbime si dhe duhet të bëjë publik përfituesit e fundit të kontratave të partneritetit publik privat dhe koncesioneve.

Instituti për Demokraci dhe Ndërmjetësim (IDM) ka zhvilluar në datën 7 dhjetor 2020 forumin me temë : “Mbikëqyrja Parlamentare e Institucioneve të Pavarura në Shqipëri”. Qëllimi kryesor i forumit ishte prezantimi i gjetjeve të dokumentit të politikave “Ruajtja e Rojtarëve: Mbikëqyrja Parlamentare e Institucioneve të Pavarura në Shqipëri” si dhe diskutimi i sfidave, vështirësive dhe mundësive për një mbikëqyrje parlamentare efektive. Në këtë aktivitet KLSH u prezantua nga Drejtori i Kabinetit i cili referoi mbi bashkëpunimin e KLSH me Parlamentin.

Në forum u theksua se Kuvendi duhet të fuqizojë komisionet parlamentare pranë të cilave raportojnë institucionet e pavarura respektive. Këto komisione duhet të ngarkohen me përgjegjësinë e mbikëqyrjes, mbulimit të marrëdhënieve dhe

raportimit për secilin institucion të pavarur kushtetues. Komisioneve parlamentare duhet t'u kërkohet ndjekja e zbatimit të rekomandimeve nga institucionet e pavarura, si dhe të sigurojë që qeveritë raportojë për veprimet mbi zbatimin e rekomandimeve të lëna nga institucionet e pavarura. Një komision parlamentar, që ndjek zhvillimet përkatëse në një institucion apo agjenci të caktuar, mund të ndihmojë në forcimin e llogaridhënies demokratike. Në një linjë me propozimet e bëra nga KLSH-ja për Kuvendin u theksua se si alternativë, për institucione të pavarura që paraqesin një specifikë të veçantë mund të ngrihet një nën komision brenda një komisioni ekzistues parlamentar të Kuvendit për të bashkëvepruar me institucione të caktuara të pavarura. Për shembull, sugjerimi për ngritjen e një nën komisioni në kuadër të Komisionit për Ekonominë dhe Financat, të cilit mund t'i caktohet përgjegjësia për monitorimin sistematik të veprimtarisë së KLSH-së.

Bashkëpunimi me SAI-et partnere dhe Institucionet Ndërkombëtare

Zhvillimi dhe thellimi i bashkëpunimit me SAI-t homologe dhe institucionet e tjera brenda dhe jashtë vendit ka qenë prioritet i Kontrollit të Lartë të Shtetit edhe gjatë vitit 2020. Pandemia COVID-19 vuri para sfidave të panjohura më pare institucionet supreme të auditimit ndaj ndarja e eksperiencave për auditime të tilla si:

- auditimin e masave të ndërmarra nga qeveritë për parandalimin e pandemisë;
- auditimi i shpenzimeve për pajisje mjekësore dhe pajisjeve për mbrojtjen e stafit mjekësor;
- auditimet për paketat fiskale dhe ekonomike të hartuara nga qeveritë për lehtësimin e dhe minimizimin e impaktit që pandemia dha në financat e qytetarëve dhe subjekteve tregtare e bënë më të domosdoshëm dhe domethënës ndërveprimin midis SAI-et.

Pjesëmarrja e përfaqësuesve të KLSH-së në aktivitetet jashtë vendit ka mbuluar gjithë spektrin e veprimtarisë që lidhet jo vetëm me metodologjinë e auditimeve specifike, përfitimin e eksperiencave në kryerjen e auditimeve të performancës, auditimeve financiare dhe auditimeve IT, por edhe publikimin e rezultateve të auditimit dhe kanalet e komunikimit me Parlamentin dhe publikun, si dhe risitë në auditimin e çështjeve të luftës kundër korrupsionit e mashtrimit dhe auditimet që lidhen me masat e qeverisë për parandalimin dhe minimizimin e pandemisë COVID-19.

Për shkak të pandemisë, pjesëmarrja me prezencë fizike në takime dhe trajnime ishte e mundur vetëm në dy muajt e parë të vitit 2020 dhe nga SAI-et homologe u gjetën mënyra të tjera alternative të komunikimit duke kaluar në zhvillimin e këtyre aktiviteteve online.

Përfaqësues të KLSH-së gjatë vitit 2020 ka marrë pjesë në 19 aktivitete të zhvilluara jashtë dhe online, në të cilat kanë marrë pjesë 28 drejtues dhe auditues me një numër total prej 76 ditë/njerëz. Nga një krahasim i bërë me aktivitetet e zhvilluara në vitet 2018, 2019 me aktivitetet e zhvilluara në vitin 2020 konstatohen qartazi një ulje e aktiviteteve të zhvilluara në bashkëpunim me SAI-et homologe. Efekti që kanë pasur masat kufizuese ndaj pandemisë dhe përqendrimi i zhvillimit të aktiviteteve online i kanë vënë SAI-et para sfidave për që lidhen me investime në teknologjinë e informacionit dhe koordinimin e aktivitetit auditues dhe vazhdimin e bashkëpunimit me SAI-et homologe pavarësisht punës nga shtëpia.

Më poshtë gjendet lista e aktiviteteve në të cilat kanë marrë pjesë përfaqësuesit e KLSH-së.

- Konferenca e SAI-t të Kosovës me temë “*Kuptimi dhe rëndësia e anëtarësimit në INTOSAI- Ndikimi dhe përfitimet për SAI-et*” (12 shkurt 2020);
- Seminari i 7 të ndërkombëtar për çështjet e integritetit i organizuar nga SAI i Hungarisë (24-28 shkurt 2020);
- Aktiviteti i SIGMA dhe SAI-t të Malit të Zi për marrëdhëniet e SAI-t me Parlamentin me temë “*Bashkëpunimi me Parlamentin për të rritur impaktin e auditimit*” (19-21 shkurt 2020);
- Hackathon i pare për programet në ndihmë të procedurës audituese (3-5 mars 2020);
- Takimi i Projekt- Grupit ITASA për vetëvlerësimin IT (3-4 mars 2020);
- Seminari i Grupit të Punës së EUROSAT-t për Auditimet e Mjedisit për Energjinë e Qëndrueshme (7-8 prill 2020);
- Webinar i OECD me temë “Anti-korrupsioni” (13 maj 2020);
- Webinar i EUROSAT-t për auditimin e çështjeve që lidhen me pandeminë Covid 19 (4 qershor 2020);
- Konferenca e përbashkët e EUROSAT-OLACEFS me temë “*Pandemia Covid 19- një mundësi unike për Institucionet Supreme të Auditimit për të nxjerrë në pah ndikimin e punës së tyre*” (9-11 shtator 2020);
- Takimi vjetor i Grupit të Punës së EUROSAT-t për Auditimet e Mjedisit (28-30 shtator 2020);

- Raportimi jofinanciar dhe raportimi i integruar në sektorin publik (30 shtator 2020);
- Seminari i CEF për buxhetimin (20 tetor 2020);
- Takimi i Grupit të Punës së EUROSAT-t për Auditimet IT (12 nëntor 2020);
- Takimi i Grupit të Punës për Auditimet IT me GAO (18 nëntor 2020);
- Takimi vjetor i Task Forcës së EUROSAT-t për Auditimin e Bashkive (19 nëntor 2020);
- Takimi i audituesve të vendeve anëtare të NATO-s (23 nëntor 2020);
- Takimi i Projekt Grupit të EUROSAT-t për klimën (24 nëntor 2020);
- Takimi i Grupit të Punës së EUROSAT-t për Auditimin e Fondeve të Alokua për Fatkeqësitë dhe Katastrofat (24-25 nëntor 2020);
- Workshopi SIGMA për masat Anti-Covid 19 (14 dhjetor 2020).

Pjesëmarrja e KLSH-së në grupet e punës së Organizatës Evropiane të Institucioneve Supreme të Auditimit –EUROSAT

KLSH-ja ka marrë pjesë gjatë vitit 2020 në aktivitete që janë zhvilluar në kuadër të Grupeve të Punës, në të cilat institucioni bën pjesë si anëtar me të drejta të plota. Aktivitetet e grupeve të punës janë si më poshtë:

Grupi i Punës i EUROSAT-t për Auditimet IT

Në datën 3 mars 2020 u zhvillua takimi vjetor i Grupit të Punës të EUROSAT-t për Auditimet IT, i cili u fokusua në shkëmbimin e përvojave në shkëmbimin për vetëvlerësimin e auditimit IT (IT Audit Self Assessment - ITASA) dhe vetëvlerësimit IT (IT Self Assessment ITSA) të cilat konsiderohen si instrumente shumë të rëndësishme dhe kanë si qëllim vlerësimin periodik të cilësisë së procesit të auditimit të teknologjisë së informacionit që kryejnë institucionet supreme të auditimit, si dhe cilësisë së mbështetjes që IT ofron në veprimtarinë e institucionit.

Në takim gjithashtu u vu theksi tek ideja se një SAI duhet të ketë një mbështetje IT cilësore, në mënyrë që të ketë dhe një auditim IT cilësor, duke i bërë këto dy instrumente mjete të fuqishme në dorën e drejtuesve të lartë për përmirësimin e pikave të dobëta të SAI-ve në këto drejtime. Kontrolli i Lartë i Shtetit ka implementuar në vitet 2016-2017 projekte të ITSA dhe ITASA, zbatimi i rekomandimeve të të cilave ka ndikuar drejtpërdrejt në përmirësimin dhe rritjen e nivelit si të auditimit IT ashtu dhe të mbështetjes IT në KLSH.

Grupi i Punës së EUROSAT-t për Auditimet e Mjedisit

Ky grup pune ka zhvilluar online në datat 7-8 prill 2020 takimin pranveror me temë “Energjia e qëndrueshme”.

Në fokus të diskutimeve ishim koncepti i energjisë së qëndrueshme dhe sfidat për implementimin e kornizës evropiane për energjinë e cila qartazi përcakton objektivat për energjinë e rinovueshme, eficiencën e energjisë dhe emetimet. Gjithashtu përfaqësues të SAI-eve ndanë eksperiencat e tyre rreth rrjeteve të energjisë dhe tregut të saj, si dhe subvencioneve dhe investimeve në këtë fushë, si lehtësues të rëndësishëm në kërkimin për arritjen e synimeve ambicioze të SDG-ve.

Në datat 28-30 shtator 2020 është zhvilluar takimi vjetor i Grupit të Punës së EUROSAT-t për Auditimet e Mjedisit, i cili kishte në fokus cilësinë e ajrit dhe trafikun urban, problemet dhe zgjidhjet e mundshme. Në këtë takim u diskutua dhe u shkëmbyen eksperiencia lidhur me auditimet e kryera për cilësinë e ajrit, faktorët kryesor që ndikojnë në rritjen e ndotjes dhe masat parandaluese të ndërmarra nga qeveritë, problematikat e identifikuara në lidhje me emetimin e gazrave në atmosferë dhe problematikat e ndeshura në auditimin e mbetjeve plastike.

Në këtë takim përfaqësues të KLSH-së paraqitën eksperiencën në auditimin mbi cilësinë e ajrit të kryer në vitin 2017 dhe masat e marra nga institucionet shqiptare në reflektim të rekomandimeve të dhëna.

Task Forca e EUROSAT-t për Auditimin e Bashkive

Në datën 19 nëntor 2020, u zhvillua online takimi i 4-të i Task Forcës së EUROSAT-t (TFMA) për Auditimin e Bashkive, i cili u fokusua tek progresi dhe rezultatet e aktiviteteve të Planit të Aktivitetit të TFMA 2020, planifikimin e detyrave për vitin e ardhshëm dhe adresimin e çështjeve të tjera të rëndësishme në lidhje me auditimin e bashkisë si dhe aktivitetet e tjera të Task Forcës. Gjithashtu, në takim pjesëmarrësit u njohën me rezultatet e auditimit me temë “Analizimi i mbikëqyrjes administratave në bashki”, auditimin e kryer në bashkëpunim nga disa SAI-e me temë “Shoqëritë e zotëruara nga bashkitë” dhe auditimin “Mbledhja dhe sistemimi i informacionit në lidhje me praktikën e zgjedhjes së mostrës së auditimit në nivelin e qeverisjes vendore”.

Takimi i Grupit të Punës së EUROSAT-t për Auditimin e Fondeve të Alokua për Fatkeqësitë dhe Katastrofat

Në 24 nëntor 2020 u zhvillua takimi i VI i Grupit të Punës së EUROSAT-t për Auditimin e Fondeve të Alokua për Fatkeqësitë dhe Katastrofat në të cilën u

prezantua drafti i Planit Strategjik të Grupit të Punës për vitet 2021-2024, i cili synon: vijimin e punës aktive në fushën e parandalimit dhe eliminimit të pasojave të katastrofave; kryerjen e auditime ndërkombëtare të koordinuara në këtë fushë; trajnimin e audituesve, shkëmbimin e përvojës dhe praktikat më të mira për auditimin në fushën e parandalimit dhe reagimit ndaj katastrofave; zbatimin e metodologjisë së përditësuar dhe ISSAI-t përkatëse ndërkombëtare. Pjesëmarrësit patën gjithashtu mundësi të njihen me rezultatet e auditimeve me temë *“Parandalimi dhe eliminimi i pasojave të përmbytjeve”, “Lëvizjet ndërkufitare të mbetjeve në dritën e dispozitave të Konventës së Bazelit”, “Menaxhimi dhe shfrytëzimi i Mbetjeve”*.

Bashkëpunimi KLSH-SIGMA

Programi SIGMA është një nga partnerët më rëndësishëm për KLSH-në, jo vetëm për kontributin e dhënë në monitorimin dhe vlerësimin e aktivitetit të KLSH-së që prej vitit 2000, por edhe për ndihmesën thelbësore që ka dhënë gjatë procesit të miratimit të ligjit të ri organik të institucionit në vitin 2014, mbështetjen dhe bashkëpunimin intensive për hartimin e strategjisë 2018-2022 dhe trajnimet cilësore në fushën e auditimit financiar, të përputhshmërisë dhe atij të performancës duke dhënë kështu një kontribut cilësor për ngritjen e kapaciteteve profesionale të stafit.

Në kuadër të bashkëpunimit të vazhdueshëm midis KLSH-së dhe SIGMA-s, në datën 25 shtator 2020 u zhvillua në Tiranë takimi i Drejtorit të Kabinetit dhe Sekretarit të Përgjithshëm me këshilltarin e SIGMA-s, z. Joop Vrolijk në të cilin theksi u vu tek thellimi i bashkëpunimit. Në takim z. Vrolijk nënvizoi se SIGMA do të vazhdojë të jetë mbështetëse e KLSH-së në procesin e ngritjes së kapaciteteve institucionale dhe profesionale të stafit. Siguroi që SIGMA do të vazhdojë të japë mbështetjen konkrete për Sekretariatit Teknik midis KLSH-së dhe Ministrisë për Financat dhe Ekonominë për hartimin e metodologjisë për detyrimet e prapambetura. Në kuadër të punës që KLSH-ja ka iniciuar për hartimin e Manualit të Buxhetit, z. Vrolijk shprehu gatishmërinë e SIGMA-s për ta asistuar grupin për draftimin e këtij manuali.

Aktiviteti i SIGMA-s në bashkëpunim me SAI-n e Malit të Zi për marrëdhëniet e SAI-t me Parlamentin.

Përfaqësues të KLSH-së dhe administratës së Kuvendit kanë marrë pjesë dhe kanë referuar lidhur me mënyrën si bashkëpunojnë institucionet tona edhe në aktivitete të ndryshme rajonale. Kështu në datat 20-21 shkurt 2020, në Prizren,

Mali i Zi, SIGMA dhe SAI i Malit të Zi organizuan konferencën “Bashkëpunimi me Parlamentin për të rritur impaktin e auditimit”. Kjo konferencë u organizua në kuadër të planit të aktiviteteve 2018-2020 të Rrjetit të Institucioneve Supreme të Auditimit të vendeve kandidatëve e kandidate potenciale të BE-së dhe Gjykatës Evropiane të Audituesve. Përfaqësues të SAI-eve të vendeve të Ballkanit Perëndimor diskutuan rreth zhvillimit të marrëdhënieve midis SAI-eve dhe Parlamenteve me fokusin kryesor tek zhvillimi i seancave dëgjimore të cilat përqendrohen tek gjetjet dhe rekomandimet e auditimeve, si dhe procedurat e follow-up. SAI-et pjesëmarrëse bënë prezente procedurat për përcjelljen tek komisionet e dedikuara ose tek komisionet e tjera parlamentare të raporteve të auditimit, sfidat me të cilat ndeshen gjatë zhvillimit të dëgjësive dhe implementimit të rekomandimeve të tij.

Workshopi i SIGMA zhvilluar të muajit dhjetor 2020 për masat anti-covid.

Në kuadër të aktiviteteve të Rrjetit të Institucioneve Supreme të Auditimit të vendeve kandidatëve e kandidate potenciale të BE-së, përfaqësues të KLSH-së kanë marrë pjesë në workshopin e organizuar online nga SIGMA në datë 14 dhjetor 2020 me temë “Auditimi i shpenzimeve lidhur me Covid-19”. Ky workshop kishte si qëllim shkëmbimin e eksperiencave mbi mënyrën se si sistemet e menaxhimit financiar dhe raportimit të BE dhe Ballkan u përballën dhe përshtatën me kufizimet dhe masat e ndërruara për parandalimin e pandemisë Covid-19, risqet e identifikuara dhe qasjet proaktive për të kontribuar në rritjen e llogaridhënies . Përfaqësuesit e KLSH-së bënë prezent masat e ndërruara nga qeveria të cilat lidheshin me ndryshimin e buxhetit, duke synuar përfshirjen e shpenzimeve shtesë për të mbrojtur rënien ekonomike për shkak të pandemisë. Masat buxhetore synuan gjithashtu sigurimin e fondeve shtesë për sektorin e shëndetësisë, mbështetjen e bizneseve të vogla dhe të vetë-punësuarve. Gjithashtu, në workshop u bënë prezent sfidat me të cilat u përball KLSH-ja gjatë pandemisë të cilat lidheshin me: përshtatjen e kuadrit rregullator të brendshëm për t'ju përshtatur ndryshimeve që diktuan kufizimet për shkak të distancimit social, infrastrukturën teknologjike dhe punën nga shtëpia dhe vlerësimin e risqeve që mund të sillnin vonesa në procesin auditues, duke ndikuar kështu në afatet dhe cilësinë e auditimit.

Objektivat e Sektorit të Komunikimit, Botimit dhe Marrëdhënieve me Jashtë për vitin 2021.

Komunikimi efektiv i rezultateve të auditimit tek palët e interesit është një nga objektivat kryesore të Strategjisë së Zhvillimit të KLSH-së 2018-2022 ndaj për

realizimin e suksesshëm të këtij objekti ky sektor do të punojë për objektivat afatshkurtra të paraqitura më poshtë:

- Promovimi i rolit kushtetues të Kontrollit të Lartë të Shtetit dhe ndërgjegjësimi publik për rezultatet e auditimit nëpërmjet përgatitjes dhe publikimit të informacioneve për auditime me ndjeshmëri të veçantë për Kuvendin dhe opinionin publik.
- Intensifikimi i bashkëpunimit me organizatat joqeveritare për promovimin e rezultateve të auditimit, me qëllim rritjen e nivelit të ndërgjegjësimit për evidentimin e rasteve korruptive dhe mashttrimit me fondet publike.
Rritja e profilit publik të KLSH-së nëpërmjet intensifikimit të bashkëpunimit me median e shkruar dhe atë audiovizive.
- Intensifikimi i komunikimit me SAI-et homologe me synimi shkëmbimin e eksperiencave profesionale.
- Rritja e komunikimit të brendshëm në KLSH dhe shkëmbimit të informacionit midis Drejtorive dhe Departamenteve të auditimit.
- Krijimi i një database për menaxhimin e kërkesave dhe ankesave të qytetarëve drejtuar KLSH-së, hartuar dhe përditësuar nga Sektori i Komunikimit, Botimit dhe Marrëdhënieve me Jashtë në bashkëpunim me departamentet e auditimit.

Menaxhimi i situatës COVID-19 nga KLSH

Kontrolli i Lartë i Shtetit, me imazhin vizionar dhe si një nga institucionet moderne, së paku këto vitet e fundit në fushën e teknologjisë, investimeve në emër të saj dhe trajnimeve të punonjësve, sot është një hap para pothuajse gjithë institucioneve të tjera në vendin tonë, në lidhje me organizmin e punës dhe aktivitetet në lidhje me të. Stafi i KLSH-së i ka shfrytëzuar të gjithë hapësirat për të punuar nga shtëpia. Në një kohë rekord ka arritur të organizojë trajnimet online të gjithë punonjësve. Në këtë ndryshim rrënjësor që bota po provon, as profesioni i auditimit nuk mund të jetë imun ndaj efekteve që kjo situatë po shkakton dhe do të shkaktojë në të ardhmen jo shumë të largët. Me përparimin e shpejtë në shkencë dhe teknologji që bota po synon, është e domosdoshme që audituesi dhe institucioni të mbajë ritmin e duhur dhe të arrijë kryerjen e veprimtarisë sipas misionit dhe qëllimit për të cilën është krijuar dhe funksionon. Në situata të tilla, ku nevoja për transparencë është edhe më e lartë se çdo herë tjetër, audituesi është shkalla e parë që do ndjejë ngarkesën e punës gjatë auditimeve në terren, nisur nga mangësitë që ende ndeshen në institucionet publike lidhur me teknologjinë dhe regjistrimin e veprimtarive të tyre në sisteme dixhitale. Gjatë muajit mars me urdhër të Kryetarit të KLSH nr. 44, datë

31.03.2020 janë ngritur grupet e punës për procesin e përditësimit dhe përmirësimit të manualeve të auditimit financiar, të përputhshmërisë dhe auditimit të performancës, duke reflektuar në to ndryshimet e vazhdueshme që kanë pësuar standardet ndërkombëtare të auditimit, propozimet e bëra nga ekspertët e huaj të projektit të binjakëzimit të implementuar në KLSH në vitet 2016-2018 dhe propozimet e ekspertëve të SIGMA-s dhe sfidat me të cilat ndeshen audituesit.

KLSH mori disa masa si: përparësinë e mbrojtjes së shëndetit fizik dhe mirëqenies së stafit për të kufizuar përhapjen e virusit, ndalimin e plotë të udhëtimit për të gjithë stafin e KLSH-së dhe të gjithë vizitorët në zyrën e KLSH-së, stafi i KLSH-së punoi nga shtëpia (telepuna) dhe KLSH miratoi orë pune fleksibël.

Gjatë kësaj periudhe është ngritur një grup pune me urdhër të Kryetarit të KLSH-së Nr. 48, datë 31.03.2020 për monitorimin në media të denoncimeve të rasteve abuzive me fondet dhe pasurinë publike në periudhën e pandemisë COVID 19, shtimin në programet e auditimit të një pike të veçantë që parashikonte kontrollin e shpenzimeve të kryera nga institucionet, për përballimin e situatës së pandemisë COVID-19, gjetja e zgjidhjeve e-Learning dhe takime virtuale kur është e mundur.

Gjithashtu me qëllim ndjekjen e zbatimit të rekomandimeve të KLSH-së me urdhrin e Kryetarit të KLSH-së, nr. 45, datë 31.03.2020 punoi mbi hartimin e një manuali, i cili shërben si një mjet ndihmës për audituesit për një ndjekje sa më efektive të zbatimit të rekomandimeve me qëllimin final, atë të informimit të Kuvendit dhe opinionit publik për veprimtaritë korrigjuese të institucioneve të qeverisjes qendrore dhe lokale. Stafi i KLSH-së përpara këtyre sfidave përballoi me sukses punën online, Kryetari i KLSH-së nxori urdhrin dhe udhëzimin nr.1 datë 16.04.2020 “Mbi zhvillimin e veprimtarisë audituese gjatë kohëzgjatjes së fatkeqësisë natyrore”, të cilat ishin objekt i punës së veprimtarisë së Kontrollit të Lartë të Shtetit gjatë asaj periudhe.

Moto “KLSH shërbestar i Qytetarit” udhëheq KLSH në të gjitha objektivat institucionale. Eksperienca e përfitur dhe zhvillimet e projektuara kanë konfirmuar se procesi i modernizimit të institucionit të auditimit të jashtëm publik në Shqipëri përbën një të mirë publike si dhe një vlerë për sistemin e institucioneve publike. Gjatë muajit nëntor - dhjetor, qytetarët kane pasur mundësinë të vizitojnë mjediset e Kontrollit të Lartë të Shtetit dhe të njihen me historikun dhe arritjet e institucionit në 96 vitet e ekzistencës së tij. Viti 2020 do të ishte viti i peste radhazi që Kontrolli i Lartë i Shtetit do të organizonte “Muajin

e Hapur” i cili ishte kthyer në një traditë institucionale. Për shkak të Pandemisë këtë vit ky aktivitet nuk mundi të zhvillohej.

Pandemia Covid-19 vendosi para sfidave të panjohura dhe Institucionet Supreme të Auditimit, e cilat e bëri më të nevojshëm shkëmbimin e eksperiencave dhe bashkëpunimin ndërmjet institucioneve për menaxhimin e situatës COVID-19. Në datat 9-11 shtator 2020 EUROSAT-OLACEF organizuan konferencën online me temë “Pandemia COVID-19: Një mundësi unike për Institucionet Supreme të Auditimit, për të nxjerr në pah ndikimin e punës së tyre”, në të cilën KLSH ishte pjesëmarrëse.

Synimi dhe qëllimi i organizimit të kësaj konference ishte shkëmbimi i eksperiencave më të mira ndërmjet SAI-ve, lidhur me punën e institucioneve të auditimit gjatë kohës së pandemisë covid-19, si dhe pasqyrimi i ndryshimeve që janë bërë në procesin e punës së audituesve gjatë pandemisë. SAI-t duhet të japin shembull tek institucionet e tjera shtetërore për përshtatjen e punës dhe arritjen e objektivave edhe në kushtet e pandemisë. Ndër masat e marra dhe rolin e SAI-ve të këtyre vendeve gjatë periudhës së pandemisë, përmendim:

- Qasjen e re strategjike në punën e institucioneve supreme të auditimit (SAI-ve), nëpërmjet aplikimit të metodave të teknologjisë së informacionit;
- Komunikimin virtual dhe punën në distancë;
- Mbledhjet online;
- Shtimin në programet e auditimit të SAI-ve të pikave që drejtpërdrejt kanë të bëjnë me auditimin e shpenzimeve të fondeve publike dhe të procedurave të prokurimit për nevojat e përballimit të pandemisë Covid-19.

IV. MENAXHIMI INSTITUCIONAL DHE ZHVILLIMI STRATEGJIK

IV.1 Performanca bazuar në kornizën e Indikatorëve të Matjes së Performancës

Zbatimi i suksesshëm i ISSAI-ve në nivel individual të auditimit kërkon domosdoshmërisht zhvillimin e një strukturë institucionale në çdo SAI. KLSH-ja ka zhvilluar një kornizë të ndërtimit të kapaciteteve për të mundur dhe mbështetur KLSH-në, në mënyrë që të zhvillojë së bashku me SAI-et homologe, kapacitetet e veta.

Korniza e Matjes së Performancës (KMP) në këtë rast, përdoret si mjet për vetëvlerësimin e përgjithshëm të SAI-eve në përgjithësi, dhe KLSH-së në veçanti, për të identifikuar fushat ku janë të nevojshme përmirësimet dhe mënyrën se si mund të arrihet kjo. Rezultati i një vetëvlerësimi të bazuar në KMP është një nga mënyrat si një SAI mund të kuptojë pozicionin dhe nevojat e tij për zhvillim, paralelisht kjo edhe me mënyra të tjera shtesë për të realizuar këtë qëllim, gjithmonë mbështetur mbi ISSAI-të dhe mbi praktikën e mira të fushës.

Korniza e Matjes së Performancës përbën një ndër dokumentet strategjike, të rëndësishme të Kontrollit të Lartë të Shtetit. Ky dokument është një instrument jetik, i cili nëpërmjet realizimit të procesit të vlerësimit të gjithë aspekteve të aktivitetit të institucionit më të lartë të auditimit publik, mundëson realizimin e një ekzaminimi të detajuar të nivelit të plotësimit të standardeve krahasuar kjo me një sistem të ndërtuar nga vetë INTOSAI. Ky është një mjet i vlefshëm për t'i demonstruar edhe aktorëve të përfshirë, masën deri ku KLSH jep kontributin në forcimin e menaxhimit të financave publike, promovimin e qeverisjes së mirë, nxitjen e transparencës dhe llogaridhënies, luftën kundër korrupsionit dhe gjithashtu angazhimin e KLSH-së për të rritur vlerat dhe përfitimet për publikun e gjerë. Tradita e kombinimit të vetëvlerësimit tonë me vlerësimin e ekspertëve ndërkombëtarë për dimensione të veçanta të kësaj kornize, gjatë vitit 2020 është kufizuar prej situatës së krijuar prej pandemisë Covid-19. Megjithatë është mundur kombinimi i rezultateve të vetëvlerësimit me dimensione të veçanta të vlerësuar më herët nga ekspertët ndërkombëtarë. Në këto kushte vlerësimi i procesit të vetëvlerësimit të Dimensionit të "Mjedisi i Kontrollit Organizativ" (SAI 4) nga homologë të SAI-t të Norvegjisë, Finlandës dhe Maqedonisë së Veriut, nën drejtimin e Gjykatës së Auditimit Holandez adresoi një sërë rekomandimesh në aspekte që lidhen me komunikimin e objektivave sa i takon integritetit, trajnimeve

në lidhje me këtë të fundit, etj, të cilat janë konsideruar gjatë aktivitetit të KLSH-së për vitin 2020.

Korniza e Matjes së Performancës së KLSH-së është një matricë e detajuar e 25 treguesve, të organizuar sipas 6 fushave kryesore, të cilat detajohen më tej në disa dimensione përkatëse secila.

Treguesit kryesisht matin aspekte që janë tërësisht në kontrollin e SAI-t, si p.sh. sistemet organizative dhe kapacitetin profesional. Përfshirë bën Fusha A, e cila mat pavarësinë e SAI-t dhe kornizën ligjore, pasi këto janë faktorë që vendosen dhe diktohen kryesisht nga organe të tjera, në sistemin e qeverisjes.

1.1 Analiza e performancës sipas treguesve

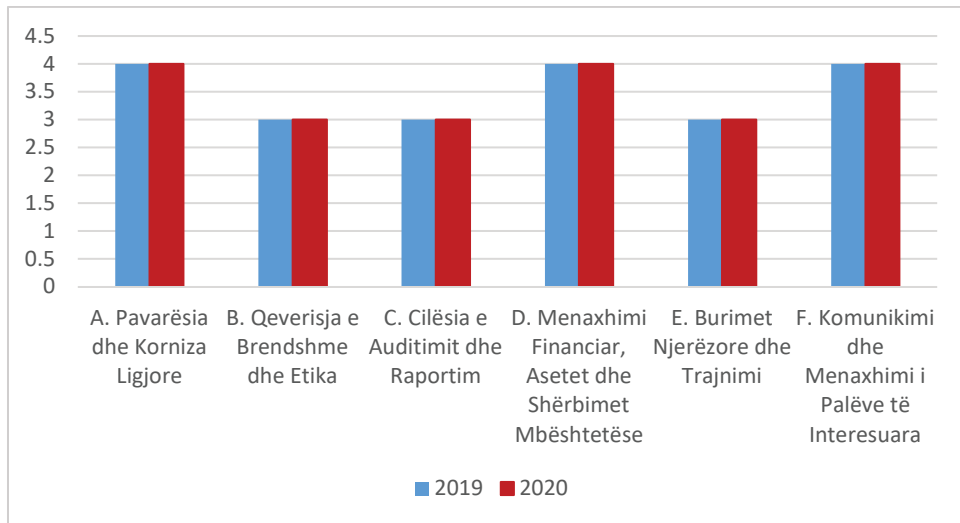
Korniza e matjes së performancës ofron një vlerësim të detajuar për pikat e forta dhe të dobëta të SAI-t, si ato ndikojnë në performancën e tij institucionale, duke ofruar një pamje të nivelit të lartë mbi këtë të fundit. Në këtë kontekst, monitorimi i treguesve të performancës merr rëndësi të veçantë për KLSH, sa i takon ndjekjes së progresit institucional dhe përfitim të atij informacioni të nevojshëm për procesin e vendimmarrjes menaxheriale dhe organizative, në funksion të përmirësimit të vazhdueshëm dhe konsolidimit të rritjes institucionale.

Korniza e Matjes së Performancës së KLSH-së përmban 6 fusha kryesore:

- (1) Pavarësia dhe Korniza ligjore;
- (2) Qeverisja e Brendshme dhe Etika;
- (3) Cilësia e Auditimit dhe Raportimi;
- (4) Menaxhimi Financiar, Asetet dhe Strukturat Mbështetëse;
- (5) Burimet Njerëzore dhe Trajnimi;
- (6) Komunikimi dhe Menaxhimi i Palëve të Interesit.

Fushat grupojnë mes tyre një total prej 25 treguesish (SAI 1-25) dhe secili prej tyre në vetvete detajohet në disa dimensione, të cilat janë subjekt i një vlerësimi analitik, në bazë të të cilit bëhet pikëzimi përkatës, ku për secilin dimension në veçanti dhe fushë në përgjithësi, niveli i pikëzimit varion nga 0 në 4.

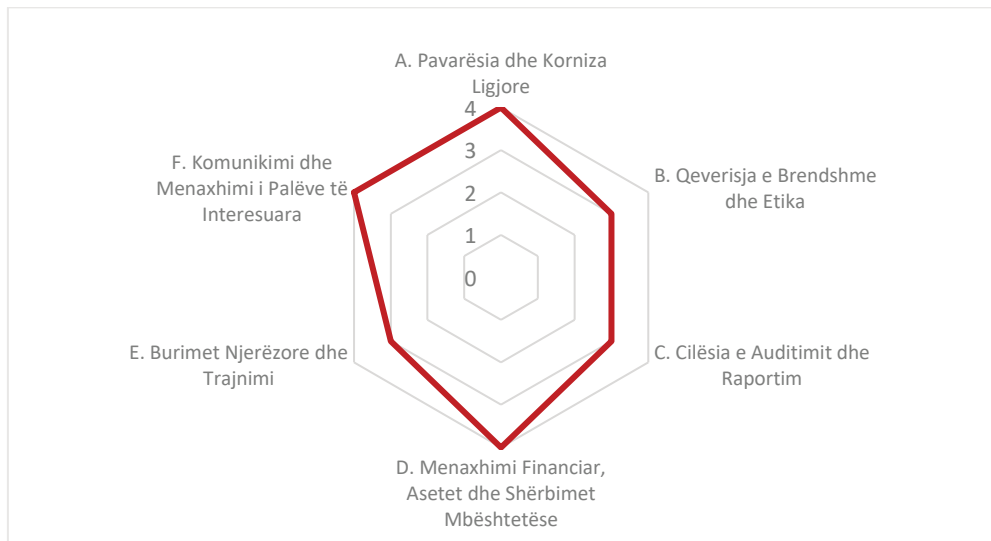
Grafiku nr.8: Vlerësimi i treguesve të performancës sipas fushave për vitin 2019-2020

Burimi: KLSH

Rezultatet e vlerësimit të treguesve të performancës sipas fushave, për vitin 2020 ashtu si edhe për vitet e kaluara janë realizuar sipas metodologjisë së pikëzimit të Kornizës së Matjes së Performancës (KLSH, 2017), të cilat reflektohen në Diagramën e mëposhtme.

Diagrama nr.1: Vlerësimi i treguesve të performancës sipas fushave për vitin 2020

Burimi: KLSH

Sikurse paraqitet në diagramë, treguesit e agreguar sipas fushave identifikojnë faktin se edhe për vitin 2020, KLSH-ja paraqet qëndrueshmëri sa i takon fushave të vlerësimit, pasi për fushën “Pavarësia dhe Korniza Ligjore” dhe “Menaxhimi Financiar, asetet dhe shërbimet mbështetëse” vlerësimi ka vijuar të jetë 4, ndërsa për dy fushat e tjera “Qeverisja e Brendshme dhe Etika” dhe “Cilësia e Auditimit dhe Raportimi” vlerësimi qëndron në 3.

Nëse i referohemi në mënyrë më të detajuar secilit dimension dhe kritereve respektive, konstatojmë se në shumicën e treguesve ka qëndrueshmëri mes dy viteve të njëpasnjëshme; në disa prej tyre vihen re aspekte të përmirësuar kundrejt vitit 2019; por ka edhe disa dimensione të nënvlerësuar siç janë: “Korniza kushtetuese e përshtatshme dhe efektive” (SAI 4) apo “Dorëzimi në kohë i Raporteve të Auditimit” (SAI 11, 14, dhe SAI 17), të cilat vlerësohen në rënie nga 4 në 3.

Ndërsa dimension i parë është i pavarur nga KLSH-ja, dimension i dytë ka reflektuar rrethanat e shkaktuara nga Covid-19, e cila krijoi vonesa jo vetëm në aktivitetet e KLSH-së, por edhe në përgjigjet e institucioneve të audituara ndaj kërkesave të KLSH-së për përmbushjen e programeve të auditimit në kohë dhe cilësi. E megjithatë, pavarësisht rezultateve të disa dimensioneve në rënie, niveli i agreguar i vlerësimit në nivel fushe, nuk ka ndryshuar. Edhe pse KLSH-ja ka vijuar të jetë mbi nivelin mesatar të vlerësimit për të gjitha fushat, përmirësimi i secilit dimension të veçantë brenda fushave përkatëse mbetet në vëmendje për t'u përmirësuar gjatë vitit 2021.

1.2 Përmbledhje e treguesve të performancës për vitin 2020

Vlerësimi i treguesve specifikë të çdo dimension që përbëjnë fushat është bazuar në qasjen e vetëvlerësimit nga grupet e punës së KLSH-së. Një pjesë e këtyre treguesve, kanë qenë vazhdimisht edhe subjekt vlerësimi nga ekspertë homologë të komunitetit të INTOSAI-t. Rezultatet e procesit të pikëzimit sipas kritereve specifike janë paraqitur të agreguara në tabelën e mëposhtme.

Tabela nr.9: Përmbledhje e treguesve të performancës së KLSH-së për vitin 2020

Tregues	Fusha	Dimensionet	Pikëzimet 2020
	A. Pavarësia dhe Korniza Ligjore		4
4SAI-1	Pavarësia e SAI-t	<i>(i). Korniza kushtetuese e përshtatshme dhe efektive</i>	3

		(ii). Pavarësi në autonomi financiare	4
		(iii). Pavarësi në autonomi organizative	4
		(iv). Pavarësia e Kryetarit të SAI-t dhe Zyrtarëve të tij	4
SAI-2	Mandati i SAI-t	(i). Mandat mjaftueshëm	4
		(ii). Aksesit në informacion	4
		(iii). E drejta dhe detyrimi për raportim	4
B. Qeverisja e Brendshme dhe Etika			3
SAI-3	Cikli i Planifikimit Strategjik	(i). Përmbytja e Planit Strategjik.	4
		(ii). Përmbytja e Planit Vjetorë Planit Operacional	4
		(iii). Procesi i Planifikimit Organizativ	3
		(iv).Monitorimi dhe Raportimi i Performancës	3
SAI-4	Mjedisi i Kontrollit Organizativ	(i). Mjedisi i Kontrollit të Brendshëm – Etika, Integriteti dhe Struktura Organizative	4
		(ii). Sistemi i Kontrollit të Brendshëm	4
		(iii). Sistemi i Kontrollit të Cilësisë	3
		(iv). Sistemi i Sigurimit të Cilësisë	4
SAI-5	Auditimet me Burimet e Jashtme	(i). Procesi i Përzgjedhjes së Audituesve me Kontratë	na
		(ii). Kontrolli i Cilësisë së Auditimeve me Burimet të Jashtme	na
		(iii). Sigurimi i Cilësisë së Auditimeve me Burimet të Jashtme	na
SAI-6	Udhëheqja dhe	(i). Udhëheqja	4
	Komunikimi i Brendshëm	(ii). Komunikimi i Brendshëm	4

SAI-7	Planifikimi i Përgjithshëm i Auditimit	(i). Procesi i Përgjithshëm i Planifikimit të Auditimit	4
		(ii).Përmbajtja e Planit të Përgjithshëm të Auditimit	3
C. Cilësia e Auditimit dhe Raportimi			3
SAI-8	Mbulimi i Auditimit	(i). Mbulimi i Auditimit Financiar	2
		(ii). Mbulimi, Përzgjedhja dhe Objektivat e Auditimit të Performancës	3
		(iii). Mbulimi, Përzgjedhja dhe Objektivat e Auditimit të Përputhshmërisë	4
SAI-9	Standardet Financiare të Auditimit dhe Menaxhimi i Cilësisë	(i). Politikat dhe Standardet e Auditimit Financiar	3
		(ii).Menaxhimi i Grupit të Auditimit Financiar dhe Aftësitë	3
		(iii). Kontrolli i Cilësisë në Auditimin Financiar	3
SAI-10	Procesi i Auditimit Financiar	(i). Planifikimi i Auditimit Financiar	3
		(ii). Zbatimit i Auditimit Financiar	3
		(iii). Vlerësimi i Evidencës së Auditimit, Konkluzionet dhe Raportimi i Auditimit Financiar	3
SAI-11	Rezultatet e Auditimit Financiar	(i). Dorëzimi në kohë i Rezultateve të Auditimit Financiar	3
		(ii). Publikimi në kohë i Rezultateve të Auditimit Financiar	3
		(iii). Ndjekja e zbatimit të komenteve dhe Rekomandimeve të Auditimit Financiar nga SAI	3
SAI-12	Standardet e Auditimit të Performancës dhe Menaxhimi i Cilësisë	(i). Politikat dhe Standardet e Auditimit të Performancës	3
		(ii). Menaxhimi i Grupit të Auditimit të Performancës dhe Aftësitë	3
		(iii). Kontrolli i Cilësisë në Auditimin e Performancës	3
SAI-13	Procesi i Auditimit të Performancës	(i). Planifikimi i Auditimit të Performancës	3
		(ii). Zbatimi i Auditimeve të Performancës	2

		<i>(iii). Raportimi në Auditimet e Performancës</i>	3
SAI-14	Rezultatet e Auditimit të Performancës	<i>(i). Dorëzimi në kohë i Raporteve të Auditimit të Performancës</i>	3
		<i>(ii). Publikimi në kohë i Raporteve të Auditimit të Performancës</i>	3
		<i>(iii) Ndjekja e zbatimit të komenteve dhe Rekomandimeve të Auditimit të Performancës nga SAI</i>	2
SAI-15	Standardet e Auditimit të Përputhshmërisë dhe Menaxhimit i Cilësisë	<i>(i). Politikat dhe Standardet e Auditimit të Përputhshmërisë</i>	3
		<i>(ii). Menaxhimi i Grupit të Auditimit të Përputhshmërisë dhe Aftësitë</i>	3
		<i>(iii). Kontrolli i Cilësisë në Auditimin e Përputhshmërisë</i>	3
SAI-16	Procesi i Auditimit të Përputhshmërisë	<i>(i). Planifikimi i Auditimit të Përputhshmërisë</i>	3
		<i>(ii). Zbatimi i Auditimit të Përputhshmërisë</i>	3
		<i>(iii) Vlerësimi i Evidencës së Auditimit, Konkluzionet dhe Raportimi në Auditimet e Përputhshmërisë</i>	3
SAI-17	Rezultatet e Auditimit të Përputhshmërisë	<i>(i). Dorëzimi në kohë i Rezultateve të Auditimit të Përputhshmërisë</i>	3
		<i>(ii). Publikimi në kohë i Rezultateve të Auditimit të Përputhshmërisë</i>	3
		<i>(iii) Ndjekja e zbatimit të komenteve dhe Rekomandimeve të Auditimit të Përputhshmërisë nga SAI</i>	3
SAI-18	Standardet e Kontrollit Gjyqësor dhe Menaxhimi i Cilësisë (për SAI-t Gjyqësore)	<i>(i). Politikat dhe Standardet e Kontrollit Gjyqësor</i>	na
		<i>(ii). Menaxhimi i Grupit të Kontrollit Gjyqësor dhe Aftësitë</i>	
		<i>(iii) Kontrolli i Cilësisë në Kontrollin Gjyqësor</i>	
SAI-19	Procesi i Kontrollit Gjyqësor (për SAI-t me	<i>(i). Planifikimi i Kontrolleve Gjyqësore (ii). Zbatimi i Kontrolleve Gjyqësore</i>	na
		<i>(iii) Procesi vendimmarrës gjatë</i>	

	Funksione Gjqësore)	Kontrolleve Gjqësore	
		(iv) Vendimi Përfundimtar i Kontrolleve Gjqësore	
SAI-20	Rezultatet e Kontrolleve Gjqësore (për SAI-t me Funksione Gjqësore)	(i). Njoftimi i Vendimeve lidhur me Kontrollin Gjqësor	na
		(ii). Publikimi i Vendimeve lidhur me Kontrollin Gjqësor	
		(iii). Ndjekja e Zbatimit të Vendimeve lidhur me Kontrollin Gjqësor	
	D. Menaxhimi Financiar, Asetet dhe Shërbimet Mbështetëse		4
SAI-21	Menaxhimi Financiar, Asetet dhe Shërbimet Mbështetëse	(i). Menaxhimi Financiar	4
		(ii). Planifikimi dhe Përdorimi Efektiv i Aseteve dhe Infrastrukturës	4
		(iii) Shërbimet Administrative Mbështetëse	4
	E. Burimet Njerëzore dhe Trajnimi		3
SAI-22	Menaxhimi i Burimeve Njerëzore	(i).Funksioni i Burimeve Njerëzore	3
		(ii). Strategjia e Burimeve Njerëzore	4
		(iii) Rekrutimi i Burimeve Njerëzore	4
		(iv) Shpërblimi, Promovimi dhe Mirëqenia e Stafit	3
SAI-23	Zhvillimi dhe Trajnimi Profesional	(i).Planet dhe Proceset për Zhvillimin dhe Trajnimin Profesional	3
		(ii). Zhvillimi Profesional dhe Trajnimi për Auditimin Financiar	3
		(iii) Zhvillimi Profesional dhe Trajnimi për Auditimin e Performancës	3
		(iv) Zhvillimi Profesional dhe Trajnimi për Auditimin e Përputhshmërisë	3
	F. Komunikimi dhe Menaxhimi i Palëve të Interesuara		4
SAI-24	Komunikimi me Legjislativin, Ekzekutivin dhe Gjqësorin	(i).Strategjia e Komunikimeve	4
		(ii). Praktika e mirë në lidhje me Komunikimin me Legjislativin	4
		(iii) Praktika e mirë në lidhje me Komunikimin me Ekzekutivin	4

		<i>(iv) Praktika e mirë në lidhje me Komunikimin me Gjyqësorin, Prokurorinë dhe Agjencitë Investigative</i>	4
SAI-25	Komunikimi me Median, Qytetarët dhe Organizatat e Shoqërisë Civile	<i>(i).Praktika e mirë në lidhje me Komunikimin me Media në Shtypin</i>	3
		<i>(ii). Praktika e mirë në lidhje me Komunikimin me Qytetarët dhe Organizatat e Shoqërisë Civile</i>	4

Burimi: KLSH

Fusha A, “Pavarësia dhe korniza ligjore”, mbulon mandatin ligjor të SAI-t dhe pavarësinë e tij. Dihet se pavarësia dhe korniza ligjore e SAI-t nuk janë drejtpërdrejt nën kontrollin e vetë SAI-t. Megjithatë, kjo fushë vlerësohet për tu përfshirë në KMP e KLSH-së, sepse nga një anë pavarësia dhe korniza ligjore e SAI-t kontribuon në mënyrë të konsiderueshme në efektivitetin e tij, dhe nga ana tjetër vetë SAI mund të përpiqet të influencojë mbi ndonjë pengesë që buron nga kufizimi i mandatit dhe pavarësisë së tij. Kuvendi i Shqipërisë ka dhënë mbështetjen maksimale institucionit të KLSH-së, me propozim të Presidentit të Republikës së Shqipërisë (dekreti nr.11498, datë 4 qershor 2020), Kuvendi me Vendimin nr.34/2020, datë 2 korrik 2020 ka miratuar kandidaturën e z. Arben Shehu në detyrën e Kryetarit të KLSH-së. Sikurse është prezantuar në vazhdimësi, për KLSH-në kjo fushë është vlerësuar nga Gjykata Austriake e Auditimit duke konkluduar se aktiviteti i KLSH-së ishte në përputhje me: Deklaratën e Limës, Deklaratën e Meksikës si dhe Standardin Ndërkombëtar të Institucioneve Supreme të Auditimit, ISSAI 11. Niveli i agreguar i fushës - SAI 1 nuk ka ndryshuar. Gjithashtu, edhe pse referuar kuadrin ligjor në fuqi, KLSH-ja ka mandat të mjaftueshëm dhe akses të pakufizuar në informacion, edhe gjatë aktivitetit auditues të vitit 2020 kanë vijuar raste të reagimeve kundërshtuese dhe/apo pengesave në dhënien e plotë të informacionit të kërkuar, duke kufizuar kështu audituesit në marrjen e sigurisë së arsyeshme për të mbështetur më pas opinionet e auditimit. Raste të tilla si Bordi i Mbikëqyrjes Publike apo Enti Rregullator i Energjisë janë *tregues të papërgjegjshmërisë së drejtuesve të lartë të këtyre institucioneve.*

Nevoja për të përmirësuar kuadrin ligjor me qëllim forcimin e pavarësisë reale të KLSH-së është jo vetëm një kërkesë organike e KLSH-së, por gjithashtu ka ardhur edhe si një rekomandim i vazhdueshëm e ekspertëve ndërkombëtarë. Në zbatim të ISSAI 12, KLSH është përpjekur të promovojë, sigurojë dhe të mbajë

një kornizë kushtetuese, statute ose ligjore të përshtatshme dhe efektive, duke u angazhuar nëpërmjet ngritjes së një grupi pune, në zbatim të urdhrit nr.131, datë 23.12.2020 "Mbi ngritjen e grupit të punës për përgatitjen e amendimeve të ligjit", për disa ndryshime në ligjin nr.154/2014 "Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit".

Fusha B “Qeverisja e brendshme dhe etika” mat performancën e përgjithshme të KLSH-së, në fushën e qeverisjes së brendshme dhe etikës. Ajo kërkon që t'i japë një kuptim tërësor përpjekjeve, përpalesive dhe dobësive të institucionit, në nivel organizativ. Treguesit që maten në Fushën B pasqyrojnë themelet e SAI-t për kryerjen e aktiviteteve të tij. Një nga aspektet kësaj fushe është edhe Dimensionit “Mjedisi i Kontrollit Organizativ”, SAI-4, i cili ka qenë objekt i vlerësimit nga një ekip vlerësuesish të institucioneve homologe i drejtuar nga Gjykata e Auditimit Hollandeze (vlerësimi i të cilit edhe për vitin 2020 qëndron i pandryshuar si një vit më parë), i cili i shërben KLSH-së si pikënisje për hartimin e një plani mbi zbatimin e rekomandimeve që lidhen: me masat që reduktojnë dobësitë (risqet) dhe që çojnë në shkeljen e integritetit, si dhe masat në lidhje me sistemet e kontrollit të integritetit. Trajnimet e stafit mbi çështje të integritetit është në fokus të vazhdueshëm të njësive së trajnimeve të KLSH-së

KLSH, për vitin 2020 paraqet qëndrueshmëri edhe në dimensionin e përmbajtjes së planit strategjik, duke zbatuar gjatë këtij viti “Metodologjinë e planifikimit strategjik dhe vjetor të aktivitetit auditues bazuar në risk”. Planit strategjik është i rëndësishëm për të siguruar orientimin organizativ, dhe publikimi i tij komunikon synimet e KLSH-së për palët e interesit të brendshëm dhe të jashtëm. Planifikimi strategjik edhe gjatë vitit 2020 ka marrë në konsideratë pritshmëritë e palëve të interesit dhe rreziqet e shfaqura si dhe mjedisin institucional në të cilin vepron SAI, me qëllim forcimin e këtij mjedisi aty ku është e përshtatshme. Gjithashtu, objektivat strategjike të institucionit kanë avancuar dhe ecur paralel me objektivat e Planeve Strategjike 2017-2023 të EUROSAT-t dhe 2017-2022 të INTOSAT-t. Objektivat e përcaktuara në planin strategjik janë përcaktuar edhe në planin vjetor/operativ për KLSH-në, me detyra të qarta për tu realizuar në çdo vit të implementimit të tij, që janë të lidhura dhe derivojnë nga 21 objektivat dhe tre qëllimet kryesore të Strategjisë. Gjatë hartimit të planit vjetor janë mbajtur parasysh risqe të reja që burojnë nga fusha, që lidhen me fatkeqësinë natyrore siç është tërmeti i nëntorit 2019 dhe pandemia Covid-19.

Fusha C, “Cilësia e auditimit dhe raportimi”, **synon** vlerësimin e cilësisë, si dhe rezultatet e punës audituese për të tre llojet e auditimit që KLSH realizon nëpërmjet aktivitetit auditues, përkatësisht: auditimin financiar, të performancës dhe të përputhshmërisë. Performanca e KLSH-së, për këtë fushë, për secilin lloj auditimi matet me anë të tre treguesve të organizuar sipas parimeve, proceseve dhe rezultateve. Për këtë fushë ka ende punë për të bërë (kjo edhe pasi KLSH-ja në mënyrë të vazhdueshme adapton dhe përshtat standardet ndërkombëtare të cilat edhe këto janë subjekt rishikimesh), por vlerësohen në veçanti si të përmirësuar, dimensionet: “Politikat dhe standardet e auditimit të përputhshmërisë”, “Politikat dhe standardet e auditimit financiar” dhe “Politikat dhe standardet e auditimit të performancës”, pasi gjatë vitit 2020, KLSH-ja ka rishikuar të tre manualët përkatës për këto lloje auditimesh, nën dritën e reflektimit të parimeve të auditimit publik dhe proceseve në zbatim të këtyre parimeve. Pilotimi i këtyre manualeve është në proces, dhe rezultatet e tij do të jenë pjesë e vlerësimit të performancës së KLSH-së për vitin 2021. Gjithashtu në funksion të procesit të ndjekjes dhe zbatimit të rekomandimeve të KLSH-së (dimensioni i 3-të i SAI 11 dhe SAI 14) është hartuar dhe miratuar manuali i zbatimit të rekomandimeve. Ndërsa për forcimin e menaxhimit dhe kontrollit të cilësisë së punës audituese është rishikuar dhe përmirësuar Rregullorja e Procedurave të Auditimit. Mbeten për tu përmirësuar dimensionet si: “Mbulimi i Auditimit Financiar”, Zbatimi i Auditimeve të Performancës” dhe “Ndjekja e zbatimit të komenteve dhe Rekomandimeve të Auditimit të Performancës nga SAI”.

Fusha D, “Menaxhimi financiar, asetet dhe strukturat mbështetëse”

Edhe këtë vit tregoi se KLSH-ja, në përputhje me kërkesat e ISSAI 12, Parimi 9, vijon të ketë një menaxhim organizativ të përshtatshëm dhe struktura mbështetëse që sigurojnë një qeverisje të mirë, dhe që mbështetin kontrollin e brendshëm dhe praktikën e menaxhimit, e aplikueshme kjo edhe për menxhimin e aseteve dhe të shërbimeve mbështetëse të institucionit.

Fusha E, “Burimet njerëzore dhe trajnimi”, tregon performancën e KLSH-së në menaxhimin dhe zhvillimin e burimeve njerëzore, duke siguruar që audituesit të kenë kualifikim të mjaftueshëm, zhvillim profesional dhe përditësim të njohurive mbi standardet dhe metodat e auditimit, si dhe ka qasje strategjike të zhvillimit profesional. Edhe gjatë vitit 2020, kjo fushë ka ruajtur nivelin 3, njësoj si një vit më parë. Thuhet se çdo dimension brenda fushës paraqet qëndrueshmëri, përveç dimensionit 4 “Shpërblimi, Promovimi dhe Mirëqenia e Stafit”, e cila ka pësuar rënie nga 4 që ishte në vitin 2019, në 3 përgjatë vitit 2020. Ky dimension i referohet ndër të tjera vendimmarrjes së KLSH-së mbi promovimin dhe

shpërblimin, në bazë të performancës individuale, me qëllim motivimin e stafit. Ky tregues qëndron në nivel mesatar pasi për këtë fushë, KLSH-ja ka pas në fokus kujdesin ndaj stafit, sigurimin në kohë të ekzaminimeve, marrjen e masave për punën me rotacion të krijuara prej pandemisë Covid-19. Këtë vit KLSH-ja synon kryesisht rritjen e kapaciteteve audituese të lidhura me auditimet financiare dhe ato të përputhshmërisë, nëpërmjet zhvillimit të trajnimeve të nevojshme, si dhe orientimin gjithmonë e më shumë drejt përdorimit të teknologjisë së informacionit në mbështetje të aktivitetit auditues.

Fusha F, “Komunikimi dhe menaxhimi i palëve të interesit” vlerësuar në përputhje me kërkesat e ISSAI 12, dhe identifikon një nga objektivat kryesore të KLSH-së, komunikimin efektiv me palët e interesit. KLSH ka përdorur të gjitha instrumentet e rekomanduara nga praktikantët më të mira me qëllim promovimin dhe përdorimin e mjeteve të reja të komunikimit, për të siguruar një informacion të shpejtë, të besueshëm dhe gjerësisht të aksesueshëm. Në vlerësimin e përgjithshëm të kësaj fushe, KLSH ka arritur të mbajë të njëjtin trend performance krahasuar me vitin 2019 dhe pavarësisht situatës krijuar nga pandemia, për zhvillimin e aktiviteteve janë përdorur platformat online.

Aspektet që kanë ndikuar në këtë nivel të vlerësimit lidhen me prezencën e audituesve në mediat vizive si dhe bashkëpunimin konkret me Kuvendin e Shqipërisë. KLSH, me synim rritjen e llogaridhënies dhe transparencës ka informuar Kuvendin përmes raporteve të veçanta të cilat paraqesin rëndësi të veçantë për publikun. Përmes udhëheqjes nëpërmjet shembullit, gjatë vitit 2020 janë përcjellë në Kuvendin e Shqipërisë 66 vendime dhe raporte për auditimet e kryera gjatë vitit 2020. Gjithashtu në përmbushje të detyrimeve që rrjedhin nga Vendimi i Kryetarit të Kuvendit, nr.134/2018 “Për Manualin e monitorimit vjetor dhe periodik të këtyre institucioneve” KLSH edhe gjatë vitit 2020 ka informuar Kuvendin mbi statusin e implementimit të rekomandimeve të lëna institucioneve të audituara. Në kuadër të rritjes së ndërgjegjësimit të praktikave më të mira në lidhje me komunikimin me Legjislativin, KLSH ka qenë institucioni i cili është përfshirë në diskutimet për planin strategjik të Kuvendit dhe pjesëmarrjen në konferencën “Bashkëpunimi me Parlamentin për të rritur impaktin e auditimit” organizuar nga SIGMA në bashkëpunim me SAIN e Malit të Zi”.

Në kuadër të rritjes së transparencës, KLSH ka publikuar në web, vendimet e plota të Kryetarit të KLSH-së për 63 vendime auditimi.

Gjatë vitit 2020, KLSH ka synuar të rrisë influencën dhe impaktin e auditimeve të saj duke zgjeruar bazën e përdoruesve të produkteve të tij, gjetjeve, konkluzioneve dhe rekomandimeve të auditimeve, për t'i shërbyer qoftë përdoruesve direkt ashtu

dhe indirekt, duke përdorur kanalet më efektive të komunikimit. Shtypi i shkruar ka pasqyruar raportet e KLSH-së në një numër prej 349 artikuj, njoftime, editoriale dhe komente analitike. Komunikimi dhe bashkëpunimi me median vijon me të njëjtën frymë dhe intensitet duke rritur në këtë mënyrë transparencën e veprimtarisë së KLSH-së. Gjithashtu 70 auditues kanë qenë prezentë pothuajse të gjitha gazetatat me 91 shkrime.

Aspektet që vazhdojnë të përbëjnë sfidë edhe për vitin që ka filluar do të jetë vlerësimi i impaktit që ka KLSH tek palët e interesit, ku rëndësi të veçante merr forcimi i bashkëpunimit me Ekzekutivin dhe Legjislativin për të rritur shkallën e zbatimit të rekomandimeve të KLSH-së nëpërmjet përdorimit të instrumenteve të ndërtuara në bashkëpunim me këto institucione.

IV.2 Implementimi i strategjisë së zhvillimit institucional 2018-2022

Viti 2020, shënon vitin e tretë në procesin e zbatimit dhe monitorimit të Strategjisë së Zhvillimit të Kontrollit të Lartë të Shtetit (SZHI), për periudhën 5 vjeçare 2018-2022, miratuar me Vendimin e Kryetarit të KLSH-së nr.229, datë 31.12.2017, e cila kornizon drejtimet kryesore të zhvillimeve institucionale, mbështetur në Planin e Veprimit dhe Monitorimit (PVMS), miratuar nga Kryetari i KLSH-së, me nr.1353/4, datë 24.04.2018.

Objektivat strategjikë të institucionit janë në sinkron me objektivat e planeve strategjike 2017-2023 të EUROSAI-t dhe 2017-2022 të INTOSAI-t. Monitorimi i zbatimit të kësaj Strategjie ka sjellë konsolidimin e reformës institucionale në KLSH.

Bazuar në nivelin e treguesve të Kornizës së Matjes së Performancës së një Institucioni Suprem Auditimi, (dokument i miratuar si standard ISSAI në Kongresin e XXII të INTOSAI-t), rezulton se, objektivat e përcaktuara në Strategjinë e Zhvillimit 2018-2022, për tre vjeçarin 2018-2020 janë realizuar në nivelin relativ prej 80 %.

Monitorimi i implementimit të Strategjisë së Zhvillimit është konsideruar si instrument efektiv me anë të të cilit, KLSH ndjek në mënyrë sistematike progresin, duke marrë siguri se po progresohet në drejtim të objektivave të vendosura dhe njëkohësisht të ketë informacion të rëndësishëm për vendimmarrje efektive dhe në kohë. Nëpërmjet monitorimit është realizuar vlerësimi dhe matja e nivelit aktual të Indikatorëve të Performancës kundrejt parashikimeve, çka i ka shërbyer KLSH për:

- Të siguruar informacion të përditësuar për progresin e Strategjisë në përgjithësi (indikatorë të situatës);

- Të identifikuar në kohë, vështirësitë apo risqet e mundshme që cenojnë arritjen e objektivave (indikatorë paralajmërues);
- Vendimmarrje më të mirë dhe përgjigje në kohë ndaj sfidave (indikatorë të politikave);
- Të krijuar dhe forcuar bashkëpunimin efektiv ndërmjet gjithë strukturave të KLSH-së;
- Të mbajtur efektiv dhe real implementimin e parimit të transparencës, përmes komunikimit të rezultateve të KLSH për publikun, Parlamentin dhe komunitetin e palëve të interesit.

Plani i Veprimit ka parashikuar një sistem masash që janë ndërmarrë gjatë vitit 2020, si dhe ato që do të zbatohen për çdo vit, përgjatë implementimit të strategjisë, të sintetizuar në 3 “Qëllime strategjike”, fushë shtrirja e të cilëve paraqitet më poshtë:

Figura nr.1: 3 Qëllimet strategjike

Në Strategjinë e Zhvillimit Institucional 2018-2022, **Objektivi i parë strategjik** lidhet me rritjen e impaktit të punës audituese me fokus 6-E.

Ky qëllim ka adresuar çështje të një niveli të lartë sikurse është objektivi për “Forcimin e Pavarësisë dhe mandatit të KLSH-së”, po ashtu dhe në planin teknik e metodik të qasjes audituese.

Forcimi i pavarësisë institucionale të KLSH-së është prioritet dhe aktualisht, KLSH-ja ka një ligj organik bashkëkohor dhe tërësisht në përputhje me standardet e INTOSAI-t, të miratuar nga Kuvendi i Shqipërisë në fund të vitit 2014, me ndihmën e ekspertizës së Bashkimit Evropian. KLSH vazhdon përpjekjet për zhvillim institucional duke vendosur si qëllim të parë strategjik forcimin e pavarësisë në akord me parimet themelore të auditimit të sanksionuara në Deklaratën e Limës dhe Deklaratën e Meksiko-s, nëpërmjet përmirësimit të bazës rregullatore të tij, fakt i pranuar edhe nga autoritetet e ndryshme evropiane.

Referuar raportit të progresit të KE-së për Shqipërinë, datë 26.05.2019, kapitulli 32 “Kontrolli Financiar”, (faqe 99) në lidhje me këtë aspekt theksohet se: *“Kudri kushtetues dhe ligjor i Shqipërisë parashikon pavarësinë e Institucionit Shtetëror të Auditimit (SAI), në linjë me standardet e Organizatës Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (INTOSAI).¹*

Këto objektiva janë parë nën këndvështrimin e rritjes së impaktit të auditimit nëpërmjet ofrimit të produkteve cilësore të auditimit, duke synuar që KLSH-ja të bëhet nxitës i ndryshimeve pozitive dhe përmirësimeve në drejtim të promovimit të qeverisjes së mirë në vend. Zhvillimi metodologjik ka vijuar të mbështesë dhe të nxisë ndryshimin duke u kthyer në pararojë të zhvillimeve në KLSH. Në funksion të forcimit të pavarësisë institucionale, KLSH ka vazhduar punën me intensitet për përmirësimin e kuadrit rregullator dhe procedurave të auditimit, si kusht për gjenerimin e raporteve cilësore të auditimit.

KLSH-ja ka miratuar përditësimet e kuadrit të brendshëm rregullator administrativ e organizativ, si dhe të manualeve të auditimit dhe udhëzuesit specifikë në funksion të zbatimit në praktikë të Standardeve ISSAI. KLSH-ja ka vënë në dispozicion të audituesve një numër të konsiderueshëm manualesh

¹www.klsh.org.al, Njoftime: Vlerësimet dhe rekomandimet e Komisionit Evropian në Progres Raportin 2019

metodike dhe udhëzues, sipas tipologjive të auditimit publik, që shërbejnë përditshmërinë dhe praktikën e punës audituese.

Përgjatë vitit 2020, KLSH-ja miratoi Manualin e Auditimit Financiar, Manualin e Auditimit të Përputhshmërisë, Manualin e Auditimit të Performancës, në frymën e standardeve të INTOSAI “Korniza e standardeve profesionale INTOSAI”, Manualin e Ndjekjes së Zbatimit të Rekomandimeve, si dhe Rregulloren e Procedurave të Auditimit, etj.

Edhe pse në kushte jo të përshtatshme, për shkak të pandemisë globale Covid-19, KLSH-ja vijoi edhe në vitin 2020, me realizimin e auditimeve të performancës, auditimeve financiare dhe auditimeve IT. Në raport me vitet e mëparshme, këto auditime shënuan një rënie të numrit të tyre, por në raport me numrin total të auditimeve të kryera, gjatë vitit 2020, përgjithësisht u ruajt pesha specifike që këto auditime zënë ndaj totalit të auditimeve.

Në Strategjinë e Zhvillimit Institucional 2018-2022, **Objektivi i dytë strategjik**, lidhet me "Optimizimin e kapaciteteve profesionale, aftësive audituese, procedurave të punës, logjistikës dhe funksioneve të tjera mbështetëse".

Nën këtë objektiv, KLSH-ja ka konsideruar komponentin e zhvillimit të vazhdueshëm profesional dhe trajnimit si prioritetin kryesor në ngritjen dhe forcimin e kapaciteteve të burimeve njerëzore. Procesi i trajnimit të vazhdueshëm funksionon në mënyrë efektive, duke u përmirësuar në vijimësi dhe duke u konsoliduar, në frymën e Kongresit të XXII të INTOSAI-t, Dhjetor 2016, në Abu Dhabi, ku 192 SAI-t anëtare ranë dakord “.. për të përcaktuar profesionalizimin si një proces të vazhdueshëm, me të cilin audituesit dhe organizatat e tyre SAI-t sigurojnë nivele të larta të ekspertizës, kompetencës, sjelljes etike dhe të cilësisë, mbështetur në standardet profesionale (ISSAI).”

Nëpërmjet trajnimeve dhe zhvillimit të vazhdueshëm profesional, KLSH-ja:

- Siguron që audituesit të mbajnë dhe rrisin njohuritë dhe aftësitë, që ju nevojiten për të ofruar një shërbim profesional;
- Përmirësimi i cilësisë së punës audituese, i ndihmon audituesit të japin një kontribut domethënës në punën në ekip, i bën audituesit më efektivë në vendin e punës dhe i ndihmon, që të avancojnë në karrierën e tyre, si dhe u krijon audituesve mundësi, njohuri të reja dhe fusha të reja të aftësive;
- E bën produktin e KLSH-së, të kuptueshëm për grupet e interesit, duke ndikuar ndjeshëm në rritjen e transparencës, mirëqeverisjen dhe përdorimin e

parasë publike. Çon në rritjen e besimit tek profesionistët individualë, për rrjedhojë edhe të publikut tek KLSH-ja;

- I jep një kuptim më të thellë, konceptit të të qenit profesionist.

Është thelbësore të ceket që në krye të herës, se KLSH ka shtruar rrugën dhe konsoliduar praktikën e një procesi solid të kryerjes së trajnimeve vjetore e të integruara, të organizuara dhe monitoruara nga Departamenti i Metodologjisë, Standardeve dhe Sigurimit të Cilësisë në KLSH, që është dhe autoriteti i ngarkuar për të menaxhuar procesin, vendosur termat e referencës, dhe përcjell në mënyrë kritike hallkat e këtij procesi. Në këtë proces, KLSH-ja është orientuar në Udhëzuesin e Komitetit të Ndërtimit të Kapaciteteve të INTOSAI-t: “Prezantimi i Kualifikimeve Profesionale në nivel lokal të SAI ofron njohuri të mëtijshme se si të profesionalizohet stafi i auditimit, nëpërmjet kualifikimeve të realizuara nga SAI-t”.

Gjatë vitit 2020 janë realizuar 4,053 ditë trajnimi në total, nga 142 auditues, ose 28.5 ditë trajnimi për auditues. Objektivi, 25 ditë trajnimi, për çdo auditues edhe gjatë vitit 2020 rezultoi i realizuar.

Arritja e këtij objektivi u mundësua nëpërmjet realizimit të 21 aktivitete brenda vendit dhe të organizuara nga KLSH dhe 19 aktivitete të zhvilluara jashtë vendit, ose të organizuara nga institucione/organizata jashtë vendit.

Gjithashtu në total janë 20 auditues të KLSH-së që kanë fituar internshipet tek ECA, si dhe nga bashkëpunimi i suksesshëm me Zyrën e Auditimit të Qeverisë së SHBA (GAO) ka vazhduar pjesëmarrja e audituesve tanë në një fellowship 4 mujor pranë kësaj zyre dhe e kanë përfunduar këtë program 6 auditues.

Nën **Objektivin e tretë strategjik**, KLSH-ja ka integruar elementë modernë të komunikimit dhe ka përfunduar monitorimin e Strategjinë e Komunikimit 2017-2019, duke vendosur baza reale të komunikimit dhe transparencës.

Objekti i tretë strategjik është orientuar dhe mbështetur në frymën e Parimit 8, të Standardit Ndërkombëtar të Auditimit ISSAI P-20, që nxit dhe inkurajon transparencën dhe përgjegjshmërinë, ku nënvizohet se “SAI-et komunikojnë në kohë dhe gjerësisht mbi aktivitetet e tyre dhe rezultatet e auditimit përmes mediave, faqeve të internetit dhe me mjete të tjera”. Këtu mund të ndalemi në disa dimensione të prekshme. KLSH-ja është orientuar drejt hapjes së dritareve të reja të komunikimit.

Në faqen zyrtare të KLSH-së gjenden 4 nyje të reja komunikuese me publikun dhe stafin e KLSH-së. Gjithashtu, në faqen zyrtare të KLSH-së gjenden të gjitha raportet që janë hartuar dhe përgatitur nga KLSH-ja gjatë vitit 2020 si Raporti i

Aktivitetit, Raporti i Buxhetit, Raporti i Monitorimit dhe Buletinet Statistikorë, Manuale, udhëzues, botime të ndryshme të fushës, etj.

Për rritjen e komunikimit, në vitin 2020 janë realizuar disa takime dhe nënshkruar disa marrëveshje bashkëpunimi me institucionet e zbatimit të ligjit, si:

- Prokurorinë e Përgjithshme

Në datën 24 shtator 2020, Kryetari i Kontrollit të Lartë i Shtetit dhe Prokurori i Përgjithshëm nënshkruan marrëveshjen e bashkëpunimit mes dy institucioneve, përmes të cilit angazhohen të intensifikojnë luftën kundër veprave penale të kryera nga punonjësit e administratës publike në Shqipëri. KLSH dhe Prokuroria e Përgjithshme angazhohen të rrisin bashkëpunimin për shkëmbimin e informacioneve me qëllim evidentimin e saktë të shkeljeve, që përbëjnë veprë penale në fushën e administrimit të fondeve publike, administrimit të pronës publike dhe privatizimit të saj.

- Prokurorinë e Posaçme

Forcimi i luftës kundër fenomenit të korrupsionit në administratën publike si dhe kërkesat e vazhdueshme të organizatave të ndryshme ndërkombëtare sollën një marrëveshje bashkëpunimi midis Kontrollit të Lartë të Shtetit dhe Prokurorisë së Posaçme, e cila u nënshkrua më datë 19.10.2020.

Institucionet ranë dakord për realizimin e bashkëpunimit të ndërsjellë për shkëmbim të informacioneve me qëllim evidentimin e saktë të shkeljeve që përmbajnë elementë të veprave penale të cilat janë në kompetencën lëndore të Prokurorisë së Posaçme.

- Ambasadën Zvicerane

Më datën 9 mars 2020, Kontrolli i Lartë i Shtetit ka nënshkruar një marrëveshje me Ambasadën e Konfederatës Zvicerane, për financimin nga Sekretariati i Çështjeve Ekonomike të Zvicrës (SECO) të projektit "Forcimi i mbikëqyrjes së kontratave të koncesionit dhe partneriteti publik-privat (PPP) në Shqipëri". Objektivi kryesor i projektit është të promovojë mbikëqyrjen publike, të rrisë cilësinë dhe transparencën dhe të kontribuojë në parandalimin e korrupsionit në ofertat publike, koncesionet dhe partneritetet publik-privat (PPP).

Gjatë 9 viteve të fundit, KLSH ka nënshkruar 63 marrëveshje bashkëpunimi, nga të cilat 36 me OJF dhe universitete publike e private, 18 me institucione homologe dhe 9 me institucione shtetërore. Bashkëpunime me profesoratin e universiteteve dhe me OJF të ndryshme është vlerësuar maksimalisht nga KLSH.

Në kuadër të bashkëpunimit me institucione dhe organizata të tjera gjatë vitit 2020, u realizua: Hartimi i Manualit të Auditimit të mashtrimit dhe Korrupsionit në bashkëpunim me Projektin IPA; në mars 2020 KLSH ka nënshkruar një marrëveshje me Ambasadën e Konfederatës Zvicerane për financimin nga Sekretariati i Çështjeve Ekonomike të Zvicrës (SECO) të projektit "Forcimi i mbikëqyrjes së kontratave të koncesionit dhe partneriteti publik-privat (PPP) në Shqipëri". Objektivi kryesor i projektit është të promovojë mbikëqyrjen publike, të rrisë cilësinë dhe transparencën dhe të kontribuojë në parandalimin e korrupsionit në ofertat publike, koncesionet dhe partneritetet publik-privat (PPP).

Rezultatet e këtij monitorimi mbi 3 "Qëllimet strategjike", tregojnë se për vitin 2020, si viti i tretë i implementimit të Strategjisë së Zhvillimit 2018-2022, përgjithësisht janë realizuar ose në proces zbatimi.

Strategjia e Zhvillimit dhe Plan i Veprimit të Monitorimit të Strategjisë, për 3 qëllimet strategjike, derivojnë në:

Figura nr.2: Derivimet e qëllimeve strategjike

Tabela nr.10: Realizimi në nivel aktiviteteve apo nën objektivash

Nr.	STATUSI I AKTIVITETEVE (NËN OBJEKTIVAVE)	NUMRI I AKTIVITETEVE			REALIZIMI I (NËN OBJEKTIVAVE)	
	Aktivite gjithsej Objektivi strategjik	Qëllimi strategjik Nr.1	Qëllimi strategjik Nr.2	Qëllimi strategjik Nr.3	Numër	Në %

Menaxhimi institucional dhe zhvillimi strategjik -----

I	Numër aktiviteteve për çdo objektiv, nga këto:	34	27	9	70	100
I.1	Aktivite të realizuara plotësisht në vitin 2020	26	22	8	56	80
I.2	Aktivite të realizuara pjesërisht në vitin 2020	8	1	1	10	14
I.3	Aktivite të pa realizuara në vitin 2020	-	4	-	4	6
II	Të planifikuara pas vitit 2020	-	-	3	3	-
III	Totali				73	-

Burimi: KLSH

Realizimi në nivel aktiviteteve apo nën objektivash është në nivel të kënaqshëm, pasi nga 70 aktivitete të planifikuara për t'u realizuar gjatë vitit 2020 janë realizuar plotësisht 56 aktivitete ose 80 % e tyre janë realizuar pjesërisht dhe në proces 10 aktivitete, ose 14 % e tyre, si dhe nuk janë realizuar 4 objektiva ose 6 % e tyre. Nga 73 aktiviteteve derivat i 3 qëllimeve strategjike dhe 21 objektivave, 3 (tre) ose 4 % e tyre janë planifikuar të realizohen pas vitit 2020. Katër aktivitete janë parashikuar në Planin e Veprimit dhe Monitorimit (PVMS), miratuar nga Kryetari i KLSH-së me nr.1353/4, datë 24.04.2018 për t'u realizuar pas vitit 2020, por 2 prej tyre janë avancuar dhe plotësuar deri në fund të vitit 2019, përkatësisht aktiviteteve me nr.1/5/6; 1/6/2.

Aktivite të përfunduara në masën prej 6%, si dhe ato të realizuara pjesërisht ose në proces në masën prej 14% kanë pasur kryesisht shkaqe objektive të cilat, përpos KLSH-së kërkojnë bashkëpunim edhe me palë të treta, por dhe për shkak se disa aktivitete kërkojnë rishikim të tyre, gjë e cila do të realizohet gjatë vitit 2021.

Gjatë vitit 2020 janë realizuar pjesërisht, 3 aktivitete, të cilat kanë si objektiv rritjen e numrit të auditimeve të performancës, dhe auditimeve financiare, si nga viti në vit dhe kundrejt numrit total të auditimeve. Në vitin 2020, KLSH-ja pati një rënie të numrit të auditimeve, gjë e cila u reflektua edhe sipas llojit të tyre.

Kështu janë paraqitur në nivele më të ulëta se vitet e mëparshme, si auditimet e performancës dhe ato financiare, për shkak të kushtëzimeve nga pandemia Covid-19.

Gjithashtu, 4 aktivitete në proces, rezultojnë të pafinalizuara në vitin 2020, për shkaqe të cilat janë të lidhura edhe me aktorë dhe faktorë jashtë KLSH-së, si "Miratimi i manualit të përbashkët për ndjekjen e zbatimit të rekomandimeve" me MFE; "Institucionalizimi i marrëdhënieve të KLSH-së me Kuvendin e Shqipërisë", me Kuvendin, etj.

Nga katër aktivitetet e programuara dhe të parealizuar gjatë vitit 2020, tre prej tyre janë kushtëzuar nga procesi i miratimit të ndryshimeve ligjore të propozuara nga KLSH, në Kuvend. Megjithatë, këto ndryshime do vijnë të jenë objekt edhe gjatë vitit 2021, pasi Kryetari i KLSH-së ka nxjerrë urdhrin nr.131, datë 23.12.2020 "Për ngritjen e grupit të punës, për përgatitjen (rishikim) e amendimeve të projektligjit "Për disa ndryshime në ligjin nr.154/2014 "Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit", të cilat do ti paraqiten Kuvendit përgjatë vitit 2021, në zbatim të Plan-Veprimit për zbatimin e rekomandimeve të Bashkimit Evropian për Shqipërinë, datë 06.10.2020". Aprovimi i këtyre ndryshimeve sjell përafrimin më të plotë të legjislacionit e fushës së auditimit shtetëror me kërkesat e kuadrit "Acquis Communautaire", arsye kjo për të përcaktuar afate të reja për implementimin e këtyre nën objektivave dhe aktiviteteve.

Një prej katër aktiviteteve të parealizuar ka të bëjë me "Hartimit të standardeve kombëtare të auditimit të jashtëm", i cili do të rishikohet gjatë vitit 2021, duke rivlerësuar edhe njëherë qasjen në lidhje nevojën e standardeve kombëtare të auditimit të jashtëm publik, ndërkohë që KLSH-ja ka detyrim ligjor të përcaktuar në nenin 6 "Fusha e veprimit", pika 3, ku cilësohet: "Kontrolli i Lartë i Shtetit, në veprimtarinë e tij, duhet të reflektojë shkallën më të lartë të standardeve ndërkombëtare të INTOSAI-t dhe IFAC-it, si dhe rezolutat e Kongreseve të INTOSAI-t dhe EUROSAT-t".

IV.3 KLSH dhe Parlamenti për një komunikim efektiv

Kontrolli i Lartë i Shtetit luan një rol të qenësishëm për informimin e Kuvendit lidhur me për përdorimin e fondeve publike dhe dhënien e rekomandimeve për konsolidimin e financave publike, ndaj për të garantuar vazhdimësinë dhe dhënë mbështetjen maksimale institucionit të KLSH-së, me propozim të Presidentit të Republikës së Shqipërisë (dekreti nr.11498, datë 4 qershor 2020), Kuvendi me

Vendimin nr.34/2020, datë 2 korrik 2020 ka miratuar kandidaturën e z. Arben Shehu në detyrën e Kryetarit të KLSH-së.

Në takimin e zhvilluar në datën 28 korrik 2020 midis Kryetarit të Kuvendit të Shqipërisë, z. Gramoz Ruçi dhe Kryetarit të KLSH-së, z. Arben Shehu, z. Ruçi ka siguruar edhe njëherë mbështetjen e Kuvendit duke nënvizuar se *“KLSH duhet të vijojë e të thellojë përpjekjet për forcimin e pavarësisë së institucionit, për auditime të paanshme dhe objektive. Zbatimi i rekomandimeve të KLSH-së është i rëndësishëm për të thelluar luftën kundër korrupsionit edhe si një instrument për rritjen e kontrollit parlamentar. KLSH-ja duhet të identifikojë njësitë publike, të cilat nuk janë kontrolluar asnjëherë këto vite, si edhe të rrisë transparencën dhe komunikimin interaktiv me qytetarët, për t’u bërë gardian i pakompromis për mirëpërdorimin e fondeve dhe pronës publike”*.

Institucioni i pavarur kushtetues i Kontrollit të Lartë të Shtetit, i krijuar për informimin e vazhdueshëm, të paanshme dhe të plotë të Kuvendit të Shqipërisë mbi përgjegjshmërinë që Qeveria dhe entet publike tregojnë në përdorimin e kontributit të taksapaguesve shqiptarë, si dhe synimin e përmbushjes së qëllimit të tretë të Strategjisë së Zhvillimit të KLSH-së 2018-2022, atë të forcimit të komunikimit dhe bashkëpunimit me palët e interesit, në përmbushje të detyrimit kushtetues ka përcjellë në Kuvend me shkresën nr.341/4 prot., datë 30.04.2020 Raportin Vjetor të Performancës së KLSH-së për vitin 2019, në të cilin gjen pasqyrim veprimtaria audituese dhe zhvillimi institucional i institucionit. Raporti i Zbatimit të Buxhetit të vitit 2019 përcjellë në Kuvend me shkresën nr.1100 prot., datë 30.10.2020 ka evidentuar dhe analizuar problematikat e konstatuara lidhur me programimin, zbatimin dhe monitorimin e buxhetit, me ndikim në performancën e buxhetit vjetor, të cilat krijojnë kushte dhe mbartin risqe në të ardhmen e financave publike.

Përmes udhëheqjes nëpërmjet shembullit, me synim rritjen e llogaridhënies dhe transparencës, KLSH-ja ka informuar Kuvendin dhe përmes raporteve të veçanta të cilat paraqesin rëndësi të veçantë për publikun. Gjatë vitit 2020, KLSH i ka përcjellë Kuvendit të Shqipërisë 66 vendime dhe raporte për auditimet e kryera gjatë vitit 2020. Në përmbushje të detyrimeve që rrjedhin nga vendimi i kryetarit të Kuvendit, nr.134/2018 *“Për Manualin e monitorimit vjetor dhe periodik të këtyre institucioneve”* KLSH edhe gjatë vitit 2020 ka informuar Kuvendin mbi statusin e implementimit të rekomandimeve të lëna institucioneve të audituara. Kështu me shkresën nr.517, datë 4.06.2020 është përcjellë në Kuvendin e Shqipërisë

“Raporti përmbledhës mbi zbatimin e rekomandimeve të auditiveve të përfunduara gjatë periudhës 01.01.2019-30.09.2019 për Departamentin e Vetëqeverisjes Vendore dhe Departamentin e Aseteve dhe Mjedisit. Raporti i konsoliduar i cili jep informacion të detajuar për zbatimin e rekomandimeve të auditimeve kryera dhe evaduar në periudhën 01.01.2019-31.12.2019 është përcjellë me shkresën nr.1180 prot., datë 27.11.2020. Raportet e sipërcituara i janë përcjellë edhe Ministrit për Marrëdhëniet me Kuvendin (shkresat 517/1 prot., datë 24.07.2020 dhe nr.1180/1 prot., datë 03.12.2020) me synimin e rritjes së përgjegjshmërisë së menaxhimit të fondeve publike nga subjektet e audituara.

Për t'i dhënë peshë rritjes së zbatimit të rekomandimeve të KLSH-së dhe zbatimit të rekomandimit të Progres-Raportit të Bashkimit Evropian 2019 në të cilin theksohej se: *“Shqipëria duhet të mundësojë zbatimin sistematik të rekomandimeve të auditimit të jashtëm”*, në referencë të Udhëzuesit të KLSH për institucionalizimin e Marrëdhënieve të KLSH me Parlamentin nr.39/39, datë 30.08.2018, Kontrolli i Lartë i Shtetit me shkresën nr.346 prot., datë 07.04.2020 i ka përsëritur Kuvendit propozimin për ngritjen e një nën komisioni i cili do të monitorojë veprimtarinë e KLSH-së. Kjo kërkesë është përsëritur edhe në shkresën nr.434/1 prot., datë 16.05.2020 në të cilën KLSH ka kërkuar gjithashtu ngritjen e një grupi pune ndër-institucional për hartimin e draft Memorandumit të Bashkëpunimit midis KLSH-së dhe Kuvendit e cili do të përfshijë jo vetëm fuqizimin e ndjekjes parlamentare të rekomandimeve të KLSH-së, por edhe një axhendë konkrete për zbatimin e tyre.

Bashkëpunimi i KLSH-së me Kuvendin gjatë vitit 2020 është thelluar edhe nëpërmjet pjesëmarrjes dhe diskutimit të draftit të Planit Strategjik të Kuvendit të Shqipërisë të zhvilluar me institucionet e pavarura në datën 27 maj 2020. Gjithashtu, në kuadër të Projektit *“Mbështetja ndaj Parlamentit dhe Edukimi Qytetar”* mbështetur nga Qeveria Zvicerane zbatuar nga prezenca e OSBE-së në Tiranë, përfaqësues të KLSH-së morën pjesë në takimin me temë *“Mbështetja ndaj Parlamentit dhe Edukimi Qytetar”*, zhvilluar online në datën 14 dhjetor 2020. Qëllimi i zhvillimit të këtij takimi të organizuar nga Kuvendi i Shqipërisë me përfaqësues të institucioneve të pavarura ishte përmirësimi i funksioneve parlamentare dhe forcimi i mekanizmave të kontrollit parlamentar me qëllim rritjen e llogaridhënies së ekzekutivit. Përfaqësues të KLSH-së nënvizuan se Kontrolli i Lartë i Shtetit ka synuar të jetë “agjent” i Kuvendit dhe palëve të interesit për informimin e paanshëm dhe të vazhdueshëm të përdorimit të fondeve publike nga institucionet e qeverisjes qendrore, atyre lokale dhe enteve publike

duke kontribuar në përmirësimin e qeverisjes nëpërmjet luftës kundër korrupsionit. Rekomandimet e KLSH-së për këto institucione kanë synuar përmirësimin e kuadrit ligjor rregullator, nxitjen dhe forcimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm si dhe zbulimin dhe parandalimin e fenomeneve të korrupsionit, shpërdorimit dhe mashtrimit me fondet publike.

Në vijim të iniciativës së Kuvendit për konsolidimin me informacion të platformës elektronike për ndjekjen dhe zbatimin e rekomandimeve të institucioneve të pavarura kushtetuese dhe jo kushtetuese, KLSH-ja ka përditësuar në mënyrë të vazhdueshme informacionin për rekomandimet e lëna për institucionet qendrore në auditimet e evaduara në vitin 2019. KLSH-ja ka përditësuar me informacion platformën elektronike nder institucionale për 416 rekomandime të dhëna për periudhën janar – dhjetor 2019 në institucionet qendrore dhe institucionet vartëse.

IV.4. Progresi i menaxhimit institucional

IV.4.1 Zhvillimi dhe menaxhimi i burimeve njerëzore dhe struktura organizative institucionale

Zhvillimi i burimeve njerëzore ka qenë dhe mbetet një nga sfidat më të rëndësishme të menaxhimit institucional.

Politika e menaxhimit efektiv dhe profesional të burimeve njerëzore është konsideruar si një faktor jetik, për realizimin e objektivave institucionale, me impakt të drejtpërdrejtë në cilësinë e veprimtarisë audituese.

Në këtë aspekt menaxhimi i burimeve njerëzore në KLSH është konsideruar si parakusht për funksionimin e institucionit në mënyrë efikase dhe të efektshme.

Referuar udhëzimeve dhe praktikave më të mira të komunitetit të INTOSAI-t, për ndërtimin dhe zhvillimin e kapaciteteve, Kontrolli i Lartë i Shtetit ka vijuar të investojë në zhvillimin e burimeve njerëzore.

Përgjatë vitit 2020, KLSH-ja ka vijuar të adresojë menaxhimin e burimeve njerëzore në një linjë me objektivat e përcaktuara në Dokumentin e Politikave të Burimeve Njerëzore, miratuar me Vendim të Kryetarit nr.228, datë 31.12.2017, në drejtimet si më poshtë vijon:

- Dokumentimi dhe zbatimi i praktikave më të mira, të përshtatshme për KLSH-në mbështetur në Standardet e INTOSAI-t në fushën e menaxhimit të burimeve njerëzore;
- Zbatimi me rigozoritet i kuadrit rregullator ligjor të fushës;

- Sigurimi i transparencës, përgjegjshmërisë dhe qeverisjes së mirë në procesin të menaxhimit të burimeve njerëzore;
- Rekrutimi i të rinjve/individëve me rezultate maksimale të arsimimit në një ose dy degë diplomimi, që njohin disa gjuhë të huaja, apo dhe të disponimit njëherazi të titujve akademikë, ekspertë dhe specialistë me kontribute të shquara në fusha të ndryshme si të teknologjisë së informacionit etj.;
- Sigurimi i zhvillimit të vazhdueshëm profesional, zhvillimit të kapaciteteve, si dhe kryerjes së trajnimeve në mënyrë te vijueshme;
- Zhvillimi dhe zbatimi një sistemi objektiv të vlerësimit të stafit bazuar në performancë, në përmbushjen e objektivave individuale dhe kërkesave të kompetencave profesionale, etj.

1. Mbi ndryshimet e strukturës organizative

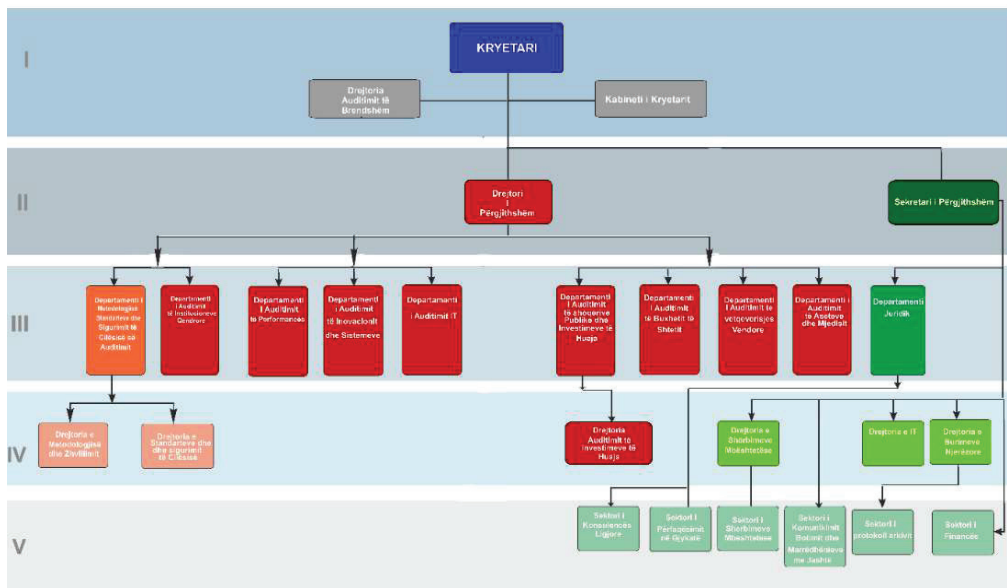
KLSH disponon një strukturë organizative efektive e cila përshtat në mënyrë eficiente dhe efektive, qëllimet institucionale me detyrat dhe angazhimet e çdo njësie organizative, Departament/Drejtori/Sektor në kuadrin e përmbushjes së detyrimeve kushtetuese ligjore si dhe të objektivave strategjikë të institucionit.

Struktura aktuale reflekton një produktivitet funksional dhe siguron planifikimin efektiv, zbatimin, kontrollin dhe raportimin e performancës së aktiviteteve dhe produkteve të KLSH-së.

Përgjatë vitit 2020, u kryen modifikime të strukturës organizative të KLSH-së në funksion të përmbushjes dhe rritjes së pritshmërive për arritjen e objektivave institucionale.

Në fund të vitit 2020, organigrama e KLSH-së paraqitet më poshtë:

Figura nr.3: Organigrama e KLSH në vitin 2020

Burimi: KLSH

Organigrama e KLSH-së dhe organizimi strukturor reflektojnë kërkesat e modelit COSO kundrejt pesë komponentëve (ambienti i kontrollit, menaxhimi i riskut, kontrolli i aktiviteteve, informimi dhe komunikimi) kërkesa që sigurojnë fleksibilitet dhe sisteme efektive të kontrollit të brendshëm duke formuar në këtë mënyrë një sistem të integruar që reagon në mënyrë dinamike ndaj ndryshimit të kushteve eventuale. Kjo strukturë mundëson linja efektive ndërveprimi dhe raportimi në funksion të përmbushjes së përgjegjësi në nivel njësie strukturore. Brenda çdo njësie janë instaluar linja efektive raportimi çka mundëson komunikimin e një informacioni cilësor që synon realizimin e objektivave të njësisë.

Në funksion të arritjes së pritshmërive për modernizimin institucional si dhe implementimin e Standardeve Ndërkombëtare të Auditimit ISSAI, në një linjë me rekomandimin e Komisionit Evropian adresuar në Raportet e Progresit për rritjen e numrit të auditimeve të Performancës përgjatë vitit 2020 vijoi konsolidimi i Departamentit të Auditimit të Performancës si dhe të Departamentit të Auditimit IT.

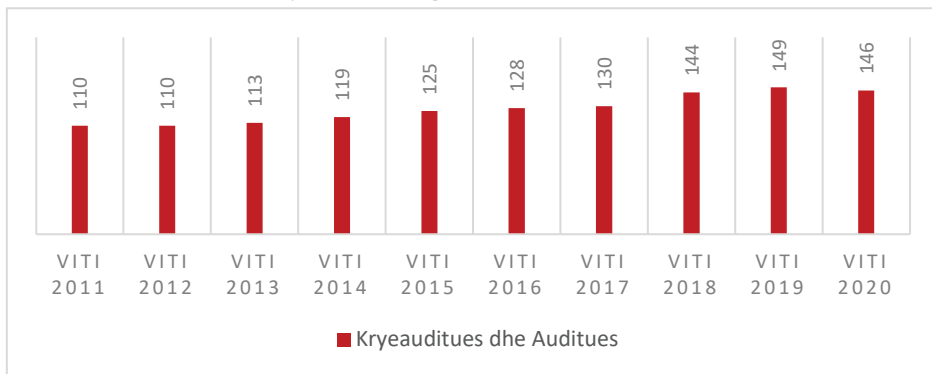
Krahas sa më sipër, përgjatë vitit 2020 me qëllim dizenjimin e një strukture efektive dhe funksionale si dhe fokusimin e veprimtarisë menaxheriale në drejtim të rritjes së rolit mbikëqyrës dhe kontrollues u krijua struktura e Kabinetit të titullarit me impakt rritjen e cilësisë së veprimtarisë audituese dhe atë administrative institucionale.

2. Mbi zhvillimet e strukturës organike

Për vitin 2020, me anë të Vendimit nr.4, datë 27.01.2017 të Kryetarit të KLSH, “Për Strukturën e Renditjes së Punëve, Klasifikimin e Vendeve të Punës dhe Nivelin e Pagave në KLSH”, i ndryshuar është miratuar struktura organike me një total prej 203 punonjësish. Nga viti 2011 dhe struktura ka pasur një numër total prej 156 punonjësish e cila ka ardhur duke u rritur nga viti në vit duke arritur për vitin 2020, një numër total prej 203 punonjësish.

Në total numri i stafit kryeauditues dhe auditues në vitin 2020 është 146 punonjës që zë rreth 77% të numrit total faktik të punonjësve. Me poshtë pasqyrohet struktura e punonjësve e cila ka vijuar të ndryshojë në favor të trupës audituese.

Grafiku nr.9: Trupa audituese 2011-2020

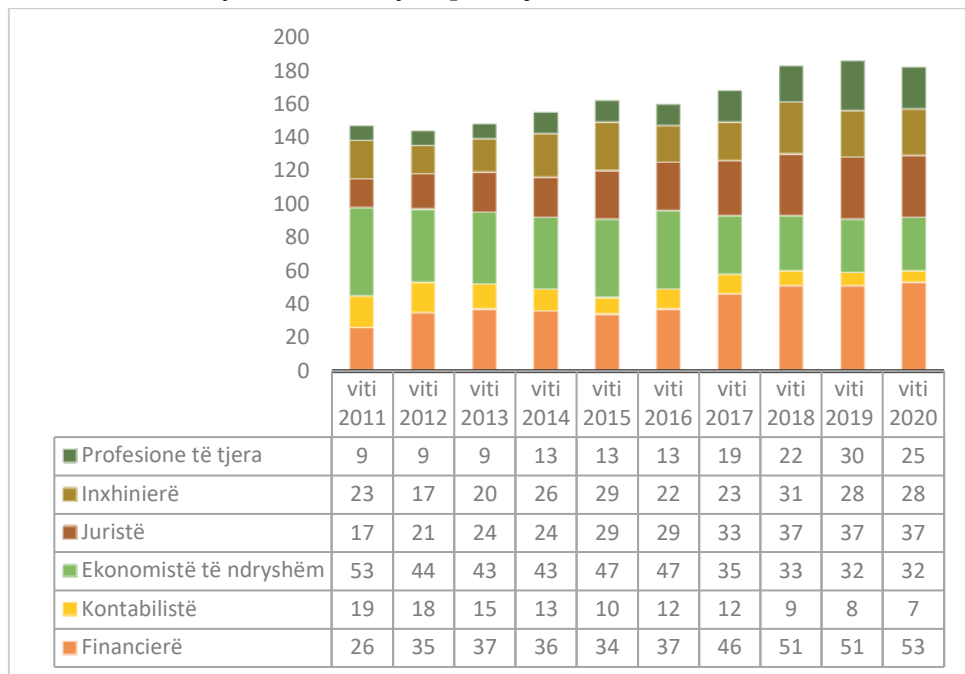
Burimi: KLSH

3. Struktura organike sipas profilit të diplomimit

Klasifikuar sipas arsimimit, në strukturën organike për vitin 2020, punonjësit me arsim të lartë zënë 182 punonjës ose rreth 95.8 % kundrejt numrit total të punonjësve në vitin 2020 (pa arsimin e lartë janë vetëm shoferët dhe punonjëset e pastrimit).

Të ndarë sipas profilit të diplomimit, klasifikimi i punonjësve me arsim të lartë për vitet 2011-2020 paraqitet:

Grafiku nr.10: Profili i punonjësve me arsim të lartë

Burimi: KLSH

Në një linjë me objektivat e dokumentit të politikave të burimeve njerëzore si dhe me qëllim aftësimin profesional metodologjik në funksion të përmirësimit të performancës, një pjesë e punonjësve kanë përfunduar studimet në degë të dyta apo kane ndjekur studimet dhe janë diplomuar apo certifikuar brenda dhe jashtë vendit në përgjigje të zhvillimeve të reja në fushën e auditimit publik. Në fund të vitit 2020, rezultojnë përkatësisht:

- 1 drejtues që ka titullin profesor i asocuar, 3 drejtues dhe auditues kanë titullin doktor shkencash, ndërkohë që përgjatë vitit 2011 nuk kishte asnjë drejtues me grade shkencore;
- 34 drejtues dhe auditues kanë një diplomë të dytë universitare nga të cilët 25 në Drejtësi, 9 në Financë;
- 3 drejtues me diploma profesionale në kontabilitet dhe auditim të njohura ndërkombëtarisht, nga të cilët 2 drejtues me diplomë ndërkombëtare në

Kontabilitet dhe Auditim (CIPFA) dhe certifikatë vdërkombëtare në Kontabilitet dhe Auditim (CIPFA) dhe 1 drejtues diplomë ndërkombëtare CPA;

- 7 punonjës që zotërojnë Certifikatën Kontabël i Miratuar dhe 2 punonjës Ekspert Kontabël;
- 19 punonjës kanë certifikatën e Audituesit të Brendshëm;
- 12 punonjës kanë certifikatën e Vlerësimit të Pasurive të Paluajtshme.
- 9 punonjës kanë certifikata të trajnimeve të zhvilluara on-line nga IDI (Iniciativa për Zhvillim e INTOSAI-t);
- 20 Auditues të KLSH-së kanë përfutur trajnime, nëpërmjet internshipeve me afat 5 mujor nga Gjykata Evropiane e Audituesve (ECA) dhe 6 drejtues e auditues, përmes fellowship-eve me afat 4 mujor nga Zyra e Auditimit Qeveritar të SHBA-së, GAO.

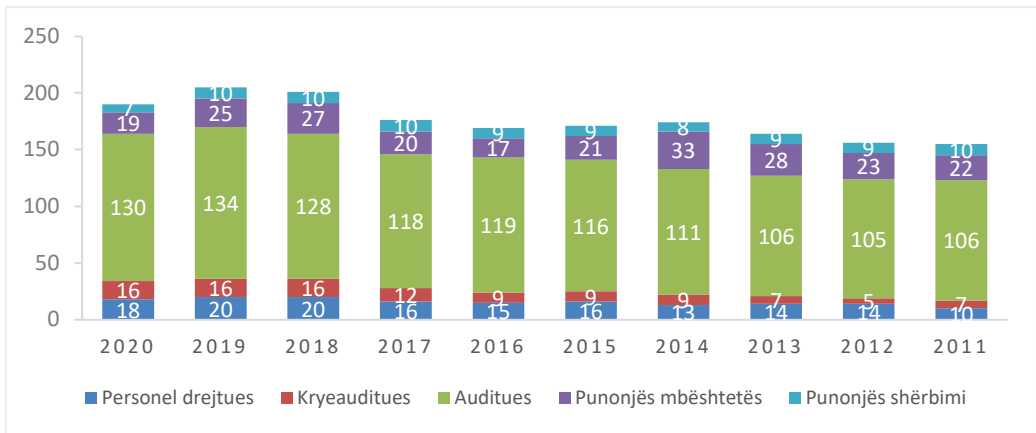
4. Përbërja strukturore e stafit sipas funksioneve

Për vitin 2020 përbërja e punonjësve sipas funksioneve dhe detyrave rezulton si më poshtë:

- 18 Personel drejtues (ku përfshihen Kryetari, Drejtori i Kabinetit, Drejtor i Përgjithshëm, Sekretar i Përgjithshëm, Drejtorët e Departamenteve e të Drejtorive, Këshilltarë) që përbën 9.5 % të numrit total faktik të punonjësve;
- 16 Kryeauditues që përbën 8.4 % të numrit total faktik të punonjësve;
- 130 Auditues 68.4 % të numrit total të punonjësve;
- 19 Punonjës mbështetës (përgjegjës sektori, specialistë, juristë, asistent i Kryetarit, punonjës shërbimi) që përbën 10% të numrit total faktik të punonjësve, nga këto: 7 Punonjës shërbimi (shoferë dhe punonjëse e pastrimit) që përbëjnë 3.7 % të numrit total faktik të punonjësve te vitit 2020.

Më poshtë paraqitet përbërja strukturore e stafit për periudhën 2011-2020.

Grafiku nr.11: Përbërja strukturore e stafit

Burimi: KLSH

5. Mbi proceset e rekrutimit, përzgjedhjes dhe pranimit të stafit

Duke vlerësuar e konsideruar si faktor të rëndësishëm menaxhimin e drejtë dhe racional të burimeve njerëzore për sigurimin e cilësisë së punës audituese, si dhe duke pasur parasysh faktin që politikat për burimet njerëzore, duhet të mbështesin mbajtjen dhe zhvillimin e një stafi të kualifikuar dhe kompetent, përgjatë vitit 2020 u implementuan politika efektive në drejtim të rekrutimit të personelit me kualifikim arsimor të duhur e në përgjithësi me eksperiencë, për kryerjen me cilësi e kompetencë të veprimtarisë audituese dhe atë institucionale.

Politikat e rekrutimit të punonjësve përgjatë vitit 2020 janë aplikuar në një linjë me strategjinë e zhvillimit dhe menaxhimit të burimeve njerëzore me qëllim që KLSH të sigurojë stafin e duhur me kualifikimet, aftësitë dhe përvojën e duhur për të plotësuar nevojat koherente dhe të perspektivës.

Si një proces shumë i rëndësishëm për performancën e institucionit, gjatë vitit 2020 janë rekrutuar 11 punonjës sipas të gjitha procedurave, rregullave dhe dispozitave ligjore në fuqi mbi nëpunësin civil. Gjatë vitit 2020 janë rekrutuar 9 punonjës nëpërmjet akteve të emërimit dhe kontratave të përkohshme.

6. Politikat e ngritjes në detyrë dhe nxitjes së karrierës

Përgjatë vitit 2020 është treguar kujdes për zhvillimin e karrierës brenda institucionit, duke e vlerësuar si faktor të rëndësishëm që i shërben drejtimit më të mirë dhe sigurimit e rritjes së cilësisë së veprimtarisë audituese. Aktualisht zhvillimi profesional dhe përparimi në karrierë realizohet nëpërmjet sistemit të vlerësimit periodik të performancës dhe aftësive individuale, testimit të njohurive nga formimi profesional dhe konkurrimit transparent (po aq i rëndësishëm sa procesi i rekrutimit) për pozicionet drejtuese. Çdo punonjës i KLSH-së ka të drejtën e ngritjes në detyrë dhe dëshmi për këtë është çdo anëtar i stafit të KLSH-së. Qëllimi i politikës së ngritjes në detyrë në KLSH është të sigurojë përdorimin e potencialit të punonjësve në një linjë me kuadrin rregullator institucional dhe Standardet Ndërkombëtare ISSAI.

Në referencë dhe zbatim të standardeve ndërkombëtare ku një institucion suprem auditimi duhet të ruajë dhe të zhvillojë trupën profesionale në funksion të qëllimit të krijimit të mundësive për promovimin dhe për integrimin e stafit të ri gjatë vitit 2020 janë zhvilluar 3 testime dhe është miratuar ngritja në kategori për 7 auditues dhe drejtues, ndërkohë që gjatë vitit 2019 janë zhvilluar 5 testime dhe është miratuar ngritje në kategori për 12 auditues dhe drejtues, duke u dhënë në këtë mënyrë mundësinë zhvillimit të karrierave profesionale brenda institucionit, nëpërmjet konkurrimit.

7. Politikat e sigurimit të barazisë gjinore

KLSH-ja në procesin e menaxhimit të burimeve njerëzore ka synuar përfshirjen e integritetit gjinor në të gjitha politikat, aspektet, veprimtaritë institucionale duke respektuar parimin e barazisë gjinore dhe synuar eliminimin e fenomeneve të diskriminimit për shkak të gjinisë.

Objektivi: KLSH-ja synon që raporti i barazisë gjinore të jetë 50% femra me 50% meshkuj nga 33% me 67 % që ishte në vitin 2011.

Rezultati: Në vitin 2020 raporti i barazisë gjinore arriti 45.2 % me 55.8 % nga 33% me 67 % që ishte në 2011.

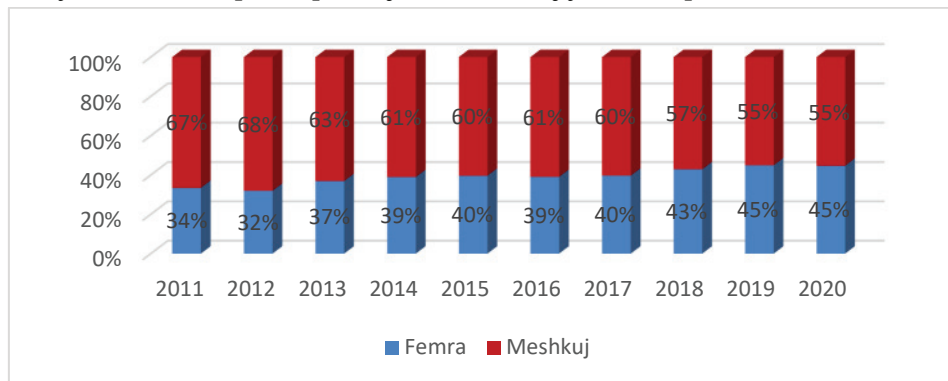
Bazuar në parimin e barazisë gjinore janë zhvilluar proceset e rekrutimit dhe ngritjes në detyrë konform Legjislacionit të Shërbimit Civil duke zhvilluar procedurat e përzgjedhjes, punësimit dhe emërimit, duke përfshirë edhe pozicione

drejtuese, në përputhje me kërkesën për përfaqësim të barabartë të femrave dhe meshkujve.

Ndryshimi i raportit femra-meshkuj, sipas të cilit auditueset femra përbëjnë aktualisht 45.2% nga 33 % të numrit të audituesve që ishin në vitin 2011, pra me një rritje prej 12.2 % konfirmon qasjen strategjike të KLSH-së ndaj barazisë gjinore në institucion.

Raporti femra/meshkuj i stafit të KLSH-së për vitin 2020 rezulton 45% me 55%, kundrejt 33.5% me 66.5% në vitin 2011 me një trend rritës në peshë specifike nga viti në vit në favor të punonjësve femra sikurse paraqitet më poshtë:

Grafiku nr.12: Raporti i punonjësve meshkuj-femra në periudhën 2011-2020

Burimi: KLSH

Politika e KLSH-së në mbështetje të zhvillimit në karrierë të gruas, reflektohet në numrin e konsiderueshëm që drejtueset femra zënë në nivele drejtuese menaxheriale, duke përfaqësuar 9 pozicione drejtuese kundrejt 18 drejtues në total për gjithë institucionin si: Sekretare e Përgjithshme 1, Drejtore e Përgjithshme 1, Drejtore Kabineti 1, Këshilltare 2, Drejtore Departamenti 2, Drejtore Drejtorie 2 si dhe Kryeaudituese 3.

Po kështu përfaqësimi gjinor për nivelin e lartë drejtues për kategorinë (Sekretar/Drejtor i Përgjithshëm, Drejtor Kabineti) i cili është niveli më i lartë drejtues në institucion për vitin 2020 rezulton në pozicion drejtues femra në nivelin 100 %.

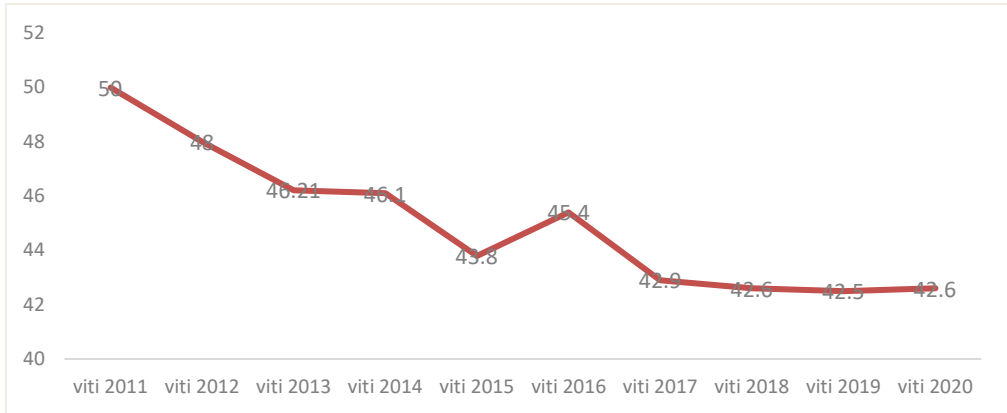
8. Moshë, vjetërsia në punë dhe eksperiencia në institucion

Një tregues mjaft i rëndësishëm i politikave të ndjekura në drejtim të garantimit të vijueshmërisë së punës dhe të gërshetimit të përvojës së audituesve të vjetër me stafin e ri janë dhe treguesit të moshës dhe të vjetërsisë në punë.

Ecuria në këto vite e treguesve të moshës ka njohur trendin e uljes së moshës mesatare të punonjësve kjo për shkak të rekrutimit të punonjësve me aftësi profesionale që i përgjigjen zhvillimit dinamik të teknologjive të reja, fushave të reja me të cilat përballlet sektori publik.

Mosha mesatare e stafit në KLSH në fund të vitit 2019 është 42.6 vjeç, nga 50 vjeç në vitin 2011, pra mosha mesatare në periudhën 8 vjeçare 2011-2020 është ulur me rreth 7.4 vjet.

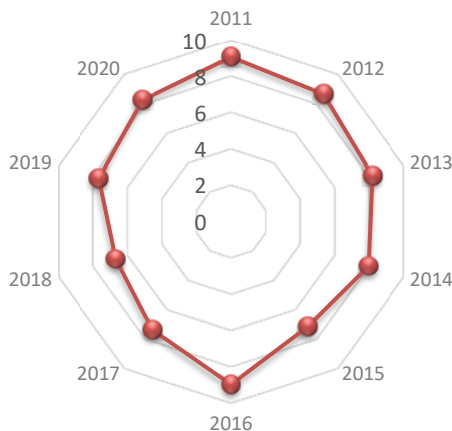
Grafiku nr.13: Mosha mesatare e stafit për vitin 2011-2020

Burimi: KLSH

Për vitin 2020 vjetërsia në punë e punonjësve në Institucionin e KLSH-së, rezulton 8.3 vjet, nga 9.1 vjet që shënonte në vitin 2011.

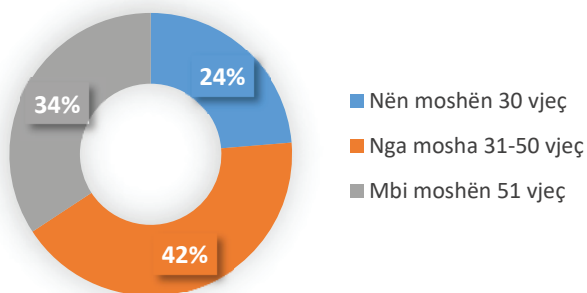
Diagrama nr.2: Vjetërsia në institucion

Burimi: KLSH

Rezultojnë 45 punonjës nën moshën 30 vjeç, nga mosha 31-50 vjeç janë 80 punonjës, ndërsa mbi moshën 51 vjeç janë 65 punonjës.

Grafiku nr.14: Shtresëzimi i trupës audituese për vitin 2020

Burimi: KLSH

IV.4.2 Zhvillimi profesional dhe trajnimi

Në ligjin nr.154/2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit” është përcaktuar se: “Kontrolli i Lartë i Shtetit, nëpërmjet auditimeve, synon përdorimin me efektivitet, efikasitet dhe ekonomicitet të fondeve publike, pronës publike dhe asaj shtetërore, zhvillimin e një sistemi të përshtatshëm të menaxhimit financiar, kryerjen si duhet të aktiviteteve administrative, si dhe informimin e autoriteteve publike dhe publikut, nëpërmjet publikimit të raporteve të tij”.

Për të arritur qëllimin e cituar më lart, KLSH-ja duhet të arrijë që nëpërmjet auditimeve, të sjellë vlerë të shtuar në shërbimin ndaj qytetarit, Kuvendit dhe subjekteve publike që auditon. Kjo nënkupton sigurimin e aftësive më të mira profesionale dhe njohurive mbi standardet ndërkombëtare të fushës, për të gjithë trupën audituese dhe personelin ndihmues në KLSH, nëpërmjet punës së përbashkët, duke zbatuar një nga parimet e ISAI-12 “Ngritja e kapaciteteve përmes promovimit të të mësuarit dhe shkëmbimit të njohurive”, që të udhëheqë nëpërmjet shembullit.

Në funksion të këtij qëndrimi, KLSH-ja ka adresuar si **faktor nxitës të suksesit** “menaxhimin modern dhe efektiv të kapitalit njerëzor” në funksion të sigurimit të

aftësive më të mira profesionale dhe njohurive mbi standardet ndërkombëtare të fushës, sanksionuar kjo në Deklaratën e Kongresit të XXII të INTOSAI-t Dhjetor 2016 në Abu Dhabi, në të cilën theksohet që: “Qytetarët janë përfituesit kryesorë të auditimit publik. Është detyrë e Institucioneve Supreme të Auditimit (SAI-ve) të performojnë me auditime cilësore dhe t’u ofrojnë qytetarëve raporte që mbështesin transparencën, llogaridhënien dhe besimin në qeverisje. Vetëm puna e mirë dhe profesionale audituese mund të bëjë ndryshimin e vërtetë në jetët e tyre”².

KLSH-ja ka konsideruar komponentin e zhvillimit të vazhdueshëm profesional dhe zbatimin e standardeve të auditimit, si prioritetin kryesor në ngritjen dhe forcimin e kapaciteteve audituese.

Gjatë viteve të fundit KLSH-ja ka ndryshuar rrënjësisht qasjen si mbi rritjen e kapaciteteve audituese nëpërmjet trajnimeve dhe zhvillimit profesional, po ashtu dhe mbi zbatimin e standardeve dhe përmirësimit të manualeve të auditimit, rregullave dhe procedurave të auditimit me qëllim gjenerimin e raporteve të auditimit sa më cilësore.

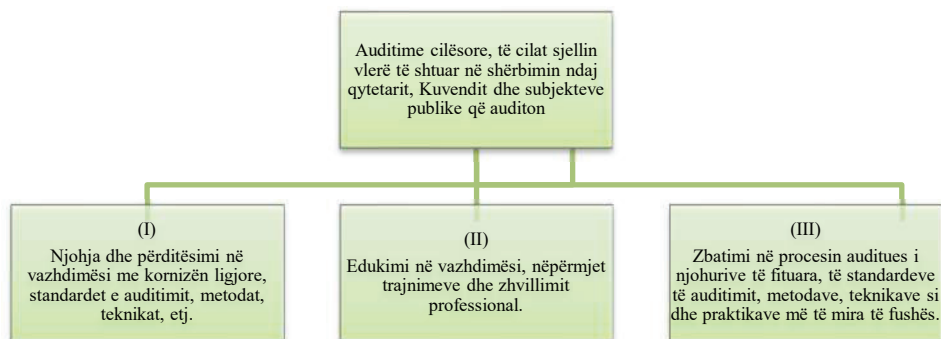
Kontrolli i Lartë i Shtetit i ka vlerësuar burimet njerëzore si aset të rëndësishëm për një zhvillim të qëndrueshëm dhe modernizim institucional. Kjo shprehet në disa dokumente të rëndësishme në të cilat është bazuar zhvillimi i burimeve njerëzore në KLSH si:

- Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (ISSAI), Niveli i parë “Parimet INTOSAI-t” ku përfshihet: ISSAI-P-1 “Deklarata e Limës”, neni 14; ISSAI-P-12 “Vlerat dhe dobitë e Institucioneve Supreme të Auditimit, sjellja e ndryshimeve në jetën e qytetarëve”, Parimi 12 “Ngritja e kapaciteteve përmes promovimit të të mësuarit dhe shkëmbimit të njohurive”; ISSAI-130 “Kodi etikës”, Zhvillimi i vazhdueshëm profesional/Udhëzues i aplikueshëm në nivelin e stafit të SAI-t;
- Plani Strategjik i INTOSAI (2017-2022), prioriteti ndër sektorial, 3 dhe 5;
- Plani Strategjik i EUROSAI (2017-2023), qëllimi strategjik 3.2 “Ndihmesa ndaj SAI-ve në përballjen me mundësitë dhe sfidat të reja, nëpërmjet mbështetjes në zhvillimin e kapaciteteve të tyre profesionale”;
- Planin Strategjik të KLSH-së, 2018-2022 i miratuar me vendimin nr.228, datë 31.12.2017, i rishikuar, qëllimin nr.2 “Optimizimi i kapaciteteve profesionale, aftësive të audituesve, procedurave të punës, logistikës dhe funksioneve të tjera mbështetëse”;
- Korniza e Matjes së Performancës së SAI-ve, etj.

² Politika e Burimeve Njerëzore në Kontrollin e Lartë të Shtetit

- Ligji nr.154/2014 “Për organizimin dhe funksionimin e KLSH-së”, neni 39, “Trajnimet profesionale”;
- Rregullore e Brendshme e Organizimit dhe Funksionimit të KLSH-së, neni 10 dhe 11.

Objektivat e Planit të Zhvillimit Profesional janë vendosur në konsistencë me misionin, vizionin dhe vlerat e KLSH, të orientuara drejt të ardhmes, duke synuar të arrijnë qëllimin e zhvillimit në karrierë të çdo individi, me qëllim garantimin e auditimeve cilësore.

Për arritjen e objektivit kryesor të KLSH-së, Drejtoria e Metodologjisë dhe Zhvillimit ka shërbyer nëpërmjet, përditësimit të standardeve, rregulloreve, procedurave, metodikave, si dhe zhvillimit të profesional, përmes përvetësimit të dijeve të ofruara nëpërmjet edukimit të vazhdueshëm dhe trajnimeve profesionale.

Mbi rishikimin dhe hartimin e manualeve:

Gjatë këtij viti, u rishikuan dhe u përditësuan manualat e auditimit, të cilët janë rikonceptuar referuar ndryshimeve të ISSAI-ve dhe miratimit të IFFP "Deklaratat Profesionale të Kornizës INTOSAI" (përkatësisht në: Nivelin e parë "Parimet INTOSAI-t" ku përfshihet: ISSAI-P-1 "Deklarata e Limës"³, ISSAI-P-10 "Deklarata e Meksikos"⁴ ISSAI-P-12, ISSAI-P-20 dhe ISSAI-P-50; Nivelin e dytë "Standardet e INTOSAI-t" ku përfshihen: ISSAI 100 - Parimet bazë në auditimin e sektorit

3 INTOSAI, 2019

-Më parë i njohur si ISSAI 1: Deklarata e Limës, miratuar në 1977

-Me krijimin e Kornizës "INTOSAI Framework of Professional Pronouncements" "Deklaratat Profesionale të Kornizës INTOSAI" (IFFP) është ribotuar si INTOSAI-P 1

4 INTOSAI, 2019

-Më parë e njohur si ISSAI 10: Deklarata e Meksikës për Pavarësinë e SAI, miratuar në vitin 2007

-Me krijimin e Kornizës "INTOSAI Framework of Professional Pronouncements" (IFFP) është ribotuar si INTOSAI-P 10

publik⁵; ISSAI 200-299 “Parimet bazë të auditimit financiar”, ISSAI 300-399 “Parimet bazë të auditimit të performancës”, ISSAI 400-499 “Parimet bazë të auditimit të përputhshmërisë”), dhe në përputhje me detyrimin që buron nga ligji nr.154/2014 “Për Organizimin dhe Funksionimin e KLSH”, ku përcaktohet se “...Kontrolli i Lartë i Shtetit, në veprimtarinë e tij, duhet të reflektojë shkallën më të lartë të standardeve ndërkombëtare të INTOSAI-t dhe IFAC-t, si dhe rezolutat e Kongreseve të INTOSAI-t dhe EUROSAT-t”.

Departamenti Metodologjisë, Standardeve dhe Sigurimit të Cilësisë së Auditimit në KLSH, i cili, përcjell dhe siguron koordinimin dhe kombinimin më të mirë të funksioneve për zhvillimin institucional, mbështeti, grupet e punës, për realizimin me sukses, të përditësimit të manualeve, rregulloreve dhe udhëzuesve të auditimit.

Në finalizimin e procesit të rishikimit të **Manualit të Auditimit të Përputhshmërisë**, miratuar me vendimin nr.66, datë 23.06.2020, mbi bazën e rezultateve të vlerësimeve të auditimeve pilot të përputhshmërisë dhe zhvillimet më të fundit të ISSAI-ve.

Manuali i Auditimit të Përputhshmërisë është hartuar si një mjet ndihmës për audituesit shtetërorë për të siguruar auditime të cilësisë së lartë, me efektivitet dhe efikasitet. Është mjaft e rëndësishme që auditimet e përputhshmërisë të planifikohen kryhen dhe raportohen në një mënyrë të strukturuar dhe në një linjë me kërkesat e standardeve ISSAI të auditimit të përputhshmërisë dhe ky dokument përfaqëson në vetvete një udhërrëfyes se si audituesit publikë mund të kryejnë auditimet e përputhshmërisë.

Në finalizimin e procesit të rishikimit të Manualit të Auditimit Financiar, miratuar me vendimin nr.64, datë 22.06.2020, mbi bazën e rezultateve të vlerësimeve të auditimeve financiare dhe zhvillimet më të fundit të ISSAI-ve.

Manuali i Auditimit Financiar, synon të arrijë implementimin e një seti procedurash dhe metodologjish, me impakt në rritjen e cilësisë së veprimtarisë audituese të Kontrollit të Lartë të Shtetit, duke reflektuar njëherazi edhe një përjasje me standardet ndërkombëtare si një udhërrëfyes praktikë për audituesit publikë.

Nëpërmjet këtij Manuali, KLSH-ja synon gjithashtu që të gjenerojë për palët e interesuara, Kuvendin, publikun, qytetarët dhe mjediset e tjera institucionale, një

⁵ INTOSAI, 2019

-Të miratuara si Parime Themelore të Auditimit në Sektorin Publik në vitin 2001

-Me krijimin e Kornizës “INTOSAI Framework of Professional Pronouncements” (IFPP) janë bërë ndryshime në vitin 2019

produkt auditimi cilësor, bazuar tërësisht në kornizat e Standardeve Ndërkombëtare të Auditimit, duke u siguruar vendimmarrësve (përdoruesve të pasqyrave financiare të sektorit publik) siguri të arsyeshme mbi besueshmërinë e pasqyrave financiare (pra paraqitjen e tyre të drejtë në të gjitha aspektet materiale, në përputhje me kuadrin ligjor dhe rregullator në fuqi që lidhet me raportimin financiar.

Në finalizimin e procesit të rishikimit të **Manualit të Auditimit të Performancës**, miratuar me vendimin nr.78, datë 30.06.2020, mbi bazën e rezultateve të vlerësimeve të auditimeve të performancës dhe zhvillimet më të fundit të ISSAI-ve.

Manuali i Auditimit të Performancës synon të japë udhëzime bashkëkohore për audituesit që kryejnë auditime performance në Kontrollin e Lartë të Shtetit, duke bërë një përshkrim të të gjitha fazave që përshkon ciklin e auditimit të performancës, nisur nga planifikimi strategjik e deri tek kompletimi i raportit auditues dhe procesi ndjekës. Manuali ofron një strukturë konceptuale, metodologjike dhe procedurale, brenda së cilës audituesit mund të zhvillojnë punën e tyre audituese, duke cilësuar gjithashtu edhe referenca se ku mund të konspektohet një informacion më i detajuar për çështjet në shqyrtim.

Në finalizimin e procesit të hartimit të manualit të ndjekjes së zbatimit të rekomandimeve, si dhe regjistrimit institucional të zbatimit të rekomandimeve”, miratuar me vendimin nr.67, datë 23.06.2020, mbështetur në kërkesat e Kornizës së Deklaratave Profesionale të INTOSAI (IFPP).

Manuali i Ndjekjes të Zbatimit të Rekomandimeve përmban parimet, rregullat dhe procedurat, të cilat duhet të zbatohen nga audituesit e Kontrollit të Lartë të Shtetit kur kryejnë ndjekjen e zbatimit të rekomandimeve nga entitetet publike, si dhe evidentimin e qëndrimit të subjekteve të audituara ndaj rekomandimeve të propozuara nga KLSH-ja.

Manuali synon të jetë një mjet ndihmës për audituesit e KLSH-së në aspektin e rritjes së profesionalizmit të trupës audituese në drejtim të shqyrtimit objektiv të rekomandimeve përkundrejt masave korrigjuese të ndërmarra nga drejtuesit e subjekteve të audituara, çka do t'i shërbejë identifikimit të mangësive, risqeve dhe përmirësimit të procesit auditues.

Në finalizimin e procesit të rishikimit të **Rregullores së procedurave të auditimit** në KLSH, miratuar me vendimin nr.63, datë 22.06.2020, si nevojë e pasqyrimin të ndryshimeve të ISSAI-ve dhe manualeve të auditimit në KLSH, si dhe rekomandimeve të ekspertëve të NIK Polak (Projekti IPA-2013).

Rregullorja e procedurave të auditimit ofron kornizën e dokumenteve standarde, të cilët krijojnë gjurmët e projektit të auditimit. Gjurma e auditimit, shërben për të siguruar dëshmi dhe evidencë në funksion të krijimit të një instrumenti cilësor të menaxhimit të auditimit, duke mundësuar marrjen e një sigurie të arsyeshme, që procedurat janë ndjekur në përputhje me kuadrin ligjor rregullator të KLSH-së dhe standardet ndërkombëtare të INTOSAI-t, ISSAI.

Rregullorja përmban gjithashtu kërkesa dhe udhëzime që kanë të bëjnë me etikën, kontrollin e cilësisë dhe raportimin, duke përmirësuar procesin e gjykimit dhe vlerësimit të punës audituese nga menaxhimi i lartë.

Në finalizimin e procesit të hartimit të **udhëzuesit “Për Auditimin e Parandalimit të Korrupsionit”** miratuar me vendimin nr.67, datë 23.06.2020, mbështetur në kërkesat e Kornizës së Deklaratave Profesionale të INTOSAI (IFPP), ISSAI 5270 “Guideline for the Audit of Corruption Prevention”.

Ky udhëzues është krijuar për të ndihmuar audituesit e KLSH-së, në përgatitjen dhe kryerjen e auditimit të politikave dhe procedurave anti-korrupsion.

Udhëzimi përfshin fushat kryesore të strukturave dhe procedurave anti-korrupsion. Ai përshkruan gjithashtu ngritjen e strukturave anti-korrupsion, qasjet për vlerësimin e rrezikut dhe proceset e analizës dhe monitorimit të rrezikut. Theksi kryesor është vendosur në modulet efektive anti-korrupsion, siç janë caktimi i detyrave, rotacioni i punës, roli i rishikimit të brendshëm kapitali njerëzor duke përfshirë ndërgjegjësimin dhe trajnimin e stafit.

Trajnimet profesionale:

Zhvillimi dhe trajnimi i audituesve është një proces investimi strategjik i kohës, energjisë dhe burimeve, në përmirësimin e kapaciteteve audituese. Trajnimi paraqet një mundësi reale për të zgjeruar bazën e njohurive të të gjithë audituesve, konkretisht:

Përmirësim i performancës. Audituesit që marrin pjesë në trajnimet e nevojshme janë më të aftë të kryejnë punën e tyre. Trajnimi ju jep audituesve aftësi të reja, një kuptim më të gjerë të përgjegjësiave brenda rolit të tyre dhe nga

ana tjetër, si dhe rritje në vetëbesimin e tyre. Vetëbesimi dhe njohuritë që marrin audituesit, përmirësojnë performancën e tyre të përgjithshme e për rrjedhojë performancën institucionale.

Vlerësimi. Investimi në trajnime është një tregues që audituesit janë të vlerësuar dhe të mbështetur nga institucioni dhe të sfiduar përmes mundësive të trajnimit, ndjehen më të kënaqur ndaj produktit të tyre.

Zhvillimi i aftësive. Për audituesit që mendojnë se kanë nevojë të përmirësohen në një fushë të caktuar, trajnimet janë formë ideale për ta bërë një gjë të tillë. Një program trajnimi ju mundëson audituesve të forcojnë aftësitë e nevojshme, që t'i aplikojnë pastaj ato në procesin auditues. Një program i mirë trajnimi i sjell të gjithë audituesit në një nivel më të lartë profesional, në mënyrë që të gjithë të kenë aftësi dhe njohuri të duhura.

Konsistenca. Një program i fuqishëm trajnimi dhe zhvillimi siguron që punonjësit e KLSH, audituesit në veçanti, të kenë përvojë dhe njohuri të vazhdueshme. Konsistenca është veçanërisht e rëndësishme për politikat dhe procedurat institucionale, audituese etj. Të gjithë punonjësit e KLSH-së, duhet të jenë të njohur, të vetëdijshëm për pritshmëritë dhe procedurat që zbaton KLSH-ja.

Rritet reputacioni. Nëse do të kemi strategji të forta mbi trajnimet, përveç se do të jemi në vetvete, një institucion në nivelin e duhur, sipas kërkesave të standardeve ndërkombëtare, por nga ana tjetër do të jemi një institucion në shërbim të qytetarëve, siç është theksuar dhe në Deklaratën e Kongresit të XXII të INTOSAI-t Dhjetor 2016 në Abu Dhabi, që: “Qytetarët janë përfituesit kryesorë të auditimit publik”. Auditimet cilësore, do të shërbejë më mirë në vlerësimin e mënyrës se si është shpenzuar paraja publike, në dhënien e kontributit mbi përmirësimin e qeverisjes, rritjen e transparencës, luftën kundër fenomeneve korruptive etj.

Implementimi i Planit të Zhvillimit Profesional,

Veprimtaritë për zhvillimin profesional të audituesve të KLSH-së kanë përfshirë organizime të formave të ndryshme si trajnime, vizita studimore, takime diskutimi të ofruara brenda dhe jashtë vendit, nga ekspertë vendas e të huaj, duke siguruar kështu diversifikimin burimor të dijeve dhe njohurive. Gjithashtu, KLSH-ja zotëron e shpalos një portofol të mundësive për realizimin dhe shpërndarjen kohore të trajnimeve, në varësi të rrethanave dhe ngarkesës me angazhimet e programuara audituese, të cilat mund të përfshijnë:

- trajnimi i brendshëm, i ofruar nga trajnuesit e brendshëm;
- trajnimi i brendshëm, i ofruar nga trajnuesit e jashtëm;
- trajnimi i jashtëm;

- një përzierje të trajnimeve të brendshme dhe të jashtme;
- E-learning mund të jetë gjithashtu një alternativë me kosto efektive, që audituesit publikë dëshirojnë të ndjekin në kohë;
- Opsione të tjera me grupet punuese dhe seminarët ushtrimore mund të vlejnë dhe konsiderohen të dobishme, apo mund të konsultohen me IDI-n dhe agjenci të tjera të specializuara mbi edukimin profesional të audituesve, etj.

KLSH gjatë vitit 2020, për shkak të situatës së shkaktuar nga Covid-19, përgjithësisht dhe gjerësisht ka përshtatur dhe ofruar trajnimin online, për realizimin e objektivave në lidhje me zhvillimin profesional.

Në funksion të ndjekjes dhe pasqyrimin të trajnimeve online, si mundësi alternative e ndarjes dhe shkëmbimit të ideve, u modifikuan dhe përmirësuan opsionet e reja programore si vijon, në:

- Web-faqen e KLSH-së, nëpërmjet shtimit në panelin “Informacione”, tek grupi “Trajnime”, zërin “Trajnimet Online”;
- Programin e Sistemit të Informacionit për Menaxhimin dhe Mbështetjen e Proceseve të Auditimit (SIMMPA / RevZone), të dritares/ opsionit “Trajnimet Online”;
- Hartimit të udhëzimit mbi përdorimin e manualit të Trajnimeve (nga Sektori IT);
- Udhëzuesi mbi përdorimin e platformës “Microsoft Skype”.

Implementimi i suksesshëm i Programit të Zhvillimit Profesional të Stafit të KLSH për vitin 2020, sipas synimeve të projektuara në kërkesat e Vendimit të Kryetarit të KLSH nr.187, datë 31.12.2019, mundësoi që çdo auditues në KLSH, përgjatë kësaj periudhe të arrijë objektivat dhe realizojë indikatorët themelorë, të përcaktuar në Strategjinë e Zhvillimit institucional 2018-2022, Qëllimi strategjik nr.2 “Optimizimi i kapaciteteve profesionale, aftësive audituese, procedurave të punës, logjistikës dhe funksioneve të tjera mbështetëse”.

Tabela nr.11: Indikatorët e përcaktuar sipas kategorive të audituesve

Kategoria	Target-Grupi	Indikatorët e synuar (ditë trajnimi në vit)
Kategoria e Parë	Audituesit e sapo rekrutuar	25
Kategoria e Dytë	Audituesit e rinj (1-3 vjet eksperiencë)	22
Kategoria e	Audituesit me eksperiencë (mbi 3	18

Tretë	vjet)	
-------	-------	--

Burimi: KLSH

Trajnimet sipas kategorive të mësipërme janë fokusuar:

Trajnime për stafin e ri (Kategoria e parë), me bosht kryesor prezantimet dhe njohuritë mbi rolin dhe përgjegjësitë e institucionit suprem të auditimit, dhënien e njohurive dhe koncepteve themelore mbi përgjegjshmërinë, llogaridhënien publike dhe misionin e profesionistëve të auditimit publik; aftësitë dhe mjeshtëritë që ata duhet të zotërojnë; teknikat dhe mjetet që duhet të përdorin gjatë punës së tyre etj.;

Trajnime të përditësimit të njohurive (Kategoria e dytë), të cilat janë drejtuar për stafin ekzistues dhe me eksperiencë, kryesisht në formën e analizës së rasteve studimore; shkëmbimit të eksperiencës brenda departamenteve nëpërmjet komunikimit të gjetjeve dhe rekomandimeve për auditimet më të vlerësuara; si dhe ofrimin e trajnimeve brenda KLSH-së dhe partnerët ndërkombëtarë, të organizuara gjatë gjithë vitit 2020.

Tabela nr.12: Realizimi i indikatorit ditë trajnimi sipas kategorive

Kategoria	Target-Grupi	Indikatorët e synuar (ditë trajnimi në vit)	Auditues sipas kategorive	Performanca e audituesve		Indikatori Plan/fakt
				Ditë të planifikuara	Ditë të realizuara	
Kategoria e Parë	Audituesit e sapo rekrutuar	25	5	125	111	89
Kategoria e Dytë	Audituesit e rinj (1-3 vjet eksperiencë)	22	53	1166	1773	152
Kategoria e Tretë	Audituesit me eksperiencë (mbi 3 vjet)	18	84	1512	2169	143
Mesatare vjetore e tre kategorive		22	142	3124	4053	129
Indikatori strategjik 25 ditë trajnimi		25	142	3550	4053	114

Burimi: KLSH

Gjatë vitit 2020 janë realizuar 4053 ditë trajnimi në total, nga 142 auditues, ose 28.5 ditë trajnimi për auditues. Objektivi, ditë trajnimi për çdo auditues, sipas target grupeve është realizuar në masën 129 %, ndërsa ditë mesatare trajnimi në nivel institucional për çdo auditues rezulton i realizuar në masën 114 %.

Tabela nr.13: Performanca e audituesve për ditë trajnimi të kryera gjatë viteve 2018-2020

Periudha	Auditues të trajnuar	Ditë trajnimi të realizuara	Mesatare Dite trajnimi/auditues
2018	138	4002	29
2019	145	3611	25
2020	142	4053	28.5

Burimi: KLSH

Mbi trajnimet e realizuara gjatë vitit 2020

Objektivat e KLSH-së, për zhvillim profesional, përvijohen në Programet Vjetore të Trajnimeve, duke synuar sigurimin e trajnimeve për audituesit si një qasje e qëndrueshme, që t'i mundësojë stafit, ruajtjen dhe zhvillimin e vazhdueshëm të aftësive dhe dijeve, zhvillimin e karrierës, inkurajimin e shkëmbimit të njohurive dhe eksperiencës.

Mbështetur në Standardet Ndërkombëtare të Auditimit të Jashtëm të INTOSAI-t, Rregulloren e Brendshme të Organizimit dhe Funksionimit Administrativ të KLSH, në zbatim të Programit të Zhvillimit Profesional të KLSH për vitin 2020, miratuar me Vendim të Kryetarit të KLSH-së 187, datë 31.12. 2019, KLSH-ja ka realizuar një sërë trajnimesh, kryesisht brenda institucionit, të fokusuar në Standardet e auditimit, Rregulloren e Procedurave të Auditimit, Manualët e auditimit dhe udhëzues specifikë, duke përmbushur objektivat dhe indikatorët e performancës.

Për shkak të përballjes globale me pandeminë Covid-19, si të gjithë institucionet e tjera, edhe KLSH-ja, në zbatim të rregullave dhe akteve ligjore, të dala për menaxhimin e situatës së pandemisë, hartoi rregulla dhe mënyra të reja për realizimin e objektivave të saj.

Nisur nga krijimi i kësaj shtate, KLSH-ja pati një qasje të re në realizimin e trajnimeve, duke u fokusuar në realizimin e tyre nëpërmjet platformave online, bazuar në përcaktimet e Udhëzimit nr.2, datë 04.05.2020 “Mbi përdorimin e

mjeteve teknologjike për zhvillimin e komunikimit online përgjatë periudhës së pandemisë”.

Kurrikula vjetore e zhvillimit profesional ka përfshirë: rreth 46 % e temave me orientim fushën e metodologjisë audituese, standardeve dhe kornizës së auditimeve sipas llojeve; 30 % e temave fokusin e kanë në çështje specifike departamentale; 24 % e tyre përfshinë çështje specifike të auditimit, njohja me software-ët që suportojnë proceset dhe angazhimet e auditimeve në praktikë.

Gjatë këtij viti, u realizuan disa tema trajnimi online, ku në tre më kryesoret pati përfshirje të të gjithë audituesve.

1. Në periudhën e karantinimit, mars-prill 2020, u zhvilluan 15 tema trajnimi, të konceptuara në formën e kazuseve dhe të profilizuara si më poshtë:

- Grupi i parë: audituesit me formim akademik në financë, kontabilitet, ekonomi, administrim biznesi etj;
- Grupi i dytë: audituesit me formim akademik në shkencat inxhinierike, juridik, shkenca sociale;
- Grupi i tretë: audituesit e Departamentit të Auditimit të Performancës;
- Grupi i katërt: audituesit e Departamentit të Auditimit të IT-së.

2. Në periudhën korrik-gusht 2020, u zhvilluan trajnime me të gjithë audituesit e KLSH-së, sipas departamenteve, me temë mbi Rregulloren e Procedurave të Auditimit në KLSH. Kjo, si nevojë e përditësimit të njohurive, pas finalizimit të procesit të rishikimit të Rregullores së Procedurave të Auditimit në KLSH, dhe e pasqyrimit të ndryshimeve të ISSAI, Manualeve të auditimit në KLSH, si dhe rekomandimeve të ekspertëve të NIK Polak (Projekti IPA-2013).

3. Në periudhën nëntor-dhjetor 2020, u zhvilluan trajnime me të gjithë audituesit e KLSH-së, mbi përditësimet e manualeve të auditimit, mbi Manualin e Ndjekjes së Zbatimit të Rekomandimeve, si dhe mbi Udhëzuesin e Menaxhimit të Cilësisë.

Trajnimet mbi manualët e auditimit. Në përmbushje të objektivave, si dhe mbështetur në Standardet Ndërkombëtare të Auditimit të Jashtëm të INTOSAI-t, ISSAI 100, Rregulloren e Brendshme të Organizimit dhe Funkcionimit Administrativ të KLSH, në zbatim të Programit të Zhvillimit Profesional të KLSH për vitin 2020, miratuar me Vendim nr.187, datë 31.12.2019, të gjithë audituesit gjatë vitit 2020 kanë ndjekur Programin e Trajnimit (online) “Mbi Manualët e Auditimit”, të përditësuar.

Trajnim mbi implementimin e Udhëzuesit të Menaxhimit të Cilësisë. Kryerja e këtij trajnimi kishte si prioritet, zbatimin e planit të veprimit të miratuar nga Kryetari i KLSH-së me nr.1035, datë 16.10.2020, “Mbi zbatimin e rekomandimeve të raportit të Komisionit Evropian për Shqipërinë, datë 06.10.2020”, Kapitulli 32 “Kontrolli financiar”, Rekomandimin nr.3.1, ku është cilësuar, nevoja për hartimin dhe zhvillimin e një plani specifik trajnimesh, i cili ka në fokus zbatimin e kërkesave të standardit të INTOSAI-t, ISSAI-140 “Kontrolli dhe Sigurimi i Cilësisë” dhe implementimin praktik të Udhëzuesit për Menaxhimin e Cilësisë së Auditimit në kontekstin e implementimit dokumenteve të rishikuara (Rregullore e Procedurave të Auditimit në KLSH, Manuali i Auditimit Financiar, Manuali i Auditimit Përputhshmërisë, Manuali i Auditimit Performancës, si dhe Manuali i Auditimit të Zbatimit të Rekomandimeve) dhe të miratuara në qershor 2020.

Trajnim i përbashkët me Ministrinë e Financave. Në Strategjinë e KLSH-së 2018-2022, qëllimet strategjike dhe objektivat për periudhën 2018-2022 është përcaktuar si objektiv “Thëllimi dhe shtrirja e bashkëpunimit me institucionet e tjera” edhe faktit që hartimi i Strategjisë për Zhvillim e Kontrollit të Lartë të Shtetit është mbështetur në Moton e INTOSAI-t “*Nga eksperiencia e përbashkët, përfitojnë të gjithë*”, KLSH, konsideron bashkëpunimin me partnerët qeveritarë, në angazhime të përbashkëta dhe pse rolet janë të ndryshme, si një mjet për rritjen e efektivitetit të punës, pasi veprimtaritë e ndjekura bashkërisht sigurojnë impakt më të madh të auditimeve të tij.

Në përmbushje të detyrave ligjore të cilësuar në nenin 8 dhe 16, të angazhimit të KLSH-së, për përmirësimin e mjedisit të kontrollit të brendshëm publik, në zbatim të Marrëveshjes së Bashkëpunimit midis KLSH dhe ME, nënshkruar më datë 08.05.2012, por dhe në përmbushje të përcaktimeve të Kapitullit 32 të Acquis communautaire, u realizua trajnim i përbashkët me Drejtorinë e Përgjithshme e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, të fokusuar në çështjet e menaxhimit financiar dhe sistemin e kontrollit të brendshëm në sektorin publik, si një element i rëndësishëm që ndikon në, shkëmbimin e eksperiencave, përfitimin e ndërsjellë, si dhe rritjen e efektivitetit të punës audituese, me impakt në performancën e njërive të qeverisjes së përgjithshme.

Sa më sipër, KLSH në bashkëpunim me Drejtorinë e Përgjithshme e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik në Ministrinë e Financave dhe Ekonomisë, u zhvilluan dy tema trajnime, të fokusuara në çështjet e menaxhimit financiar, sistemin e kontrollit të brendshëm dhe Auditin e Brendshëm në sektorin publik.

Shkëmbimi i përvojave me shoqërinë civile. Workshop me organizatën jofitimprurëse “Qëndresa Qytetare”, me temë “Ndërveprimi dhe shkëmbimi i përvojave midis audituesve të KLSH-së dhe analistëve të “Qëndresës Qytetare”. Nga audituesit e Departamentit të Auditimit të Performancës, u prezantuan 5 auditime të me impakt social si më poshtë:

- Efektiviteti i kushteve për zhvillimin strategjik të turizmit;
- Cilësia e godinave të shkollave parauniversitare;
- Cilësia e ajrit;
- Siguria dhe cilësia e barnave, në rrjetin e hapur farmaceutik dhe shërbimin spitalor;
- Efektiviteti i kasave fiskale, në rritjen e të ardhurave tatimore.

Trajnimet jashtë vendit. Si rezultat i Pandemisë Covid-19, në krahasim me periudhat e mëparshme pati një rënie të aktiviteteve. Kështu, gjatë vitit 2020 janë zhvilluar jashtë vendit 19 aktivitete, kryesisht pjesëmarrje në konferenca, takime etj.

Në përputhje me sa më sipër, KLSH ka përcaktuar objektivat e zhvillimit profesional për vitin 2021, të cilat synojnë:

- Sigurimi i trajnimeve për stafin si një qasje e qëndrueshme, e aftë ti mundësojë stafit ruajtjen dhe zhvillimin e vazhdueshëm të aftësive, dijeve dhe zhvillimin e karrierës;
- Inkurajimi i shkëmbimit të njohurive dhe eksperiencës në mënyrë që stafi të ketë akses në praktikën më të mira të fushës së auditimit në sektorin publik;
- Zhvillimin e metodave dhe teknikave, efikase, të larmishme dhe gjithëpërfshirëse.

Objektivat kryesore për vitin 2021, të cilat janë pjesë e Planit të Zhvillimit të Integruar Profesional të Audituesve të KLSH-së, për vitin 2021, të miratuar me Vendimin e Kryetarit të KLSH-së nr.14, datë 08.02.2021 janë:

Zbatimi i rekomandimeve të lëna nga Komisioni Evropian, konkretisht:

- **Kapitulli 32 “Kontrolli financiar”, Rekomandimi nr.3 “Përmirësimi i cilësisë së punës audituese”, pika 3.1.** “Hartimi dhe zhvillimi i një plani specifik trajnimesh i cili ka në fokus zbatimin e kërkesave të ISSAI-140 “Kontrolli dhe Sigurimi i Cilësisë” dhe implementimin në praktikë të Udhëzuesit për Menaxhimin e Cilësisë së Auditimit, në kontekstin e implementimit të Rregullores së rishikuar të procedurave të Auditimit dhe manualeve të rishikuara të auditimit financiar, përputhshmërisë, performancës, si dhe manualit të ri për ndjekjen e zbatimit të rekomandimeve (dokumente të rishikuara në vitin 2020).

Për zbatimin e këtij rekomandimi gjatë vitit 2021, Drejtoria e Metodologjisë dhe Zhvillimit do të organizojë trajnime me auditues të departamenteve, mbi Udhëzuesin e Menaxhimit të Cilësisë së Auditimit dhe implementimin në praktikë të tij.

- **Kapitulli 32 “Kontrolli financiar”, Rekomandimi nr.3 “Përmirësimi i cilësisë së punës audituese”, pika 3.2.** “Forcimi i kapaciteteve audituese të KLSH-së në auditimin e kontratave dhe implementimin e PPP-ve”.

Për zbatimin e këtij rekomandimi gjatë vitit 2021, Drejtoria e Metodologjisë dhe Zhvillimit do të mundësojë:

- Trajnime me auditues të të gjitha departamenteve të auditimit, mbi kornizën ligjore të PPP-ve, kërkesat e legjislacionit evropian dhe praktika të tjera ndërkombëtare të kryera nga ekspertë lokalë dhe të huaj brenda dhe jashtë vendit;
- Hartimi i udhëzuesve të posaçëm për të ndihmuar audituesit në auditimin e PPP-ve;
- Për njohjen me praktikën më të mira në këtë fushë, do të na vijë në ndihmë zbatimi i Marrëveshjes së Bashkëpunimit mes Sekretariatit të Shtetit Zviceran për Çështjet Ekonomike (SECO) dhe KLSH, mbi projektin “Forcimi i auditimit të jashtëm lidhur me mbikëqyrjen e Koncesioneve dhe Partneriteteve Publik-Privat”, nënshkruar në datën 9 mars 2020. Projekti u përgatit nga KLSH në vitin 2016 dhe u shpall fitues nga IDI, Nisma për Zhvillim e INTOSAI-t, Organizatës Botërore të Institucioneve Supreme të Auditimit, e cila siguroi mbështetjen e Sekretariatit të Shtetit Zviceran për Çështjet Ekonomike.
- Gjithashtu, do të zhvillohen trajnime me auditues të të gjitha departamenteve të auditimit edhe për njohjen e bazës ligjore dhe akteve rregullative në fushën e koncesioneve, të aplikuara;

- **Kapitulli 5 “Prokurimi publik”, ku është cilësuar:** “Në vitet në vijim Shqipëria duhet të sigurojë kapacitete të përshtatshme administrative në autoritetet kontraktore dhe në Institucionin Suprem të Auditimit”.

Rekomandimi nr.5.1

- Kryerja e trajnimeve në drejtim të njohjes së legjislacionit për prokurimin publik dhe zbatimin e Manualit të Auditimit të Prokurimeve;
- Pjesëmarrja e audituesve të KLSH-së në trajnimet që kryhen nga SAI-et e tjera në drejtim të auditimit të prokurimeve.

Për zbatimin e këtij rekomandimi gjatë vitit 2021, Drejtoria e Metodologjisë dhe Zhvillimit do të organizojë:

- Trajnime me audituesit e departamenteve të auditimit, mbi Manualin e Auditimit të Prokurimeve;
- Trajnime me audituesit e departamenteve të auditimit, në lidhje me njohjen e kornizës ligjore të fushës së prokurimeve (LPP, VKM, Dokumentet standarde të tenderit; udhëzues të APP-së, etj.);
- Trajnime me audituesit e departamenteve, në lidhje me prezantimin e rasteve konkrete të auditimit të prokurimeve, shkëmbimin e përvojave;
- Trajnime të përbashkëta me APP-në, si institucioni i profilizuar në këtë fushë;
- Trajnime me pjesëmarrje të audituesve në SAI-et homologe.

Trajnime të tjera, pjesë e Programit të Zhvillimit të Integruar Profesional 2021

- Trajnimet me audituesit e rinj, më pak se 1 vit në KLSH dhe me audituesit e sapo rekrutuar, për njohjen e tyre, me kornizën ligjore të KLSH-së”;
- Trajnime në nivel departamental, sipas kërkesave, referuar specifikave të tyre:
- Trajnim mbi përdorimin e Sistemit RevZone, sistem i KLSH-së;
- Trajnime të përbashkëta me institucione, OJF, apo organizata profesionale;
- Trajnime të ofruara nga ASPA, sipas nevojave dhe kërkesave të audituesve dhe departamenteve;
- Trajnime me trupën audituese, për çdo standard të ri të miratuar apo përditësuar, në vazhdimësi gjatë vitit 2021.

Objektivat afatmesme:

- Hartimi strategjisë së Zhvillimit Profesional;
- Hartimi i një database, mbi edukimin profesional të audituesve të KLSH-së, me qëllim adresimin sa më të mirë të aftësive dhe kompetencave të tyre profesionale në auditim;

- Ndërtimin e gjurmës së auditimit dhe hartës së proceseve, mbi auditimin e çështjeve kryesore të auditimit, duke ju referuar specifikave dhe fushës së auditimit të çdo departamenti.

IV.4.3 Vlerësime nga BE

Zbatimi i rekomandimeve të adresuara në Raportin e Progresin të KE-së publikuar në tetor 2020.

Shqipëria nëpërmjet intensifikimit të reformave të thella socialo - ekonomike dhe reformimit e modernizimit të institucioneve publike, gjatë vitit 2020 ka hedhur një hap cilësor për realizimin e objektivit për integrimin evropian të vendit. Raporti i progresit të Komisionit Evropian publikuar në tetor 2020 për Kapitulli 32 “Kontrolli Financiar” ka vlerësuar veprimtarinë e KLSH-së duke nënvizuar se “në përputhje me standardet e Organizatës Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit kuadri kushtetues dhe ligjor parashikon pavarësinë e KLSH-së. Në përputhje me Strategjinë e Zhvillimit 2018-22, KLSH-ja ka ndërmarrë veprime për të përmirësuar kapacitetin institucional. Legjislacioni aktual duhet të forcohet për t'u siguruar vazhdimësia pas përfundimit të mandatit të Kryetari të KLSH-së. Në vitet e fundit, SAI ka marrë masat për të përmirësuar zhvillimin profesional të stafit të tij të auditimit”.

Rekomandimet e Raporti të Progresit për veprimtarinë e KLSH-së fokusohen tek rritja e cilësisë së punës audituese nëpërmjet kryerjes së procedurave të kontrollit dhe sigurimit të cilësisë të cilat duhet të jenë në përputhje me standardet INTOSAI.

Në raport theksohet se ndonëse KLSH-ja ka rritur numrin e auditimeve financiare përkundrejt atyre të përputhshmërisë, këto auditime ende nuk rezultojnë në opinione profesionale dhe të kualifikuara auditimi. Gjithashtu, evidentohet se ndikimi i punës audituese të KLSH-së është i kufizuar, duke vënë theksin tek përmirësimi i monitorimit në mënyrë efektive dhe implementimit në kohë të rekomandimeve.

Zbatimin e rekomandimeve të adresuar nga Raporti i Progresit të Komisionit Evropian, KLSH-ja e ka konsideruar tejet të rëndësishëm për ngritjen e kapaciteteve institucionale dhe përafrimin e veprimtarisë së tij me standardet ndërkombëtare të auditimit dhe praktikat më të mira evropiane.

Politikat menaxheriale u orientuan drejt analizës së mangësive të identifikuar nga Raporti i Progresit dhe u finalizuan me Planin e Veprimit mbi rekomandimet e KE-së për KLSH-në, miratuar nga Kryetari me shkresën nr.1035 prot., datë 16.10.2019. Pesë rekomandimet e Raportit të Progresit do të implementohen nëpërmjet përbushjes së 12 veprimeve konkrete të cilat kanë në fokus:

- Ridërgimin e propozimit të Kontrollit të Lartë të Shtetit drejtuar Kuvendit të Shqipërisë për ngritjen e një nënkomisioni parlamentar, pjesë e Komisionit për Ekonominë dhe Financat për shqyrtimin e raporteve të KLSH-së dhe zhvillimin në mënyrë periodike të dëgjësive parlamentare për vlerësimin e veprimeve korrigjuese të ndërmarra nga institucionet e audituar për implementimin e rekomandimeve të KLSH-së;
- Ridërgimin e propozimit të KLSH-së drejtuar Kuvendit të Shqipërisë për nënshkrimin e një memorandumit mirëkuptimi midis dy institucioneve dhe hartimi i një plani konkret pune për rritjen e kontrollit parlamentar për implementimin e rekomandimeve të KLSH-së;
- Përcjelljen në Kuvendin e Shqipërisë të propozimeve për amendimin e Ligjit nr.154/2014 “Për funksionimin dhe organizimin e KLSH-së”;
- Hartimin dhe zhvillimin e një plani specifik trajnimesh i cili ka në fokus zbatimin e kërkesave të Standardit ISSAI 140 “Kontrolli dhe Sigurimi i Cilësisë” dhe implementimin praktik të Udhëzuesit për Menaxhimin e Cilësisë së Auditimit në kontekstin e implementimit të Rregullores së rishikuar Procedurave të Auditimit dhe manualeve të rishikuara për auditimet financiare, të përputhshmërisë dhe performancës, si dhe manualit të ri për ndjekjen e zbatimit të rekomandimeve, dokumente këto të miratuara në qershor 2020;
- Forcimin e kapaciteteve audituese të KLSH-së për auditimin e kontratave dhe implementimin e PPP nëpërmjet trajnimit të audituesve, hartimit të udhëzuesve të posaçëm për të ndihmuar audituesit në auditimin e PPP-ve dhe rritjen e numrit dhe cilësisë së auditimeve të KLSH-së në vlerësimin e implementimit të PPP-ve duke e konsideruar këtë si një nga fushat me risk më të lartë për ekonominë shqiptare;
- Përcjelljen në Kuvendin e Shqipërisë të raporteve periodike dhe raportit të konsoliduar mbi ndjekjen dhe zbatimin e rekomandimeve të KLSH-së;
- Krijimin nga Sekretariati i Përbashkët KLSH- MFE të mekanizmave efektivë për të siguruar rritjen e niveli të zbatimit të rekomandimeve të auditimit si pjesë e marrëveshjes së Kontrollit të Lartë të Shtetit dhe Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë;

- Kryerjen e trajnimeve në drejtim të njohjes së legjislacionit të prokurimit publik dhe zbatimin e manualit të auditimit të Prokurimeve, si dhe pjesëmarrjen e audituesve të KLSH-së në trajnimet që kryhen nga SAI-t homologe në drejtim të auditimit të prokurimit publik.

Për një monitorim periodik të implementimit të planit të veprimit dhe raportimin mbi rezultatet e arritura, KLSH-ja ka përcaktuar qartazi struktura zbatuese, afatet e implementimit të rekomandimeve dhe treguesit përkatës.

IV.4.4 Treguesit buxhetor dhe financiar

KLSH ka kryer monitorimin e buxhetit të 12-mujorit të vitit 2020, nëpërmjet vlerësimit të performancës së fondeve buxhetore dhe krahasimit të treguesve faktikë të performancës me ato të planifikuar. Nëpërmjet këtij raporti monitorimi evidentohet niveli i realizimit të fondeve buxhetore të KLSH-së të detajuar në nivel kategori shpenzimi buxhetor kundrejt treguesve të planifikuar duke mundësuar në këtë mënyrë riorientimin dhe sigurimin e një informacioni shtesë për të përmirësuar procesin e planifikimit dhe të menaxhimit të buxhetit.

Në vijimësi dhe strukturat respektive të KLSH-së kanë kryer monitorimin e treguesve buxhetore më qëllim ndjekjen në vijimësi të objektivave të synuar dhe të përcaktuar në deklaratën e politikës së programit të KLSH-së të përfshirë në Strategjinë e Zhvillimit Institucional 2018-2022. Në mbështetje të Ligjit nr.88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, dhe në vijim të udhëzimit të Ministrit të Financave nr.9, datë 20.07.2018, “Procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”, udhëzimit plotësues të Ministrit të Financave nr.2, datë 20.01.2020 “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2020”, si dhe të udhëzimit të Ministrit të Financave nr.22, datë 17.11.2016 “Për procedurat standarde të monitorimit të buxhetit në NJQQ”, për periudhën janar-dhjetor të vitit 2020, performanca e realizimit të buxhetit, paraqitet si më poshtë:

Programi 01120 “Veprimtari audituese e KLSH-së”

Buxheti i akorduar për programin “Veprimtari auditueses e KLSH-së” ka në bazë të tij Deklaratën e Politikës të hartuar gjatë procesit të PBA 2020-2023 dhe është në funksion të realizimit të politikës së përcaktuar në DPP.

Politika buxhetore e KLSH-së është fokusuar në përmbushjen me cilësi të lartë dhe në kohë të detyrimeve ligjore, të objektivave si dhe prioriteteve të institucionit të parashikuar në Planin e Zhvillimit Strategjik, 2018-2022, duke

konsideruar kërkesat e organizmave ndërkombëtarë të auditimit dhe të BE-së të përcaktuara në MSA-në e Shqipëri-BE dhe të monitoruara në kuadrin e Integritetit Evropian.

Përgjatë vitit 2020 KLSH vijoi me ushtrimin e veprimtarisë institucionale në përmbushje të objektivave prioritare strategjike të zhvillimit institucional, që konsistojnë në:

- 1. Rritja e impaktit të punës audituese me fokus në 6E-të.*
- 2. Optimizimi i kapaciteteve profesionale, aftësive audituese, procedurave të punës, logjistikës dhe funksioneve të tjera mbështetëse.*
- 3. Përmirësimi i kanaleve të komunikimit dhe bashkëpunimit.*

Programi 01120 “Veprimtari audituese e KLSH-së”

Buxheti i akorduar për programin “Veprimtari audituese e KLSH-së” ka në bazë të tij Deklaratën e Politikës të hartuar gjatë procesit të PBA 2020-2023 dhe është në funksion të realizimit të politikës së përcaktuar në DPP.

Politika buxhetore e KLSH-së është fokusuar në përmbushjen me cilësi të lartë dhe në kohë të detyrimeve ligjore, të objektivave si dhe prioritetëve të institucionit të parashikuar në Planin e Zhvillimit Strategjik, 2018-2022, duke konsideruar kërkesat e organizmave ndërkombëtarë të auditimit dhe të BE-së të përcaktuara në MSA-në e Shqipëri-BE dhe të monitoruara në kuadrin e Integritetit Evropian.

Përgjatë vitit 2020 KLSH-ja vijoi me ushtrimin e veprimtarisë institucionale në përmbushje të objektivave prioritare strategjike të zhvillimit institucional, që konsistojnë në:

- 1. Rritjen e impaktit të punës audituese me fokus në 6E-të.*
- 2. Optimizimin e kapaciteteve profesionale, aftësive audituese, procedurave të punës, logjistikës dhe funksioneve të tjera mbështetëse.*
- 3. Përmirësimin e kanaleve të komunikimit dhe bashkëpunimit.*

Për sa i përket kërkesave buxhetore, duke vlerësuar dhe gjendjen aktuale financiare, menaxhimi i buxhetit është fokusuar në financimin e shpenzimeve në funksion të përmbushjes së objektivave prioritare strategjike që KLSH-ja ka programuar në harkun kohor 2020-2022 në planin strategjik institucional në drejtimet e mëposhtme:

- Fokusi në rritje drejt auditimit të performances, duke synuar rritjen e numrit dhe të kualitetit të auditimeve të performancës, në funksion të arritjes së parametrave të SAI-ve homologe, shtimin e kapaciteteve njerëzore dhe infrastrukture për këtë lloj auditimi, asistimin në formulimin e parametrave të performancës në sektorë të administratës publike etj;

- Kryerja e auditimit financiar në përputhje me standardet ndërkombëtare të auditimit (certifikimi i pasqyrave financiare) dhe shtimi i numrit të auditimeve financiare;
- Konsolidimi i Auditimit të Përputhshmërisë vlerësuar sipas kërkesave ISSAI-ve;
- Thëllimi në auditimin e teknologjisë së informacionit shtimi i numrit të auditimeve IT dhe konsolidimi i cilësisë nëpërmjet zbatimit të Standardeve Ndërkombëtare ISSAI;
- Rritjen e performancës së veprimtarisë audituese përmes forcimit të kapaciteteve institucionale të KLSH, duke ruajtur nivelin që KLSH-ja ka konsoliduar tashme përgjatë periudhës 2012-2019;
- Përmirësimin e metodologjive/manualëve të auditimit, duke zhvilluar dhe metodologji të veçanta, si ajo e auditimit të mashtrimit financiar, integritetit dhe etikës;
- Nxitja dhe promovimi i vlerave të larta profesionale të audituesve nëpërmjet zhvillimit të trajnimeve dhe optimizimit të kapaciteteve profesionale;
- Zbatimi i standardeve profesionale nëpërmjet zhvillimit të metodologjive dhe standardeve profesionale të aplikueshme në përputhje me praktikën më të mirë të komunitetit të INTOSAI-t;
- Zhvillimin e infrastrukturës së teknologjisë së informacionit;
- Zhvillimin dhe kualifikimin e burimeve njerëzore konform implementimit të dokumentit të politikës së burimeve njerëzore në KLSH, miratuar me Vendim të Kryetarit nr.128 datë 31.12.2017;
- Rritjen dhe konsolidimin e cilësisë së botimeve me materiale që i shërbejnë procesit të auditimit etj.

“Raporti i shpenzimeve faktike të programit sipas artikujve për 12/mujorin 2020”

Në zbatim të Ligjit 88/2019, “Për buxhetin e vitit 2020” është bërë miratimi i çeljes së fondeve buxhetore për vitin 2020, për institucionin e Kontrollit të Lartë të Shtetit në vlerën totale për 444,636 mijë lekë. Plani përfundimtar i buxhetit të vitit 2020, pas ndryshimeve gjatë vitit me Akte Normative ka rezultuar në vlerë 422,312 mijë lekë dhe duke e krahasuar me çeljen e buxhetit, plani përfundimtar është pakësuar për 22,324 mijë lekë, ose me 5% më pak. Fondet e alokuara për funksionimin e aktivitetit të Kontrollit të Lartë të Shtetit, sipas zërave për 12-mujorin e vitit 2020, paraqiten si më poshtë:

Tabela nr.14: Fondet e alokuara për vitin 2020 (në mijë lekë)

Art.	Përshkrimi i Artikullit	Buxheti fillestar vjetor	Buxheti i Rishikuar Akti.N 15, 15.04.2020	Buxheti i Rishikuar Akti.N 28, 02.07.2020	Buxheti Faktik 2020	Plan/Fakt	Realizimi në %
1	2	3	4	5	6	5-6	6/5
600	Paga	274,000	270,000	270,000	257,973	12,027	96%
601	Sigurime Shoqërore	42,000	42,000	42,000	40,143	1,857	96%
602	Mallra dhe Shërbime të Tjera	80,850	71,850	71,850	50,822	21,028	71%
605	Transferta Korrente të Huaja	150	150	150	118	32	79%
606	Trans për Buxh. Fam.	600	2,276	2,276	2,160	116	95%
Total	Shpenzime Korrente	397,600	386,276	386,276	351,216	35,060	
231	Investime me Financime të Brendshëm	29,000	18,000	18,000	13,763	4,237	76%
231	Investime me Financime të huaj	18,036	18,036	18,036	0	18,036	0%
Total	Shpenzime Kapitale	47,036	36,036	36,036	13,763	22,273	
Totali	Korrente dhe Kapitale	444,636	422,312	422,312	364,981	57,333	

Burimi: KLSH

Analiza e realizimit të buxhetit të KLSH-së për 12-mujorin e vitit 2020

Bazuar ne Ligjit 88/2019, “Për buxhetin e vitit 2020” KLSH-ja për vitin 2020 u miratua fondi në total në vlerën 444,636 mijë lekë.

KLSH ndërmori procesin e analizës së buxhetit në kuadrin e situatës së krijuar nga gjendja e fatkeqësisë natyrore për shkak të COVID-19. Ne funksion të kësaj analize u krye rishikimi i prioriteteve në drejtim të orientimit të burimeve buxhetore në aktivitetet dhe veprimtaritë më të domosdoshme në kushtet e një

regjimi të rreptë të administrimit ekonomik dhe eficient të fondeve të shpenzimeve operative dhe të investimeve për vitin 2020.

Me Vendimin e Kryetarit nr.21, datë 31.03.2020 “Mbi shkurtimin e fondeve të buxhetit të KLSH-se, të shpenzimeve operative dhe të investimeve për vitin 2020 dhe kalimin e tyre në favor të buxhetit të shtetit për përballimin e situatës së fatkeqësisë natyrore të COVID-19” është vendosur pakësimi i fondeve buxhetore të KLSH-së, si më poshtë vijon:

1. Fondet e investimeve me objekt “Blerje makina” në vlerën prej 9,700 mijë lekë, që përfaqëson 100% të shpenzimeve të planifikuara për këtë zë të investimeve, pakësohen dhe do të kalojnë në favor të buxhetit për përballimin e situatës së fatkeqësisë natyrore COVID-19. Me Vendimin e Kryetarit nr.19, datë 27.03.2020 “Për anulimin dhe pezullimin e procedurave të prokurimeve fondeve për investime dhe operative për vitin 2020, për shkak të situatës së shkaktuar nga COVID-19” KLSH-ja ka kërkuar anulimin e menjëhershëm të procedurës së prokurimit të fondeve nga Ministria e Brendshme Agjencia e Blerjeve të përqendruara) me objekt prokurimi “Blerje makina” vlera 9,700 mijë lekë.

2. Fondet e investimeve me objekt “Blerje pajisje kompjuterike” në vlerën fillestare prej 7,742 mijë lekë pakësohen në vlerën 1,300 mijë lekë, që përfaqëson rreth 30 % të fondit për këtë zë të investimeve dhe bazuar në vendimin e mësipërm u adresua kërkesa AKSHII-t për pezullimin e procedurës së prokurimit.

3. Fondet buxhetore të shpenzimeve operative të mirëmbajtjes pakësohen në vlerën 9,000 mijë lekë ose në 10% të buxhetit vjetor.

Për sa më lart, KLSH-ja adresoi kërkesën për bashkëpunimin me Ministrinë e Financave, për kryerjen e veprimeve për pakësimin e fondeve në favor të buxhetit për përballimin e fatkeqësisë natyrore COVID-19, në shumën totale 24,000 mijë lekë nga të cilat 11,000 mijë lekë në zërin investime që përfaqëson rreth 45% të fondeve të investimeve me financim të brendshëm dhe 9,000 mijë lekë në zërin shpenzime operative ose 10% të totalit të fondeve për këtë zë buxhetor, si dhe 4,000 mijë lekë në zërin paga dhe sigurimet shoqërore.

A. Shpenzime korrente

1. Pagat, Sigurimet Shoqërore dhe Shëndetësore. Llogaria 600-601

Fond i alokuar nga buxheti i shtetit për vitin 2020 në Ligjin nr.88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, i ndryshuar me Aktin Normativ Nr.15, datë 15.04.2020 dhe Nr.28, datë 02.07/2020 për zërin “Shpenzime për paga dhe sigurime” është në vlerën për 312,000 mijë lekë.

Shpenzimet e Personelit janë realizuar në masën 96% pra në vlerë 298,116 mijë lekë kundrejt 312,000 mijë lekë të planifikuara me Aktin Normativ datë 02.07.2020, ose me një mosrealizim në prej 12,027 mijë lekë krahasuar me planin. Krahasuar me planin fillestar shpenzimet janë realizuar në masën 94%. Shuma e shpenzuar në zërin “shpenzime personeli”, përfshin pagat e punonjësve të KLSH-së dhe të ekspertëve të jashtëm të përkohshëm të kontaktuar dhe paguar konform shkresave dhe kontratave të nënshkruara me ta.

2. Shpenzime për mallra dhe shërbime të tjera. Llogaria 602

Fond i alokuar nga buxheti i shtetit për vitin 2020 në Ligjin nr.88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, i ndryshuar me Aktin Normativ Nr.15, datë 15.04.2020 dhe Nr.28, datë 02.07.2020 për zërin “Shpenzime operative” është 71,850 mijë lekë.

Shpenzime operative janë realizuar në masën 71% pra në vlerë 50,822 mijë lekë kundrejt 71,850 mijë lekë të planifikuara me Aktin Normativ datë 02.07.2020, ose me një mosrealizim prej 21,028 mijë lekë krahasuar me planin.

Me këtë zë shpenzimesh janë përballuar mbulimi i nevojave administrative të shpenzimeve si shpenzime për drita, ujë, telefon etj. Në këtë artikull janë kryer shpenzimet për trajnime jashtë dhe brenda vendit dhe për dieta në funksion të veprimtarisë audituese. Organizimi dhe pjesëmarrja në këto aktivitete janë shoqëruar me kostot përkatëse duke u fokusuar në menaxhim sa më të kujdesshëm dhe përdorim sa më me efektivitet të shpenzimeve buxhetore.

Një pjese të konsiderueshme në shpenzimet operative e zëne shpenzimet për udhëtim e dieta brenda vendit, tabela nr.2. Në kuadrin e pakësimeve të bëra në kuadrin e fatkeqësisë natyrore Covid-19 u ndërmor procesi i detajimit të fondeve të shpenzimeve për mallra dhe shërbime të tjera (zërit 602) duke analizuar koston e shpenzimeve.

Tabela nr.15: Fondet për Mallra dhe Shërbime të Tjera (në mijë lekë)

Artikulli	Përshkrimi i Artikullit	Vlera
6020	Materiale zyre dhe te përgjithshme	1,355
6022	Shërbime nga te trete	9,318
6023	Shpenzime Transporti	1,417
60241	Udhëtim i brendshëm/Dieta	34,300
60242	Udhëtim jashtë shteti/Dieta	1,921
6025	Shpenzime për mirëmbajtje te zakonshme	2,286
6029	Shpenzime te tjera operative	225
	Total artikulli 602	50,822

Burimi: KLSH

3. Transferta korrente dhe të huaja. Llogaria 605

Gjatë periudhës raportuese janar-gusht 2020 janë shlyer detyrimet për kuota anëtarësimi për organizatat INTOSAI dhe EUROSAI, në shumën 117 mijë lekë nga 150 mijë lekë të planifikuara.

4. Transferta për buxhetet familjare. Llogaria 606

Gjatë periudhës janar-gusht 2020 është dhënë Fond i Veçantë me kërkesat e bëra nga ana jonë dhe të konfirmuara nga Ministria e Financave në vlerën 2,276 mijë lekë, për daljen e punonjësve në pension, rast fatkeqësie dhe sëmundjeje dhe është realizuar në masën 2,160 mijë lekë.

5. Shpenzime për investime kapitale. Llogaria 231

Fond i alokuar nga buxheti i shtetit për vitin 2020 në Ligjin nr.88/2019 “Për buxhetin e vitit 2020”, i ndryshuar me Aktin Normativ Nr.15, datë 15.04.2020 dhe Nr.28, datë 02.07/2020 për zërin “Shpenzime për Investime” është në vlerën për 36,036 mijë lekë nga të cilat 18,000 mijë lekë investime me Financim të Brendshëm.

B. Shpenzime për investime kapitale**1. Financim i brendshëm**

Me Aktin Normativ nr.15, datë 15.04.2020, plani i buxhetit me destinacion Investimet Kapitale u pakësua në vlerën prej 11,000 mijë lekë sipas tabelës nr.3.

Tabela nr.16: Ndryshimi i buxhetit për investimet kapitale (në mijë lekë)

Kod. P	Emërtimi i Projektit	Buxheti fillestar vjetor	Buxheti i Rishikuar Akti.N 15, 15.04.2020	Buxheti Faktik 2020	Diferenca	Realizimi
M240009	Blerje automjete	9,700	0	0	0	0
M240010	Blerje pajisje kompjuterike	16,880	15,580	13,493	2,087	87%
M240011	Pajisje te ndryshme zyre	520	520	271	249	52%
M240012	Kosto lokale	1,900	1,900		1,900	0%
	Investimeve me F. të Brendshëm	29,000	18,000	13,764	4,236	

Burimi: KLSH

-Blerje Pajisje kompjuterike. Për vitin 2020 është kryer shpenzimi në vlerën 13.493 mijë lekë nga 15,580 mijë lekë të planifikuara me Aktin Normativ nr.15, datë 15.04.2020, për pajisje kompjuterike me qëllim rritjen e sigurisë së KLSH 2021

sistemeve teknologjike të institucionit. Në saj të investimeve të alokuara për infrastrukturën IT, kjo e fundit u plotësua dhe u zhvillua duke zgjeruar kapacitetet e pajisjeve ekzistuese si dhe duke shtuar në ambientin teknologjik të KLSH-së pajisje që shërbejnë për rritjen e sigorisë së informacionit (E-mail Security Gateway dhe Next Generation Firewall). Instalimi dhe implementimi i pajisjeve tashmë është i përfunduar. Si rezultat i këtyre investimeve tanimë është rritur siguria e TI në drejtim të shkëmbimit të informacionit përmes postës elektronike, mbrojtjes nga programet dashakeqe viruse etj. si dhe ofrohet një pasqyrë më e qartë e rrjetit network të KLSH-së me qëllim optimizimin e tij dhe garantimin e disponibilitetit, integritetit dhe konfidencialitetit të informacionit.

-Blerje pajisje zyrash, fondi i planifikuar në këtë zë është 520 mijë lekë. Për vitin 2020, në këtë zë janë kryer shpenzime në masën 271 mijë leke, për blerjen e pajisjeve të ndryshme për zyrat.

2. Financim i huaj

Tabela nr.17: Buxheti nga financimet e huaja (në mijë lekë)

Artikulli	Përshkrimi i Artikullit	Buxheti fillestar vjetor	Buxheti i Rishikuar Akti.N 15, 15.04.2020	Buxheti i Rishikuar Akti.N 28, 02.07.2020	Buxheti Faktik 2020
230	Forcimi i rolit të Auditimit të Jashtëm	18,036	18,036	18,036	0

Burimi: KLSH

Në artikullin 230 “Shpenzime kapitale të patrupëzuara të huaja” për vitin 2020 është parashikuar investime për zbatimin e projektit, “Forcimi i rolit të auditimit të jashtëm në mbikëqyrjen e partneritetit publik-privat në Shqipëri”. Projekti “Forcimi i kapaciteteve në auditimin e prokurimeve publike, koncesioneve dhe PPP-ve” është përgatitur nga KLSH-ja qysh në vitin 2016, si pjesë e aplikimit për mbështetje nga INTOSAI - IDI Donor Cooperation.

Projekti u shpall fitues nga IDI, të cilët e referuan propozimin tek Banka Botërore nën Programin SAFE, por për shkak të numrit të lartë të aplikimeve KLSH-së iu sugjerua kontaktimi me zyrën e SECO (Swiss State Secretariat for Economic Affairs).

Pas takimeve dypalëshe të realizuara kryesisht gjatë fund vitit 2019, u dakordësua për financimin e projektit në shumën totale 240 mijë CHF, prej të cilave 220'000 CHF, janë financim i SECO dhe 22 000 CFH (10% e vlerës)

financim nga buxheti i shtetit për KLSH-në. Projekti do të ketë një kohë CHF, zgjatje 2-vjeçare dhe marrëveshja për fillimin e tij u nënshkrua në ambientet e KLSH-së, në datën 9 mars 2020 .

Qëllimi kryesor i projektit është rritja e kontributit të KLSH-së për të forcuar llogaridhënien qeveritare në përdorimin e fondeve publike përmes auditimeve më profesionale dhe gjithëpërfshirëse të prokurimeve publike, koncesioneve dhe partneriteteve publike-private, duke përdorur mjete IT në kryerjen e auditimeve financiare, përputhshmërisë dhe performancës në përputhje me standardet ndërkombëtare të auditimit dhe praktikat e mira profesionale për sektorin publik. Objektivi i përgjithshëm i projektit është të nxisë mbikëqyrjen publike dhe të rrisë cilësinë, transparencën dhe frenimin e korrupsionit në ofertat publike, koncesionet dhe partneritetet publike-private (PPP). Ky projekt do të bëjë të mundur krijimin e eksperiencave të reja dhe do të përsosë njohuritë dhe aftësitë e audituesve të KLSH-së për të mbikëqyrur fushën e koncesioneve dhe kontratave të partneritetit publik-privat duke sjellë dhe plotësimin e një kornize të përshtatshme për të siguruar që këto lloj kontratash ofrojnë vlerë të shtuar dhe minimizojnë risqet në kushtet e financimit publik. I gjithë ky proces nuk mund të bëhet pa garantuar që audituesit kanë aftësitë e duhura teknike lidhur me përdorimin e mjeteve të teknologjisë së informacionit në auditim. Projekti do të mundësojë auditime më cilësore dhe do të japë rekomandime me vlerë të shtuar në mirëmenaxhimin e kontratave të PPP-ve, duke përmirësuar dhe kuadrin ligjor të realizimit të tenderave publike përkatës dhe të lidhjes dhe zbatimit të kontratave koncesionare. Ky projekt dyvjeçar do të ndihmojë dukshëm në drejtim të auditimit më profesional të fondeve publike në fushën e koncesioneve dhe PPP-ve në Shqipëri. Bashkëpunimi mes KLSH-së dhe Sekretariatit të Shtetit për Çështjet Ekonomike (SECO) i Konfederatës zvicerane do të mbështesë ngritjen e kapaciteteve profesionale të audituesve të KLSH-së, por do të jetë njëkohësisht edhe promotori i mbështetjes së Konfederatës së Zvicrës për Republikën e Shqipërinë.

IV. 4.5 Konkluzioni i Auditimit të brendshëm mbi Pasqyrat Financiare 2020

Auditimi i Brendshëm në Kontrollin e Lartë të Shtetit ka për mision të japë siguri objektive dhe të ofrojë këshillim për menaxhimin për të shtuar vlerën e për të përmirësuar veprimtarinë e KLSH-së. Auditimi i Brendshëm ndihmon KLSH-në për të arritur objektivat, nëpërmjet një veprimtarie të disiplinuar dhe sistematike,

për të vlerësuar e përmirësuar menaxhimin e riskut, si dhe proceset e kontrollit e të qeverisjes.

Në kuadër të veprimtarisë së auditimit të brendshëm, bazuar në planin vjetor të punës është kryer misioni i auditimit “Mbi auditimin e rregullshmërisë financiare të aktivitetit ekonomik financiar të Kontrollit të Lartë të Shtetit për periudhën nga 1 janar 2020 deri 31 dhjetor 2020.

Gjatë kryerjes së këtij auditimi është pasur në objekt dhënia e një gjykimi të përgjithshëm mbi funksionimin e sistemeve të kontrollit të brendshëm si dhe dhënien e një opinionit mbi zbatimin e buxhetit për vitin 2020, duke përfshirë dhe rregullshmërinë e transaksioneve në pasqyrat financiare të institucionit.

Auditimi është zhvilluar duke u bazuar në kriteret e vlerësimit: Kuadri ligjor dhe rregullator i funksionimit të institucionit, si dhe aktet e tjera të cilat rregullojnë veprimtarinë financiare të institucionit.

Ky auditim ka pasur katër drejtime kryesore:

1. Vlerësim i sistemit të kontrollit të brendshëm për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin.
2. Mbi hartimin dhe zbatimin e buxhetit të institucionit.
3. Auditim i rregullshmërisë së shpenzimeve dhe raportimit financiar për vitin 2020.
4. Auditimi i zbatimit të rekomandimeve të lëna nga auditimet e kaluara.

Lidhur me çështjet e menaxhimit financiar dhe të kontrollit janë mbuluar fushat e Mjedisit të Kontrollit, Menaxhimit të Riskut, Veprimtarive të Kontrollit, Informimi dhe Komunikimi si dhe Monitorimi.

Nga auditimi rezultoi se nga ana e KLSH-së përgjithësisht janë zbatuar kërkesat e ligjit nr.10296, datë 08.07.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, i ndryshuar.

Për vitin 2020 janë miratuar treguesit e buxhetit për veprimtarinë e KLSH-së në zbatim të kërkesave të ligjit nr.88, datë 18.12.20219 “Për buxhetin e vitit 2020” dhe të UMF nr.2, datë 20.01.2020 “Për zbatimin e buxhetit të vitit 2020”. KLSH gjatë vitit 2020 ndërmori procesin e analizës së buxhetit në kuadrin e situatës së krijuar nga gjendja e fatkeqësisë natyrore për shkak të COVID-19. Si

rezultat i së cilës u pakësuan fondet buxhetore në vlerën 22,324 mijë lekë, duke prekur kryesisht zërin e investimeve, shpenzimeve operative dhe të pagave.

Në total, treguesit e buxhetit, bazuar në të dhëna të cilat janë rakorduar edhe me degën e thesarit, rezulton të jenë programuar 422,312 mijë lekë dhe të jenë realizuar 364,981 mijë lekë ose 87% e programimit.

Me mosrealizim janë veçanërisht shpenzimet operative, programuar 71,850 mijë lekë, realizuar 50,822 mijë lekë ose 71% e programimit dhe Investimet me financim të brendshëm, programuar 18,000 mijë lekë, realizuar 13,763 mijë lekë ose 51% e programimit.

Sa i përket auditimit të rregullshmërisë së Raportimit Financiar për vitin 2020, nga Sektori i Financës janë nxjerrë pasqyrat financiare për gjendjen e llogarive më 31.12.2020. Gjendja e llogarive debitore të institucionit të KLSH-së për vitin 2020 rezulton në vlerën 2,942 mijë lekë, nga të cilat 2,536 mijë lekë përfaqësojnë vlerën e dëmit të shkaktuar në ngjarjet e vitit 1998.

Detyrimet kreditore janë në vlerën 1,402 mijë lekë që përfaqësojnë detyrimet nga të tretët të krijuara brenda vitit 2020.

Për vitin 2020 nga ana e KLSH-së janë programuar gjithsej 34 procedura prokurimi me fondin limit 26,868 mijë lekë me TVSH nga të cilat 3 procedura prokurimi janë parashikuar me vlera të mëdha me tender për vlerën 19,204 mijë lekë me TVSH. Procedurat me tender janë kryer nga organi i Ministrisë së Brendshme dhe nga AKSHI në zbatim të kërkesave të VKM nr.82, datë 14.02.2018 “Për ngarkimin e agjencisë së blerjeve të përqendruara të prokurimit publik, në emër dhe për llogari të Kryeministrit, Ministrive dhe Institucioneve të varësisë, për disa mallra dhe shërbime” i ndryshuar. Gjatë vitit, regjistrin e parashikimit të prokurimeve i janë bërë disa ndryshime nga parashikimi fillestar. Këto ndryshime i janë përcjellë Degës së Thesarit dhe Ministrisë së Financave. Nga auditimi i proceduarve të blerjeve me vlera të vogla u konstatua se në disa raste janë bërë prokurime në formë emergjence pa sistemin elektronik në (Blerje Shkresore) ku nga KVO nuk është evidentuar me procesverbal marrja e ofertave dhe testimi i tregut.

Gjatë viti 2020 janë paguar mesatarisht 194 punonjës në muaj, me pagën bruto vjetore në shumën 250,911 mijë lekë si dhe mesatarisht 5 ekspertë të jashtëm të kontraktuar, në muaj për shumën totale të pagave 5,748 mijë lekë.

Veprimet e hyrjeve dhe daljeve nga magazina janë bazuar në dokumentet justifikues ligjorë dhe janë kryer nga personat e autorizuar në zbatim të kuadrit ligjor të fushës.

Nga auditimi i të gjitha procedurave të shpenzimeve për daljet e bankës, u konstatua se janë zbatuar kërkesat dhe procedurat e parashikuara nga legjislacioni i fushës. Në të gjitha rastet bashkëngjitur Urdhër Shpenzimeve janë bashkëngjitur dokumentet e nevojshme justifikues ligjor e kontabël.

Për vitin 2020, procesi i inventarizimit të asetëve të KLSH-së nuk ka përfunduar, për rrjedhojë nuk është kryer rakordimi i llogarive inventariale mbi gjendjen fizike dhe kontabël.

Nga auditimi mbi zbatimin e rekomandimeve të lëna në misionin e auditimit për aktivitetin e institucionit të KLSH-së për vitin 2019, u konstatua se janë propozuar 4 rekomandime nga të cilat rezultojnë të pazbatuara 3 rekomandime, konkretisht:

- Nuk është zbatuar rekomandimi për publikimin në faqen web të KLSH-së të rregulloreve të përditësuara me të gjitha ndryshimet, konkretisht; Rregullorja e brendshme mbi: “Organizimin dhe Funksionimin Administrativ të Kontrollit të Lartë të Shtetit”, miratuar me Vendim të Kryetarit të KLSH-së Nr.85, datë 30.06.2015 e ndryshuar dhe “Rregullore e Procedurave të Auditimit në Kontrollin e Lartë të Shtetit” miratuar me Vendim të Kryetarit të KLSH-së Nr.107, datë 08.08.2017 e ndryshuar;
- Nuk janë sistemuar llogaritë financiare për sa ka rezultuar i vjedhur një automjet me vlerën kontabël 1,345 mijë lekë, si dhe për sa i është shkaktuar dëm institucionit në ngjarjet e 14 shtatorit 1998 në vlerën 2, 537 mijë lekë;
- Nuk është ngritur komisioni për verifikimin e të gjitha mjeteve të transportit të çregjistruara përkohësisht dhe të vlerësuara si jashtë përdorimit nga të cilat 3 mjete janë çregjistruar gjatë vitit 2019.

Në përfundim të misionit të auditimit, bazuar në gjetjet janë rekomanduar masa me karakter organizativ lidhur me:

- Marrjen e masave për programimin më të plotë të blerjeve dhe shërbimeve me vlera të vogla me qëllim eliminimin e rasteve të kryerjes së procedurave të prokurimeve me vlera të vogla në formë emergjente (blerje shkresore);
- Mirëadministrimin e shpenzimeve për udhëtime e dieta brenda vendit;
- Planifikimin e botimeve të Standardeve, Manualeve dhe titujve shkencore;
- Zbatimin e rekomandimeve të konstatuara të pa zbatuara, të lëna në misionet e auditimeve të mëparshme.

ANEKSE

1. Për zbatimin e rekomandimeve të adresuara në auditimet e mëparshme

Në përmbushje të detyrimeve kushtetuese dhe ligjore, si dhe në funksion të informimit të Kuvendit dhe të opinionit publik, Kontrolli i Lartë i Shtetit, përmes kryerjes së veprimtarisë audituese, synon që krahas dhënies së sigurisë për menaxhimin e fondeve publike dhe adresimit të rekomandimeve me efekt përmirësues dhe korrigjues, të kryejë ndjekjen e zbatimit tyre në një linjë me parimet, metodologjitë dhe procedurat e sanksionuara në Kornizën e Deklaratave Profesionale të INTOSAI-t (IFPP) dhe praktikat më të mira të Institucioneve Supreme të Auditimit të komunitetit INTOSAI.

Bazuar në Ligjin nr.154/2014 “Për organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”, si dhe në zbatim të kërkesave të Kornizës së Deklaratës Profesionale të INTOSAI-t (IEPP), me qëllim përmbushjen e objektivave të përcaktuara në Strategjinë e Zhvillimit Institucional 2018-2022, Kryetari i KLSH me vendimin nr.67, datë 23.06.2020 ka miratuar Manualin e Ndjekjes së Zbatimit të Rekomandimeve dhe Regjistrin institucional të Zbatimit të Rekomandimeve.

KLSH, krahas përcaktimit të çështjes së parë, në çdo auditim për zbatimin e rekomandimeve të dhëna në auditimin e mëparshëm ka monitoruar ndjekjen e zbatimit të rekomandimeve:

- *Pas 20 ditësh* - Plani i zbatimit të rekomandimeve përcjellë në KLSH nga subjekti pas marrjes së raportit të rekomandimeve;
- *Pas 6 muajsh*, i cili përmban informacion të hollësishëm të përcjellë nga subjekti i audituar për ecurinë e implementimit të planit të zbatimit të rekomandimeve;
- *Auditim i posaçëm*, për verifikimin e zbatimit të rekomandimeve.

Në kuadrin e bashkëpunimit institucional, si dhe në zbatim të kërkesave të Vendimit të Kuvendit 49/2017, datë 20.04.2017 “Për krijimin e mekanizmit për monitorimin sistematik të ndjekjes së zbatimit të rekomandimeve të institucioneve të pavarura” dhe Vendimit të Kuvendit nr.134/2018 “Për miratimin e Manualit të Monitorimit Vjetor dhe Periodik”, KLSH gjatë vitit 2020 ka kryer auditime të posaçme për verifikimin e zbatimit të rekomandimeve dhe ka përgatitur raportin përmbledhës mbi statusin e implementimit të rekomandimeve të lëna institucioneve të audituara.

KLSH, me shkresën nr.517, datë 04.06.2020 ka përcjellë në Kuvendin e Shqipërisë raportin përmbledhës mbi zbatimin e rekomandimeve të auditimeve të përfunduara gjatë periudhës 01.01.2019-30.09.2019 për Departamentin e Vetëqeverisjes Vendore dhe Departamentin e Aseteve dhe Mjedisit. Gjithashtu, me shkresën 517/1 prot., datë 24.07.2020 KLSH i ka përcjellë Ministrit të Shtetit për Marrëdhëniet me Parlamentin, Raportin Përmbledhës, i cili përmban Raportin “Mbi verifikimin e zbatimit të rekomandimeve të auditimeve të përfunduara nga Departamenti i Auditimit të Vetëqeverisjes Vendore (përgjatë periudhës 01.01.2019–22.08.2019), si dhe Departamenti i Auditimit të Aseteve dhe Mjedisit (përgjatë periudhës 01.01.2019 – 30.09.2019)” dhe Raportin “Mbi statusin e pranimit të rekomandimeve të auditimeve të kryera nga KLSH për vitin 2019”, sipas raportimit të bërë nga subjektet e audituara në zbatim të nenit nr.15 pika “j” dhe nenit nr.30 pika “2” të Ligjit nr.154/2014 “Mbi organizimin dhe funksionimin e Kontrollit të Lartë të Shtetit”

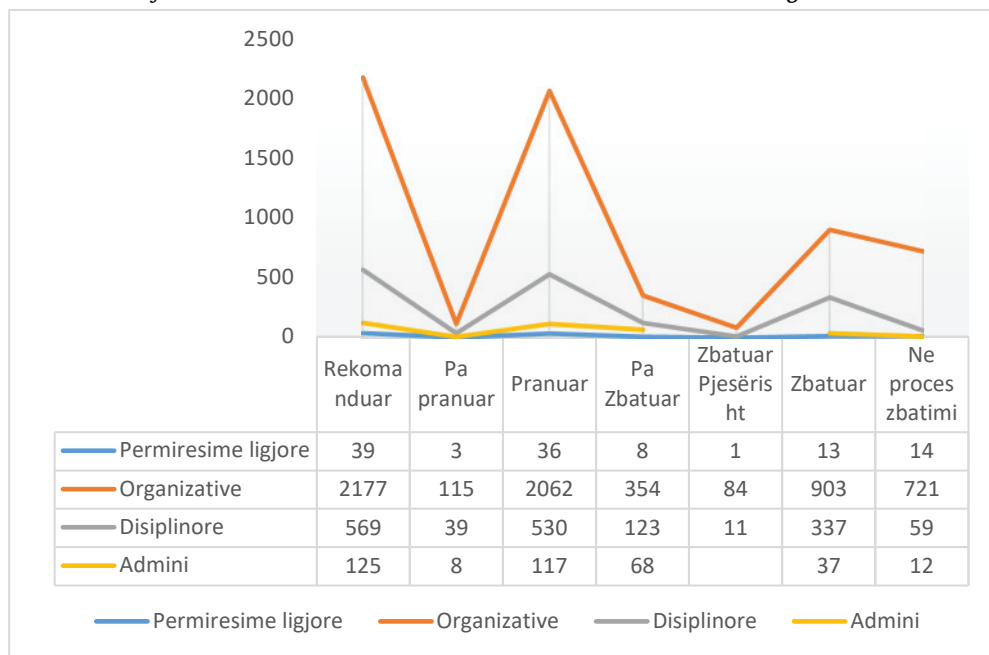
KLSH i ka përcjellë Kuvendit të Shqipërisë me shkresën nr.1180, datë 27.11.2020 Raportin e konsoliduar i cili jep informacion të detajuar për zbatimin e rekomandimeve të auditimeve kryera dhe evaduar në periudhën 01.01.2019-31.12.2019. Raporti i sipërcituar i është përcjellë edhe Ministrit për Marrëdhëniet me Parlamentin me shkresën nr.1180/1, datë 03.12.2020 me synimin e rritjes së përgjegjshmërisë së menaxhimit të fondeve publike nga subjektet e audituara.

Për viti 2020, KLSH ka kryer auditimin e posaçëm në 114 subjekte të audituara në vitin 2019, lidhur me nivelin e zbatimit të rekomandimeve të lëna, nga i cili ka rezultuar se janë dhënë gjithsej 2,910 masa për përmirësime ligjore, masa organizative, masa administrative dhe masa disiplinore. Nga masat e rekomanduara gjithsej janë pranuar 2,745 ose 94% dhe nuk janë pranuar 165 masa ose 6% e tyre.

Masa për përmirësime ligjore, organizative, administrative dhe disiplinore rekomanduar janë **2910**, nga të cilat janë pranuar **2745 masa ose 94%** e masave të rekomanduara dhe nuk janë pranuar **165 masa ose 6%** e masave të rekomanduar.

Nga verifikimi i zbatimit të rekomandimeve rezultoi se nga 2745 masa të pranuar janë zbatuar plotësisht **1290 ose 47%** janë zbatuar pjesërisht 96 masa janë në proces zbatimi **806 ose 29%** dhe **553** masa nuk janë zbatuar ose **20%**.

Grafik nr. 1: Niveli i zbatimit të rekomandimeve të lëna nga KLSH

Burimi: KLSH

Më konkretisht:

A. Janë rekomanduar “Masa për shpërblim dëmi” në vlerën 6,586,038 mijë lekë, nga të cilat rezulton se është pranuar vlera 5,567,299 mijë lekë ose 84% dhe vlera e papranuar është 1,018,739 mijë lekë. Nga verifikimi i zbatimit të rekomandimeve në 114 subjekte rezultoi se, nga vlera e shpërblimit të dëmit të pranuar është zbatuar plotësisht shpërblimi i dëmit në vlerën 111,973 mijë lekë ose 2% është zbatuar pjesërisht në vlerën 630,390 mijë lekë ose 11% dhe është në proces zbatimi vlera 4,375,086 mijë lekë ose 78% e vlerës së pranuar për shpërblim dëmi, nuk është zbatuar shpërblimi i dëmit në vlerën 1,018,739 mijë lekë. KLSH ka rikërkuar nga të gjitha subjektet përsheptimin e zbatimit të masave të shpërblimit të dëmit të pranuar por të pazbatuar.

B. Janë rekomanduar 39 “Masa për përmirësime ligjore”, nga të cilat janë pranuar 36 masa. Nga verifikimi i zbatimit të rekomandimeve rezulton se, nga masat e pranuar janë zbatuar 14 masa janë në proces zbatimi 14 masa ose 38% e tyre dhe 8 masa janë të pa zbatuara.

C. Janë rekomanduar 2177 “Masa organizative”, nga të cilat janë pranuar 2062 masa ose 95% e tyre. Nga verifikimi i zbatimit të rekomandimeve rezulton

se nga masat e pranuar janë zbatuar plotësisht 903 masa ose 43% janë zbatuar pjesërisht 84 masa janë në proces zbatimi 721 ose 34% dhe nuk janë zbatuar 354 ose 17% e tyre.

D. Janë rekomanduar 569 “Masa disiplinore”, nga të cilat janë pranuar 530 masa. Nga verifikimi i zbatimit të rekomandimeve rezulton se, nga masat e pranuar janë zbatuar 337 masa ose 93% e tyre janë zbatuar pjesërisht 11 masa janë në proces zbatimi 59 masa dhe nuk janë zbatuar 123 masa ose 23% e tyre.

E. Janë rekomanduar 125 “Masa administrative”, nga të cilat janë pranuar 117 masa ose 94%. Nga verifikimi i zbatimit të rekomandimeve rezulton se, nga masat e pranuar janë zbatuar 37 masa janë në proces zbatimi 12 masa dhe 68 masa janë pa zbatuar.

2. Pasqyrat financiare 2020

Njësia Publike NJQP_01 Formati nr.1

Pasqyra e pozicionit financiar, viti 2020

Në/Lekë

Nr.	Referenca	E M E R T I M I	Ushtrimi	Ushtrimi
Reshti	Llogarive		i	Paraardhës
			Mbyllur	
1	A	A K T I V E T	878,290,185	950,022,983
2		I. Aktivët Afat shkurtër	49,727,765	53,800,150
3		1.Mjete monetare dhe ekuivalent te tyre	1,996,859	1,996,859
4	531	Mjete monetare në Arke		
5	512,56	Mjete monetare në Banke		
6	520	Disponibilitete në Thesar	1,996,859	1,996,859
7	50	Letra me vlere		
8	532	Vlera te tjera		
9	54	Akreditiva dhe paradhënie		

10	59	Provigjone zhvlerësimi letra me vlere (-)		
11		2. Gjendje Inventari qarkullues	19,666,066	21,654,093
12	31	Materiale	19,666,066	21,654,093
13	32	Inventar i imët		
14	33	Prodhim në proces		
15	34	Produkte		
16	35	Mallra		
17	36	Kafshë në rritje e majmëri		
18	37	Gjendje të pa mbërritura, ose pranë te tretave		
19	38	Diferenca nga çmimet e magazinimit		
20	39	Provigjone për zhvlerësimin e inventarit (-)		
21		3. Llogari të Arkëtushme	28,064,840	30,149,198
22	411	Klientë e llogari te ngjashme		
23	423,429	Personeli, paradhënie, deficite, gjoba		
24	431	Tatim e Taksa		
25	432	Tatime, mbledhur për llogari pushtetit lokal		
26	433	Fatkeqësi natyrore që mbulohen nga shteti		
27	435	Sigurime Shoqërore		
28	436	Sigurime Shëndetësore		
29	437,438,	Organizma të tjerë shtetërore		

30	44	Institucione të tjera publike		
31	465	Efekte për tu arkëtuar nga shitja e letrave me vlere		
32	468	Debitore të ndryshëm	2,942,167	2,845,167
33	4342	Operacione me shtetin(Te drejta)	25,122,673	27,304,031
34	45	Marrëdhënie midis institucioneve apo njërive ekonomike		
35	49	Shuma te parashikuara për zhvlerësim(-)		
36		4.Të tjera aktive afatshkurtra	0	0
37	409	Parapagime		
38	473	Llogari e pritjes të marrëdhënieve me thesarin		
39	477	Diferenca konvertimi aktive		
40	481	Shpenzime për t'u shpërndarë në disa ushtrime		
41	486	Shpenzime te periudhave te ardhshme		
42		II. Aktivët Afat gjata	828,562,420	896,222,833
43	20	1.Aktive Afatgjata jo materiale	187,997,146	221,173,113
44	201	Prime te emisionit dhe Rimbursimit të huave		
45	202	Studime dhe kërkime	187,997,146	221,173,113
46	203	Koncesione, Patenta, Licenca e te ngjashme		
47	21	2.Aktive Afatgjata materiale	640,565,274	675,049,720

48	210	Toka, Troje, Terrene		
49	211	Pyje, Plantacione		
50	212	Ndërtesa e Konstruksione	535,863,947	564,944,144
51	213	Rruge, rrjete, vepra ujore		
52	214	Instalime teknike, makineri e pajisje	49,606,349	49,606,349
53	215	Mjete Transporti	2,290,449	2,852,462
54	216	Rezerva Shtetërore		
55	217	Kafshe pune e prodhimi		
56	218	Inventar ekonomik	52,804,529	57,646,765
57	24	Aktive afatgjata te dëmtuara		
58	28	Caktime te Aktiveve Afatgjata		
59	25-26	3.Aktive Afatgjata Financiare	0	0
60	25	Huadhënie e Nen huadhënie		
61	26	Pjesëmarrje në kapitalin e vet		
62		4.Investime	0	0
63	230	Për Aktive Afatgjata jo materiale		
64	231	Për Aktive Afatgjata materiale		0
65	B	PASIVET(DETYRIMET)	30,171,882	32,176,301
66		I. Pasivet Afat shkurtra	30,171,882	32,176,301
67		1. Llogari të Pagueshme	30,171,882	32,176,301
68	401-408	Furnitorë e llogari të lidhura me to	1,402,279	2,140,248
69	42	Detyrime ndaj personelit	15,659,435	16,604,285

70	16,17,18	Hua Afat shkurtra		
71	460	Huadhënës		
72	431	Detyrime ndaj shtetit për tatim taksa	1,973,357	2,081,127
73	432	Tatime, mbledhur për llogari pushtetit lokal		
74	433	Detyrime, shteti fatkeqësi natyrore		
75	435	Sigurime Shoqërore	6,167,543	5,739,819
76	436	Sigurime Shëndetësore		738,554
77	437,438,	Organizma te tjerë shtetërore		
78	44	Institucione te tjera publike		
79	45	Marrëdhënie midis institucioneve apo njërive ekonomike		
80	464	Det. Për tu paguar për bl.letrave me vlerë		
81	466	Kreditore për mjete në ruajtje	1,996,859	1,996,859
82	467	Kreditore te ndryshëm		
83	4341	Operacione me shtetin (detyrime)	2,972,409	2,875,409
84	49	Shuma të parashikuara për zhvlerësim(-)		
85		2.Te tjera pasive afatshkurtra	0	0
86	419	Kreditore, Parapagime		
87	475	Te ardhura për t'u regjistruar vitet pasardhëse		
88	478	Diferenca konvertimi pasive		

89	480	Të ardhura për tu klasifikuar ose rregulluar		
90	487	Të ardhura të arkëtuara para nxjerrjes së titullit		
91		II. Pasivet Afat Gjata	0	0
92	Klase 4	Llogari të pagueshme		
93	16.17,18	Huatë Afat gjata		
94		Provizjonet afatgjata		
95	Klasa 4	Të tjera		
96	C	AKTIVET NETO/ FONDET (A-B)	848,118,303	917,846,682
97	D	FONDI I KONSOLIDUAR:	848,118,303	917,846,682
98	101	Teprica (Fondi i akumuluar)/Deficiti i akumuluar	849,950,598	915,065,061
99	12	Rezultatet e mbartura		2,567,254
100	85	Rezultati i Veprimtarisë Ushtrimore	-1,832,295	214,367
101	111	Rezerva		
102	115	Nga Fondet e veta të investimeve		
	15	Shuma të parashikuara për rreziqe e Zhvlerësime		
103	105	Teprica e Granteve kapitale të Brendshme		
104	106	Teprica e Granteve kapitale të Huaja		
105	107	Vlera e mjeteve të caktuara në përdorim		

Aneksë-----

106	109	Rezerva nga Rivlerësimi i Aktiveve Afatgjata		
107		Të Tjera		
108	E	TOTALI I PASIVEVE(B+C)	878,290,185	950,022,983

Njësia Publike

Pasqyra e Performancës Financiare, viti 2020

(Klasifikimi, sipas natyrës ekonomike)

Në/Lekë

Nr. rresh ti	Nr. Llogaritje	P E R S H K R I M I I OPERACIONEVE	VITI USHTRIMOR	VITI I MEPARSHEM
a	b	c	1	2
1	A	TË ARDHURAT	350,051,751	376,921,839
2	70	I.TE ARDHURAT NGA TAKSAT E TATIMET	0	0
3	700	1.Tatimi mbi të Ardhurat	0	0
4	7000	Tatim mbi të ardhurat personale		
5	7001	Tatim mbi Fitimin		
6	7002	Tatim mbi Biznesin e vogël		
7	7009	Të tjera Tatime mbi te ardhurat		
8	702	2.Tatimi mbi Pasurinë	0	0
9	7020	Tatim mbi Pasurinë e paluajtshme		
10	7021	Tatim mbi shitjen e pasurisë së paluajtshme		
11	7029	Të tjera tatime mbi Pasurinë		

12	703	3.Tatime mbi mallrat e shërbimet brenda vendit	0	0
13	7030	Tatim mbi vlerën e shtuar (TVSH)		
14	7031	Akciza		
15	7032	Takse mbi shërbimet specifike		
16	7033	Takse mbi përdorimin e mallrave dhe lejim veprimtarie		
17	7035	Taksa vendore mbi përdorimin e mallrave e lejim veprimtarie		
18	704	4.Takse mbi tregtinë dhe transaksionet ndërkombëtare	0	0
19	7040	Takse doganore për mallrat e importit		
20	7041	Takse doganore për mallrat e eksportit		
21	7042	Tarife shërbimi doganor e kolipostë		
22	7049	Të tjera taksa mbi tregtinë e transaksionet ndërkombëtare		
23	705	5.Taks' e rrugës		
24	708	6.Të tjera Tatime e Taksa kombëtare		
25	709	7.Gjoha e Kamat vonesa		
26	75	II.KONTRIBUTE SIGURIME SHOQERORE E SHENDETESORE	0	0
27	750	NGA TË PUNESUARIT		
28	751	NGA PUNEDHENESI		
29	752	NGA TË VETPUNESUARIT		
30	753	NGA FERMERET		

Aneke-----

31	754	NGA SIGURIMET VULLNETARE		
32	755	KONTRIBUTE NGA BUXHETI PËR SIGURIME SHOQERORE		
33	756	KONTRIBUTE NGA BUXHETI PËR SIGURIME SHËNDETËSORE		
34	71	III. TE ARDHURA JO TATIMORE	198,335	0
35	710	1.Nga ndërmarrjet dhe pronësia	0	0
36	7100	Nga Ndërmarrjet publike jo financiare		
37	7101	Nga Ndërmarrjet publike financiare		
38	7109	Të tjera nga ndërmarrjet dhe pronësia		
39	711	2.Shërbimet Administrative dhe të Ardhura Sekondare	198,335	0
40	7110	Tarifa administrative dhe rregullatore		
41	7111	Te ardhura sekondare e pagesa shërbimesh	198,335	
42	7112	Takse për veprime gjyqësore e noteriale		
43	7113	Të ardhura nga shitja e mallrave e shërbimeve		
44	7114	Të ardhura nga biletat		
45	7115	Gjoha, kamatëvonesa, sekuestime e zhdëmtime		
46	7116	Të ardhura nga transferimi pronës, Legalizimi i ndërtimeve pa leje		
47	719	3.Të tjera të ardhura jo tatimore		
48	76	IV. TE ARDHURA FINANCIARE	0	0

49	760	Nga interesat e huadhënies se brendshme		
50	761	Nga interesat e huadhënies se Huaj		
51	765	Nga interesat e depozitave		
52	766	Nga këmbimet valutore		
53	72	V.GRANTE KORENTE	349,853,416	376,921,839
54	720	1.Grant korrent i Brendshëm	349,853,416	376,921,839
55	7200	Nga Buxheti për NJQP(Qendrore)	326,053,081	351,758,054
56	7201	Nga Buxheti për NJQP(Vendore)		
57	7202	Nga Buxheti për pagesa te posaçme te ISSH		
58	7203	Nga Buxheti për mbulim deficitit(ISSH E ISKSH)		
59	7204	Pjesëmarrje e institucioneve në tatime nacionale		
60	7205	Financim shtese për te ardhurat e krijuara brenda sistemit		
61	7206	Financim i pritshëm nga buxheti	23,800,335	25,163,785
62	7207	Sponsorizime të brendshme(nga të tretë)		
63	7209	Të tjera grante korrente të brendshme		
64	721	2. Grant korrent i Huaj	0	0
65		Nga Qeveri të Huaja		
66		Nga Organizata Ndërkombëtare		
67		VI.TË ARDHURA TË TJERA	0	0
68	781	Të ardhura nga investimet në ekonomi		

69	782	Rimarrje Shumash të parashikuara për aktive afatshkurtra		
70	783	Rimarrje Shumash të parashikuara për aktive afatgjata		
71	784	Rimarrje Shumash për shpenzime të viteve ardhshme		
72	787	Tërheqje nga seksioni i investimeve		
73	73	VII.NDRYSHIMI I GJENDJES SË INVENTARIT TE PRODUKTEVE		
74	B	SHPENZIMET	351,884,046	376,707,472
75	600	I.PAGAT DHE PERFITIMET E PUNONJSEVE	256,832,733	256,610,484
76	6001	Paga, personel i përhershëm	256,832,733	256,610,484
77	6002	Paga personel i Përkohshëm		
78	6003	Shpërblime		
79	6009	Shpenzime të tjera për personelin		
80	601	II.KONTRIBUTE TE SIGURIMEVE	39,970,087	40,105,464
81	6010	Kontributi i Sigurimeve Shoqërore	35,602,430	35,722,602
82	6011	Kontributi i Sigurimeve Shëndetësore	4,367,657	4,382,862
83	602	III.BLERJE MALLRA E SHERBIME	50,815,067	81,522,681
84	602	Mallra dhe shërbime të tjera		
85	6020	Materiale zyre e të përgjithshme	1,463,199	6,774,184
86	6021	Materiale dhe shërbime speciale		555,560
87	6022	Shërbime nga të tretë	9,293,578	5,540,848
88	6023	Shpenzime transporti	1,302,129	4,042,487
89	6024	Shpenzime udhëtimi	36,221,154	59,813,975

90	6025	Shpenzime për mirëmbajtje të zakonshme	2,310,132	2,538,294
91	6026	Shpenzime për qiramarrje		364,410
92	6027	Shpenzime për detyrime për kompensime legale		1,165,200
93	6028	Shpenzime të lidhura me huamarrjen për hua		
94	6029	Shpenzime të tjera operative	224,875	727,723
95	603	IV.SUBVECIONE	0	0
96	6030	Subvecione për difference çmimi		
97	6031	Subvecione për të nxitur punësimin		
98	6032	Subvecione për të mbuluar humbjet		
99	6033	Subvecione për sipërmarrjet individuale		
100	6039	Subvecione të tjera		
101		V.TRANSFERIME KORENTE	2,278,132	1,250,466
102	604	1.Transferime korrente të brendshme	0	0
103	6040	Transferime korrente tek nivele tjera të Qeverise		
104	6041	Transferime korrente tek institucione qeveritare të ndryshme		
105	6042	Transferime korrente tek Sigurimet Shoqërore e Shëndetësore		
106	6044	Transferime korrente tek Organizatat jo fitimprurëse		
107	605	2.Transferime korrente me jashtë	117,845	117,266
108	6051	Transferime për Organizatat Ndërkombëtare	117,845	117,266

Aneke-----

109	6052	Transferime për Qeveritë e Huaja		
110	6053	Transferime për institucionet jo fitimprurëse të huaja		
111	6059	Transferime të tjera korrente me jashtë shtetit		
112	606	3.Transferime për Buxhetet familjare e Individë	2,160,287	1,133,200
113	6060	Transferta të paguara nga ISSH e ISKSH		
114	6061	Transferta Paguara nga Inst. Tjera e Org.Pusht.Vendor	2,160,287	1,133,200
115		VI.SHPENZIME FINANCIARE	0	0
116	65	1.Shpenzime Financiare të brendshme	0	0
117	650	Interesa për bono thesarit dhe kredi direkte		
118	651	Interesa për huamarrje të tj. Brendshme		
119	652	Interesa Letra tjera vlerë Qeverisë		
120	656	Shpenzime nga këmbimet valutore		0
121	66	2. Shpenzime Financiare të jashtme	0	0
122	660	Interesa për huamarrje nga Qeveri. të Huaja		
123	661	Interesa për financime nga Institucionet. Ndërkombëtare.		
124	662	Interesa për huamarrje të tjera jashtme		
125		VII.KUOTA AMORTIZIMI DHE SHUMA TE PARASHIKUARA	0	0

126	681	Kuotat e amortizimit te AAGJ, të shfrytëzimit		
127	682	Vlera e mbetur e AAGJ, të nxjerra jashtë përdorimit e të shitura		
128	683	Shuma të parashikuara të shfrytëzimit		
129	686	Shuma të parashikuara për aktivet financiare		
130	63	VIII.NDRYSHIMI I GJENDJES SË INVENTARIT	1,988,027	-2,781,623
131		IX.SHPENZIME TË TJERA	0	
132	85	TEPRICA OSE DEFICITI I PERIUDHËS	-1,832,295	214,367
		(Rezultati i Veprimtarisë së vitit Ushtrimor)		

Njësia Publike NJQP_01**Pasqyra e flukseve monetare (cash flow)****(Sipas Metodës direkte), viti 2020**

Në/Lekë

Nr. Reshti	Nr Rubrike	PËRMBAJTJA	Periudha Raportuese	Periudha Paraardhëse
(a)	(b)	(c)	(1)	(2)
1	I	VEPRIMTARITE E SHFRYTËZIMIT	-347,024,813	3,977,279
2	1	Akordim Fonde Buxhetore për shpenzime korrente (+)	351,216,866	376,818,887
3	2	Arkëtime e te hyra (Cash), gjatë vitit ushtrimor	-349,021,672	515,669
4		Të Hyra nga Tatimet e Doganat tatimore e Doganore(+)		

Aneksë-----

5		Të hyra nga Kontributet e Sig. shoq. e shëndetësore		
6		Të hyra nga ardhurat jo tatimore (+)	198,335	515,669
7		Të hyra, sponsorizime nga të tretë,(+)		
8		Të hyra, nga kredi e huamarrje afatshkurtër(+)		
9		Të hyra nga Mjetet në ruajtje(+)		
10		Të tjera, arkëtuar(+)		
11	3	Pagesa për Detyrime e Shpenzime korrente	-349,220,007	- 373,357,277
12		Për detyrime e Shpenzime nga vitet e kaluara(-)		
13		Për detyrime e Shpenzime te viti ushtrimor(-)	-351,216,866	-376,818,887
14		Pagesat për mjetet në ruajtje(-)	1,996,859	3,461,610
15		Interesi i paguar(-)		
16		Tatime te paguara(-)		
17		Të tjera të paguara (-)		
18	II	VEPRIMTARITE E INVESTIMEVE	4,236,086	19,809,908
19		Akordim Fonde Buxhetore për shpenzime Kapitale (+)	18,000,000	20,000,000
20		Të hyra nga Kredi dhe e huamarrje afatgjata(+)		
21		Të hyra nga shitja e Aktiveve Afatgjata (+)		
22		Të hyra nga interesat e huadhënies dhe nën huadhënies(+)		
23		Pagesa për detyrime e Investime nga vitet e kaluara(-)		

24		Për detyrime e Investime të viti ushtrimor(-)	-13,763,914	-190,092
25		Huadhënie e Nën huadhënie(-)		
26		Pjesëmarrje në kapitalin e vet(-)		
27		Dividente të paguar(-)		
28	III	TRANSFERTA E TE TJERA	-39,493,746	-42,605,690
29		Derdhje e Transferime të të Ardhurave në Buxhet(-)	-198,335	-515,669
30		Transferime në buxhet të Fondeve të pa përdorura(-)	-39,295,411	-42,090,021
31		Lëvizje e brendshme e transferta te tjera(+/-)		
32	IV	Rritja /Rënia neto e Mjeteve monetare	-382,282,473	3,461,610
33	V	Teprica në fillim te vitit ushtrimor	1,996,859	5,458,469
34	VI	Teprica e Likuiditeteve në fund të vitit ushtrimor	1,996,859	1,996,859

Njësia Publike NJQP_01 Format i nr.4

Pasqyra e ndryshimeve në aktivet neto/ fondet neto, viti 2020

Në/Lekë

Nr . Re sh ti	Refer ence	E M E R T I M I	Fonde baze		Fon de te	Rezult atet	Rezult atet	GJIT HESE J
			dhe Grant e	Rez erv a		e Mbart ura	e Ushtri mit	
			Kapit ale		te vet a	Teprioc e/Defic it	Teprioc e/Defic it	Aktive /neto Fonde / Neto
a	b	c	1	2	3	4	5	6
1	101	I. AKTIVET NETO/FONDET						0

		NETO						
2		II. NDRYSHIMET NË AKTIVET/ FONDET NETO(1+2)	917,8 46,68 4	0	0	0	- 69,72 8,381	848,1 18,30 3
3		1. NGA BURIME TE BRENDSHME	917,8 46,68 4	0	0	0	- 69,72 8,381	848,1 18,30 3
4	105,	Nga grantet e brendshme kapitale(+)	917,8 46,68 4					917,8 46,68 4
5	1016 , 1059	Nga Transferrat e brendshme te AAGJ, Dhurata në natyre, (+, -)						0
6	1014 , 116	Nga Shitjet e AAGJ(+)						0
7	12	Nga Rezultatet e mbartura(+, -)					214,36 7	214,3 67
8	85	Nga Rezultatet e vitit ushtrimor(+,-)					- 1,832, 295	- 1,832 ,295
9	111	Nga Rezervat (+.-)						0
10	115	Nga Fondet e veta te investimeve (+,-)					13,763 ,914	13,76 3,914
11	15	Shuma te parashikuara për rreziqe e Zhvlerësime(+,-)						0
13	1013	Nga konsumi i AAGJ(-)					- 81,067 ,572	- 81,06 7,572
14	1015	Nga nxjerrjet jashtë përdorimit dhe dëmtimet(-)					- 806,79 5	- 806,7 95
15	107	Vlera te AAGJ, te Caktuara në përdorim(+.-)						0

16	109	Diferenca nga Rivleresimi I AAGJ(+,-)						0
17		2.NGA BURIME TE JASHTME	0	0	0	0	0	0
18	106,	Nga grantet e Jashtme kapitale(+)	0					0
19	1016 , 1069	Nga Transfertat e brendshme te AAGJ, Dhurata në natyre, (+,-)	0					0
20	TOTALI I FONDEVE TE VETA(I+II)		917,846,684	0	0	0	-69,728,381	848,118,303

Njësia Publike Njqp_01 Pasqyrë Anekse Statistikore Formati Nr.6
Investimet dhe Burimet E Financimit, viti 2020

Në/Lekë

Nr. reshti	Nr Referenca e Llogarive	EMERTIMI	Tepri ca në Fillim te Vitit	Transaksionet e vitit		Tepri ca në Fund
				Debi	Kredi	
a	b	c	d	e	f	g
1	I.	SHPENZIMET PER INVESTIME	0	0	0	0
2	230	Shpenzime për Aktive Afatgjata jo materiale				0
3	231	Shpenzime për Aktive Afatgjata materiale				0
4	25,26	Shpenzime për Aktive Afatgjata Financiare	0	0	0	0
5	25	Huadhënie dhe nen huadhënie		0	0	0
6	26	Pjesëmarrje në kapitalin e vet		0	0	0

7	II.	BURIMET PER INVESTIME	0	13,763, 914	0	- 13,763, 914
8	105	1.Grante te brendshme kapitale	0	0		0
9	1050	Grante kapitale nga Buxheti	0	13,763, 914	0	- 13,763, 914
10	1051	Grante kapitale nga nivele te tjera	0	0	0	0
11	1052	Kontribute te të trete vepër investime	0	0	0	0
12	1059	Grante te brendshme kapitale në natyrë	0	0	0	0
13	106	2.Grante te huaja Kapitale	0	0	0	0
14	1060	Nga qeveri te huaja	0	0	0	0
15	1061	Nga institucione ndërkombëtare	0	0	0	0
16	1069	Grante te huaja në natyre	0	0	0	0
17	14	3.Grante kapitale për investime për te trete	0	0	0	0
18	145	Grante brendsh. kapitale për pjesm. në invest. në të trete	0	0	0	0
19	146	Grante të huaja kapitale për pjesm. në invest. në të tretë	0	0	0	0
20	11	4.Fonde te tjera te veta.	0	0	0	0
21	111	Fonde rezerve	0	0	0	0
22	115	Caktim fondi për investime nga rezultati I vitit	0	0	0	0
23	116	Te ardhura nga Shitja e aktiveve te qëndrueshme	0	0	0	0
24	12	5.Rezultati I Mbartur				0
25	16,17	6.Huamarrje	0	0	0	0

26	16	Huamarrje e Brendshme	0	0	0	0
27	17	Huamarrje e Huaj	0	0	0	0
29	III.	BALANCA (II-I)	0	13,763,914	0	- 13,763,914
30	(Burimet për Investime minus Shpenzimet për Investime)					

NJËSIA PUBLIKENJQP_01**Pasqyrë Anekse Statistike****Gjendja dhe ndryshimet e aktiveve afatgjata(kosto historike), viti 2020**

Nr . Rr es hti	Nr. Ref ere nce Llo gari e	E M E R T I M I	Gjend je në Fillim vit te vitit	Shtesa gjate vitit ushtrimor, Kosto Historike					Pakësimi gjate vitit , Kosto Historike	
				Blerj e e krij uar me page se	Shtesa pa pagese		Lë viz je bre nda akt ive ve	Gjit hë sej	Shitj e	Nx. jasht përdor.
					Jas htë sis te mi t	Br en da sis te mi t				
a	b	c	1	2	3	4	5	6	7	8
1	20	I. AAGJ/JO MATERIALE	260,2 03,66 3	0	0	0	0	0	0	0
2	201	Prime te emisionit dhe rimbursimit te huave	260,2 03,66 3					0		
3	202	Studime dhe kërkime						0		

4	203	Koncesione, patenta, licenca e tjera ngjashme						0		
5	21- 28	II. TAAGJ/ MATERIALE	881,0 74,69 9	13,7 63,9 14	0	0	0	13,7 63,9 14	0	806,79 5
6	210	Toka,troje,Terene						0		
7	211	Pyje,Kullota Plantacione						0		
8	212	Ndertime e Konstruksione	616,4 67,74 3					0		
9	213	Rrugë, rrjete,vepra ujore						0		
10	214	Instalime teknike,makineri, paisje,vegla pune	65,13 2,248					0		
11	215	Mjete transporti	37,15 2,000					0		
12	216	Rezerva shtetërore						0		
13	217	Kafshe pune e prodhimi						0		
14	218	Inventar ekonomik	162,3 22,70 8	13,7 63,9 14				13,7 63,9 14		806,79 5
15	24	Aktive të Qend.të trupëzuara të dëmtuara						0		
16	28	Caktime						0		
17	TOTALI (I + II)		1,141 ,278, 362	13,7 63,9 14	0	0	0	13,7 63,9 14	0	806,79 5

NJËSIA PUBLIKE NJQP_01**Pasqyrë Anekse Statistikore****Gjendja dhe ndryshimet e aktiveve afatgjata (vlera neto), Formati nr.7/b, viti 2020**

Nr. Rreshti	Nr. Reference Llogarie	E M E R T I M I	Teprica në fillim			Shtesat gjate vitit		Pakësimet gjate vitit		Teprica në Fund
			Kosto Historike	Amortizimi Akumuluar	Teprica Neto	Kosto Historike	Amortizimi	Kosto Historike	Amortizimi	Kosto Historike
a	b	c	1	2	3	4	5	6	7	8
1	20	I. AAGJ/JO MATERIAL E	260,203,663	39,030,550	221,173,113	0	33,175,967	0	0	260,203,663
2	201	Prime te emisionit dhe rimbursimit te huave			0					0
3	202	Studime dhe kërkime	260,203,663	39,030,550	221,173,113		33,175,967			260,203,663
4	203	Koncesione, patenta, license e tjera ngjashme			0					0
5	21-28	II. AAGJ/ MATERIAL E	881,074,699	206,024,980	675,049,719	13,763,914	47,891,605	80,6795	464,053	894,031,818

Anekse-----

6	210	Toka,troje,T errene			0					0
7	211	Pyje,Kullota Plantacione			0					0
8	212	Ndërtime e Konstruksio ne	616, 467, 743	51,5 23,5 99	564,94 4,144		29,0 80,1 97			616,46 7,743
9	213	Rrugë,rrjete, vepra ujore			0					0
10	214	Instalime teknike,mak ineri,pajisje, vegla pune	65,1 32,2 48	15,5 25,8 99	49,606 ,349					65,132 ,248
11	215	Mjete transporti	37,1 52,0 00	34,2 99,5 38	2,852, 462		562, 013			37,152 ,000
12	216	Rezerva shtetërore			0					0
13	217	Kafshe pune e prodhimi			0					0
14	218	Inventar ekonomik	162, 322, 708	104, 675, 944	57,646 ,764	13, 763 ,91 4	18,2 49,3 95	806 ,79 5	464, 053	175,27 9,827
15	24	Aktive të Qend.të trupëzuara të dëmtuara			0					0
16	28	Caktime			0					0
17		T O T A L I (I + II)	1,14 1,27 8,36 2	245, 055, 530	896,22 2,832	13, 763 ,91 4	81, 067 ,57 2	80 6,7 95	464 ,05 3	1,154, 235,4 81

Njësia publike; pasqyre anekse statistikore**Numri i punonjësve dhe fondi i pagave, formati nr.8**

Nr	Numri Mesatar Vjetor I Punonjësve	NUMRI I PUNONJSEVE				FONDI I PAGAVE DHE KONTRIBUTE T					
		Nr.Me satar Vjetor	Ndryshuar gjatë vitit Pranuar te rinj	Larguar	Gjendje fund vite ushtri mor		Shpërblime suplem-ntar e	Ndihma shoqërore te menjehershme	Kontributi sig.s hoq. dhe shendetesore	Shpërblime te tjera	Tatimi mbi teardhurat
a	b	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Nr.i punonjësve gjithësej (1+2+3+4+5)		15	21	195	256,832,733	0	0	39,970,087	0	3,749,664
1	Drejtues	20		6	14	28,457,088			3,373,452		3,390,144
2	Spec. arsimte larte	163	15	15	170	221,290,125			35,413,351		0
3	Teknike					0			0		0
4	Nëpunëste	3	0	0	3	746,760			124,		50,

	thjeshte							716		280
5	Punëtorë	8	0	0	8	6,338,760		1,058,568		309,240
6	Punonjës te përkohshëm									

SHPJEGIME :

Numri mesatar i punonjësve (mujor) llogaritet duke vene në raport shumën e numrit të punonjësve për të gjitha ditët e muajit me ditët kalendarike të muajit.

Numri mesatar vjetor është shuma e mesatareve mujore pjesëtuar me 12.

Kolona 5 përmban: Pagën baze për punën e kryer, shtesat e pagës për vjetërsi në punë, për vështirësi, funksion ,grada shkencore etj.

Kolona 6 përmban: Shpërblimet suplementare për rezultate të mira në punë e tjera.

Kolona 7 përmban: Ndihamat që jepen me raste fatkeqësish, lindje e tjera.

Kolona 8 përmban: Kontributin e sigurimeve shoqërore që derdhet nga punëdhënësi dhe punëmarrësi në llogarinë e sigurimeve shoqërore.

Kolona 9 përmban: Shpërblimet e ndryshme që institucioni mund të japë punonjësve të vet.

Kolona 10 përmban: Kontributin e derdhur nga punëmarrësi për tatimin mbi të ardhurat.

3. Statusi i ankimeve gjyqësore, kallëzimet penale

Evidenca e kallëzimeve penale për vitin 2020

Nr .	Subjekti ndaj të cilit është bërë kallëzi mi	Nr.pr ot. data e kallëzimit	N r. P e r s	Detyra funksionale	Referenca ligjore për kallëzim penal	Gjendja e kallëzimit	Departamenti që ka konstatuar veprën penale
1	Instituti i Monumenteve të	Nr.66 /9 Datë 22/06/20			Indicie për ndjekje penale	Në hetim	Departamenti i Auditimit të Institucion

	Kulturës	20					eve Qendrore
2	Prefekti i Qarkut të Tiranës	Nr 1017 /9 Datë 08/05/2020			Indicie për ndjekje penale	Në gjykim	Departamenti i Auditimit të Vetëqeverisjes Vendore
3	Bashkia e Finiq	Nr.Pr ot 1048 /15 Në datë 11.05.2020	3	1) Ish-Kryetari i Bashkisë së Finiq, në cilësinë e ish-Titullarit të Autoritetit Kontraktor 2) Ish Përgjegjës në Sektorin e Procedurave të Prokurimit, në cilësinë e Kryetarit të NJHDT dhe cilësinë e Kryetarit të KVO 3) Ish përgjegjës në sektorin juridik, në cilësinë e anëtarit të NJHDT dhe cilësinë e Kryetarit të NJHDT	Konsumim i figurës së veprës penale “Të Shkeljes së barazisë së pjesëmarrësve në tendera apo ankande publike” parashikuar nga neni 258 i Kodit Penal, “Falsifikimi i dokumenteve” parashikuar nga neni 186 i KP dhe “Hyrja e paautorizuar kompjuterike” parashikuar nga neni 192/b i KP	Në hetim	Departamenti i Auditimit të Vetëqeverisjes Vendore
4	Zyra Vendore e Agjencisë	Nr.Pr ot 901/18 Në	3	1) Ish-Regjistruer, në ish-Zyrën Vendore të Regjistrimit të	Indicie për ndjekje penale lidhur me shkeljet e konstatuara në ish-Zyrën Vendore të Regjistrimit të Pasurive	Në hetim	Departamenti i Auditimit të Aseteve dhe

	Shtetërore të Kadastres Përmet	<i>datë</i> 30.06.20		Pasurive të Paluajtshme (aktualisht Zyra Vendore e Agjencisë Shtetërore të Kadastrës), Përmet 2) Ish-Regjistruues 3) Ish-specialist hartograf	të Paluajtshme (aktualisht Zyra Vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës) Përmet		Mjedisit
5	Zyra Vendore e Agjencisë Shtetërore të Kadastres Gjirokastër	<i>Nr.Pr ot</i> 901/19 <i>Në datë</i> 30.06.20	3	1) Ish-drejtor në Ish-Drejtorinë Rajonale të Agjencisë së Legalizimit Urbanizimit dhe Integritimit të Zonave/Ndërtimeve Informale, Qarku Gjirokastër 2) Ish-drejtor në Ish-Drejtorinë Rajonale të Agjencisë së Legalizimit Urbanizimit dhe Integritimit të Zonave/Ndërtimeve Informale, Qarku Gjirokastër 3) Ish-Përgjegjës i Sektorit të Legalizimit në ish-Drejtorinë	Indicie për ndjekje penale lidhur me shkeljet e konstatuara në ish-Zyrën Vendore të Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme (aktualisht Zyra Vendore të Agjencisë Shtetërore të Kadastrës) Përmet për pjesën e miratimit të lejeve të legalizimit nga ish-Drejtoria Rajonale të Agjencisë së Legalizimit Urbanizimit dhe Integritimit të Zonave/Ndërtimeve Informale, Qarku Gjirokastër	Në hetim	Departamenti i Auditimit të Aseteve dhe Mjedisit

				Rajonale të Agjencisë së Legalizimit dhe Integritetit të Zonave/Ndërtimit Informale, Qarku Gjirokastër			
6	Qendra Spitalore Universitare "Nënë Tereza"	Nr. Prot 1422 / 14 Nën datë 26.02.2020			Vlerësim të mëtejshëm nga Prokuroria të Raportit Përfundimtar të Auditimit	Në hetim	Departamenti i Auditimit të Shoqërive Publike dhe Investimeve të Huaja
7	Ujësjetës Kanalizime Kavajësha	Nr. Prot 1016 / 8 Nën datë 04.06.2020	1	Administratori i Shoqërisë	Indicie për ndjekje penale	Në hetim	Departamenti i Auditimit të Shoqërive Publike dhe Investimeve të Huaja
8	Porti Detar Vlorësha	Nr. Prot 974 / 12 Nën datë 04.06.2020			Indicie për ndjekje penale Për vlerësim dhe vijimësi të Indicies Penale me nr. prot 1133/15 datë 17.12.2018	Në hetim	Departamenti i Auditimit të Shoqërive Publike dhe Investimeve të Huaja

4. Evidenca e dëmit ekonomik dhe mungesa e efektivitetit sipas subjekteve

Evidenca përmbledhëse e shkeljeve me dëm ekonomik të konstatuar gjatë auditimeve të ushtruara për të ardhurat dhe shpenzimet, viti 2020

Në mijë lekë

Nr.	Subjektet	Gjithsej Zbuluar	Rekomanduar për zhdëmtim	Të pa arkëtueshme
1	Instituti i Monumenteve të Kulturës	697	697	
2	Agjencia e Blerjeve të Përqendruara (ABP)	209,677	209,677	
3	Shërbimi Kombëtar i Punësimit	33,281	33,281	
4	Dega e Doganës Durrës	453,211	453,211	
5	Drejtoria Rajonale Tatimore Shkodër	1,444	1,444	
6	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve	1,662	1,662	
7	Bashkia Rrogozhinë	190,021	190,021	
8	Bashkia Finiq	77,384	77,384	
9	Bashkia Divjakë	15,733	2,511	13,222
10	Agjencia për Mbështetjen e Vetëqeverisjes Vendore	801	801	
11	Bashkia Cërrik	9,789	9,789	
12	Bashkia Skrapar	5,296	5,296	
13	Bashkia Ura Vajgurore	42,162	42,162	
14	Bashkia Malësi e Madhe	14,572	9,500	5,072
15	Agjencia e Parqeve dhe Rekreacionit	1,450	1,450	
16	ZVASHK Mirditë	23,421	23,421	
17	ZVASHK Përmet	1,822	1,822	
18	DVASHK Sarandë	949,926	949,926	
19	ZVASHK Mallakastër	23,184	23,184	
20	Drejtoria Rajonale e Mjedisit dhe DRISHMPUT Vlorë	1,500	1,500	
21	Drejtoria Rajonale e Mjedisit dhe DRISHMPUT Lezhë	4,982	4,982	
22	Rezidenca Studentore nr.2 Tiranë sha	1,194	1,194	
23	Porti Detar Shëngjin sha	929	929	
24	Porti Detar Vlorë sha	3,935	3,935	
25	Ujësjellës Kanalizime Kavajë sha	101,261	101,261	
26	Projekti "Zhvillimi i Sektorit Privat",	4,732	4,732	

	Ministria e Financave dhe Ekonomisë			
27	Projekti “Bulevardi verior dhe rehabilitimi i lumit të Tiranës”	468	468	
Totali		2,193,692	2,175,398	18,294

Evidenca e pasqyrimin të parregullsive të dispozitave ligjore në fuqi, për të ardhura të munguara ose shpenzime jo në përputhje me parimet e efektivitetit, eficiencës dhe ekonomicitetit, të cila kanë sjell efekt negativ financiar në të ardhurat e subjekteve dhe buxhetin e shtetit për vitin 2020.

Në mijë lekë

Nr.	Emërtimi i subjekteve	A Shuma në të ardhura	B Shuma në shpenzime	TOTALI
1	Drejtoria e Shërbimit të Trupit Diplomatik	3,711	1,240	4,951
2	Instituti i Monumenteve të Kulturës	0	8,405	8,405
3	Agjencia e Blerjeve të Përqendruara (ABP)	0	210,052	210,052
4	Shërbimi Kombëtar i Punësimit	0	166,182	166,182
5	Ministria e Kulturës	0	45,700	45,700
6	Agjencia Kombëtare e Barnave dhe Pajisjeve Mjekësore		26,300	26,300
7	Drejtoria Rajonale Tatimore Shkodër	0	35,229	35,229
8	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit		24,348,555	24,348,555
9	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit		36,135,723	36,135,723
10	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: "Zbatimi i Buxhetit të vitit 2019"		199,039	199,039
11	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Përgjithshme e Borxhit Publik	8,695,000		8,695,000
12	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve	1,487,753	11,860,804	13,348,557
13	Banka e Shqipërisë	0	108,874	108,874
14	Bashkia Rrogozhinë	221,658	0	221,658
15	Bashkia Finiq	161,232	139,375	300,607
16	Prefektit të Qarkut Tiranë	67,707	14,399	82,106
17	Bashkia Divjakë	12,325	2,123	14,448

Anekse-----

18	Agjencia për Mbështetjen e Vetëqeverisjes Vendore (AMVV)	0	3,338	3,338
19	Bashkia Cërrik	0	10,599	10,599
20	Bashkia Skrapar	89,263	9,369	98,632
21	Bashkia Ura Vajgurore	246,729	343,492	590,221
22	Bashkia Malësi e Madhe	141,083	130,644	271,727
23	Bashkia Roskovec	111,865	5,409	117,274
24	Agjencia e Parqeve dhe Rekreacionit, Bashkia Tiranë	45,326	187,755	233,081
25	Ish-Drejtoria Rajonale e Mjedisit dhe Ish-DRISHMPUT Vlorë	90,123		90,123
26	Rezidenca Studentore nr.2 Tiranë sha	0	77,443	77,443
27	Porti Detar Shëngjin sha	2,431	5,092	7,523
28	Porti Detar Vlorë sha	195	5,891	6,086
29	Ujësjiellës Kanalizime Kavajë sha	0	4,307	4,307
30	Projekti "Zhvillimi i Sektorit Privat", Ministria e Financave dhe Ekonomisë		295,352	295,352
31	Projekti "Bulevardi verior dhe rehabilitimi i lumit të Tiranës"		110,187	110,187
Totali		11,376,401	74,490,878	85,867,279

5. Evidenca e shqyrtimit të ankesave dhe kërkesave drejtuar KLSH-së

Evidenca e shqyrtimit të ankesave dhe kërkesave drejtuar Kontrollit të Lartë të Shtetit, viti 2020

Shqyrtimi ankesave dhe kërkesave Fushat kryesore Të shqetësimit publik	Nr.	Verifikuare rezultuar		Vazhdon verifikimi	Ardhur jashtë kompetencave të KLSH (nuk verifikohet)
		E drejtë	Pa drejtë		
Për administrim financiar dhe prokurime	32	23		3	6
Administrim dhe kthim të pronës	205	49	12	72	72
Taksa, Tatime e dogana	10	6		4	
Të tjera	54	36	10	6	2

Totali	301	114	22	85	80
---------------	------------	------------	-----------	-----------	-----------

6. Institucionet e audituara nga KLSH gjatë vitit 2020

DEPARTAMENTI I AUDITIMIT TË BUXHETIT TË SHTETIT		
1	1	Dega Doganore Durrës
2	2	Drejtoria Rajonale Tatimore Shkodër
3	3	Banka e Shqipërisë
4	4	Ministria e Financave dhe Ekonomisë (Mbi raportin e Zbatimit të Buxhetit 2019)
5	5	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit
6	6	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve
7	7	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Përgjithshme e Borxhit Publik
8	8	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit
9	9	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Përgjithshme e Harmonizimit të menaxhimit Financiar dhe Kontrollit të Brendshëm
10	10	Zbatimi i rekomandimeve për auditimet e evaduara në vitin 2019
11	11	Auditim Performance me temë "Ecuria e Borxhit Tatimor"
DEPARTAMENTI I AUDITIMIT TË INSTITUCIONEVE QENDRORE		
12	1	Drejtoria e Shërbimit të Trupit Diplomatik
13	2	Instituti i Monumenteve të Kulturës
14	3	Drejtoria e Përgjithshme e Shërbimit Kombëtar të Punësimit
15	4	Inspektorati Shtetëror të Punës dhe Shërbimeve Shoqërore
16	5	Instituti i Statistikave
17	6	Agjencia e Blerjeve të Përqendruara (ABP)
18	7	Ministria e Kulturës
19	8	Enti Rregullator i Ujit
20	9	Zbatimi i rekomandimeve për auditimet e evaduara në vitin 2019
21	10	Këshilli i Ministrave
22	11	Prokuroria e Përgjithshme
23	12	Agjencia Kombëtare e Barnave dhe Pajisjeve Mjekësore
24	13	Universiteti "Aleksandër Moisiu" Durrës
25	14	Këshilli i Lartë Gjyqësor
DEPARTAMENTI I AUDITIMIT TË NJËSIVE TË VETQEVERISJES VENDORE		
26	1	Bashkia Rogozhinë
27	2	Agjencia për mbështetjen e vetëqeverisjes Vendore (AMVV)
28	3	Bashkia Skrapar
29	4	Bashkia Finiq
30	5	Bashkia Divjakë
31	6	Këshilli i Qarkut Gjirokastrë
32	7	Prefektura e Tiranës
33	8	Bashkia Roskovec
34	9	Bashkia Malësia e Madhe

Aneke-----

35	10	Bashkia Maliq
36	11	Bashkia Cërrik
37	12	Bashkia Ura Vajgurore
38	13	Drejtoria e Përgjithshme e Taksave dhe Tarifave Vendore
39	14	Drejtoria e Rajonit Qendror (Autoriteti Rrugor Shqiptar)
40	15	Drejtoria Ndriçimit Publik, Bashkia Tiranë
41	16	Agjencia e Parqeve dhe Rekreacionit, Bashkia Tiranë
42	17	Zbatimi i Rekomandimeve në 16 subjekte për verifikimin e zbatimit të rekomandimeve të lëna në auditimet e mëparshme të evaduara për periudhën 23.09.2019-31.12.2019.
43	18	Zbatimi i rekomandimeve në 12 subjekte (bashkitë Kurbin, Tropojë, Librazhd, Pukë, Mat, Bulqizë, Gramsh, Fushë Arrëz, Tiranë, Tirana Parking, Drejtoria e punëtorëve të qytetit Tiranë Nr.2.
DEPARTAMENTI I AUDITIMIT TË ASETETEVE, DHE MJEDISIT		
44	1	Drejtoria Vendore e ASHK Mirditë
45	2	Drejtoria Vendore e ASHK Përmet
46	3	Drejtoria Vendore e ASHK Sarandë
47	4	Drejtoria Vendore e ASHK Mallakastër
48	5	Zbatim i rekomandimeve në subjektet e evaduara në gjashtëmujorin e parë të vitit 2019
49	6	Zbatimi i rekomandimeve në subjektet e evaduara në gjashtëmujorin e dytë të vitit 2019
50	7	Ish-Drejtoria Rajonale e Mjedisit dhe Ish-DRISHMPUT Vlorë (aktualisht Drejtoria Rajonale e Mjedisit Fier)
51	8	Drejtorinë Rajonale të Mjedisit Lezhë dhe Inspektoratin Shtetëror të Mjedisit, Pyjeve, Ujërave dhe Turizmit Lezhë
DEPARTAMENTI I AUDITIMIT TË SHOQËRIVE PUBLIKE DHE INVESTIMEVE TË HUAJA		
52	1	Rezidenca Studentore Nr.2 sha Tiranë
53	2	Porti Detar Shëngjin sha
54	3	Portin Detar Vlorë sha
55	4	Ujësjiellës Kanalizime sha Kavajë
56	5	Zbatimi i rekomandimeve në subjektet e evaduara gjatë vitit 2019
57	6	Projekti: Bulevardi verior dhe rehabilitimi i lumit të Tiranës
58	7	Projekti: Zhvillimi i sektorit privat në Ministrinë e Financave
59	8	Projekti: Lumi i Vlorës Loti I
60	9	Auditimi Tematik në Spitalin Rajonal të Vlorës
DEPARTAMENTI I AUDITIMIT TË TEKNOLOGJISË SË INFORMACIONIT		
61	1	Auditim IT: Instituti i Gjeoshkencave dhe Energjisë, Ujit dhe Mjedisit
62	2	Auditim IT: Ministria e Mbrojtjes, Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile
63	3	Auditim IT: Ujësjiellës Kanalizime Fier sha
64	4	Auditim IT: Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave
65	5	Zbatimi i rekomandimeve në subjektet e evaduara gjatë vitit 2019
DEPARTAMENTI I AUDITIMIT TË PERFORMANCES		

66	1	Auditim Performance me temë “Efektiviteti i procesit të deinstitutionalizimit dhe decentralizimit të shërbimeve shoqërore me fokus fëmijët jetim”
67	2	Auditim Performance me temë “Eficiencia e energjisë”
68	3	Auditim Performance me temë “Ndotja e menjëhershme e Jonit dhe Adriatikut”
69	4	Auditim Performance me temë “Efektiviteti i politikave në lëvizjet migratore të popullsisë”
70	5	Auditim Performance me temë “Efektiviteti i koordinimit ndërinstitutional në kuadër të procesit të integritetit të Shqipërisë në BE për periudhën 2016-2019”
71	6	Auditim Performance me temë “Shërbimi Shëndetësor në arsimin parashkollor”
72	7	Auditim Performance me temë “Menaxhimi i Transportit Hekurudha në Shqipëri”
73	8	Auditim Performance me temë “Efektiviteti i Shërbimit të Institucioneve të Ekzekutimit të Vendimeve Penale”

Evidenca nr.4**Evidenca e masave disiplinore dhe administrative të rekomanduara nga KLSH, viti 2020**

Në numër

Nr	Emërtimi i subjekteve	GJITHSEJ MASAT		
		ME STATUSIN E NEPUNESIT CIVIL	ME KODIN E PUNES	MASAT ADMINISTRATIVE
1	Shërbimi Kombëtar i Punësimit	10		
2	Instituti i Monumenteve të Kulturës		1	
3	Universiteti "Aleksandër Moisiu" Durrës		1	
4	Agjencia e Barnave dhe Pajisjeve Mjekësore		2	
5	Ministra e Kulturës	1		
6	Dega e Doganës Durrës	28		
7	Drejtoria Rajonale Tatimore Shkodër	1	5	1
8	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit	1		1
9	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit	1		1

Aneke-----

10	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: “Mbi Zbatimin e Buxhetit të vitit 2019”	1		
11	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve	1		
12	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik	1		1
13	Banka e Shqipërisë		1	
14	Bashkia Finiq	4	8	6
15	Prefektit të Qarkut Tiranë	9		6
16	Këshilli i Qarkut Gjirokastrë		1	3
17	Bashkia Cërrik	1	1	6
18	Bashkia Skrapar	9	14	1
19	Bashkia Ura Vajgurore			1
20	Bashkia Malësi e Madhe	4	15	
21	Bashkia Roskovec	9	14	1
22	Rezidenca Studentore nr.2 Tiranë sha		15	
23	Agjencia e Parqeve dhe Rekreacionit, Bashkia Tiranë		4	22
24	Porti Detar Shëngjin sha		11	
25	Porti Detar Vlorë sha		9	5
26	Projekti "Zhvillimi i Sektorit Privat", Ministria e Financave dhe Ekonomisë		8	
27	ZVASHK Mirditë		2	
28	ZVASHK Përmet		4	
29	DVASHK Sarandë		15	
30	ZVASHK Mallakastër		18	
31	Drejtoria Rajonale e Mjedisit dhe DRISHMPUT Lezhë	9	0	
TOTALI		90	149	55

Evidenca nr.5**Masat për ndryshime apo përmirësime ligjore dhe masat organizative të rekomanduara nga KLSH, viti 2020**

Në numër

Nr.	SUBJEKTI	Ndryshime dhe përmirësime Legjislacioni Rek.
1	Instituti i Monumenteve të Kulturës	1
2	Agjencia e Blerjeve të Përqendruara (ABP)	4
3	Enti Rregullator i Ujit	1
4	Aparati i Kryeministrit	1
5	Universitetin “Aleksandër Moisiu” Durrës	1
6	Agjencia e Barnave dhe Pajisjeve Mjekësore	1
7	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Përgjithshme e Borxhit Publik	1
8	Banka e Shqipërisë	5
9	Auditim Performance me temë “Efektiviteti i koordinimit ndërinstitucional në kuadër të procesit të integritetit të Shqipërisë në BE për periudhën 2016-2019”	4
10	Auditim Performance me temë “Efektiviteti i procesit të deinstitutionalizimit dhe decentralizimit të shërbimeve shoqërore me fokus fëmijët jetim”	4
11	Auditim Performance me temë “Efektiviteti i politikave në lëvizjet migratore të popullsisë”	2
12	Auditim Performance me temë “Ecuria e Borxhit tatimor”	1
13	Auditim Performance me temë “Efektiviteti i shërbimit të institucioneve të ekzekutimit të vendimeve”	3
TOTALI		29

Evidenca nr.5.1**Masat organizative të rekomanduara nga KLSH, viti 2020**

Në numër

Nr	SUBJEKTI	Masa organizative Rekomanduar
1	Drejtoria e Shërbimit të Trupit Diplomatik	17
2	INSTAT	15
3	Instituti i Monumenteve të Kulturës	15
4	Inspektorati Shtetëror i Punës dhe Shërbimeve Shoqërore	8
5	Agjencia e Blerjeve të Përqendruara	3
6	Drejtoria e Shërbimit Kombëtar i Punësimit	18
7	Ministria e Kulturës	14
8	Enti Rregullator i Ujit	3
9	Aparati i Kryeministrit	11
10	Prokuroria e Përgjithshme	7
11	Këshilli i Lartë Gjyqësor	3
12	Universitetin “Aleksandër Moisiu” Durrës	1
13	Agjencia e Barnave dhe Pajisjeve Mjekësore	3
14	Dega e Doganës Durrës	6
15	Drejtoria Rajonale Tatimore Shkodër	7
16	Drejtoria e Përgjithshme e Thesarit	7
17	Drejtoria e Përgjithshme e Buxhetit	7
18	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: “Mbi Zbatimin e Buxhetit të vitit 2019”	8
19	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Përgjithshme e Borxhit Publik	7
20	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Përgjithshme e Tatimeve	46
21	Ministria e Financave dhe Ekonomisë: Drejtoria e Harmonizimit të Kontrollit të Brendshëm Financiar Publik	22
22	Banka e Shqipërisë	15
23	Bashkia Rrogozhinë	10
24	Bashkia Fier	18
25	Prefekti i Qarkut Tiranë	7
26	Bashkia Divjakë	23
27	Këshilli i Qarkut Gjirokastrë	10

28	Agjencia për Mbështetjen e vetëqeverisjes Vendore (AMVV)	14
29	Bashkia Cërrik	14
30	Bashkia Skrapar	10
31	Bashkia Ura Vajgurore	18
32	Bashkia Malësi e Madhe	17
33	Bashkia Maliq	13
34	Bashkia Roskovec	10
35	Agjencia e Parqeve dhe Rekreacionit, Bashkia Tiranë	4
36	ZVASHK Mirditë	52
37	ZVASHK Përmet	30
38	DVASHK Sarandë	46
39	ZVASHK Mallakastër	63
40	Ish-Drejtoria Rajonale e Mjedisit dhe ish-DRISHMPUT Vlorë	12
41	Drejtoria Rajonale e Mjedisit dhe DRISHMPUT Lezhë	28
42	Rezidenca Studentore nr.2 Tiranë sha	47
43	Porti Detar Shëngjin sha	21
44	Porti Detar Vlorë sha	34
45	Ujësjetllës Kanalizime Kavajë sha	51
46	Projekti "Zhvillimi i Sektorit Privat", Ministria e Financave dhe Ekonomisë	12
47	Projekti "Bulevardi verior dhe rehabilitimi i lumit të Tiranës"	12
48	Instituti i Gjeoshkencave dhe Energjisë, Ujit dhe Mjedisit (IT)	16
49	Agjencia Kombëtare e Mbrojtjes Civile (IT)	16
50	Ujësjetllës Kanalizime Fier sha (IT)	23
51	Drejtoria e Përgjithshme e Arkivave (IT)	23
52	Auditim Performance me temë "Efektiviteti i procesit të deinstitutionalizimit dhe decentralizimit të shërbimeve shoqërore me fokus fëmijët jetim"	15
53	Auditim Performance me temë "Eficiencia e energjisë"	42
54	Auditim Performance me temë "Ndotja e menjëhershme e Jonit dhe Adriatikut"	9
55	Auditim Performance me temë "Efektiviteti i politikave në lëvizjet migratore të popullsisë"	21
56	Auditim Performance me temë "Efektiviteti i koordinimit ndërinstitucional në kuadër të procesit të integritetit të Shqipërisë në BE për periudhën 2016-2019"	49

57	Auditim Performance me temë “Ecuria e Borxhit tatimor”	19
58	Auditim Performance me temë “Sistemi i menaxhimit të shërbimit shëndetësor”	20
59	Auditim Performance me temë “Menaxhimi i transportit hekurudhor në Shqipëri”	18
60	Auditim Performance me temë “Efektiviteti i shërbimit të institucioneve të ekzekutimit të vendimeve penale”	13
TOTALI		1107

7. Mbi sigurimin e cilësisë në procesin auditues për vitin 2020

Cilësia e auditimit është dhe mbetet një nga sfidat e përhershme për të gjitha institucionet supreme të auditimit, me synim ofrimin e një veprimtarie audituese në përputhje me standardet profesionale dhe kërkesat e kuadrit rregullator përkatës. Kjo arrihet me sukses nëpërmjet audituesve, të cilët duhet ta konsiderojnë atë pjesë të qenësishme të veprimtarisë së tyre, si dhe hallkave të tjera organizative të KLSH-së, në qendër të të cilave qëndron Drejtoria e Standardeve dhe Sigurimit të Cilësisë dhe në një nivel më të lartë, Drejtori i Përgjithshëm.

Në Strategjinë e Zhvillimit 2018 – 2022, në të cilën janë përcaktuar drejtimet kryesore të zhvillimit institucional, KLSH në nën objektivin strategjik 1.7 e ka vendosur si prioritetet përmirësimin e cilësisë. Gjatë vitit 2020 ka vijuar përpjekja e gjithanshme e strukturave audituese dhe drejtuese për plotësimin e këtij prioriteti.

Një element i rëndësishëm i cili ndikon në cilësinë e veprimtarisë audituese është kuadri rregullator në të cilën bazohet kontrolli dhe sigurimi i cilësisë, si dhe monitorimi i saj. Në këtë këndvështrim, parësore mbetet zbatimi i Standardit Ndërkombëtar të Auditimit (ISSAI) 40- “Kontrolli i Cilësisë për Institucionet Supreme të Auditimit”, i cili gjen shprehjen e vet dhe në dokumentacionin tjetër auditues. Duhet theksuar se, gjatë vitit 2020 kanë pësuar ndryshime në dhe janë përmirësuar Rregullorja e Procedurave të Auditimit të KLSH-së, dokumenti bazë i veprimtarisë audituese, si dhe Manuali i Auditimit Financiar, Manuali i Auditimit të Përputhshmërisë, Manuali i Auditimit të Performancës, Manuali i Auditimit të Zbatimit të Rekomandimeve etj. si pjesë integrale e saj.

Krahas këtyre, pjesë përbërëse e kuadrit rregullator të kontrollit dhe sigurimit të cilësisë është udhëzuesi për menaxhimin e cilësisë së auditimit, i cili ka gjetur zbatim në përmbajtjen e mendimeve për cilësinë e auditimit, por jo në dokumentimin nëpërmjet listave të kontrollit sipas fazave të auditimit, niveleve të mbikëqyrjes dhe monitorimit të cilësisë nga përgjegjësi i grupit të auditimit deri tek Drejtori Përgjithshëm.

Drejtoria e Standardeve dhe Sigurimit të Cilësisë për një periudhë të konsiderueshme gjatë vitit 2020 ka pasur në përbërje një staf prej 5 audituesish me përvojë, të cilët janë përpjekur seriozisht për zbatimin e kërkesave të Rregullores së Procedurave të Auditimit të KLSH-së dhe të manualeve përkatëse të auditimit, krahas angazhimeve audituese dhe riaudituese, si dhe detyrave të tjera të ngarkuara nga niveli i lartë drejtues. Në veprimtarinë e kësaj drejtorie përfshihen dhe pjesëmarrja në trajnime në cilësinë e trajnuesve dhe të të trajnuarit.

Duhet vënë në dukje se, kontrolli i cilësisë në KLSH zbatohet “në të nxehtë” për çdo auditim, duke u përqendruar në Raportin përfundimtar dhe Projektvendimin, si dhe për sa është e mundur në këtë fazë edhe në dosjen e auditimit. Në mënyrë të dokumentuar kjo kryhet në nivel departamenti nga kryeaudituesit, drejtorët përkatës, Drejtoria e Standardeve dhe Sigurimit të cilësisë, si dhe nga drejtori i përgjithshëm. Në vetvete, cilësia audituese sigurohet kur njihet e zbatohet nga secili auditues, duke ndihmuar dhe kërkuar llogari që nga përgjegjësi i grupit të auditimit, si dhe nëpërmjet monitorimit nga kryeaudituesi e drejtori i departamentit të auditimit.

Sigurimi i cilësisë kryhet nëpërmjet kontrollit “në të ftohtë” të dosjeve të auditimit të evaduara të auditimit në bazë vjetore, e detajuar për fazën e planifikimit, të auditimit në terren dhe raportimit, procedurë në të cilën përfshihen cilësia e auditimit, me qëllim eliminimin e problematikave të shfaqura dhe përmirësimin e punës audituese në mënyrë të vazhdueshme.

Objektivi parësor i kontrollit të cilësisë është të arrijë që auditimet të kryhen duke respektuar Standardet, Rregulloren e Procedurave dhe manualeve përkatëse për të gjitha fazat e auditimit: planifikim, auditim në terren dhe raportim, kjo duke ruajtur pavarësinë, objektivitetin, skepticizmin profesional, si dhe duke zbatuar në çdo rast dhe vazhdimisht Kodin e Etikës. Referuar Rregullores së Procedurave të Auditimit të KLSH-së¹, mendimet mbi cilësinë e auditimit shprehen pasi studiohet raporti përfundimtar dhe projektvendimi, brenda tre ditëve pune nga dorëzimi i materialit për ta përcjellë më pas për

¹ Neni 36, pika 2 e Rregullores së Procedurave të auditimit në KLSH

evadim. Gjatë veprimtarisë së kontrollit cilësisë është synuar të zgjerohet gama e punës edhe në drejtim të shqyrtimit të projektraportit, të përdorimit të sistemit REVZONE, dosjes fizike me dokumentet e auditimit dhe përfshirja e tyre në mendimin e dhënë.

Viti 2020 ishte një vit i veçantë edhe për KLSH-në, pasi situata e rëndë e krijuar nga pandemia në Shqipëri vuri para sfidave të pa ndeshura më parë subjektet e auditimit, audituesit dhe për pasojë dhe vetë auditimet. Veç kësaj KLSH vinte pas një tranzicioni të tej zgjatur në zgjedhjen e kreut të ri të KLSH, faktorë të cilët me gjasa kanë influencuar edhe veprimtarinë audituese të saj, duke bërë që Komisioni Evropian, në raport-progresin për Shqipërinë (tetor 2020) të theksojë se: *“Cilësia e punës së audituese duhet të përmirësohet më tej, pasi aktivitetet e auditimit nuk janë ende plotësisht në përputhje me standardet e INTOSAI-t, veçanërisht në lidhje me procedurat e kontrollit të cilësisë.”*²

Gjatë vitit 2020, Drejtoria e Standardeve dhe Sigurimit të Cilësisë së auditimit ka shqyrtuar dhe ka dhënë mendime për 73 auditime të evaduara, nga të cilët: 44përputhshmërie, rregullshmërie dhe të kombinuar, 5 financiar, 9 performance, 11tematike, 4 IT , si dhe për disa auditime në proces riauditimi dhe evadimi. Në përgjithësi janë analizuar dhe shqyrtuar elementë të formës/strukturës, përmbajtjes dhe afateve të dokumenteve deri në hartimin e raportit përfundimtar dhe projektvendimit për të vijuar me procedurën evadimit të auditimit.

I. Në mënyrë të përgjithshme nga kontrolli i cilësisë “në të nxehtë” gjatë procesit të evadimit të auditimit konstatohet se:

➤ Për auditimet e përputhshmërisë, të rregullshmërisë dhe të kombinuar.

Raportet Përfundimtare të Auditimit në përgjithësi janë strukturuar sipas nenit 35 të Rregullores së Procedurave të Auditimit dhe Dokumentit nr.14 (dokument standard pjesë e kësaj rregulloreje). Rezulton se raportet e auditimit ndjekin drejtimet sipas programit të auditimit, gjetjet janë formuluar duke respektuar formën dhe elementët e gjetjes dhe janë reflektuar observacionet e subjekteve dhe komentet përkatëse etj.

Pas shqyrtimit të raporteve përfundimtare të auditimit janë sugjeruar ndryshime e riformulime të mundshme të gjetjeve dhe rekomandimeve për të cilat është rekomanduar reflektimi në raportet përfundimtare të auditimit dhe më mbas vijimi i procedurës së evadimit të mëtejshëm.

² “The quality of audit work needs to be further improved, as the audit activities do not yet fully comply with the INTOSAI standards, specifically regarding quality control procedures” COMMISSION STAFF WORKING DOCUMENT Albania 2020 Report, Brussels, 6.10.2020 SWD(2020) 354 final, pg. 114

Problematikat kryesore të evidentuara, për të cilat janë sugjeruar dhe rregullimet përkatëse janë si më poshtë:

- Disa raporte përfundimtare auditimi nuk janë strukturuar sipas kërkesave të Rregullores së Procedurave të Auditimit lidhur me përmbledhjen ekzekutive, gjetjeve kryesore dhe rekomandimeve. Në disa raste nuk është paraqitur: konkluzioni i përgjithshëm dhe opinioni i auditimit ose mungojnë “Gjetjet dhe Rekomandimet” në kapitull të veçantë. Gjithashtu nuk janë respektuar afatet procedurale përkatëse;

- Baza për opinionin e përputhshmërisë, në disa raste nuk ka respektuar formën dhe strukturën sipas Manualit të Auditimit të Përputhshmërisë, miratuar me Vendimin e Kryetarit të KLSH nr.66, datë 23.06.2020;

- Në disa raporte auditimi, gjetjet e trajtuara sipas pikave të programit nuk ruajnë strukturën e përcaktuar, si p.sh.,: titulli i gjetjes, situata, kriteri, ndikimi/efekti; shkaku dhe rëndësia. Është konstatuar se në disa raste gjetjet dhe rekomandimet e përfshira në Projektvendim nuk janë trajtuara në Raportin përfundimtar;

- Në disa raste memo-t e planifikimit të auditimit kanë karakter formal, pasi fushat e vlerësuara me risk nuk gjejnë pasqyrim gjatë kryerjes dhe trajtimit të auditimit. Po ashtu ka pasur raste të vendosjes në program të çështjeve të paezaurueshme gjatë auditimit, gjë që tregon se nuk është kryer si duhet njohja me subjektin dhe veprimtarisë së tij;

- Në disa raste raporti përfundimtar i auditimit ka nevojë të rishikohet për t’u plotësuar në drejtim të evidentimit të detajuar të përgjegjësisë për shkak të problematikave të dokumentit. Në disa raste nuk rezultojnë të ezauruara plotësisht çështje që lidhen me zbatimin e rekomandimeve. Trajtimi në disa raste i procedurave të prokurimit nuk është i bazuar dhe i argumentuar, duke sjellë nevojën e rishikimit dhe rikonsiderimit të disa gjetjeve, bazuar dhe në observacionet e subjektit.

Në përgjithësi projektvendimet janë hartuar sipas neni 38 të Rregullores së Procedurave të Auditimit, Dokumentit nr.15 (dokument standard, pjesë e rregullores) dhe përputhen me gjetjet e evidentuar në raportet përfundimtare të auditimit, si dhe janë plotësuar me masat rekomanduese sipas rezultateve të raporteve përfundimtare të cilat përputhen me gjetjet.

Pas shqyrtimit të projektvendimeve të auditimit janë sugjeruar ndryshime e riformulime të mundshme, për të cilat janë lënë shënime në formatin elektronik dhe është rekomanduar reflektimi në projektvendimet e auditimit dhe më mbas vijimi i procedurës së evadimit.

Janë sugjeruar ndryshime e riformulime të gjetjeve dhe rekomandimeve në drejtim të riformulimit të bazës për opinionin e përputhshmërisë; cilësimi i

devijimeve të kuadrit ligjor (shkeljet ligjore) sipas kritereve të vlerësimit në mënyrë të detajuar; klasifikimi i duhur i masave të rekomanduara për përmirësime ligjore, organizative, të shpërblimit të dëmit etj., si dhe në veçanti atyre me karakter disiplinor për t'u paraqitur sipas kërkesave të dokumentit standard përkatës duke identifikuar personat përgjegjës; dhënia e opinionit për aktivitetin në tërësi të subjektit të audituar dhe jo vetëm për fusha të veçanta; adresimi dhe afati i arsyeshëm për realizimin e rekomandimeve.

➤ Për auditimet financiare, pas shqyrtimit të raporteve përfundimtare të auditimit janë sugjeruar ndryshime e riformulime të gjetjeve dhe rekomandimeve. Gjithashtu është sugjeruar që përmbledhjet ekzekutive, si dhe gjetjet të trajtohen në mënyrë koncize.

Pas shqyrtimit të projektvendimeve për këtë lloj auditimi konstatohet se gjetjet përgjithësisht janë trajtuar duke respektuar strukturën, por në disa raste duhet saktësuar referencat ligjore, si dhe rregullime, riformulime për gjetjet dhe opinionin e auditimit.

➤ Në auditimet e performancës, raportet përfundimtare në përgjithësi janë strukturuar sipas kërkesave të Rregullores së Procedurave të Auditimit dhe Manualit të Auditimit të Departamentit të Performancës. Gjatë shqyrtimit të cilësisë janë sugjeruar ndryshime e riformulime të gjetjeve dhe rekomandimeve, si dhe specifikime më të qarta të bazës ligjore të cilësuar si shmangie nga kriteri; të objektivit të auditimit, si dhe në observacionet e subjektit në përmbushje të qëllimit auditues për përmirësimin e gjendjes.

Gjatë shqyrtimit të projektvendimeve është konstatuar nevoja e riformulimeve të gjetjeve në fusha të veçanta auditimi; referencë të detajuar të kritereve ligjore të cenuara; klasifikimin e duhur të masave të rekomanduara etj.

➤ Raportet përfundimtare të auditimit të teknologjisë së informacionit, në përgjithësi janë strukturuar sipas nenit 35 të Rregullores së Procedurave të Auditimit dhe Dokumenti nr.14. Pas shqyrtimit të raporteve përfundimtare të auditimit janë sugjeruar ndryshime e riformulime të mundshme për të cilat janë lënë shënime në formatin elektronik është rekomanduar reflektimi në raportet përfundimtare të auditimit dhe më pas vijimi i procedurës së evadimit të mëtejshëm.

Në përgjithësi projektvendimet janë hartuar sipas kërkesave të nenit 38 të Rregullores së Procedurave të Auditimit, Dokumentit nr.15 dhe përputhen me gjetjet e evidentuara në raportet përfundimtare të auditimit, si dhe janë plotësuar me masa rekomanduese sipas rezultateve në përputhje me gjetjet.

II. Përmbledhje e kontrollit të cilësisë “në të ftohtë” të dosjeve të auditimit të evaduara në vitin 2020.

Në zbatim të standardeve ndërkombëtare të auditimit të INTOSAI-t (ISSAI 40 dhe ISSAI 1900); Rregullores së brendshme të organizimit dhe funksionimit të KLSH-së (pika 10.5.7.2); Rregullores së procedurave të auditimit në KLSH, neni 41, pika 4, si dhe udhëzuesit të menaxhimit të cilësisë (Lista kontrolluese 5), me urdhrin nr.27 datë 24.02.2021 të Kryetarit të KLSH-së “Për kontrollin e sigurimit të cilësisë në procesin auditues për vitin 2020” janë përcaktuar afatet, grupi i punës, drejtimet kryesore ku duhet të përqendrohet kjo veprimtari dhe lista verifikuese. Zbatimi i këtij urdhri për sigurimin e cilësisë nëpërmjet kontrollit vjetor në “të ftohtë” është realizuar për 30% të dosjeve të auditimit të evaduara në periudhën janar - dhjetor 2020 ose për 22 dosje auditimi të përzgjedhura në mënyrë rastësore. Në këtë proces, krahas Drejtorisë së Standardeve dhe Sigurimit të Cilësisë janë angazhuar gjithsej 10 auditues me përvojë. Duhet theksuar se gjatë kësaj veprimtarie është mbajtur në konsideratë që audituesit e përfshirë në grupin e kontrollit të cilësisë së një departamenti të caktuar, të shqyrtojnë dosjet e një departamenti tjetër duke iu përmbajtur përcaktimeve të udhëzuesit për menaxhimin e cilësisë. Vlerësimi i detajuar për çdo dosje është bërë sipas formularit të miratuar më këtë urdhër dhe të listës verifikuese, e cila përfshin 20 tregues për fazat e ciklit të plotë të procesit auditues: planifikim, kryerje e auditimit dhe raportim e evadim, rezultatet përfundimtare të të cilave janë evidentuar pas takimit përmbyllës me grupin e auditimit.

Konstatime të përgjithshme:

1. Ka një numër auditimesh të kryera, të cilat nuk kanë qenë të parashikuara në planin vjetor për vitin 2020. Ky fakt shfaq mangësi në hartimin e projektplanit vjetor, pasi është i lidhur me vlerësimin e përgjithshëm të riskut të subjektit, objektin dhe fokusin e auditimit, llojin e auditimit, matricën me numrin e audituesve dhe kohën për auditim, si dhe angazhimin e ekspertëve të jashtëm, pavarësisht situatës së pandemisë.

2. Me gjithë arritjet në përmirësimin e cilësisë, vazhdon të mbetet problem në pjesën më të madhe të auditimeve çështja e mbledhjes dhe dokumentimit të informacionit paraprak mbi planifikimin e projektit të auditimit, ku përfshihen informacioni i hollësishëm mbi njohjen dhe kuptimin e aktivitetit të subjektit që auditohet, objektivat dhe fushëveprimin e auditimit, vlerësimin e riskut të auditimit, strukturës së kontrollit të brendshëm, drejtimet kryesore të auditimit, si dhe metodologjinë dhe teknikat e auditimit. Mbledhja dhe dokumentimi i këtij informacioni është bazë e sigurt për suksesin e një auditimi dhe për të garantuar cilësinë e tij.

3. Përgjithësisht, bazuar në memon e projektit të auditimit janë hartuar programet e auditimit ku janë përfshirë informacioni mbi llojin e auditimit, qëllimin dhe objektivat e auditimit, si dhe metodat e teknikat e auditimit. Në disa programe auditimi janë përfshirë çështje ose nënçështje, të cilat nuk duhej të ishin pjesë e programit të auditimit për shkak të mungesës së aktivitetit të subjektit në ato fusha, çka evidenton formalizmin në mbledhjen e informacionit paraprak për subjektin që auditohet.

4. Gjatë fazës në terren, auditimet vazhdojnë të vuajnë pasqyrimin dhe përdorimin e letrave të punës, procedurave dhe teknikave të përshtatshme të auditimit, të cilat plotësohen me shënime lidhur me parregullsitë dhe shkeljet ligjore, testet e kryera dhe gjetjet të cilat pasqyrohen përgjithësisht në dëshmitë e auditimit dhe dokumente të tjera.

5. Përgjithësisht nga grupet e auditimit, gjatë fazës së auditimit në terren nuk është dokumentuar ballafaqimi përpara përfshirjes së gjetjeve në evidencën e auditimit, për të marrë sqarime nga personat përgjegjës për t'u informuar mbi vërejtjet dhe faktorë të tjerë që kanë ndikuar në shfaqjen e mangësive në aktivitetin e subjektit në përputhje me Rregulloren e Procedurave të Auditimit.

6. Në disa projektraporte dhe raporte auditimi nuk janë pasqyruar rubrika e “Konkluzione”, “Opinione të auditimit”. Gjithashtu rubrika e “Masave administrative” dhe “Masa disiplinore” nuk është në përputhje me kërkesat e dokumenteve standarde, pasi nuk bëjnë të mundur plotësimin e evidencave statistikore të auditimit, si dhe ato për zbatimin e rekomandimeve. Veç kësaj, në disa raste përshkrimi i auditimit nuk ka të përfshirë objektin dhe qëllimin e auditimit. Gjithashtu rekomandimet nuk pasqyrohen sipas drejtimeve të auditimit. Ka pasur raste kur audituesit nuk respektojnë formën dhe elementët e gjetjeve, referuar Rregullores së Procedurave të Auditimit ku përfshihen: titulli i gjetjes, situata, kriteret, shkaku, efekti dhe rëndësia.

Në përfundim të veprimtarisë së kontrollit të cilësisë për 22 dosje auditimi rezulton se, 50 % e dosjeve të shqyrtuara janë vlerësuar “mirë” dhe 50% plotësojnë të gjitha kriteret e vlerësimit “shumë mirë”. Krahësuar me vitin 2019 konsiderohet si progres pasi dosjet e vlerësuara “shumë mirë” zinin vetëm 17% të totalit.

Në bazë të kriterëve paraprake të caktuara për vlerësimin e dosjeve të përzgjedhura, në mënyrë të përmblodhur sipas opinionit të shqyrtuesve të cilësisë konstatohet se:

A. Për fazën e planifikimit të auditimit:

Për këtë fazë të procesit auditues janë shqyrtuar dhe vlerësuar 6 kriteret, duke u nisur nga përzgjedhja e subjekteve, grumbullimi i informacionit paraprak, ndarja e detyrave për çdo auditues etj., në referencë dhe të dokumenteve

standarde të auditimit, sipas Rregullores së Procedurave të Auditimit. Nga vlerësimet e kryera për këtë fazë rezulton se: 13 dosje auditimi ose 59% janë vlerësuar “shumë mirë”, kurse 9 dosje ose 41% janë vlerësuar “mirë”.

1. Përgjithësisht auditimet janë parashikuar në planin vjetor, megjithatë konstatohet se auditimi për disa subjekte nuk është parashikuar në planin vjetor të miratuar nga Kryetari i KLSH-së me nr.256, dt. 31.12.2018 kërkesë sipas Rregullores së Procedurave të Auditimit, për shkak të situatës së diktuar nga pandemia.

Kjo konstatohet në planifikimin e auditimit në Bashkinë Rrogozhinë, Prefekturën Tiranë, Bashkinë Divjakë, Drejtorinë Rajonale të Mjedisit Lezhë dhe Inspektoratin Shtetëror të Mjedisit, Pyjeve, Ujërave dhe Turizmit Lezhë dhe Ujësjiellës Kanalizime sha Kavajë.

2. Nga grupet e auditimit në disa raste nuk është plotësuar memo “Mbi planifikimin e projektit të auditimit” dhe kur ajo është plotësuar ka një lloj formalizmi, pasi nuk përmban informacionin e hollësishëm mbi njohjen dhe kuptimin e aktivitetit të njësisë që auditohet, objektivat dhe fushëveprimin e auditimit, vlerësimin e riskut të auditimit etj.

Kjo konstatohet për Bashkinë Divjakë dhe Drejtorinë Vendore të ASHK Sarandë.

3. Në disa raste konstatohet se programet e auditimit janë hartuar para kryerjes së takimit fillestar me subjektin e auditimit dhe jo plotësisht në linjë me informacionin paraprak të mbledhur. Në programin e auditimit janë përfshirë pika të cilat nuk duhet të ishin pjesë e tij, pasi nuk është arritur të mbulohen me auditim për mungesë të aktivitetit të subjektit në ato drejtime.

Kjo është konstatuar në Doganën Durrës, Drejtorinë Rajonale të Mjedisit Lezhë dhe Inspektoratin Shtetëror të Mjedisit, Pyjeve, Ujërave dhe Turizmit Lezhë.

4. Nga grupet e auditimit janë plotësuar memot “Mbi planifikimin e projektit të auditimit”, por në disa raste nuk janë pasqyruar plotësisht planifikimi i detajuar që përfshin përcaktimin e stafit, kualifikimet përkatëse dhe ndarja e detyrave, si dhe e burimeve të nevojshme, përcaktimin e kohës së nevojshme për kryerjen e auditimit, përllogaritjen e kostove, përcaktimin e listës së dokumenteve kryesore që do t'i kërkohej subjektit.

Kjo konstatohet për Bashkinë Ura Vajgurore, Drejtorinë Vendore të ASHK Përmet, Drejtorinë Vendore të ASHK Sarandë, Drejtorinë Rajonale të Mjedisit Lezhë dhe Inspektoratin Shtetëror të Mjedisit, Pyjeve, Ujërave dhe Turizmit Lezhë dhe për Drejtorinë e Përgjithshme të Hekurudhave.

5. Përgjithësisht nga grupet e auditimit janë plotësuar dhe firmosur deklaratat mbi pavarësinë dhe konfliktin e interesit, por disa nga deklaratat nuk janë nënshkruar nga drejtori i departamentit ose nuk janë plotësuar apo nënshkruar nga audituesit përkatës.

Kjo është konstatuar në Zbatimin e Rekomandimeve të Institucioneve Qendrore, Drejtorinë Vendore të ASHK Përmet dhe në auditimin e performancës me temë “Ndotja e menjëhershme e Jonit dhe Adriatikut”.

B. Për fazën e kryerjes së auditimit në terren.

Për këtë fazë të procesit auditues janë shqyrtuar dhe vlerësuar 5 kritere, duke u nisur nga respektimi i programit të auditimit, përdorimi i procedurave dhe teknikave të auditimit, ballafaqimi i çështjeve të auditimit dhe dokumentimi i tij, sipas përcaktimeve në rregulloren e procedurave dhe në dokumentet standarde. Për këtë fazë, 12 dosje auditimi ose 55% janë vlerësuar “shumë mirë”, ndërsa 10 dosje ose 45% janë vlerësuar “mirë”.

1. Audituesit gjatë kryerjes së auditimit kanë dokumentuar punën audituese, duke përdorur procedurat dhe teknikat e auditimit paraqitur edhe në projekt raportin e auditimit, plotësuar edhe me shënimet përkatëse lidhur me parregullsitë dhe shkeljet ligjore, testet e kryera dhe gjetjet të cilat i pasqyrojnë në dëshmitë e auditimit dhe dokumente të tjera të përcaktuara në kërkesat e manualeve dhe udhëzuesve përkatës të auditimit. Në disa dosje të evaduara nuk janë paraqitur Letrat e Punës sipas Rregullores së Procedurave të Auditimit ku përfshihen edhe teknikat e auditimi.

Kjo është konstatuar në Doganën Durrës, Drejtorinë Vendore të ASHK Sarandë, Ujësjellës Kanalizime sha Kavajë.

2. Nga grupet e auditimit nuk është dokumentuar ballafaqimi përpara përfshirjes së gjetjeve në evidencën e auditimit, për të marrë sqarime nga personat përgjegjës për t'u informuar mbi vërejtjet dhe faktorë të tjerë që kanë ndikuar në shfaqjen e mangësive në aktivitetin e subjektit në përputhje me nenin 29 të Rregullores së Procedurave të Auditimit.

Kjo është konstatuar në Doganën Durrës, Bashkinë Rrogozhinë, Prefekturën Tiranë, Bashkinë Divjakë, Drejtorinë Vendore të ASHK Sarandë.

3. Përgjithësisht pas përfundimit të punës audituese në terren, grupet e auditimit kanë bërë ballafaqimin me stafin e subjektit të audituar përfshirë: titullarin, drejtuesit dhe personat e tjerë, të cilët janë cilësuar përgjegjës në çështje të ndryshme të auditimit. Në takim janë diskutuar rezultatet e auditimit për periudhën objekt auditimi dhe problemet kryesore të konstatuara gjatë auditimit. Për zhvillimin e takimit përmbyllës në terren nga grupet e auditimit janë mbajtur protokolle të veçantë në përputhje me Rregulloren e Procedurave të Auditimit, i cili është nënshkruar dhe është bërë pjesë e dosjes së auditimit.

Në disa dosje auditimi nuk janë dokumentuar takimet përmbyllëse të auditimit në terren, sipas Rregullores së Procedurave të Auditimit dhe nuk ka në dosje dokumente sqaruese.

Kjo është konstatuar në Drejtorinë e Tatimeve Rajonale Shkodër, Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve, Bashkinë Cërrik, Drejtorinë Vendore të ASHK Sarandë, Projektin e Zhvillimit të Sektorit Privat MFE.

C. Faza e evadimit të auditimit.

Për këtë fazë të procesit auditues janë shqyrtuar dhe vlerësuar 9 kritere.

Për këtë fazë, 8 dosje auditime ose 36% janë vlerësuar “shumë mirë”, ndërsa 14 dosje ose 64% janë vlerësuar “mirë”.

1. Informacionet periodike dhe ato përmbledhëse për projekt-raportet janë dokumentuar dhe ndodhen në dosjet e auditimit, por në disa dosje grupet e auditimit nuk kanë dokumentuar komunikimin në vazhdimësi me eprorët gjatë gjithë procesit të auditimit.

Kjo është konstatuar në Drejtorinë e Tatimeve Rajonale Shkodër, Drejtorinë Vendore të ASHK Përmet, Drejtorinë Vendore të ASHK Sarandë

2. Nga grupet e auditimit përgjithësisht janë organizuar protokollet e takimit përmbyllës për ballafaqimin e komenteve dhe shpjegimeve të subjektit të audituar mbi projekt-raportet e auditimit. Në disa dosje auditime nuk ka të dhëna për realizimin e takimit përmbyllës në KLSH me subjektin e auditimit dhe nuk është hartuar as dokumenti përkatës ku të dokumentohej arsyeja e mos mbajtjes së këtij takimi.

Kjo është konstatuar në Institutin e Monumenteve të Kulturës, Prefekturën Tiranë, Bashkinë Cërrik, Zhvillimin e Sektorit Privat MFE, auditimin e performancës me temë “Ndotja e menjëhershme e Jonit dhe Adriatikut” dhe auditimi i performancës me temë “Efektiviteti i politikave në lëvizjet migratore”.

3. Nga grupet e auditimit janë përgatitur projekt-raportet dhe raportet e auditimit në përputhje me Rregulloren e Procedurave të Auditimit. Subjektet e audituara, përgjithësisht kanë respektuar afatet e kthimit brenda 30 ditëve kalendarike nga data e marrjes së projektraportit të bashkëshoqëruar me një deklaratë të nënshkruar nga Titullari, që konfirmon njohjen me këtë dokument. Raportet e auditimit përgjithësisht respektojnë formën dhe përmbajtjen e tij si: titulli, marrësi, objektivat dhe qëllimi, identifikimi i çështjes dhe përgjegjësitë e strukturave drejtuese të subjektit të audituar lidhur me çështjen nën auditim.

Në disa projektraporte dhe raporte auditimi nuk janë paraqitur rubrika e konkluzioneve, opinionit të auditimit, si dhe rubrika e masave administrative e disiplinore sipas kërkesave të dokumenteve standarde, gjë që bën të pamundur plotësimin e evidencave statistikore të auditimit, si dhe ato për zbatimin e rekomandimeve.

Gjithashtu në disa raste përshkrimi i auditimit nuk përfshin objektin dhe qëllimin e auditimit, si dhe rekomandimet nuk pasqyrohen sipas drejtimeve të

auditimit. Audituesit në disa raste nuk respektojnë formën dhe elementët e gjetjeve referuar Rregullores së Procedurave të Auditimit, duke përfshirë titullin e gjetjes referuar situatës, kritereve, shkakt, efektit dhe rëndësisë.

Kjo është konstatuar në Doganën Durrës, Drejtorinë Rajonale të Tatimeve Shkodër, Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve, Bashkinë Cërrik, Drejtorinë Vendore të ASHK Përmet, Drejtorinë Vendore të ASHK Sarandë,

4. Raportet e auditimit janë të paanshëm, objektiv dhe përmbajnë informacione të zgjeruara, por mund të ishin më të përmbledhur në volum në përputhje me kërkesat e Rregullores së Procedurave të Auditimit.

5. Gjetjet dhe rekomandimet në raportet përfundimtare përgjithësisht respektojnë strukturën sipas përcaktimeve të Rregullores së Procedurave. Formulimi i rekomandimeve përgjithësisht është i qartë dhe jo i përgjithshëm por duhet të klasifikohen sipas nivelit të rëndësisë. Të gjitha çështjet e auditimit përgjithësisht kanë rezultuar me gjetje, të cilat në disa raste mund të riformuloheshin duke i argumentuar me bazën ligjore, konkluzionet dhe rekomandimet përkatëse. Në disa raporte përfundimtare nuk është shprehur konkluzioni i përgjithshëm dhe opinioni i auditimit, kërkesë kjo sipas Rregullores së Procedurave të Auditimit.

Kjo është konstatuar në Doganën Durrës, Drejtorinë e Përgjithshme e Tatimeve.

6. Raportet përfundimtare të auditimit janë hartuar mbi bazën e projektraporteve të auditimit, ku janë reflektuar komentet e shpjegimet e subjekteve të audituara dhe rezultatet e takimit përmbyllës me nivelet drejtuese, në përputhje me Rregulloren e Procedurave të Auditimit. Në disa raporte përfundimtare auditimi ku janë trajtuar observacionet e sjella nga subjektet, nuk dalin të qarta pranimi ose mospranimi i observacioneve dhe, në disa raste nuk është vendosur referenca e plotë ligjore referuar Rregullores së Procedurave të Auditimit. *Kjo është konstatuar në Doganën Durrës, Drejtorinë Vendore të ASHK Sarandë.*

7. Gjetjet dhe rekomandimet në projektvendimet përgjithësisht respektojnë strukturën sipas përcaktimeve të Rregullores së Procedurave. Formulimi i rekomandimeve është i qartë dhe jo i përgjithshëm por duhet të klasifikohen sipas nivelit të rëndësisë.

Kjo konstatohet në Doganën Durrës, Drejtorinë Rajonale të Tatimeve Shkodër, Drejtorinë e Përgjithshme të Tatimeve, Ujësjiellës Kanalizime sha Kavajë.

8. Për projektvendimet dhe raportet e auditimit janë dhënë mendimet nga: kryeaudituesit, Drejtorët e Departamenteve, Drejtoria e Standardeve dhe Kontrollit të Cilësisë dhe nga Drejtori i Përgjithshëm, në përputhje me Rregulloren e Procedurave të Auditimit.

Në disa dosje mungojnë memo-t e plotësuar për marrjen apo mosmarrjen në konsideratë të mendimeve të dhëna dhe në disa raste mungojnë edhe memo-t me mendimet nga kryeaudituesi dhe drejtori i përgjithshëm sipas Rregullores së Procedurave të Auditimit.

Kjo është konstatuar në Doganën Durrës, Bashkinë Cërrik, Portin Detar Vlorë, Agjencinë Kombëtare të Mbrojtjes Civile.

9. Përgjithësisht në dosjet e arkivuar të auditimit janë dhe evidencat e auditimit si: formulari i kostos së auditimit, CD me përmbajtjen elektronike të dosjes së auditimit, inventari i dosjes në përputhje me dokumente përkatëse dhe nenin 44 të Rregullores së Procedurave të Auditimit. Në disa dosje auditimi nuk janë përfshirë Dokumenti nr.18 “*Evidenca mbi statusin e zbatimit të rekomandimeve të lëna në Auditimin e mëparshëm*” dhe 19 “*Fletë Kontrolli mbi vlerësimin e cilësisë*”, duke i lënë të paplota evidencat statistikore të auditimit.

Kjo është konstatuar në Institutin e Monumenteve të Kulturës, Drejtorinë Rajonale të Mjedisit Lezhë, Ujësjellës Kanalizime sha. Kavajë dhe auditimin e performancës me temë “Ndotja e menjëhershme e Jonit dhe Adriatikut”.

Në këndvështrimin e Drejtorisë së Standardeve dhe Sigurimit të Cilësisë, fenomenet që pengojnë progresin në kontrollin dhe sigurimin e cilësisë konsistojnë në:

- Vazhdojnë të shfaqen mangësi në konceptimin e cilësisë së auditimit, duke e perceptuar atë vetëm si atribut të Drejtorisë së Standardeve dhe Sigurimit të Cilësisë, dhe jo si pjesë e qenësishme dhe përgjegjësi e çdo audituesi, përgjegjësi të grupit të auditimit, kryeaudituesit, drejtorit të departamentit të auditimit dhe më lart. Duhet të theksojmë, se Drejtoria e Standardeve dhe Sigurimit të Cilësisë është një filtër në sistemin e cilësisë së procesit auditues, me synimin e vetëm përmirësimin e cilësisë së veprimtarisë audituese të KLSH;
- Megjithëse Rregullorja e Procedurave të Auditimit ka pësuar ndryshime dhe përmirësime, ende nuk siguron raportin e duhur të vëllimit të punës burokratike në auditim, duke mos mbajtur në konsideratë raportin e kohës midis veprimtarisë audituese në subjekt dhe asaj për dokumentimin dhe raportimin e saj, pa nënvleftësuar as njërën as tjetrën. Këtu duhet përfshirë dhe koha e pamjaftueshme në dispozicion për Drejtorinë Standardeve dhe Sigurimit të Cilësisë, për një shqyrtim më të gjerë dhe më të thelluar të dosjes së auditimit. Kjo lidhet edhe me vetë dinamizmin e auditimit dhe të jetës ekonomike dhe sociale në vend e më gjerë;
- Gjykojmë se duhet përfshirë në rishikim për të gjetur zbatim të plotë të dokumentuar dhe udhëzuesi për menaxhimin e cilësisë së auditimit, duke

përcaktuar një periudhë testimi paraprak së paku për një cikël të plotë dhe për secilin departament auditimi.

Me qëllim shmangien e mangësive të konstatuara, në funksion të përmirësimit të cilësisë së veprimtarisë audituese të KLSH-së, objektivat e Drejtorisë së Standardeve dhe Sigurimit të Cilësisë për vitin 2021 janë:

1. Rritja e përgjegjshmërisë për veprimtarinë e kësaj drejtorie, duke ndikuar dhe strukturat e tjera të auditimit që kanë për detyrë mbikëqyrjen dhe monitorimin e cilësisë audituese, me qëllim përmirësimin e cilësisë së auditimit në tërësi;
2. Forcimi dhe konsolidimi i drejtorisë, me qëllim ngritjen në një nivel më të lartë të veprimtarisë kontrolluese për cilësinë e auditimit, si dhe intensifikimin e përpjekjeve për përcimin e frymës së cilësia është element i qenësishëm i çdo audituesi dhe të gjitha hallkave të mbikëqyrjes së cilësisë;
3. Krahas kërkesave dhe kontrollit rigoroz për zbatimin e plotë të Rregullores së Procedurave të Auditimit, manualeve përkatëse të auditimit, synohet zbatimi në mënyrë të dokumentuar i udhëzuesit për menaxhimin e cilësisë së auditimit, i cili i shërben fuqizimit të procedurave të kontrollit të cilësisë dhe përmirësimit të vazhdueshëm të saj;
4. Kombinimi i kontrollit të cilësisë gjatë procesit auditues (në të nxehtë) me kontrollin e plotë dosjeve të auditimit të evaduar (në të ftohtë), për të krijuar një kuadër të plotë dhe të gjithanshëm mbi cilësinë e auditimit, me qëllim eliminimin e mangësive dhe përmirësimin e cilësisë audituese;
5. Trajnimi i vazhdueshëm dhe për çështje specifike të zbatimit të standardeve, manualeve dhe kuadrit rregullator për auditimet sipas llojeve.

Për përmirësimin e cilësisë së veprimtarisë audituese të KLSH-së për periudhën afatmesme 2021-2023 synohet:

- Rishikimi i Rregullores së Procedurave të Auditimit të KLSH-së, në drejtim të lehtësimit të çështjeve që mbivendosen ose që nuk janë efektive në funksion të procesit auditues, në bashkëpunim të ngushtë me audituesit, e shoqëruar kjo me tema trajnuese në funksion të përmirësimit të cilësisë së auditimit;
- Rishikimi i manualeve të auditimit, bashkërendimi sa më i plotë i tyre me Rregulloren e Procedurave të Auditimit në KLSH, si dhe krijimi i një aksesit më të gjerë të audituesve për kryerjen e auditimeve në përputhje të plotë me standardet ndërkombëtare të auditimit, e shoqëruar kjo me tema trajnuese;
- Përfshirja e ekspertizës së jashtme në procesin e kontrollit të cilësisë gjatë auditimit dhe pas auditimit, me arkivimin e dosjes.

REPUBLIKA E SHQIPËRISE
KUVENDI

MIRATOHET

KRYETARI

Gramoz RUCI

REZOLUTË

PËR VLERËSIMIN E VEPRIMTARISË SË KONTROLLIT TË LARTË
TË SHTETIT PËR VITIN 2020

Kuvendi i Shqipërisë:

Duke vlerësuar rolin e Kontrollit të Lartë të Shtetit, si institucioni më i lartë shtetëror i auditimit të jashtëm në Republikën e Shqipërisë;

Duke vlerësuar rolin e institucionit për rritjen e transparencës dhe llogaridhënies në përdorimin e fondeve publike;

Duke vlerësuar rëndësinë e funksionimit të këtij institucioni mbi bazë të garantimit të parimeve të pavarësisë, integritetit, objektivitetit, përgjegjshmërisë, interesit të publikut, profesionalizmit, bashkëpunimit dhe transparencës;

Duke mbështetur dhe nxitur Kontrollin e Lartë të Shtetit për të punuar dhe kontribuar për një qeverisje të mirë nëpërmjet parandalimit dhe luftës pa kompromis kundër korrupsionit dhe abuzimeve në administrimin e pronës publike, rritjes së besimit të publikut dhe nxitjes së përdorimit me ekonomicitet, efikasitet dhe efikasitet të fondeve publike, në përputhje me kuadrin ligjor në fuqi dhe praktikatat më të mira të BE-së e standardeve ndërkombëtare INTOSAI,

Vlerëson veprimtarinë e KLSH-së për vitin 2020 në drejtim të:

- Angazhimit të Kontrollit të Lartë të Shtetit për zhvillimin normal të veprimtarisë së institucionit, edhe pse në kushte të vështira të krijuara si pasojë e pandemisë Covid-19, i cili është pasqyruar në përfundimin e 73 auditimeve, të ushtruara në 91 subjekte në nivel vendor dhe qendror.

- Adresimit të një numri total prej 1430 rekomandimesh të dhëna për institucionet publike të audituara, nga të cilat: 29 janë propozime për përmirësime ligjore, 1107 masa organizative dhe 294 rekomandime për masa disiplinore dhe administrative.

- Vijimit të punës për rritjen e dobisë së rezultateve të auditimit, duke zbuluar parregullsi dhe shkelje financiare, me një dëm efektiv të përgjithshëm në shumën rreth 88 miliard lekë dhe ku shkeljet më të mëdha janë në fushën e menaxhimit të të ardhurave dhe shpenzimeve të buxhetit, administrimin e pronës shtetërore dhe prokurimin publik.

- Intensifikimin e veprimtarisë së zbulimit dhe ndëshkimit të korrupsionit, duke paraqitur pranë organit të prokurorisë 8 kallëzime ose indicie penale për 12 drejtues të nivelit të lartë, të mesëm dhe specialist të administratës publike.

- Angazhimit maksimal në të qenit aktiv dhe produktiv në luftën kundër korrupsionit, duke përkrahur, mbështetur dhe duke u angazhuar në çdo iniciativë ndërinstitucionale brenda dhe jashtë vendit, si dhe në ndjekjen e 95 proceseve gjyqësore, nga ku rezultojnë se gjykatat e shkallës së parë në 21 vendime të dhëna kanë konfirmuar rekomandimet e gjetura nga KLSH-ja në auditimet e zhvilluara.

- Miratimit të disa manualeve dhe rregulloreve të rëndësishme, ku përmenden Manuali i Auditimit Financiar, Manuali i Auditimit të Përpunshmërisë, Manuali i Auditimit të Performancës, në frymën e standardeve të INTOSAI-t “Korniza e standardeve profesionale INTOSAI”, Manualin e Ndjekjes së Zbatimit të Rekomandimeve, si dhe Rregulloren e Procedurave të Auditimit.

- Fuqizimit të rolit të KLSH-së në medien e shkruar nëpërmjet publikimit të 925 artikujve, si dhe rritjes së besueshmërisë së publikut nëpërmjet trajtimit të 301 letrave dhe ankesave, nga të cilat pjesa kryesore u adresohet problematikave që lidhen me privatizimin dhe kthimin e pronës, administrimit financiar dhe fushës së prokurimit publik.

- Modernizimit të aktivitetit auditues dhe trajnimit të audituesve të KLSH-së, të cilët në fund të vitit 2020 rezultojnë se kanë siguruar një mesatare prej 28.5 ditësh trajnimit/auditues, një nivel i lartë të këtij treguesi përgjatë gjithë zhvillimit të këtij institucioni ndër vite që nga krijimi i tij.

- Intensifikimit të bashkëpunimit me organizma dhe institucione homologe, si: Gjykatën Europiane të Audituesve (ECA), Zyrën e Auditimit Qeveritar të SHBA-së (GAO), Zyrën e Bashkimit Europian në Shqipëri, USAID-in, etj.

Kuvendi kërkon që KLSH-ja për vitin 2021 të vazhdojë punën në këto drejtime:

- Të rrisë numrin e auditimeve financiare, të përmirësojë cilësinë e tyre me opinione profesionale dhe të kualifikuara kontrolli, në plotësim të kërkesave të progresraportit të Komisionit Europian.

- Të krijojë një qasje të auditimeve të performancës drejt fushave me ndjeshmëri publike duke synuar që rezultatet e auditimit të 3E-ve të kenë ndikim direkt në përmirësimin e shërbimeve ndaj qytetarëve dhe menaxhimit e shëndoshë të financave publike.

- Të evidentojë fushat e pambuluara me auditim nga KLSH-ja në vite, si dhe të planifikojë veprimtarinë audituese të tyre për një qasje të pakufizuar dhe të pavarur në auditimin e institucioneve, organizatave që janë përdorues të fondeve publike.

- Të aplikojë praktikën më të mira të auditimit të teknologjisë së informacionit, në përpunje të plotë me standardet INTOSAI, të përditësojë informacionin e subjekteve të audituara dhe projekteve të rëndësishme të qeverisjes elektronike, duke mbajtur në konsideratë raportin kosto/përfitim të këtyre projekteve dhe sigurinë e këtyre sistemeve.

- Të përmirësojë cilësinë e raporteve të auditimit, si dhe të forcojë kapacitetet profesionale nëpërmjet trajnimeve dhe bashkëpunimit me institucione ndërkombëtare të auditimit.

- Të angazhohet për hartimin e një memorandumit mirëkuptimi me Kuvendin, me qëllim referimin e gjetjeve të auditimit në funksion të kontrollit parlamentar dhe rritjes së

- llogaridhënies publike, në zbatim të rekomandimit të progresraportit të Komisionit European, kapitulli 32 “Kontrolli financiar”.

- Të rrisë transparencën duke mundësuar zhvillimin e një komunikimi interaktiv me qytetarin nëpërmjet faqes zyrtare të internetit, ku të publikohen vendimet dhe raportet e plota të auditimeve, sipas afateve të përcaktuara në ligj dhe të rekomanduara nga KE-ja.

Miraturar në datën 24.6.2021

**REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KONTROLLI I LARTË I SHTETIT
SEKRETAR I PËRGJITHSHËM**

Nr. 755/2 Prot

Tiranë, më 03.09, 2021

Lënda: Përcillet plani i veprimit për zbatimin e Rezolutës së Kuvendit

Drejtuar: Z. Genci GJONCAJ
SEKRETAR I PËRGJITHSHËM
KUVENDI I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Në përmbushje të detyrimeve që rrjedhin nga Vendimi Nr. 134/2018 “Për miratimin e Manualit të Monitorimit Vjetor dhe Periodik” bashkëlidhur po Ju përcjellim Planin e Veprimit për zbatimin e rekomandimeve të Rezolutës së Kuvendit të Shqipërisë për vlerësimin e veprimtarisë së Kontrollit të Lartë të Shtetit për vitin 2020, miratuar në datën 24 qershor 2021.

Duke Ju falënderuar për frymën bashkëpunuese.

**SEKRETAR I PËRGJITHSHËM
(Në mungesë dhe me urdhër)**

Gjovalin PRECI

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
KONTROLLI I LARTË I SHTETIT

Nr. 755/prot.
1

Tiranë, më 04.09. 2021

MIRATOI

Arben SHEHU

KRYETAR

PLAN VEPRIMI

PËR ZBATIMIN E REKOMANDIMEVE TË REZOLUTËS SË KUVENDIT TË SHQIPËRISË PËR VLERËSIMIN E
VEPRIMITARISË SE KONTROLLIT TË LARTË TË SHTETIT PËR VITIN 2020,
MIRATUAR NË DATËN 24 QERSHOR 2021.

Kontrolli i Lartë i Shtetit në përbushje të detyrimeve kushtetuese i shërben qytetarëve shqiptar dhe Kuvendit të Shqipërisë nëpërmjet informimit vazhdueshme, të paanshme dhe të plotë, mbi përgjegjshmërinë që qeveria dhe entet publike tregojnë në përdorimin e kontributit të taksapaguesve shqiptarë, duke dhënë një kontribut të qenës:shëm në përmirësimin e qeverisjes nëpërmjet luftës kundër korrupsionit.

Reformat institucionale të ndërmara në vitet e fundit, të cilat kanë synuar rritjen cilësore të veprimtarisë Kontrollit të Lartë të Shtetit në përputhje me standardet ndërkombëtare të auditimit dhe praktikat më të mira evropiane janë vlerësuar edhe nga raportet e progresit të Komisionit Evropian, të cilat kanë vendosur theksin në rritjen e kontrolli parlamentar ndaj institucioneve të audituara për zbatimin e rekomandimeve të auditimit të jashtëm, përmes dëgjësave më të shpeshta parlamentare dhe krijimit të një kornize monitoruese parlamentare për të vlerësuar rregullisht veprimet e qeverisë për implementimin e rekomandimeve.

Kontrolli i Lartë i Shtetit, në përputhje me kuadrin rregullator, praktikat më të mira të BE-së, standardet ndërkombëtare të INTOSAI-t, në zbatim të Rezolutës së Kuvendit të Shqipërisë për vlerësimin e veprimtarisë së KLSH-së për vitin 2020, miratuar në datën 24 qershor 2021 ka përgatitur këtë Plan Veprimi për zbatimin e plotë, me efikasitet dhe në kohë të rekomandimeve të kësaj rezolute.

Nr.	Aktivitete	Struktura përgjegjëse	Afati i zbatimit	Burimi i fondeve për zbatimin e rekomandimeve	Treguesi i rezultateve	Statusi
1. Të rrisë numrin e auditimeve financiare, të përmirësojë cilësinë e tyre me opinione profesionale dhe të kualifikuara kontrolli në plotësim të kërkesave të progres-raportit të Komisionit Evropian.						
I.1	Rritja e numrit të auditimeve financiare në njësitë e qeverisjes së përgjithshme, si dhe e peshës së tyre në strukturën e auditimeve të ushtruara, do të shoqërohet me dhënie të opinioneve profesionale, të paanshme dhe të pavarura nëse gjendja e raportuar financiare e një subjekti të audituar, rezultatet	Departamentet e Auditimit	2021-2022	Buxheti i KLSH-së	Numri i auditimeve financiare dhe me opinion të evaduar, si dhe pesha specifike në përqindje kundrejt totalit të auditimeve.	

Nr.	Aktivite	Struktura përgjegjëse	Afati i zbatimit	Burimi i fondeve për zbatimin e rekomandimeve	Treguesi i rezultateve	Statusi
	dhe përdorimi i burimeve janë paraqitur në mënyrë të drejtë dhe në përputhje me kuadrin ligjor të raportimit financiar.					
1.2	Ngritja e kapaciteteve profesionale të stafit të KLSH-së për kryerjen e auditimeve financiare në përputhje të plotë me standardet ndërkombëtare të auditimit nëpërmjet zhvillimit të trajnimeve të dedikuara për: a- Standardet ndërkombëtare të auditimit financiar; b- Standardet e kontabilitetit; c- Manualin e Auditimit Financiar të KLSH-së. d- Udhëzuesin e Menaxhimit të Cilësisë.	- Përcaktimi i nevojave për trajnim bëhet nga Departamentet e Auditimit - Drejtoria e Zhvillimit Profesional harton planin e trajnimeve bazuar në nevojën për trajnim të stafit të paraqitur nga departamentet e auditimit.	2021-2022	Buxheti i KLSH-së	Numri i trajnimeve specifike të zhvilluara për auditimin financiar, numri i ditëve për secilin trajnim dhe numri i stafit të KLSH-së pjesëmarrës në këto trajnime.	
2. Të krijojnë një qasje të auditimeve të performancës drejt fushave me ndjeshmëri publike duke synuar që rezultatet e auditimit të 3 E-ve të kenë ndikim direkt në përmirësimin e shërbimeve ndaj qytetarëve dhe menaxhimit e shëndoshtë të financave publike.						
2.1	Departamenti i Auditimit të Performancës, në bashkëpunim me departamentet e tjera në KLSH-së të kryej një analizë	Departamenti i Auditimit të Performancës/ Departamentet e	2021-2022	Buxheti i KLSH-së	- Hartimi i një dokumenti specifik në të cilin të evidentohen fushat cilat kanë risk për	

Nr.	Aktivitete	Struktura përgjegjëse	Afati i zbatimit	Burimi i fondeve për zbatimin e rekomandimeve	Treguesi i rezultateve	Statusi
	të thelluar, duke evidentuar fushat me ndjeshmëri publike, të cilat kanë impakt të drejtpërdrejtë në përmirësimin e shërbimeve ndaj qytetarëve dhe menaxhimit e shëndoshë të financave publike, me synim planifikimin dhe kryerjen e auditimeve që kanë në fokus trajtimin e efektivitetit, eficiencës dhe ekonomicitetit (3 E-të).	Auditimit/ Departamenti i Metodologjisë			financat publike dhe institucionet të cilat ofrojnë shërbime për qytetarët. - Mbi bazën e këtij dokumenti të hartohet plani i auditimeve të performancës për vitin 2022, i cili do të ketë në fokus temat e auditimit që kanë ndikim direkt në përmirësimin e shërbimeve ndaj qytetarëve dhe menaxhimit e shëndoshë të financave publike. - Qasja e auditimeve të performancës të synojë evidentimin e efektivitetit, eficiencës dhe ekonomicitetit në secilën prej fushave të marra nën auditim.	
2.2	Bazuar në rekomandimet e progres-raportit të Komisionit Evropian, do të rritet numri i auditimeve të performancës përkundrejt përqindjes së totalit të auditimeve të evaduara nga	Departamenti i Auditimit të Performancës	2021-2022	Buxheti i KLSH-së	Përqindja e rritur e auditimeve të performancës përkundrejt totalit të auditimeve të evaduara.	

Nr.	Aktivitet	Struktura përgjegjëse	Afati i zbatimit	Burimi i fondeve për zbatimin e rekomandimeve	Treguesi i rezultateve	Statusi
3.1	Në kuadër të angazhimeve që ka marrë Shqipëria për implementimin e Axfordës 2030 të OKB-së dhe implementimin e objektivave të zhvillimit të qëndrueshëm, KLSH nëpërmjet kryerjes së auditimeve të performancës do të synojë dhënien e rekomandimeve për implementimin e këtyre objektivave.	Departamenti i Auditimit të Performancës	2021-2022	Buxheti i KLSH-së	Numri i auditimeve të performancës që kanë në fokus dhënien e rekomandimeve për implementimin e objektivave të zhvillimit të qëndrueshëm.	
3.2	Departamentet e auditimit në KLSH-së, do të evidentojnë fushat e pambuluara me auditim, me qëllim që të përfshihen në planin vjetor të auditimeve ato institucione dhe organizata përdoruese të fondeve publike, që nuk kanë qenë subjekt auditimi nga KLSH, duke i trajtuar në mënyrë prioritare mbi bazën e vlerësimit të riskut.	Departamentet e auditimit	2021-2022	Buxheti i KLSH-së	- Lista e fushave dhe subjekteve të pambuluara me auditim, si dhe lista e subjekteve që mund të përfshihen në auditim në vitin 2022. - Numri i auditimeve të iniciuara apo të kryera në institucionet që auditohen për herë të parë.	

Nr.	Aktivitate	Struktura përgjegjëse	Afati i zbatimit	Burimi i fondeve për zbatimin e rekomandimeve	Treguesi i rezultateve	Statusi
4.	Të aplikojë praktikat më të mira të auditimit të teknologjisë së informacionit, në përputhje të plotë me standardet e INTOSAI-t, të përditësojë informacionin e subjekteve të audituara dhe projekteve të rëndësishme të qeverisjes elektronike, duke mbajtur në konsideratë raportin kosto/përfitim dhe sigurinë e sistemeve.					
4.1	Me qëllim aplikimin e praktikave më të mira të auditimit të teknologjisë së informacionit, në përputhje të plotë me standardet e INTOSAI-t do të kryhet trajnimi i stafit të Departamentit të Auditimit Teknologjinë e Informacionit lidhur me: - Standardet ndërkombëtare të auditimit për Teknologjinë e Informacionit; - Manualin e Auditimit të Teknologjisë së Informacionit; - Manualin Aktiv të Auditimit të TI. Trajnimet do të ilustrohen me shembuj auditimesh të kryera nga SAI-et homologe të publikuara në CUBE¹.	Departamenti i Auditimit të Teknologjisë së Informacionit/ Departamenti Juridik, Kontrollit të Zbatimit të Standardeve dhe Etikës.	2021-2022	Buxheti i KLSH-së	Numri i trajnimeve për auditimin e teknologjisë së informacionit, numri i ditëve për secilin trajnim dhe numri i stafit të trajnuar.	

¹ <https://eurosaai-it.org/about/activities/the-cube>

Nr.	Aktivitet	Struktura përgjegjëse	Afati i zbatimit	Burimi i fondeve për zbatimin e rekomandimeve	Treguesi i rezultateve	Statusi
4.2	Me qëllim përditësimin e informacionit në subjekte të audituara dhe projekte të rëndësishme të qeverisjes elektronike, KLSH do të hartojë një databazë të subjekteve të audituara dhe projekteve të rëndësishme të qeverisjes elektronike, si dhe do të përcaktoj dhe mbledhë informacionin për vlerësimin e këtyre subjekteve sipas treguesve kosto / përfitim dhe sigurisë së sistemeve që ato kanë.	Departamenti i Auditimit të Teknologjisë së Informacionit/ Departamenti Juridik, Kontrollit të Zbatimit të Standardeve dhe Etikës.	2021-2022	Buxheti i KLSH-së	- Hartimi i databazës, - Shkalla e mbulimit me auditime TI.	
4.3	Vlerësimi dhe përditësimi i databazës së subjekteve.	Departamenti i Auditimit të Teknologjisë së Informacionit	2021 - e në vazhdim	Buxheti i KLSH-së	Shkalla e vlerësimit dhe periodiciteti i përditësimit	
5. Të përmirësojë cilësinë e raporteve të auditimit, si dhe të forcojë kapacitetet profesionale nëpërmjet trajnimeve dhe bashkëpunimit me institucione ndërkombëtare të auditimit.						
5.1	Me synim përmirësimin e cilësisë së veprimtarisë audituese dhe për të zhvilluar atë në përputhje të plotë me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit, nëpërmjet zbatimit të procedurave të kontrollit të cilësisë, krahas përmirësimeve	Departamenti Juridik, Kontrollit të Zbatimit të Standardeve dhe Etikës.	2021-2022	Buxheti i KLSH-së	Regullorja e Procedurave të Auditimit e përmirësuar.	

Nr.	Aktivite	Struktura përgjegjëse	Afati i zbatimit	Burimi i fondeve për zbatimin e rekomandimeve	Treguesi i rezultateve	Statusi
	strukturore, të përmirësohet Rregullorja e Procedurave të Auditimit.					
5.2	Kontrolli i cilësisë gjatë procesit auditues (në të nxehtë) të forcohet në çdo hallkë të tij, duke zgjeruar çështjet në shqyrtim, si dhe sigurimi i cilësisë (në të ftohtë) të kryhet nga auditues me përvojë të KLSH-së, me synim përmirësimin e cilësisë së auditimit në përgjithësi dhe të raporteve të auditimit në veçanti.	Departamenti Juridik, Kontrollit të Zbatimit të Standardeve dhe Etikës/ Drejtoria e Standardeve dhe e Sigurimit të Cilësisë së Auditimit	2021-2022	Buxheti i KLSH-së	Raporti i Drejtorisë së Sigurimit të Cilësisë së Auditimit për kontrollin e cilësisë në të nxehtë dhe në të ftohtë për auditimet e vitit 2021	
5.3	Me synimin e përmirësimit të cilësisë së raporteve të auditimit KLSH do të fokusohet tek zhvillimi i një plani specifik trajnimesh i cili ka në fokus zbatimin e kërkesave të Standardit ISSAI 40 "Kontrolli dhe Sigurimi i Cilësisë" dhe implementimin e praktik të Udhëzuesit për Menaxhimin e Cilësisë së Auditimit në kontekstin e	Drejtoria e Metodologjisë dhe Zhvillimit.	2021-2022	Buxheti i KLSH-së	-Numri i trajnimeve për kontrollin e cilësisë. -Numri i audituesve të trajnuar për sigurimin e cilësisë. -Bashkëpunimi me institucione ndërkombëtare të auditimit, me fokus të veçantë përmirësimin e cilësisë së auditimit.	

Nr.	Aktivitate	Struktura përgjegjëse	Afati i zbatimit	Burimi i fondeve për zbatimin e rekomandimeve	Treguesi i rezultateve	Statusi
	implementimit të Rregullores së rishikuar Procedureve të Auditimit dhe manualeve të rishikuara për auditimet financiare, të përputhshmërisë dhe performancës, si dhe manualit të ri për ndjekjen e zbatimit të rekomandimeve. Krahas trajnimeve të mësipërme, KLSH do të vijojë bashkëpunimin me institucione ndërkombëtare të auditimit, me fokus të veçantë përmirësimin e cilësisë së auditimit.					
6. Të angazhohet për hartimin e një memorandumi mirëkuptimi me Kuvendin, me qëllim referimin e gjetjeve të auditimit në funksion të kontrollit parlamentar dhe rritjes së llogaridhënies publike, në zbatim të rekomandimeve të progres-raportit të Komisionit Evropian.						
6.1	Ridërgimi i propozimit të KLSH-së drejtuar Kuvendit të Shqipërisë për nënshkrimin e një memorandumi mirëkuptimi midis dy institucioneve me qëllim referimin e gjetjeve të auditimit në funksion të kontrollit parlamentar dhe rritjes së llogaridhënies publike, si dhe hartimi i një	Sekretari i Përgjithshëm/ Departamenti Juridik, Kontrollet të Zbatimit të Standardeve dhe Etikës	2021-2022	Buxheti i KLSH-së	Memorandumi i Mirëkuptimit dhe plani i përbashkët i aktiviteve.	

Nr.	Aktivitete	Struktura përgjegjëse	Afati i zbatimit	Burimi i fondeve për zbatimin e rekomandimeve	Treguesi i rezultateve	Statusi
	plani konkret pune për rritjen e impaktit të veprimtarisë audituese të KLSH-së si rezultat i këtij angazhimi.					
6.2	Ridërgimi i propozimit të Kontrollit të Lartë të Shtetit drejtuar Kuvendit të Shqipërisë për ngritjen e një nënkomisioni parlamentar, pjesë e Komisionit për Ekonominë dhe Financat për shqyrtimin e raporteve të KLSH-së dhe zhvillimin në mënyrë periodike i dëgjësive parlamentare për vlerësimin e veprimeve korrigjuese të ndërmara nga institucionet e audituara për implementimin e rekomandimeve të KLSH-së, me synim rritjen e impaktit të veprimtarisë audituese të KLSH-së.	Sekretari i Përgjithshëm/ Departamenti Juridik, Kontrollit të Zbatimit të Standardeve dhe Etikës	2021-2022	Buxheti i KLSH-së	Krijimi i nënkomisionit të dedikuar për shqyrtimin e raporteve të KLSH-së dhe zhvillimi i dëgjësive parlamentare.	
7. Të rritë transparencën duke mundësuar zhvillimin e një komunikimi interaktiv me qytetarin nëpërmjet faqes zyrtare të internetit, ku të publikohen vendimet dhe raportet e plota të auditimeve, sipas afateve të përcaktuara në ligj dhe të rekomanduara nga KE-ja.						
7.1	Publikimi në faqen web sipas përcaktimeve të ligjit organik i raporteve të auditimit të	Departamentet e Auditimit/ Sektori i Komunikimit Botimit	2021-2022	Buxheti i KLSH-së	Numri i raporteve të auditimit të publikuara në faqen web të KLSH-së.	

Nr.	Aktivitet	Struktura përgjegjëse	Afati i zbatimit	Burimi i fondeve për zbatimin e rekomandimeve	Treguesi i rezultateve	Statusi
	KLSH-së me synimin e përcjelljes në kohë tek opinioni publik dhe palët e interesuara informacionin e paanshëm dhe profesional mbi gjetjet dhe rekomandimet e KLSH të cilat kanë në fokus përmirësimin e menaxhimit të financave publike dhe qeverisjes.	dhe Marrëdhënieve me Jashtë, Kabineti.				
7.2	Me synim rritjen e transparencës dhe informimin në kohë të publikut dhe palëve të interesit, KLSH do të synojë që përveç publikimit të Raportit Vjetor të Aktivitetit dhe Raportit të Zbatimit të Buxhetit të hartojë dhe të publikojë në faqen web informacione të përmbledhura rreth këtyre raporteve me synim për të sjellë më pranë qytetarëve rezultatet e aktivitetit institucional dhe gjetjet e rekomandimet e KLSH-së.	Departamentet e Auditimit/ Kabineti/ Sektori i Komunikimit Botimit dhe Marrëdhënieve me Jashtë	2021-2022	Buxheti i KLSH-së	- Publikimi në faqen web i Raportit Vjetor të Performancës dhe Raporti i Zbatimit të Buxhetit dhe përmbledhjeve të tyre ma anë të së cilave qytetarët të informohen lidhur me rezultatet e aktivitetit vjetor të KLSH dhe gjetjet dhe rekomandimet e KLSH për zbatimin e buxhetit faktik.	

Nr.	Aktivitetet	Struktura përgjegjëse	Afati i zbatimit	Burimi i fondeve për zbatimin e rekomandimeve	Treguesi i rezultateve	Statusi
7.3	Me synim rritjen e transparencës dhe të komunikimit interaktiv me qytetarin, KLSH nëpërmjet politikave efektive të komunikimit do të synojë rritjen e profilit publik të KLSH-së, duke sjellë më pranë qytetarëve dhe palëve të interesuara informacione mbi misionin, vizionin dhe veprimtarinë e KLSH për të informuar në kohë qytetarët për dorimin e parashë publike nga organet e qeverisjes qendrore dhe vendore.	Departamentet e Auditimit/ Kabineti/ Sektori i Komunikimit Botimit dhe Marrëdhënieve me Jashtë	2021-2022	Buxheti i KLSH-së	- Publikimi në faqen web i njoftimeve koncize dhe të qarta për gjetjet dhe rekomandimet e KLSH, si dhe rezultatet konkrete për luftën kundër korrupsionit. - Publikimi në faqen web çdo tre muaj i buletinit statistikor nëpërmjet së cilit qytetarët do të njihen me rezultatet e auditimeve të evaduara. - Zhvillimi i "javës/ muajit të hapur" për qytetarët, gjatë të cilit qytetarët do të kenë mundësinë të vizitojnë institucionin, të njihen nga afër me historikun e KLSH-së dhe të informohen për aktivitetin auditues.	
7.4	Me synim rritjen e transparencës dhe komunikimit interaktiv me qytetarin, si dhe rritjen e besimit publik tek KLSH, audituesit e KLSH do të vijojnë të jenë të pranishëm	Departamentet e Auditimit/ Kabineti/ Sektori i Komunikimit Botimit dhe Marrëdhënieve me Jashtë	2021-2022	Buxheti i KLSH-së	Numri i shkrimeve të audituesve të KLSH-së në median e shkruar	

Nr.	Aktivitet	Struktura përgjegjëse	Afati i zbatimit	Burimi i fondeve për zbatimin e rekomandimeve	Treguesi i rezultateve	Statusi
	në median e shkruar për të sjellë më pranë qytetarit opinionin e tyre të paanshëm dhe të kualifikuar lidhur me rezultatet e auditimeve të KLSH-së për çështje me interes për publikun.					

CIP Katalogimi në botim BK Tiranë

Kontrolli i Lartë i Shtetit
Raporti vjetor i performancës KLSH 2020 /
Kontrolli i Lartë i Shtetit ; përgat. Borjana
Shaka, Gjovalin Preçi. – Tiranë : KLSH, 2021
265 f. ; 16.5 x 23.5 cm cm.

ISBN 978-9928-159-99-1

1. Kontrolli i Lartë i Shtetit 2. Raporte

351.95(496.5) “2020” (047)